

ఆధ్యాత్మిక, జ్యోతిష, వాస్తు, ఆరోగ్యాది అనేక విషయాలు తెలుసుకోండి... ఫేస్‌బుక్

ఆధ్యాత్మిక గ్రంథ నిలయ

Like us to follow

@mohanpublications

మోహన్ పబ్లికేషన్స్

కోటగుమ్మం, లాంఠా హోటల్ ఎదుట,
రాజమహేంద్రవరం - 533101.

భాగవతకథ

సప్తదశ భాగము

గ్రంథకర్త - శ్రీ ప్రభుదత్త బ్రహ్మచారి

అనువాదం - శ్రీ కుందుర్తి వేంకట సరస్వయ్య

శ్రీ
భాగవతకథ

(శ్రీ మద్భాగవత దర్శనము)

సప్తదశ భాగము

(17)

హిందీ మూలము

శ్రీగంధర్వ ప్రభు దత్త బ్రహ్మచారి మహారాజు

ఆంధ్రాసువాదకులు, శ్రీరామ శరణ్

శ్రీ కుందుర్తి వేంకట నరసయ్య

శ్రీ వేంకటేశ్వరార్జున భారతీ ధర్మసంస్థ

హైదరాబాదు.

తొలి పలుకు

బ్రహ్మ సృష్టిలో మానవుడు తత్వమోత్తముడుగా పరిగణింపఁబడుచున్నాడు. అందు కితర జీవజంతువులకు లేని జ్ఞాన మతని కుండుటయే కారణము. భగవంతుడు కరుణాశువై ప్రసాదించిన యీ జ్ఞానము సాహాయ్యమున మానవుడు తురీయ పురుషార్థమైన మోక్షమును బొందుటకు యత్నింప వలయును. అతఁడట్లు చేయనిచో నాహారభయ నిద్రాదులతోఁ గలము పుచ్చుచుండు నితర జీవులకును అతనికిని ఆకారమున మాత్రమే భేదముండును. మోక్షప్రాప్తికి మన పూర్వులు మూఁడు మార్గములను నిర్దేశించి యుండిరి. అవి జ్ఞాన, కర్మ భక్తి మార్గములు. ఈ కలియుగమున వీనిలో మొదటి రెండు మార్గములను అవలంబింపఁ జాలువా రరుదుగా నుందురు. ఇంక మూడవదైన భక్తి మార్గమును స్త్రీలనక, పురుషులనక, బాలురనక, వృద్ధులనక, పండితులనక, పామరులనక అందఱు ననుసరించి మోక్షసౌధమును జేరవచ్చును.

వేదార్థోపబృంహణార్థమై భగవంతుడగు కృష్ణుడై పాయనుడు బ్రహ్మసూత్ర శ్రీ మద్భాగవతములతోపాటు పదునెనిమిది మహాపురాణములను ఉపపురాణములను కూడ రచించియుండెను. ఇవి కథో పాఖ్యాన పూర్వకముగా వేదవిక్షిప్తములైన ధర్మ నీతితత్త్వములను జిజ్ఞాసువులందఱికిని సుబోధ మొనరించును. పదునెనిమిది పురాణములలో భాగవత మొకటి. ఇది శ్రీమద్భాగవతమా, దేవీ భాగవతమా. అను విషయమున పండితులలో వివాదమున్నది. కాని పలువురది శ్రీ మద్భాగవతమేయని

భావించుచున్నారు. ఇది యెంత మనోహరమో, భాషాభావము లందంత క్లిష్టమైనది. అందుచేతనే “విద్యావతాం భాగవతే పరీక్షా” అను నానుడి యేర్పడుటయు, పోతరాజు “భాగవతము తెలిసి పలుకుట చిత్రంబు శూలి కై నఁ దమ్మిచూలికై న” నని చెప్పుటయు సంభవించినది. “భగవతః ఇదమ్” (భగవంతునికి సంబంధించునది) అని భాగవత శబ్దమునకు ప్యుత్పత్తి. ఇందు భగవన్మాహాత్మ్య బోధకములైన విషయములు కథలు అనేకములుండును.

సర్గము, ప్రతిసర్గము, పంశము, మన్వంతరములు, పంశాను చరితము అను పంచలక్షణములు పురాణమునందుండును. శ్రీ మద్భాగవతము పురాణమగుటచే నిందా పంచలక్షణములును కలవు. వీనితో పాటిందు శ్రీమన్నారాయణునికి సంబంధించిన ఏక వింశత్యవతారములును (21) పర్ణింపఁబడియున్నవి. “యదాయదాహి ధర్మస్య గ్లాని ర్భవతి భారత” “పరిత్రాణాయ సాధూనాం వినాశాయ చ దుష్కృతాం, ధర్మ సంస్థాప నార్థాయ సంభవామి యుగే యుగే” అని శ్రీ మద్భాగవద్గీతలో భగవంతుఁడు చెప్పినట్లాతఁడు ధర్మ సంస్థాపనము కొఱకును, సాధురక్షణ, దుష్టశిక్షణముల కొఱకును భూమిపై నవతరించుచుండును. ఆ యవతారముల విషయమే శ్రీమద్భాగవతము నందు ప్రపంచంపఁబడినది. మత్స్యకూర్మాద్యవతారములన్నియు నవతార ప్రయోజనములను నిర్వహించినమాట వాస్తవమేయైనను “కృష్ణస్తు భగవాన్ స్వయ” మ్మను సూక్తి ననుసరించి యిందు దశమస్కంధమున శ్రీ కృష్ణుని జన్మాది వృత్తాంతములు విపుల తరముగా వివరింపఁబడినవి. భాగవత తారహారమునకు దశమస్కంధము తరళ ప్రాయము.

శ్రీ మద్భాగవతమున కర్మజ్ఞాన విషయములు కూడ ప్రతిపాదింపఁబడినను భక్తికే అందు ప్రాధాన్యము. మోక్షప్రాప్తి కదియే పరమసాధనమని యది బోధించును. అందలి కథోపాఖ్యానములన్నియు భక్తిమహత్త్వ ప్రతిపాదనము నందే పర్యవసించును. జగద్గురు శ్రీ శంకరాచార్యులవారు కూడ భక్తిని నిరసింప లేదనుటకు “మోక్ష సాధన సామగ్ర్యం భక్తిరేవ గరీయసీ” అని వివేకచూడామణిలో చెప్పియుండుట నిదర్శనము. సత్యముకూడనంతే. కలియుగము నందలి జనులు కర్మజ్ఞాన మార్గముల నవలంబింపఁజాలని వారగుటచే భక్తినే ఆశ్రయింపవలయును. సంసార సాగరతరణమున భక్తియే నిరపాయ మైన నౌక. వ్యాపభగవానుఁడు భాగవతము నిగమ కల్ప తరువు నుండి జాతిన ఫలమని చెప్పియుండెను. అది కల్పతరువువలె భక్తులకు సర్వాభీష్టములను సిద్ధింపఁజేయును.

వ్యాసుఁడు సంస్కృతమున రచించిన శ్రీ మద్భాగవతమును మహాభక్తుఁడును, కవిపుంగవుఁడునైన బమ్మెర పోతరాజు గద్య పద్యాత్మకముగా తెలుఁగున కనువదించెను. ఆతఁడు రచించిన భాగవతము నందలి కొన్ని భాగము లేకారణము చేతనో శిథిలమగుటచే వాని నతని మిత్రులో శిష్యులోయైన గంగన, సింగన, నారయ యను వారు పూరించిరి. అయినను తెలుఁగున భాగవతము మాట విన్నంతనే పోతరాజే తలంపునకు వచ్చును. ఆంధ్ర దేశమున నతని భాగవతమున కున్నంత ప్రచారము మఱి గ్రంథమునకును లేదనుటలో నతిశయోక్తి లేదు. అందుకతని పద్యములందలి ధారాశుద్ధియు నాన్యతో దృశ్యమైన మాధుర్యమును కారణములు. అందలి పద్యము లొండో, రెండో

నోటికి రాని అక్షరాస్యుఁడు మొన్నమొన్నటి వఱకు ఆంధ్ర దేశమున నుండెడివాఁడుకాదు. కాలవై పరీత్యముచే నిప్పుడందలి పద్యములను కంఠగతము లొనరించుకొనువారి సంఖ్య చదువుకొన్న వారిలోనే చాల తక్కువైనది. పోతరాజు సంస్కృత భాగవతమును యథాతథముగా నాంధ్రీకరించియుండలేదు. భక్తిభావ భరితమైన భాగముల నాతఁడు పెంపొందించి యుండెను. అది గాక పద్యకావ్యముల నర్థము చేసికొనఁ గలవారిప్పుడెందరో యుండరు. అందుచే సంస్కృత భాగవతమునకు రెండు మూడు వచనానువాదములు కూడ వెలసినవి. భాగవతమువంటి ఉత్తమ గ్రంథమెంత అధికముగా ప్రచారము పొందిన లోకమున కంత మేలు కలుగును.

తపోనిష్ఠాగరిష్ఠులు, యోగిపుంగవులు, భక్తశిఖామణులునైన శ్రీశ్రీశ్రీ ప్రభుదత్త బ్రహ్మచారిగారు జగద్ధితార్థమై శ్రీ భాగవతము నందలి విషయములను కథాదృష్టాంతానుభవపూర్వకముగా సరళసుందర మైన హిందీభాషలో నఱువది సంపుటములుగా వచన రూపమున రచించి యుండిరి. అది హిందీ భాషాభిజ్ఞుల అదృష్టము. వానిని భక్తవరేణ్యులు శ్రీ రామశరణ్ కుందుర్తి వేంకటనర్సయ్య గురుపుంగవులు నర్వసు బోధమైన భాషలో తెలిగించి యుండిరి. భక్తిప్రధానమైన శ్రీ మద్భాగవతమును భక్తవరేణ్యుఁడైన పోతరాజు అంధ్రీకరించుటవఱకు నాంధ్ర లోకమున కెంత మహోపకారము జరిగినదో భక్తచూడామణులైన శ్రీ ప్రభుదత్త బ్రహ్మచారి గారి హిందీ గ్రంథమును భక్తీసముద్రులైన శ్రీ కుందుర్తి గురుపుంగవు లాంధ్రీకరించుట వలన నంతమహోపకారము జరిగినది. ఆ గ్రంథమునకు శ్రీ మద్భాగవతదర్శనమును పేరు

సార్థకము. అది రెండుసార్లు ముద్రితమైనది. కాని ప్రతులిప్పుడు లభ్యములగుటలేదు. అది చూచి నిత్యధర్మకార్యపరాయణులును వదాన్య శేఖరులునైన భక్తులొక రా సంపుటములను పునర్ముద్రించుట వలన లోకమునకు మేలు కలుగునని అందుకు సంకల్పించిరి. వారు సిద్ధ సంకల్పలు. వారి సంకల్ప బీజము వృక్షమై యిప్పుడీ గ్రంథముల రూపమున ఫలించినది. ఆంధ్రులా ఫలమును ఆస్వాదించి ఆనందపారవశ్యము పొందుదు రనుటలో సందేహము లేదు.

ఆ భక్తులే శ్రీ వేంకటేశ్వరార్షధర్మ భారతీధర్మ సంస్థను స్థాపించి దాని పక్షమున ఆష్టాదశ మహా పురాణములను తెలుగు లిపిలో తాత్పర్య సహితముగ ముద్రించి ఆంధ్రులకు మహోపకారము చేయుచున్నారు. ఈ భాగవతకథా సంపుటములు కూడ, శ్రీ వేంకటేశ్వర ఆర్షభారతీ ధర్మ సంస్థ పక్షముననే ముద్రింపఁబడుచున్నవి.

శ్రీ వేంకటేశ నామ్నా
భారత సంస్కృతి ప్రవర్ధనార్థాయ
సంస్థాపితేయం ధర్మ
సంస్థార్నా జయతు భగవతః కృపయా,

—దివాకర్ల వేంకటాచార్యుని

నిగమకల్పతరో ర్గళితం ఫలం
 శుకముఖాదమృతద్రవ సంయుతం
 పీఠత భాగవతం రస మాలయం
 ముహూరహో రసికా భువి భావుకాః

—సంస్కృత భాగవతము

లలితస్కంధము కృష్ణ మూలము శుకా
 లాపాభిరామమ్ముమం

జాలతాశోభితమున్ సువర్ణ సుమన
 స్సుజ్జేయమున్ సుందరో

జ్వలిల వృత్తమ్ము మహాఫలమ్ము విమల
 వ్యాసాలవాలమ్మునై

వెలయున్ భాగవతాఖ్య కల్పతరు పు
 ర్విన్ సద్విజ్రళేయమై

—శ్రీ మదాంధ్ర మహాభాగవతము

విషయ సూచిక

1.	ప్రచేత సపుత్రుడగు దక్షుడు	
	ప్రజావృద్ధికి తప మొనర్చుట	1
2.	దక్షప్రజాపతికి భగవద్దర్శనము	9
3.	మైథున ధర్మముచే దక్షుడు హర్యశ్వలను గనుట	17
4.	హర్యశ్వలు నారదుని పది గూఢప్రశ్నలడుగుట	25
5.	నారదుని కూట పచనములపై హర్యశ్వల విమర్శ	35
6.	పుత్రవియోగ దుఃఖితుడగు దక్షుడు మరలఁ	
	బుత్రోత్పత్తి కావించుట	42
7.	శబళాశ్వలును శిష్యులుగాఁగ దక్షుఁడు	
	నారదుని శపించుట	49
8.	దక్షుని అఱువది కన్యకలు	63
9.	దక్ష కన్యల వంశవర్ణనము	69
10.	తర్జ్య గరుడుడు, అరుణుఁడు	76
11.	చంద్రునకు దక్షుని శాపము	95
12.	కశ్యప పత్నుల వంశవర్ణనము	99
13.	దేవేంద్రుడు దేవగురునవమానించుట	107
14.	గురుత్యక్తులగు దేవతలసురులచే నోడుట	119
15.	పరాజితులగు సురలకు బ్రహ్మహత్యదేశించుట	126
16.	గురుద్రోహికి గురుకృపలేక కల్యాణములేదు	134
17.	విశ్వరూపునిఁ బురోహితునిఁగ నంగీకరించుట	141
18.	పౌరోహిత్యమందలి విశ్వరూపుని అనిచ్చ	147
19.	దేవతాపురోహితుఁడుగా విశ్వరూపుడు	155
20.	దేవేంద్రుఁడు విశ్వరూపుని జంపుట	161
21.	ఇంద్రునకు బ్రహ్మహత్య	167
22.	ఇంద్రునిబ్రహ్మహత్యను బంచుట	177

దక్ష ప్రజాపతి

ప్రచేతసపుత్రుఁడగు దక్షుఁడు ప్రజావృద్ధికి
తప మొనర్చుట

శ్లో॥ తమబృంహితమాలోక్య ప్రజాసర్గం ప్రజాపతిః ।
వింధ్యపాదానువప్రజ్య సోఽచరద్ధుష్కరం తపః ॥

శ్రీభాగ. ౬ స్కం. ౪ అ. ౨౦ శ్లో.

వ. ఇట్లు దక్షప్రజాపతి ప్రజాసర్గంబు సాలక చింతించి
మంతనంబున లక్ష్మీకాంతని సంతుష్టస్వాంతుం జేయువాడై.

క॥ మోదం బై పరిదూషిత
భేదంబై శాబరీద్ధకిలి కించిత దృ
గ్భేదంబై బహు సౌఖ్యా
పాదంబై యొప్పు వింధ్యపాదంబునగు॥.

వ. ఇట్లు వింధ్యపాదంబున కరిగి యందఘమర్షణంబును
తీర్థంబు సర్వదురిత హరంబయి యొప్పు దాని ననుసవనంబు
సేవించి యతిఘోరంబైన తపంబు సేయుచు హరి బ్రసన్నుం జేసి
హంసగుహ్యంబును స్తవరాజంబున స్తుతించె.

శ్రీ మదాంధ్రభాగవతము

భగవంతుడే వ్యక్తినే కార్యమునకుఁ బంపినాఁడో వానికా కార్యమందాసక్తి యుండును. అధర్మ ప్రచారమునకు నియోగింప బడినవాఁడు, అనేక యుక్తుల చేత, వివిధ తర్కముల చేత, నానావిధ ప్రక్రియలవలనను అధర్మమును ధర్మముగఁ జెప్పి దానిని లోకమునఁ బ్రచారమొనరించును. ఇట్టిజీవుల కర్మములం దాసక్తి లేకున్నచో నీ సృష్టినడక నడువదు. కాని యీ సృష్టి అనాదికాలమునుండి యిట్లే యున్నది. అనంతకాలము వరకిట్లే యుండును. ఏలయనఁగా భగవంతుడు దీనితో నాడును. ప్రాణు లందఱాతని కాటబొమ్మలు. శుభాశుభకర్మాసక్తివలననే యీ సంసార చక్రము పరిభ్రమించుచున్నది.

సూతుఁడిట్లనెను - మునులారా ! పరీక్షిన్మహారాజు శుక మహర్షిని ఆదిరాజగు స్వాయంభువమనువంశవిస్తారమునఁ గూర్చి యడిగెను. అంత నా గురువేవుఁడు మనుపుత్రులగు బ్రహ్మవ్రత, ఉత్తానపాదుల వంశము గూర్చియు, ఆ వంశమునఁబుట్టిన ముఖ్య ముఖ్య ప్రసిద్ధులగు రాజులగూర్చి వర్ణించితిని. ప్రియవ్రతుని వంశము వర్ణించుచు నాతని వంశములోఁ బ్రసిద్ధ ధార్మికరాజగు విరజుని వరికుగల వంశపురుషుల చరిత్రను జెప్పితిని. ఉత్తాన పాదునకుఁ బరమ భాగవతుడగు ధ్రువుఁడు పుత్రుఁడయ్యెను. ఆతఁడు గొప్ప భగవద్భక్తుఁడు. ఆతఁ డిప్పటివరకు ధ్రువలోక మున నివసించుచు సుత్తానపాదుని యశమును నినుమడించుచున్నాడు. ఆతని పుత్రులయశోవర్ణనము ప్రచేతనుల యజ్ఞమందు నారదుఁడొనర్చి యుండెను. అంతఁ బరీక్షిన్మహారాజిట్లడిగెను- స్వామీ! ఈ ప్రచేతను

తెవరు? ఈప్రశ్నను విని ధ్రువుడు మొదలుకొని ప్రచేతనులవరకు ఉత్తానపాద వంశవర్ణనము శుశుభ్రమైనది. చివరకు ప్రచేతనులు పది మందికి సింధుముద్ర సంగమస్థానమున దపస్సు చేయుచుండ భగవద్దశ్శనమైనదనియు, జెప్పితిరి కండుమహాముని గర్భమున ప్రయోచయను నప్పరసయందొక కన్యక కలిగెను. ఆమెను వృక్షములు పోషించుటచే వార్షీయనుపేర, బ్రసిద్ధిజెందినది. ఆమెను వివాహమాడుటని భగవంతుడు చెప్పగా నాతని యాజ్ఞచే వారాకన్యకను వివాహమాడిరి. ఆమెయందే బ్రచేతనులవలన బ్రహ్మపుత్రుడగు దక్షుడు శివశాపముచే-వచ్చి పుట్టి యీ సృష్టిని వృద్ధిబొందించి, యీ మన్వంతరమందు సమస్తలోకమును జీవులతోనింపివేసెను. ఇంతవరకు, జెప్పి యీ కథా ప్రసంగమును వదలివేసెను. ఇప్పుడు పరీక్షిన్మహారాజు చ్చటనుండియే ప్రశ్నించుచున్నాడు. ఆతడు శుకేకునితో నిట్లనెను- స్వామీ! చాక్షుష మన్వంతరములో బ్రహ్మపుత్రుడైన దక్షుడు స్వాయంభువ మన్వంతరములో దేవా, సుర, మనుష్య, సర్ప, మృగ, పశు, పక్ష్యాదులను సృష్టించెనని చెప్పితిరి స్వామీ! నేనీ సృష్టి క్రమమును విస్తారముగ వినదలచినాను. ఇదివరలో మీరు మిక్కిలి సంక్షేపముగ సంకేతమాత్రమున, జెప్పితిరి ఇప్పుడివిషయమును విస్తారముగ వినిపింపుడు.”

ఇది వినినవ్వుచు శుకుండిట్లనెను- “రాజా! నీవు మాటిమాటికి సృష్టినిగూర్చి ప్రశ్నించెదవేల? ఈ నీరస ప్రసంగమున నీకేమి యానందము గలుగగలదు?”

ఇదివిని పరీక్షిస్తూ హారాజిట్టనెను- స్వామీ ! నీరసమో సరసమో? నిద్రించినను, మేల్కొన్నను, నిలుచుండినను, గూర్చుండినను నెనిమిది జాములు నీసృష్టి మనహృదయమున సృత్యముచేయుచునే యుండును. ఈసృష్టిచక్రమే మనలను భ్రమింపజేయుచున్నది. దీని మూలకారణము మనకు తెలిసినచో నీచక్రమునుండి మనము బయటపడవచ్చును. స్వామీ! సుందరబాలునిగాంచి, వాని తల్లి విషయము దెలిసికొన వలయుననుకొనుట స్వాభావికమే. ఈ చిత్రవిచిత్రమగు జిత్రము బలాత్కారముగఁ దనవైపున కాక ర్థించుచున్న యీసృష్టితనకు దానుత్పన్నముకాలేదు. భగవంతుని శక్తిచేతనే ఇదియుత్పన్నమై వృద్ధిపొందుచున్నది. ఆశక్తిపరిచయముకలిగినచో శక్తిమంతుని పరిచయమును గలుగఁగలదు. సర్వశక్తిమంతుఁడాశ్రీహరియే. నాప్రశ్న యీరాక్షురప్పలు, అస్తిమాంసములుగల ప్రాణులకు సంబంధించినదికాదు. నేను సృష్టిప్రశ్నమును సృష్టిజ్ఞానముకొరకై అడిగితిని.”

రాజిట్టువలుక గాఁ విని శుకమహర్షి నవ్వి యిట్టనెను- “రాజా! నీవు శ్రీకృష్ణకథాశ్రయ సంబంధమగు ప్రశ్నగాక అన్యవిషయకమగుప్రశ్న నడుగవని నాకు తెలియును. మంచిది. వినుము. నేను స్వాయంభువమన్వంతర సృష్టివృత్తమును గూర్చి నీకు సంక్షేపముగఁ జెప్పెదను వినుము. ఇంతటి పెద్దసృష్టిని గూర్చి విస్తారముగఁ జెప్పుటకు బ్రహ్మయువుకూడా చాలదు, నారదుఁడు పురంజన పురంజనీ ఉపాధ్యానమును జెప్పి జ్ఞాన మొసంగిన ప్రాచీన బర్హిమహారాజుకుఁ బడుగురు ప్రచేతనులు పుత్రులై వీత్రాజ్ఞాచేఁ బది

సముద్రముల జలమునందు బ్రవేశించి తపస్సును జేయుచుండిరి.
 వారి తపమునకు భగవంతుడు ప్రసన్నుడై వార్షియను కన్యను
 వివాహమాడుడని చెప్పెను. వారు సముద్రమునుండి వెలువడి
 బయటకు వచ్చునప్పటికి భూమిపైనంతటను వృక్షములతో నిండి
 యుండెను. వృక్షములసృష్టి తప్ప వేతాకసృష్టి వారికి కనబడక
 పోగా వారికి కోపమువచ్చెను. వారు తపోఽగ్నిని బ్రజ్వలింపజేసి
 వృక్షములన్నిటిని గాల్చి మొదలిడిరి. చాల వృక్షములు మండి
 పోయెను. నేలమీదనున్న వృక్షములన్నియుఁ దగులబడఁగా భూమి
 నివసించుటకు వీలుగనుండెను. కాని ప్రచేతనులింకను వృక్షముల
 నాశముజేయు ప్రయత్నముననే యుండిరి. వారి హఠమునుగొంచి
 బ్రహ్మ తన శ్వేతహంసనెక్కి తెల్లపాగా జుట్టుకొని, తెల్లని పూల
 మాలను ధరించి తెల్లతామరను ద్రిప్పచుఁ బరువిడుచుఁ బ్రచేతనుల
 కడకు వచ్చి యిట్లనెను- రాజకుమారులారా! మీరిదేల నుపద్రవ
 మును గావించుచున్నారు? ఛీ! ఛీ! ఇంతటి క్రోధమా? మీరు ప్రజా
 పతులు. సృష్టికి భర్తలు, భరణభూషణచేయువారిని భర్తలందురు.
 సంకటముల నుండి రక్షించి పాలించువారినిఁ బతియందురు తల్లి
 దండ్రులు బాలకులకుఁ బతులు వారెంతో బాలకులను గనిపెట్టుకొని
 యుందురు. తల్లి కథాశ్రవణము చేయుచునేయుండును. కాని ఆపై
 దృష్టి పిల్లవానిమీదనే యుండును. ఆతని గతివిధులందే మనస్సుం
 చును. ఆతఁడు సుఖముగ నాడుచున్నంత వరకు తల్లి యట్లే
 యుండును. సర్పము, వృశ్చికము, శస్త్రాగ్నులు మొదలగున
 స్ఫుర్శించుట సంభవించెనా పరువిడివచ్చి, వానిని రక్షించి, చంక

కెత్తుకొని పాలిచ్చును. ఇదే విధముగ శ్రీకి రక్షకుఁడు పతి. ఇంటి నుండి యెంతదూర మెచ్చటికి పోయినను ఆతని మనస్సింటిలోనే యుండును. ఆమె భరణపోషణము, అన్నవస్త్రాదులు, శయ్యా భరణాదులు పతియే కూర్చవలసి యుండును. రాజా ! సాధువు చిన్నవాఁడైనను, ఆతఁడిట్లు వదలి బిచ్చమెత్తుకొనుచున్నను వానిని బాబా యనియే యందురు. మన తండ్రియు బాబాయనియే పిలుచును. మన తాతయు బాబాయనియే పిలుచును, జగత్తులో నిట్టి బాబాలందరకు బ్రతిగృహస్థు | పౌద్వైక్కఁగానే గృహస్థు జ్ఞాపకమునగు వచ్చును. ఆతనికడకు బోఁగానే భిక్షదొరకును. ఆతఁడు గొప్ప సాధుసేవకుఁడు. సాధుభిక్షకుల భరణపోషము గృహస్థుల ద్వారా జరుగును. గావున గృహస్థు సమస్తాశ్రమముల వారికి భర్తయుఁ బాలనకర్తయునై యున్నాఁడు. ఆజ్ఞానులకుఁ బతి జ్ఞాని, చిన్న చిన్న బాలకులను బట్టుకొనివచ్చి జ్ఞానియగు గురువు దగ్గఱకుఁజేర్చును. గురువెట్లాడించిన నట్లాడును. ఒక్కొక్కప్పుడు గ్రుద్దులు గ్రుద్దును, ఇంకొక్కప్పుడు బెత్తముతోఁ గొట్టును. ఒక్కొక్కప్పుడు గ్రుద్దురుమి గద్దించును, మరొకప్పుడు పనులు చెప్పును. ఇంకొక్కప్పుడు కొన్ని పనులను జేయవలదని నిషేధించును.” ఇట్లుచేసినను బాలురు వినిపిరవలెను. ఇదేవిధముగ వత్సలారా ! సమస్త ప్రజలకుఁ బతిరాజు. రాజందరను రక్షింప వలయును. ఈ వృక్షములు మీప్రజలే, పాలనీయములు, రక్షణీయములు. వీటినేల వృధాగాఁ గాల్చుచున్నారు? మీరింత తపస్సొనరించినను బాలులేయైతిరి. సర్వాంతర్యామియగు ప్రభువు సభ

రాచర ప్రపంచమంతటను గలఁడు గావున నంతయు భగవంతుని నివాసస్థానమని అన్నిటిని సత్కరింపుడు. అన్నిటిని బూజింపుడు. ఇట్లుచేయుటచే భగవంతుడు శీఘ్రముగ సంతృప్తుఁడు కాగలడు. తనహృదయముతోఁబుట్టిన భయంకర క్రోధమును అత్మవిచారము ద్వారాతనలోనే శాంతింపఁజేసికొనినవాడే త్రిగుణతీతుఁడుకాగలడు. కామ, క్రోధ, లోభమునకు వశీభూతుడైనవాడు త్రిగుణమయ భయంకర సంసారమందుబడును. కావున నీవృక్షములపైఁ గ్రోధమును వీడుడు. వీనిచేఁబాలింపఁబడుచున్నది వార్షియను చిన్నది. ఆమెను వివాహమాడుడు. వివాహమాడిన తర్వాత నీవృక్షములు మీకు మామలుకాగలరు. తండ్రివలె గురుస్థానీయులగుదురు. కావున వీటికి మీరాదర సత్కారములు కావింపవలయును.”

వృద్ధపితామహుడగు బ్రహ్మచెప్పఁగాఁ జిన్నవారగు బ్రచే తనులుతలలూపి యంగీకరించిరి. అంతఁ బహ్మమిక్కిలి ప్రసన్నుఁ డయ్యెను. వారిశిరస్సును మూర్ఛొని, మాటిమాటికి వారిపైఁ జేతిని నిమరుచు నాశీర్వాదించి తనలోకమనకుఁబోయెను. అంత వివాహ మయ్యెను. ఆమె గర్భమునుండి పూర్వము బ్రహ్మపుత్రుడగు దక్షుఁడిప్పుడు ఉత్రియుడైపుట్టెను. ఉత్పన్నుడగువానికి సృష్టినిఁ బెంపొందింపు నుద్దేశ్యము కలుగుటస్వాభావికము ఈతనియుత్పత్తి బ్రహ్మసృష్టికొరకు జేసెను. కావునఁబూర్వసంస్కారానుసారముగ నీతఁడు పుట్టిఁగానే సృష్టివృద్ధికావింపఁ బ్రారంభించెను. అతఁడు ముందుగా మనస్సుతో దేవాసుర మనుష్యాదులను సృష్టించెను. కాని గొంతెమ్మ కోర్కెలవలనఁ దాత్కాలికముగ మనఃప్రసన్నత కలుగు

గాని ఆకలితీరదు. ఇదేవిధముగ జలచర, స్థలచర, నభచరాది
యనేక జీవులను మానసికముగ సృష్టించినను బ్రహ్మ వృద్ధి
కలుగలేదు.

శుకుఁడీట్లనెను- రాజా! తన యిచ్ఛానుసారముగఁ బ్రజా
సర్గము వృద్ధికాకుండుటనుగాంచి దక్షప్రజాపతి తపముద్వారాశక్తిని
సంపాదించి యీసృష్టిని వృద్ధిజేసిపనిశ్చయించెను. ఇట్లు నిశ్చ
యించి యతఁడు వింధ్యాచల పర్వతతలమునకుఁబోయి పరమ
పవిత్రమగు అఘమర్షణమను తీర్థమునకుఁబోయి ఘోరమగుతపస్సు
సేయసాగెను. ఆతఁడచ్చటనియమసంమయములతో నుండసాగెను.
కొన్నాళ్లు ఫలపుష్పములనుదినియు, గొన్నిదినములు జలములను
ద్రాగియు, గొన్నిదినములు వాయుభక్షణ మొనర్చియు, దప మొన
రించెను. ఆతఁడు తపస్సునందు నిరతుడై కమలనయనుడగు
వాసుదేవుని హంసగుహ్యాకమను స్తోత్రముచే స్తుతించెను.”

అంతశౌనకుఁడీట్లనెను- “సూతా! హంసగుహ్యాకమగుస్తోత్ర
మెట్టిది? దానివర్ణనము నీవుమాకు వ్యాఖ్యతో జేయుఁడు”

అంత సూతుఁడీట్లు జవాబిచ్చెను- మహాభాగా! దేవీస్తోత్ర
ములనుగూర్చి వేరువేరుగా నొక్కసారిగ వర్ణించెదను. ఇప్పుడిక
మీరు ముందుకథనే వినుఁడు,”

ఇది విని శౌనకుఁడీట్లనెను :- “మంచిది. నీ యిష్టము. కాని
సంక్షేపమున సారవిషయమును కొలఁదిగఁ జెప్పుము. తర్వాత నే
మైనది?”

సూతుఁ డిట్లనెను :- “కొంచముండుము. ఏమైనదో వానినిఁ జెప్పెదను, హంసగుహ్యకస్తోత్రము జ్ఞాపకము రాగానే నాకు భగవద్రూపము స్మరణమునకు వచ్చినది. కొంచెము సేపు ధ్యానించి కథను జెప్పెదను.”

దక్ష ప్రజాపతికి భగవద్దర్శనము

శ్లో॥ ఇతి స్తుతః సంస్తువతః స తస్మిన్న ఘనుర్వణే ।

ఆవిరాసీత్క్రురుశ్రేష్ఠ భగవాన్ భక్తవత్సలః ॥

శ్రీభాగ. ౭ స్కం. ౧౨ అ. ౨౯, ౩౦ శ్లో ॥

వ. ఆ పరమేశ్వరుండు మదీయ మనోరథులు సఫలమునగుంగాచి యనుచు భక్తిపరవశుడయి యుక్తివిశేషమున స్తుతియించుచున్న దక్షునికి భక్తవత్సల డైవ శ్రీవత్సలాంభనుండు హృదుర్భావమునొడవె ”

శ్రీమదాచార్య గవతము

భగవంతుడు దివ్యదుర్గామమువలెగానూ అనఁడెవరెట్టి భావముతో భజించిన వారికెట్లభయములే లే నుండు అర్హులై భజించినవారికి అర్థమును, ఉర్మాధ్వజుడు భర్మవృద్ధిని వాము పూర్తి

కొఱకు భజించిన(గామమును, మోక్షేచ్ఛచే నారాధించినవారికి మోక్షమునొసంగును. ఆ సర్వేశ్వరునికడ నే వస్తువునకును గొడు వలేదు. ఆతఁడు కామార్థిపై నలుగఁడు ఏలననగా నాతఁడు తన కామానాహుతికొఱకు ఇతర సాంసారిక శక్తి నాశ్రయింపక ప్రభువునే నాశ్రయించినాఁడు కావున నట్టి సకామ భక్తునకుఁ బ్రత్యక్షమై యభీష్టవరములొసంగును. సమస్తకర్మములు కృష్ణాజలని భావించు భక్తుల యిచ్చ యందు భగవదేచ్ఛయే కలదు కావున వారి కోరికలను నెఱవేర్చుట భగవత్కార్యములను నెఱవేర్చుటేయగును.

శుకుఁడిట్లనెను :- రాజా ! ప్రచేతనుల పుత్రుఁడగు దక్షుఁడు అఘమర్షణశీర్ఘమందు ప్రజావృద్ధినిమితమై యుపాసన నారంభించెను. ఆతఁడు నియమముతో హంసగుహ్యక స్తోత్రమును నిరంతరము జపపాఠములొనర్చుచుండెను. ఆతఁడిట్లు భగవంతునిఁ బార్థించుచుండెను హే ప్రభూ ! నీ మహిమ అపారము. నీకు సమస్కారము భూతభవిష్యద్విర్తమానము లన్నియు బ్రహ్మమే. అట్టి సర్వవ్యాపకుఁడవగు నీకు సమస్కారము నామరూప రహితుడవయ్యు నీచరణకమలముల భజించు వారిఁ గృప జూపుటకై దివ్యజన్మ కర్మలద్వారా దివ్యనామరూపములను ధరించిన పరాత్పరుఁడు పామరుఁడనగు నా పైఁ బ్రసన్నుఁడయ్యెదవుగాక ! అంతర్యామి అనంతప్రాకృతిక జ్ఞాన మార్గము ద్వారా మానవుని భావనానుసారముగ భిన్న భిన్న దేవతలు, ఇష్ట దేవతా, అర్చా విగ్రహ రూపమున నున్న ప్రభువగు నీవు నాపైఁ బ్రసన్నుడ వయ్యెదవుగాక !”

ఈ విధముగ దక్షుడొనర్చిన స్తుతికి గరుడధ్వజుడగు మహావిష్ణువు ఆష్టభుజములతో దక్షునకుఁ బ్రత్యక్షమయ్యెను. ఆతని శోభ విలక్షణమైనది. ఆతఁడు తన చరణములను గరుడుని మూఁపుపైనుంచెను. సర్పశరీరమువలె నున్నపై, యాజానులంచితములైయున్న నష్టభుజంబులందు శంఖ, చక్ర, గదా, పద్మ, ఖడ్గ, ధనుర్బాణ, పాశములను, డాలును ధరించియుండెను. ఆతని శోభా యుక్తమగు శరీరము సజల జలధరమువలె శ్యామ వర్ణముగ నుండెను. ఆకాశముననున్న మెఱుఁగుతీగెవలెను, నీలవసనధారి యగు నాయకునిప్రక్క పీతవసనధారిణియగు నాయిక శోభించు చున్నట్లాతనిపైఁ బీతాంబరము శోభించుచుండెను. పూర్ణచంద్రుని వలె నాతని మనోహర వదనారవిందము నవ్వుచుండెను. నేత్రములు శీతలమై ఉత్పల్లకమలములవలెఁ బ్రసన్నములై, మధుమయ నురాగపరాగ యుక్తమైయుండెను. ఆతఁడు విశాలమకుటము చేతను, గటకములచేతను, తళతళలాడు మకరకుండములను కాంచీ అంగుళీ, కంకణ, నూపురాంగదాది దివ్యాభరణములచే విభూష తుండెను. ఆతనిశోభ అపర్ణననీయమైయుండెను. సిద్ధచారణ గంధర్వాదులచేఁ బరివృతుడైన సప్తపాశ్చతాఽద్వితీయ సామ్రాట్టు వలె నారద సందసునందాది త్రియపార్షదులనేఁ జూట్టుకొనఁబడి యుండెను.

త్రిజగత్సౌహృదకాంతితో సతాత్మగాఁ బ్రకటమైన భగవద్రూపమునుగాంచి దక్షప్రజాపతి నిర్భాంతియై, కిం కర్తవ్యమి యా ధుడై, పూజోపచారములేవియుఁ జేయకయే చేతులు జోడించు

కొనుచు నట్లేచూచుచు నిలువఁబడిపోయెను. భగవానునిఁ తన సమ్ముఖమునఁగాంచఁగానే తన నేత్రములపైఁ దనకు విశ్వాసము లేకుండెను. ఆతఁడు మరలఁగనులను నలుపుకొని త్రిభువనకమనీ యమగు ననుపమమాధుర్య రూపమునుగాంచి భయపడి ప్రేమ భారభరిత హృదయమున మానసిక కృతజ్ఞతను బ్రకటించుచు సాష్టాంగ దండప్రణామము కావించెను. రాజా ! ఆసమయమున దక్షునిస్థితి నే నేవిధముగ వర్ణింపఁగలను. అది అవర్ణనీయము. వాక్కునకందనిది. భాష మూఁగదైపోయినది. భావము నా శబ్దములతో వ్యక్తమొసర్ప నసమర్థుడను గంధమాద పర్వతముపై అలకనందయందు కొండవాగులనేకము లొక్కసారిగాఁ గలకలర వములొనర్చుచు గలియఁగా నా ప్రవాహమతివేగముగఁ బూర్ణముగ నున్నట్లు పూర్ణానందవేగమున మనస్సు ఇంద్రియములగతి యగు టచే స్తుతింపవలయునని యుండియు స్తుతింపఁజాలక పోయెను. వాక్కు గద్గదికముకాఁగా బ్రయత్నించినను బ్రేమాతిరేకమున నాతఁడేమియును బలుకఁజాలకపోయెను.

తనభక్తు డేదియో చెప్పకొనఁదలఁచియున్నాడనియు గాని ప్రేమవిహ్వలుడై పలుకఁజాలకున్నాడనియుఁ దెలిసికొని, యెట్లైనను దానే సంభాషణము సాగింప నుద్దేశించి యంతటి సంకోచము బోఁగొట్టుచు మేఘగంభీర వాక్కుతోఁ బలుకనారంభించెను.

భగవానుఁ డిట్లనెను- “ప్రజాపతీ ! దత్తా ! ఇప్పుడు నీవు నిశ్చింతుండవగుము నీవు కృతకార్యుడవు. ఏ కోరికతో నీవు

తప మొనరించుచున్నావో ఆనీకోరిక నెరవేరినది. నీకిప్పుడు సిద్ధికలి
నది, సమస్త సాధనములకు ఉత్తమఫలము నాయందు దృఢాను
రాగము కలిగియుండుటయే నీతపస్సు సర్వ శ్రేష్ఠమగు తపస్సు.

అదివిని మిక్కిలి కష్టముతో దక్ష ప్రజాపతి ఇట్లనెను-
“స్వామీ! నాదేటితపసు. నేను వ్యాపారివణిజుడను. కామిని మన
స్సుతోఁ గోరికనుబెట్టుకొని సకామ ఆరాధనయు చేయుచుంటిని.

భగవంతుడు నవ్వుచున్నట్లనెను- “కాయనాయనా! నీతపస్సు
నీనిమిత్తముకాదు నీవీతపస్సుచే శరీరేంద్రియముఖముల యభి
వృద్ధినిఁ గోరుటలేదు. నీవువిశ్వవృద్ధినిఁ గోరుచుంటివి, అందువలన
నేను వీమెడలఁ బ్రసన్నుడనైతిని పరోపకారేచ్ఛ సార్వర్థముకాదు
పరమార్థమే.”

దక్ష ప్రజాపతి చేతులు జోడించుకొని వినీతభావముతో నిట్ల
నెను- “స్వామీ ! ప్రజావృద్ధి కావలయును నాలోని వాసనను,
లోపలికి కోరికలను నేనాపుకొనఁజాలకుంటిని.”

భగవంతుడిది వినినవ్వి యిట్లనెను- “రాజా! ఇదినాకోరికే.
సమస్తజీవులు ఆభివృద్ధి కావలయునని నేనుకోరుచున్నాను నాయిచ్చ
వలననే సమస్తప్రాణుల యుత్పత్తికి హేతుభూతులగు బ్రహ్మ
రుద్రేంద్రులను ప్రజాపతులు మొదలగువారు పుట్టిరి. వీరందరును
నావిభూతులే. వీరుకాదుభిన్నులుగారు. వీరికీ వృథకన్యతలేదు. నేనుం
డుటవలననే వీరిప్రాదుర్భావము ఈవిశ్వమంతయు నామరూపమని

తలంచును. దక్షప్రజాపతి యిట్లనెను- “స్వామీ! నీరూపము నేవిధముగఁ జింతింపవలయును?”

భగవానుఁడీట్లనెను- నాకనేకరూపములు, అనేకభావములు కలవు. అనేకాకృతులుగలవు. తపమును నీవు నాహృదయముగ భావింపవలయును. విశ్వము నాశరీరము. ఆకృతికర్మ, యజ్ఞము నాశరీరావయవములు. ధర్మము నామనస్సు. ఈదేవతాబృందమంతయును నా ప్రాణస్థానీయులు ఈ సమస్త దృశ్యమాన సృష్టికాదియందు నారంభ మందును జిహ్వాత్రయమును, నవ్యక్తమును, సమస్త దిక్కుల సంస్కృతమువలె నేనొక్కఁడనే యున్నాను. నేనుగాక తోలను బయటకును దృప్తప్రాదృశ్యములేవియును లేవు. నాతో తోకపితామహుఁడును నజుఁడును, సృష్టికర్తయునగు బ్రహ్మ యుద్భవించినాఁడు.”

దక్షప్రజాపతి యిట్లనెను - “ప్రభూ!” మీవలన స్వయంచతురాననుని యుత్పత్తి యెట్లైనది.

భగవాంతుఁడీట్లనెను- ‘రాజా! అచ్చుతుఁడను. ఆనంతుఁడనగు నాయందెప్పుడు మాయఁయోగముచే గుణమయమగు బ్రహ్మాండశరీరము ప్రకటమైనదో, ఆ సమయమున నీ బ్రహ్మాండరూపమగుఁ గమలమునుండి అయోనిజుఁడును గమలాసనుఁడునగు బ్రహ్మ యుద్భవించెను. ఆ దేవ శ్రేష్ఠుఁడు నా వీర్యముచే నుత్పన్నుఁడై అభివృద్ధినిజెందెనో అప్పుడాతఁడు నా

యిచ్చకు వశీభూతుడై సృష్టికార్యమొనర్ప నుద్యుక్తుడయ్యెను”
ఆతని మనస్సులోఁ బ్రజాసృష్టి చేయవలయునను దీప్తవేచ్చ
జాగృతి వహించెను. కాని ఆతఁడా కార్యములో ననమర్థుడనే
యనుకొనెను.”

అంత దక్షప్రజాపతి యిట్టడిగెను- అయితే తర్వాత నేమై
నది స్వామీ ! ఆతని కోర్కెను మీ రెట్లు నెరవేర్చితిరి ?”

భగవంతుఁడిట్లనెను :- “చతురాననుడగు బ్రహ్మ కింకర
వ్యతావిమూఢుఁడు కాఁగా నే నవ్యక్త వాక్కులతో నాతనితో రెండు
శబ్దముల బలికితిని. అందు మొదటిది “త” రెండవది “ప”
ఆతఁడు నా యభిప్రాయము గ్రహించి తపము చేయసాగెను. దివ్య
సహస్ర వర్షములట్లు తపము చేయగా స్వతః ఆతనికి సృష్టిరచనా
సామర్థ్యము కలిగెను. మునుముందుగా నాతఁడు మీ తొమ్మిదిమంది
ప్రజాపతులను సృజించెను. అప్పుడు సృష్టి వృద్ధికాసాగెను.”

ఈ మన్వంతరమందును బ్రాచీనసృష్టివలెనే సృష్టిజరిగెను.
దానిని నీవు నా ప్రేరణచే వృద్ధిగావింపఁ గోరినచో నా మాటలను
వినుము.”

చేతులు జోడించి దక్షుఁడిట్లనెను- ‘స్వామీ ! మీయాజ్ఞప్రకా
రమే నాకుకర్తవ్యకర్మకు ఆదేశమురావలయును”

భగవంతుఁడిట్లనెను- “నీవుచేయుమానసిక సృష్టివలనసృష్టి
యెన్నటికిని వృద్ధికాదు. మానకసృష్టిచే బుట్టినవారు శుద్ధాంతఃకర

ఋలుగానే యుందురు. వారు సృష్టిజంజాటములో నేలరబడెదరు ?
 నీవు మైథునసృష్టినిగావింపుము. స్వాభావికముగ శ్రీమీదఁబురుషునికి
 బురుషునిమీద శ్రీకిని బ్రేమయున్నచో సృష్టిదానికదియే వృద్ధికాగ
 లదు. సంధ్యావందనము చేయుఁడనియు, సత్యము అహింస, బ్రహ్మ
 చర్యము లాచరింపుడనియు నెన్నియుపదేశము లొసర్చినను వేయికి,
 లక్షకు ఒక్కనిపైఁ బ్రభావముపడును, కాని సంతానోత్పత్తివిషయ
 ములో జీవులకు స్వాభావిక ప్రవృత్తియుండును సంతానోత్పత్తి
 సమయములో తల్లికెంతో బాధకలుగుచున్నను దానిని లక్ష్యపెట్టక
 ఆతల్లులు స్వేచ్ఛగా మరలమరల సంతానమునుగనెదరు. సంతా
 నము లేనివారు దుఃఖించి, సంతానముకొరకు యంత్రములు, తంత్ర
 ములు, మేక్కుబడులు, మందులు, మ్రాకుల ఒక్కటేల ననేకాను
 చితకార్యములొనర్చుచుందురు. వురుషులును పదమూఁడు పదునాల్గు
 సంవత్సరములు వచ్చునప్పటికి స్వతఃసంతానవృద్ధి పుణ్యకార్య
 ములోఁ బ్రవృత్తులగుచుందురు. కావునరాజా! సృష్టి వృద్ధికార్యమే
 సర్వము, సుగమమునగు నుపాయము. పంచజనుఁడను నొకప్రజా
 పతి యుండెడువాఁడు అతనికత్యంతసుందరి అసీక్ష్మీయను కన్యక
 కలదు. ఆమెను నీవగ్నిసాక్షిగా నియమముతో వివాహమాడి భార్య
 గాఁచేసికొనుము అంత నీవు దాంపత్యసంబంధమగు రతిధర్మముచే
 మైథునమున నాధర్మవత్ని యందు బ్రజలనెందరినో ఉత్పన్నము
 చేయుఁగలుగుదువు. అంతనిదియే సదాచారము కాగలదు, పెద్ద
 వారేమిచేయుదురో తర్వాత వారును దానినే అనుసరించెదరు. నీ
 తర్వాత వచ్చిన శ్రీపురుషసంతతి వివాహములు చేసికొని రతి

ధర్మమున నెవ్వరును జెప్పకయే మైథునసృష్టినిఁ జేసెను ముగ్ధుల
గావించెదరు. మానసికసృష్టిచే లాభములేదు. సృష్టి వృద్ధికాఁగానే
అందరు నన్నారాధించెదరు. దీసివలన నీచు గొప్ప పుణ్యము లభిం
పఁగలదు. దానధర్మములు చేయుచారు కన్యాదానమును సర్వశ్రేష్ఠ
ముగ నెన్నెదరు. ఏలయనఁగా దీని వలన వంశవృద్ధికాఁగలదు.

శుకమహర్షి యిట్లనెను :- “రాజా ! ఈ పితముగ దక్ష
ప్రజాపతికి ఉపదేశ మొసంగి భగవానుడచ్చటనే దక్షుడట్లు చూచు
చుండఁగనే అంతర్ధానమయ్యెను.”

మైథునధర్మముచే దక్షుఁడు హర్యశ్వలను గినుట

శ్లో ॥ తస్యాం స పాంచజన్యాం వై విష్ణుమాయోపబృంహితం
హర్యశ్వ సంజ్ఞానయుతం పుత్రోనజనయద్విభుః॥

శ్రీభాగ. ౬ స్కం. ౩౦ ల. ౧౦ శ్లో॥

వ.....దక్షుఁడు విష్ణుమాయో పబృంహితుడై విష్ణుని
యగు నసిక్నియందు హర్యశ్వసంజ్ఞల వినుతిఁజెందియన్నయందు
సంఖ్యాపరిగణితులైన పుత్రుల దశ సహస్రములఁ బుట్టెను.”

శ్రీమందాధ్యాయము.

భగవన్నాయ యెంతటి ప్రబలమైనదోకాని జ్ఞాని, అజ్ఞాని పండితుడు, మూర్ఖుడు, చిన్నవాడు, పెద్దవాడు. పశువులు, వక్షులు తిర్యక్కులు, మనుష్యులు వేయేలనందరును మాయకు వశీభూతులై కార్యములొనర్చుచున్నారు. ఇతనిమాయలేక సృష్టిలేదు, సంబంధము లేదు, సంసారములేదు, దుఃఖములేదు, క్లేశములేదు, మరణములేదు. బంధములేదు, మోక్షములేదు, ఇదిలేదు, అదిలేదు. నేనులేను నీవు లేవు, ఎంతనిచెప్పగల నేమియును లేదు. ఆతడే యున్నాడు. ఈమోసపుమాయ ఆడ్డమువచ్చి యీగోలంతయు తెచ్చి పెట్టినది. పిల్లలనుగనుము, సృష్టించుడు, వివాహము చేసికొనుము, వదలిపెట్టుము, గ్రహించుము అనునవన్నియు దీనిలోనేకలవు. ఈమె యెట్టిగుణమయమగు నూతనవధువనగా నీవిశ్వరూపమును నత్తవారింట నామె యెప్పుడు పాదముపెట్టినదోకాని అప్పటినుండి యామెకొత్తచీరెలను మాపుచూనేయున్నది. ఈమెయెన్నటికిని ముసలిదికాదు. జబ్బు పడదు. శరీరము ముడతలుపడదు, వృద్ధావస్థవలనవచ్చిన కురూతవయులేదు. సదానిత్య నూతనమై వయ్యారపు మెరంగులతో సింగారించుకొని దిరుగు చుండును. మనబోటి యజ్ఞానుల మాటేమిటి, గొప్ప గొప్ప అద్వైత వేదాంతజ్ఞానులు సదసద్వివేచనము చేయగలిగి యుండియు నీమె ముసుగునెత్తి యథార్థస్వరూపమును దెలియఁదలఁచియు నింతవరకు నిశ్చితనిర్ణయమునకు రాజాలకపోయిరి అడుగుపెండుకు? ఈమాయలాడి 'సత్' అందుమా తలనాడించెదరు, పోనిండు ఇదిపూపమెఱుంగుల పూబోడివలెనంద అత్రమలోఁ బడవేయుచున్నది కాబట్టి 'అసత్' అందుమా దానికిని

తలనుజేతులను గాదని యూపుచు గంభీరముద్రతోఁ గన్నులఁ దెరచి కాదయ్యా ! ఇదిఅసత్తుకాదని పలికెదరు. అప్పుడు మనము చిక్కుతోబడవలసినదే. అట్లన నిదినత్తుకాదు, అసత్తునుగాదు కలగా పులగమువలె రెండును గలిసి నదనినచో వాచనవ్యయిట్లందురు :- ఇదికలగా పులగముకూడకాదు. అనిర్వచయనీము. దీనినిఁబుట్టించిన వాఁడు దీనికిమాయయనియు, అనిర్వచనీయమనియు రెండుపేర్లుపెట్టి యుండవలయును. కాకున్న ననిర్వచనీయమునకేమియును నర్థము లేదు. 'ఉన్నది' అనుశబ్దమునకర్థము కలదు. దానిని జ్ఞానులే యెరు, గఁగలరు. అజ్ఞానులీదేపికి దూరమునుండియే దండమిడి, ఆమెపతి పాదపద్మములనుఁ బ్రణమిల్లెదరు. ఈమెవిషయము నడగనే యడు గరు. ఇంతగొప్ప పూజులముందరనా శ్రీచర్చ, అదెట్లునన్ను ఎవ రును వారివారి స్వభావములను వదలనప్పుడు మనము దీనిస్వభావ మును కులగోత్రములచర్చ యేలచేయవలెను. సాధువునకు భిక్షతప్ప యీయనిర్వచనీయములతో నేమిపని? ఆమాయనాశ్రయించిమాయా పతి యీసృష్టిరచనను గావించునని మనమెల్లప్పుడును వినుచునే యున్నాము. ఆమాయకు వశితుభూతుడవై భగవదేచ్ఛచేఁ బ్రజాపతు లందరును సృష్టిరచనయందు బలవంతముగ నుత్సాహముతోఁ బ్రవృత్తులగుదురు. ఈప్రకృతి పురుషులులేక ఒక్కఅడుగైనా జరు గదు. కావునఁ బ్రకృతిరూపిణియగు శ్రీసృష్టి, బ్రహ్మ మునుముం దుగాఁ బురుషునితోఁజేసెను. ౧ మరియు ౧ కలిసిన ౧౧ అయినది. అందుకనియే వివాహసమయమున వేదము శ్రీకిట్లాదేశించినది - నీ ఒక్కతెవు. నీవతియుక్కడు, మీరిద్దరునుగలిసి నీవతినిఁ బదునొకం

డవవానిని(గాఁ జేయుము. అద్వితీయుడు(గ నొక్కడే యున్నచో మెదలకుండ యుండవలసినదే, ఇద్దరెరా అచ్చట గోవిందాయ నమోనముః కా(గలదు, దానిపేరే జగత్ప్రవాహము.

శ్రీశుకమహర్షయిట్లనెను- “రాజా! భగవంతుడు దక్షుని వివాహముచేసికొనమని యాజ్ఞాపింపఁగా నాతడు భగవదాజ్ఞను శిర సావహించెను. పరమసుశీలయు, గుణవతియు, రూపవతియు, లజ్జా వతియునగుఁ బంచజనుని పుత్రుని బ్రజాపతి వివాహమాడెను. వివాహానంతరమాతడు తనపత్నినిబొంది పరమప్రసన్నుడ యైను. ఆతడు సాధారణునివలె విషయాసక్తుడుకాడు. పరమ యశస్వియు, తేజస్వియు, తపస్వియు విష్ణుశక్తి పరిబృంహిత పర మైశ్వర్యశాలి. ఆతడు మైథునముతో మంత్రతంత్ర యంత్రముల ప్రభావముచే ముందుగా బదివేలమంది పుత్రులను గనెను.”

అంతశౌనకుడిట్లనెను- “సూతా ! ఇదిమాకు విశ్వసింపఁ దగినదిగాలేదు. ఒక్కరో యిద్దరో, నల్గురో అయిదుగురో యగుచో నమ్మద(గియుండునుగాని ఒక్కసారి పదివేలమంది పుట్టినారనినది మన బుద్ధికందలి విషయము. నీవుభక్తికలిగించుటకై యెంతచెప్పి నను జెప్పవచ్చునుగాని మహాభాగా! ఇది మనస్సునకెక్కదు.”

అంత సూతు డిట్లనెను:- “స్వామీ! వారు సాధారణ మాన వులుకారు. వారు సంకల్పముచేతనే అనేకవిధముల సృష్టి చేయఁగలు గుదురు. మంత్రబలమున వారికి పదివేలమంది పుత్రులు గలుగుట

గొప్పవిషయముకాదు. ధృతరాష్ట్రుడు గాంధారివలన నూర్గురు పుత్రులను గనెను. ఒకతిత్తిలో నూరు బీజములచే నుత్పన్న మొనర్చి, అవివేణు వేణుగ నేతి దుత్తలలో, బెట్టబడెను. అవి అందు పెరిగెను. అంత విధివిధానమున నవి తీయబడెను. కలియుగ మందును వైజ్ఞానికోపాయములచే రజోవీర్యములను గ్రహించి మాతృగర్భమునఁగాక వేణుగ సంతతిగలిగించు నుపాయములొన ర్చెదరు. ప్రాణశక్తి సంచారము కలుగుటకు దానిలో వీలున్నది; కాని వారీ కృత్రిమో పాయములచే మనుష్యులను బుట్టింపజాలరు. ఆ దినముల లోనివారు సామర్థ్యముకలవారును, సత్యసంకల్పులుగ నుండెడు వారు. వారు వారి యమోఘవీర్యము నెన్ని భాగములుగ విభజించిన నంతమంది కలుగుదురు. ఈ సంకల్పముద్వారా సృష్టి కౌఱకు పరితపించు దక్షుడు శుద్ధమైన మనస్సుతో రతి లేకయే, వీర్యసంసర్గము లేకయే పదివేలమంది పుత్రులను బుట్టించెను. రజో వీర్యములు సంసర్గమాత్రములే. వాస్తవమున వారు శుద్ధచిత్తముతో నుత్పన్నము కావింపబడిన మానసికపుత్రులే. వారియందు మాయా లేశములేదు. విశుద్ధాంతఃకరిణమున వారు పవిత్రులు. వారియందు మోసము, కపటము సంభోగేచ్ఛ కొంచెమైననులేవు. పాలనుద్రావు పసి విల్లలెంతో వారు నట్టే యమాయకులు, తండ్రి తపఃప్రభా వముచే నుత్పన్నులవారు అల్పకాలమునకే యువకులైరి. వారు నమ్ర తకలవారు. సుశీలురు. సరళస్వభావులు. వారు చేతులు జోడించు కొని బాలసులభ యమాయకత్వమునఁ దండ్రినిట్లడిగిరి :- “జనకా! ఘే ఘేమి చేయవలయును,”

తండ్రి కడు ప్రేమతో నిట్లనెను :- “వత్సలారా ! ఎదుట మీకు గనబడుచున్నదదేమి?”

వారిట్లనిరి :- “జనకా ! ఏమున్నదో మాకు తెలియదు”

దక్షప్రజాపతి అత్యంత మమతాస్వరమునఁ బ్రేమతో వారిని ముద్దిడుకొనుచు నిట్లనెను :- “మీరు చాల అమాయకులే? నాయనలారా ! ఇదంతయును సృష్టి. దీనిని వృద్ధిచేయ వలయునని భగవదాజ్ఞ నేనొక్కఁడను మిమ్ములను బదివేల మందినిఁ బుట్టించి నట్లు మీరును నొక్కొక్కరు నొక్కొక్క పదివేలమందినిఁ బుట్టించ సమర్థులు. అట్లుచేసిన నెందఱో మనష్యులయ్యెదరు. ఈ వన, శైల, కాననపూర్ణమగు పృథివి మానవులతో నిండిపోగలదు.”

పిల్లలిట్లనిరి :- “మహారాజా, ఇంతమందిగాఁ బెరిగిన మన కేమిప్రయోజనము ?”

దక్షుఁడు ప్రేమతో నిట్లనెను :- ఏమిప్రయోజనమా? అందఱును బుట్టి నదనదీవనపర్వతముల సమీపమున నిండ్లు కట్టు కొని నివసించెదరు. భగవత్ప్రీతిగ యజ్ఞయాగముల నొనర్చెదరు. గొప్పగొప్ప ఉత్సవములొనర్చెదరు, కళాకీర్తనానందము కలుగును. అందఱును బరస్పరమ మాట్లాడు కొందురు. హృదయములు కలుపుకొని ప్రేమను బకటించు కొందురు. భగవద్గుణాను నాదగాన మొనర్చెదరు. భగవచ్ఛరణ కలుగును. దానివలన మీకు గొప్ప పుణ్యము లభించును.”

హర్యశ్వలను నా పుత్రులిట్లనిరి. “ఇంతమందిని బుట్టించు శక్తి మా కెట్లు లభింపగలదు తండ్రీ!”

దక్షప్రజాపతి ప్రేమతో నిట్లనెను- “ఏ మానవుడును దనశక్తిచే నేమియును జేయఁజాలఁడు. అందఱకును శక్తినొసంగు వాఁడా శ్రీహరియే. మీ రందఱును గలిసి ఆతని శరణువేడుడు ఆతనిని ఘోరతపస్సుచేఁ బ్రసన్ను నొనర్చుడు. నేను ఘోర తప మొనర్చి భగవంతునిఁ బ్రసన్న మొనర్చుకొంటిని. ఆతని యాజ్ఞప్రకారమే నేను వివాహ మొనర్చుకొని మిమ్ములనందరను బుట్టించితిని. ఇప్పుడు మీ రందఱును సృష్టిచేయవలెనను కోరి కతో శ్రీహరి నారాధింపుడు.”

హర్యశ్వ లిట్లనిరి- “తండ్రీ! మే మెచ్చటికి వెళ్ళి తప మొనర్పవలెను?”

దక్షప్రజాపతి యిట్లనెను- “మీ రిచ్చటనుండి పశ్చిమ దిశగాఁబోయి ఎచ్చట శాంత, ఏకాంత, స్వచ్ఛ, పవిత్ర, తీర్థ స్థానము గాంచెదరో, అచ్చటనుండి ప్రజావృద్ధికొరకై శ్రీహరి నారాధింపుడు.”

హర్యశ్వలు తన తండ్రీయాజ్ఞను శిరసావహించిరి. అందఱును గ్రమముగ నాతని చరణములకు నమస్కరించిరి. ప్రదక్ష ణముగా నందఱును బశ్చిమదిక్కుగా వెడలిరి.

వారు వనోపవన పర్వతములను దాటుచుఁ బోవుచుండిరి. వారీచ్ఛితవిచ్ఛిత సృష్టిని మిక్కిలి కుతుహలముతోఁ జూచుచు

వెళ్ళుచుండిరి. వెళ్ళివెళ్ళివారు పుణ్యనదియగు సింధునది సాగరముతోఁ గలియుచోటకుఁ జేరుకొనిరి. ఆ కచ్చదేశమందు పరమ పవిత్రమగు నారాయణ సరోవరమను నొక పరమపుణ్య ప్రదమగు తీర్థము కలడు. ఆ తీర్థము దేవ, సిద్ధ, చారణ, ఋషిముని గణముల చేతను, ఇతర పుణ్య పురుషులచేతను సేవింపఁబడుచుండును. అచ్చట సౌందర్యమునుగాంచి సోదరులందరు బరమ బ్రహ్మలైరి. వారు వెళ్లఁగానే తీర్థములో స్నాన మొనర్చిరి. స్నానము చేయఁగానే వారి శరీరములు పూలవలె దేలికయై చిత్తమునకు మిక్కిలి బ్రహ్మత గలిగెను. మార్గశ్రమ యంతయు నశించెను. అంతఃకరణములోని మాయి కమలము తుడుచుకొని పోయెను. వాటిదివరకు శుద్ధచిత్తులరే. అయినను విత్తసంసర్గము చేత, సంకల్పముచేత మనస్సున నుద్భవించిన యత్కించి తృప్తివృత్తిమార్గ వాసనయుఁ దీర్థస్నానముచే నశించినది. వారి బుద్ధి పారమహంస్య ధర్మమున లగ్నమయ్యెను. వారికి సృష్ట్యాదియందు గల సృష్టి వృద్ధి లంపటముఁబడుట రుచింపలేదు. అయితే సృష్టి వృద్ధికై తపస్సు చేయవలయునని పిత్రాజ్ఞ. ఈ కారణముచే వార నిచ్చాపూర్వకముగ పిత్రాజ్ఞయని తపమునందుఁ బ్రవృత్తులైరి. మోక్షధర్మమున కధికారులైనవారీ శ్చుద్రసాంసారిక విషయములందు మునిగి ప్రవృత్తిమార్గమందగ్ర సరులగుట నారదునకు రుచింపలేదు. అతఁడు వీరి కల్యాణమునకు మార్గమాలోచించు చుండెను.

సూతుఁడిట్లనెను- “మునులారా ! అడుగకున్నను యోగ్యులగువారిపైఁ గృపఁ జూపుటయే కృపాశులయొక్క స్వభావము.

వారు కృపజూపక యుండజాలరు. అందువలననే నారదున కిట్టి
యిచ్చయుదయించినది. ఇకముందు జరుగబోవు మనోరంజక
సంవాదము మీరు దత్తచిత్తులరై శ్రవణము చేయుడు.

హర్యశ్వులు నారదుని పది గూఢప్రశ్నలడుగుట

శ్లో॥ ప్రజావివృద్ధయే యతా దేవర్షిస్తా దదర్శహ ।
ఉవాచ చాథ హర్యశ్వాః కథ స్రక్ష్యథవైప్రజాః ।
అదృష్టాందం భువోయూయం బాలిశాబత పాలకాః ॥

శ్రీ భాగ ౬ స్కం. ౫ అ. ౯ శ్లో.

వ. ప్రజాసర్గంబుకొరకుఁ దండ్రుని
మతంబున నుగ్రతపంబు సేయుచుండ వారికడకు నారదుండు
వచ్చి యిట్లనియె.

సీ. మీరతిమూఢులు మీదటిగతిగాన

రెన్నంగఁ బసిబిడ్డలన్నలార

పుడమి దానింతని కడఁ బరికింపరు

ప్రజలఁబుట్టింప నే ప్రతిభగలదు ?

శ్రీ మదాంధ్ర భాగవతము

ప్రపంచములో నెవరెట్టి ప్రకృతి కలిగియుండురో వారట్టి
వారినే ప్రేమించుచుండురు. ప్రపంచములో నందఱును దనవంటి
వారే యుండవలయునని కోరుకొనుచుండురు, తన మతమభివృద్ధి

చెందవలెనందురు. త్యాగులు అందరు ద్యాగులుగ నుండవలెననియు రాగులందఱు నందరు రాగులుగ నుండవలయు ననియుఁ గోరు కొందురు. పిల్లలు నడుచుచుఁ బడిన, జారిన, బురదలో నిరుకు కొన్నను దయాశువులగువారు వారిని లేవఁదీసి విపత్తినుండి రక్షిం చెదరు. మంచి మార్గము కుఁ దీసికొనివచ్చెదరు. ఇట్లు చేయుట వారు స్వార్థమునకు, బారితోషికమునకు వశీభూతులైకాదు. వారి స్వభావము దారితప్పినవారిని సరియైన మార్గమునకుఁ దెచ్చుటయే.

శుకుఁడిట్లనెను- “రాజా ! దక్షప్రజాపతి యొక్క పదివేల మంది పుత్రులందరు విశుద్ధాంతఃకరణము కలవారనియు, వారిలో కించిన్మాత మేర్పడిన మాయ నారాయణ సరోవర స్నానముచే, దుడిచిపెట్టుకొని పోయినదనియుఁ దెలిసికొని బ్రహ్మలోకములో సంచరించు నారదుఁడు తెలిసికొనెను. ఇట్టి శుద్ధాంతః కరణము కలవారు పితృతాజ్ఞలకు లోబడి సంసార బంధనమునఁ బడుట ఉచితము కాదు. ఇంతటి అమాయకులు మాయలోబడగూడదు. సంసారమనఁగానే భార్య అలిగి కూర్చుండును, భృత్యులపరాధ మొన ర్చెదరు. వారిపైఁ గోవపడవలసియుండును. పిల్లలు పుట్టనే పుట్టరు. పుట్టినను జబ్బుపడెదరు. అప్పుడు మందులు తీసికొనిరా మ్రాకులు తీసికొని రమ్మందురు. యంత్రములు, మంత్రములు, తంత్రములు చేయించవలెను. రాత్రింబవళ్ళు దిగులుకూడే. చింతల మాటను బుద్ధిపూర్వకముగ నెత్తికెత్తుకొనుటకే గృహస్థాశ్రమము యొక్క తాత్పర్యము. ఈ పిల్లలు పొరబడినారు, వీరిని దారికిదీసికొనిరా వలెను.” అని అనుకొని మించిపోలేదని భావించి, ఆతనికిమియును

వాహనాదులవసరము లేదు కావున వెంటనే వీణను జేతఁబట్టుకొని క్షణములో నారదుఁడు నారాయణ సరోవర సమీపమునకుఁ జేరుకొనెను.

వీరితో ప్రజావృద్ధికై గృహస్థాశ్రమములోఁ బడవలదని చెప్పిన, పితౄణామృతపాలనా ధర్మమునకుఁ గట్టుపడిన వీరు వినరు, వీరికింకొక విధముగఁ జెప్పవలయును. నేను వారితో సూటిగా, జెప్పక, తమంతటఁదామే యీ బంధమునుండి తప్పించుకొనునట్లే దైన నొక యుక్తినిఁ బన్నవలయునని నారదుఁడాలోచించి వారి కడకుఁబోయెను. వారందఱు స్నానమొనర్చి నారాయణ సరోవర జలమందు నిలుచుండి మంత్రజపము చేయుచుండిరి. అందరు గన్నుల మూసికొనుటచే నాతఁడు దగ్గరకువచ్చినను వారాతనినిఁ జూడలేదు. నారదుఁడు సర్వబ్రహ్మవిభూషితమగు వీణతో స్వరమును మీటుచునిట్లు కేకవేసెను. దక్షతనయులారా! హర్యశ్వులారా! జయజయ శ్రీ సీతారామ! నమోనారాయణాయ.

ఇది వినఁగానే అందరు శీఘ్రముగ నాచమన మొనర్చి పరువిడివచ్చి నారదునకు సమస్కరింప మొదలిడిరి. ఒకరిద్దరైనచో ద్వరగాఁ దేలిపోయెడిదే. పదిరేఱుండి సైనికులవలె నేనుముంద నిన ప్రతివారును దామే ముందాయన పాదముల ముట్టవలయునని ఒకరినొకరు నెట్టుకొనుచుండిరి. నారదుఁడు తన వీణను సవరించుకొనుచు నిట్లనెను- “అబ్బాయిలారా! నెమ్మది నెమ్మదిగాఁ బ్రణామ మొనర్చుడు. ఒకరినొకరు నెట్టుకొనకుఁడు.” ఈ విధముగ నంధ

రును బాదములఁ బ్రణమిల్లిన మీఁదట నారదుఁడు వారొసంగిన తృణాసనమున గూర్చుండి మిక్కిలి ప్రేమతోఁ గుశల ప్రశ్న తొనర్చెను.

కుశలప్రశ్నానంతరము నారదుఁడిట్లనెను - “నాయనలారా! మీ రందరును సోదరులు. సుకుమారులు మీ యా కృతి ప్రకృతులును, శీలన్వభావము, సదాచారము వేషభాషలు నొకేరీతిగనున్నవి మీరు మీ వితృగృహమును వీడి యీ యడవికేల వచ్చితిరి ? ఈ యాబినేలలో నేలఁదిరుగు చున్నారు.”

వారిలో నొక్కరిట్లనెను - “స్వామీ ! మేము పిత్రాజ్ఞచే సృష్టి వృద్ధిసేయఁగోరుచున్నాము. సృష్టి వృద్ధియైనచో నీ ప్రజలకుఁ బ్రజాపతులమై ప్రేమపూర్వకముగఁ బాలింప గలము.”

నారదుఁడు నవ్వి యిట్లనెను - “ప్రజాపాలన మనునది బుద్ధికి సంబంధించినది కావున ననుకొనవచ్చును గాని యూరక మాటలతోనగునా ?”

వారిట్లనిరి - “లేదు స్వామీ ! ప్రజాపాలనమునకు గొప్ప బుద్ధికావలెను.”

అంత నారదుఁడు నవ్వి యిట్లనెను - “అట్లయిన మీరు ప్రజాపాలన మెట్లొనర్పఁగలరు ? మీ రందరును బ్రజాపతులని చెప్పుకొందురు కాని అందరును నిరర్థకులే. ఈ భూమి యెంత వరకున్నదో దాని నంతను జూడనిది, తెలియనిది మీరు దీనినెట్లు

పాలింపగలుగుదురు ? సంపూర్ణ భూమండలమును జివర వరకుఁ జూడుడు.”

ఇదివిని హర్యశువులు విచారమునఁబడిరి. పాపమువారు నరళచిత్తులు కావున వారిట్లనిరి :- “స్వామీ ! ఈ పృథ్వీమండలము యొక్క అంతమును మేముచూడలేదు.”

నారదుఁడు రోషస్వరమున నిట్లనెను :- “ఏమిచూచితిరి మీరు మట్టిని! పృథివియేదియో తెలియకుండిన మీరేమివస్తు వని ప్రేమించెదరు? ఒక పాదము విశ్వబ్రహ్మాండమున్నది. దీని కావల విశుద్ధత్రిపాద్విభూతికలదు. ఏమియును దెలియకయే సృష్టితత్పరులైతిరి. దీనివలన నేమిప్రయోజనము? మంచిది. నేను మీ బుద్ధిని బరీక్షించుటకు మిమ్ములను బది ప్రశ్నల నడిగెదను. వాటికి విచారించి సమాధానము చెప్పగలుగుచో మీరు సృష్టిచేయఁగలరని నమ్మవచ్చును.”

సూతుఁడిట్లనెను :- “మునులారా! ఈ పరీక్షనొసంగుట అన్నిటికంటె నధిక సందేహాస్పదమగు కార్యము. అడుగడుగున కును సందేహమే. ఇదివఱకు పరీక్షనిచ్చినవాఁడే దీని యనుభవమును జక్కఁగాదెలిసికొనఁ గలుగును. భగవంతుఁడే విపత్తునైనఁ దెచ్చఁగాక పరీక్షాబంధములోఁ బడవేయుకుండుఁగాక! పరీక్షలో నుత్తిర్ణులగువారు పడిపోయెదరు అనుత్తిర్ణులగువారు రెంటికినిఁజెడిన రేవడలగుదురు అట్టివారెల్లప్పుడును విచారములో మునిగియుండవలసినదే.

శుకమహర్షి యిట్లనెను :- “రాజా! నారదుఁడు వారికి పరీక్ష సూచన నీయఁగా, వారు చేతులు జోడించుకొని పరీక్షనొసంగుటకు

సన్నద్ధులై వారిట్లనిరి :- మీరు మమ్ములనేమి యడుగఁదలఁచితిరో అడుగుఁడు”

ఇదివిని నారదుఁడు గంభీరుఁడై యిట్లడిగెను “నా మొదటి ప్రశ్న యేమసఁగా మీరీభూమికి అంతమును జూచినారా?”

వారందఱును చేతులు జోడించుకొని యిట్లనిరి :- “లేదు స్వామీ ! మేమీభూమి యంతమును జూచియుండలేదు.”

అంత నారదుఁడిట్లనెను :- “అట్లైన మీ రెట్లు సృష్టి కావింపగలరో యీ విషయమును మీ బుద్ధులతో నాలోచింపుఁడు. నాకు ఇప్పుడు నా రెండవప్రశ్నకు సమాధానమీయవలయును. నాకు చతుర్దశ భువనములందు నవ్యాహతగతిగలదని మీ రెరిగినదేగదా! ఒకసారి నేనొక గొప్ప దేశమునకు వెళ్లితిని. అంత గొప్ప రాష్ట్రములో నొక్కఁడే పురుషుఁడు కలఁడు. ఆతనిని మీరు రాజనుఁడు ప్రజయనుఁడు మంత్రి యనుఁడు పురోహితుఁడనుఁడు స్త్రీ పున్న పుంసకులలో నెవరైననుఁడు మీరా రాష్ట్రపతియగు నేకైక అద్వితీయపురుషు నెఱుగుదురా?”

హర్యశ్వలిట్లనిరి :- “మేమా రాష్ట్రపతి నెఱుగము ఆతనిని మే మెట్లు తెలిసికొనఁగలము?”

నారదుఁడు రోషమున నిట్లనెను :- మీ రిట్టి బుద్ధి బలముతో డనే ప్రజావృద్ధిచేయ సాహించుచున్నారు. ఆతనిని దెలియకున్న నన్నియు వ్యర్థములే ఇప్పుడు నా మూడవ ప్రశ్నకు జవాబొసగుఁడు నేనొకసారి ఒకబిలమునఁ బ్రవేశించితిని దానిలో నింకను జాలమంది జీవులు ప్రవేశించిరి. నేను ప్రవేశించితిని

గాని దానిలో నిరంతరము భ్రమించినను దానిలోనుండి బయటకు వచ్చుటకు మార్గముదొరకలేదు. ప్రవేశించినవాడు తిరుగుచునేయుండును తిరుగుటకు మార్గముబలములోఁ కలదుగాని బయటకువచ్చుటకు మార్గముమిక్కిలి కఠినమైనది. మీరిట్టి బలమును గాంచితిరా?”

హర్యశ్వలిట్లనిరి:- “లేదుప్రభూ ! మేమాబలమును జుడనేలేదు.”

నారదుడు ప్రేమతోనిట్లనెను- “నాయనలారా! ఆ బలము యొక్క మర్మమును దెలిసికొనక మీరుస్పృహిచేయుట వ్యర్థము. దానిలో మహత్వమేమియునులేదు, ఇప్పుడు నానాల్పప్రశ్నకు జవాబొసంగుడు నేనొక శ్రీనిఁజూచితిని ఆమెక్షణక్షణము రూపమును మార్చుచుండును. ఒక్కొక్కప్పుడు నీలిచీరె కట్టుకొనును. ఇంకొక్కప్పుడెట్టని మేలి ముసుగును వేసికొనును మరొకప్పుడు కౌంగరెక్కవలె స్వచ్ఛమగు తెల్లనిదుప్పటినిఁ గప్పుకొనును. ఒక్కొక్కప్పుడు వెండ్రుకలతో జారుజడవేసికొనును ఇంకొక్కప్పుడు ఉంగరములుతిరిగిన వెండ్రుకలను విరియఁబోసికొనును. ఒక్కొక్కప్పుడు వెనకవెండ్రుకలను గత్తిరించుకొని నూతన తాప్రచారము కాపించును. మరొకప్పుడు ముసుగు వేసికొనును ఒక్కొక్కప్పుడు చంద్రునివలె ముఖమును విప్పును ఇంకొక్కప్పుడు శిరమున ముసుగును వేసికొనక నిర్లజ్జయైస్వచ్ఛందముగ దిరుగును ఒక్కొక్కప్పుడు కాటుక, బొట్టు, సురమా పెట్టుకొనును మరొకప్పుడు వేశ్యయగును ఇంకొక్కప్పుడు కులవతివలె నభినయించును. ఒకయెడ నవ్వును, ఇంకొకయెడ నాడును, మఱొక

ప్పుడు గానమొనర్చును ఒక్కొక్కప్పుడు తినును. ఇంకొక్కప్పుడు త్రాగును, క్షణక్షణమునకు, నిమిషనిమిషమునకు రూపమును మార్చుచుండును బహు రూపిణీయగు సాలలనను మీ నెన్నడైనను జూచియుంటిరా?"

హర్యశ్వలిట్లనిరి :- "స్వామి! ఆమె మాయెదుట నెన్నడును రాలేదు?"

నారదుడు గద్దించి యిట్లనెను :- "ఓరీ! మీరు వెఱ్ఱివారివలె నున్నారే." ఆ మోసకతై యెవ్వరికిని సిగ్గుపడదు. అందఱ ముందఱ నాడును, మీరామెను జూచుచుండియుఁ జూడలేరు ఇదియే మూర్ఖత ఇంక అయిదవ ప్రశ్నను విన్నుడు. తానే గొప్పకులీనుఁ డననియు, సచాచారుఁడననియుఁ బిలువఁబడు నొక పురుషునిఁ గాంచితిని. కాని యాతని భార్య ఆతని ముందే వ్యభిచార మొనరించును. అతఁ డెప్పుడును దీనినిఁ జూచునుగాని యేమియు ననఁడు."

హర్యశ్వలిట్లనిరి :- "స్వామి! మేమిట్టి నర్లజ్జపురుషు నెన్నడును జూడలేదు."

నారదుఁ డిట్లనెను :- "అయితే మీరేమియును జూడలేదు. నా ఆటవ ప్రశ్న కైనను సమాధానమీయఁ గలిగిన నిండు. నేనొక నదినిఁజూచితిని అది ఉత్తరమునకు బ్రవహించును దక్షిణమునకును బ్రవహించును దాని నెన్నడైన మీరు చూచితిరా?"

హర్యశ్వ లాశ్చర్యచకితులై యిట్లనిరి :- "స్వామి !

మీరెట్టిప్రశ్నలు వేయుచున్నారు. నదులన్నియు నుత్తరము నుండి దక్షిణమునకుఁ బ్రవహించుట మేముగాంచితిమి; కాని రెండు వైపుల బ్రవహించు నుభయవాహినీ నదిని మేమెన్నడును జూడలేదు.”

నారదుఁడొట్టనెను - “మీరిప్పటికింకను బాలురు, అపక్వబుద్ధులరు. సత్యహృదయులు. ప్రియులారా! ఈప్రశ్నలను మననము చేయుఁడు విచారించుడు ఇక నాయేడవ ప్రశ్ననువినుఁడు. నేనొక సుందర చిత్రవిచిత్రరంగులుగల ఇరువదైదు తత్వములచేఁ జేయఁబడిన గృహమునుగాంచితిని. జీవిదానిలోఁ బ్రవేశింపఁగానే యదార్థ తత్వముమరచిపోవును. మీరు దానినిఁ జూచితిరా? అది యేదియో చెప్పుడు.”

హర్యశ్వలలోచించి యిట్లనిరి - “స్వామీ! చూచియుండ వచ్చును. కాని యిప్పుడు జ్ఞాపకములేదు.”

నారదుఁడొట్టనెను - “ఇదియేయజ్ఞానము. అందకనియే యీ యల్పబుద్ధి సహాయమున మీరెట్లుసృష్టి చేయఁగలరు? ఇప్పుడు మాయెనిమిదవప్రశ్నకుఁ ప్రత్యుత్తర మొసంగుఁడు. చిత్రవిచిత్రములగు ననేక రంగులుగలిగి దగ్గఱనే యెగిరెడు హంసను మీరుచూచితిరా?”

హర్యశ్వలిట్లనిరి - “కృపానాథా! మేము తెల్లనిహంసలను జాలఁగ జూచితిమికాని చిత్రవిచిత్రములగు రెక్కలుగలిగినహంసను మేమింతవరకు చూడలేదు.”

నారదుఁడొట్టనెను - “నాయనలారా! చూచుచుండియును

జూడకపోవుటయే మూర్ఖత. దీనినే యజ్ఞానమందురు. అజ్ఞానుల శిరస్సునఁ గొమ్మలు, తోఁక. నాల్గుకాళ్లుండవు. కాని పశుసమానుఁడే. ఇప్పుడు నాతోమ్మిదవ ప్రశ్నకు సమాధానమొసంగుడు.”

తనంతటవానుదిరుగు నొకచక్రము కలదు. అది వజ్రముతోఁ జేయఁబడినది. మిక్కిలి తీక్షణమైనది. ఒకప్పుడునుఆగదు.”

హర్యశ్వలిట్లనిరి - “దయాసాగరా ! మేమాచక్రమును జూడలేదు.”

నారదుఁడిట్లనెను - “మీరు వట్టిబండలవలెఁ గనఁబడుచున్నారే ! మీరు సర్వజ్ఞుడగు మీతండ్రియొక్క వాస్తవికాజ్ఞను అర్థముచేసికొన్నారా! లేదా?”

హర్యశ్వలిట్లనిరి - “స్వామీ! మాతండ్రి సర్వజ్ఞుడగునో కాఁడో మాకు తెలియదు. మాకొసగిన యజ్ఞవాస్తవికమో అవాస్తవికమో కూడ మాకు తెలియదు. ఆతఁడు సృష్టివృద్ధి కావించుటకై తపమొనర్పనాజ్ఞాపించెను. దానినిఁ బరిపాలింప మేమిచ్చిటనువచ్చితిమి.”

నారదుఁడిట్లడిగెను - “దక్షుఁడు మీకు నిజమగు తండ్రికాఁడు. నిజమగుతండ్రి జేరుఁగగలఁడు, తపమును దరువాత చేయవచ్చును గాని ముందుగా నా యీ పదిప్రశ్నలను గూర్చి విచారింపుడు. మీరు ప్రశ్నలను వింటిరి. ఇతనిప్పుడేకాగ్ర చిత్తలరై మనసముచేయుఁడు. నిదిధ్యాసన మొనర్పుఁడు చివరకే నిర్ణయమునకు వచ్చెదరో దానిని యధార్థమగు తండ్రియొక్క వాస్తవికాజ్ఞయని తెలిసికొని చేయుఁడు.”

శ్రీశుక దేవుఁడిట్లనెను- “రాజా! నారదుఁడిట్లుచెప్పి, తనవీణను
దీసికొని రామకృష్ణగుణగాన మొనర్చుచుండెను. అమృతబీజము
లను నాటి నివృత్తుఁడయ్యెను. ఫలించినఁ దినిఆనంద నిమగ్నుఁ
డగుటయే తడవు.

నారదుని కూటపచనములపై హర్యశ్వుల విమర్శ

శ్లో॥ తన్నిశమ్యాథ హర్యశ్వా దౌత్పత్తిక మనీషయా!

వాచః కూటం తు దేవర్షేః స్వయం విమమృశుద్ధియా॥

శ్రీ భాగ. ౬ స్కం. ౫ అ. ౧ శ్లో॥

వ.....అని నారదుండు బోధించిన హర్యశ్వులు సహజ
బుద్ధిచేత నారద మాయకంబులఁ దమలో నెట్లని వితర్కించిరి.”

శ్రీమదాంధ్ర భాగవతము.

సద్గురువు ప్రత్యక్షముగ నుపదేశము తక్కువగనొసంగును.
యోగ్యుఁడు, బుద్ధిమంతుఁడు, అధికారియునగు శిష్యునకు సంకేత
ముగ నీయఁబడిన ఉపదేశమును గ్రహించును. ఒక కథగలదు.
దేవతలు, అసురులు, మనుష్యులు కలిసి లోకపితామహుడగు
బ్రహ్మకడకుఁబోయి మాకు సర్వోత్తమోపదేశ మొసంగుడని యడి
గిరి. బ్రహ్మ యిదివిని మూఁడుసార్లు ద, ద, ద అనెను.

అధికార భేదమునుబట్టి వారాయార్థములను దీసికొనిరి. దేవతలు సాధారణముగ నజితేంద్రియులుగ నుందురు. కావున బ్రహ్మ వారికి 'దమ'ము నాశ్రయింపవలయునని యుపదేశించినట్లర్థము గ్రహించిరి. అసురులకుఁ బ్రణయికముగ దయయుండదు కావునఁ దమకు విరించి 'దయ'ను ఉపదేశించెనని అర్థముచేసికొనిరి. మానవులు సాధారణముగ ఫలహేతువుచేఁ గృపణులై పనులుచేయుచుందురు కావున హంసవాహనుఁడు వారికి "దానము" నుపదేశించెనని అర్థముచేసికొనిరి. ఇదేవిధముగఁ దమబుద్ధిచే విమర్శచేసుకొని, ఎవరెట్టియధికారులో ఆయా యధికారమునకుఁ దగినట్లర్థమునుదీసికొందురు. అధికారుల కుపదేశించుట వ్యర్థము; ఆతఁడెన్నటికిని దానిని గ్రహింపఁడు.

శుకమహర్షియిట్లనెను - "రాజా! గూఢాభిప్రాయముగ మాట్లాడిన నారదుని కూటవచనములవిని హర్యశ్వగణము తమయొక్క స్వాభావిక విచార శీలబుద్ధిచేఁ బునఃపునః అర్థవిచారము చేయసాగిరి. వారిప్పుడు ప్రజావృద్ధికై తపమొనర్పవిస్మరించి, దేవర్షినారదుఁడు మధ్యతోవచ్చి యిచ్చిన పదిప్రశ్నలకు సమాధానము నాలోచించుచుండిరి.

వారిట్లాలోచించిరి - "మీరు పృథివియొక్క అంతమును జూడక ప్రజలనెట్లు సృష్టించెదరని నారదుఁడనెను. ఆతని యభిప్రాయమున నీపృథివి యననేమి? అంతము చూచుటేమిటి? ప్రజాసృష్టియననేమి? విచారణ చేయఁగా జేయఁగా వారిశుద్ధాంతః కరణమిందీవిషయముల కర్థము ప్రస్ఫుటిత మయ్యెను. షోడశకళాము

కుడగు జీవునిలింగ శరీరమేభూవి. ఇదియే నిత్య శుద్ధముక్త
స్వరూపమగునాత్మకు అనాదిబంధనము. దీనినంతము జూడ
కున్నంతవరకును, దీనివరిణామము దెలిసికొన నంతవరకును
అనగా, గర్మనాచరించుటచే నెనుబడినాల్గులక్షల జీవస్థానములను
సిద్ధము చేసుకొనుచున్నట్లే కావున నాకర్మ మోక్షమునకుపయోగిం
పడు. కావున దానినాచరించుటచే లాభమేమికలదు? కావున మనము
ముందుగా జీవబ్రహ్మ వివేచనమొనర్చి యీకర్మ యథార్థస్వరూ
పము దెలిసికొనవలయును ఇదియేవీణాపతియగు నారదుని ప్రథమ
గూఢ ప్రశ్నయొక్క భావార్థము.

దేవర్షినారదుని రెండవప్రశ్న యేమనగా 'ఒకానొక రాష్ట్ర
ములో నొక్కడే పురుషుడుకలడు" అదియెవరని. రాష్ట్ర
మనగా నీనానారూపములాగఁ గనబడుజగత్తు. ఇందుఁ గనఁ
బడు విభిన్నత్వము భ్రమ. వాస్తవమున సర్వత్ర ఆయాశ్వర
తత్త్వమొక్కటే వ్యాపించియున్నది. "ఏకమేవా ద్వితీయమ్."
బ్రహ్మతప్ప వేరువస్తువులేనేలేదు ఈజగద్రూపమగు రాష్ట్రమందు
బ్రహ్మయను పురుషుఁ డొక్కడేకలడు. అజ్ఞానియై సత్కార్యము
తొనరించుచుండుట వ్యర్థము కావున మునుముందుగ నాజాగ్రత్స్వి
ప్నాది సమస్తావస్థలకు సాక్షియై, స్వాశ్రయముననే యుండువాఁ
డు, స్వయంప్రకాశుడు, ప్రకృతి కతీతుడు, నిత్యముక్త శుద్ధ,
బుస్వరూపమగు నాపరబ్రహ్మనే తెలిసుకొనవలెను. ప్రాథమిక
కార్యములలోఁ బ్రవృత్తినిఁ జెంది యుండుటవలన లాభము
లేదు.

నారదుడు చెప్పినమూడవ విషయమేమనగా - “ఒకానొక బిలముగలదు. దానినుండి బయటకువచ్చు మార్గము లేదు యథార్థముగ నా బిలమేది? వారాలోంచి యిట్టి నిష్కర్షకు వచ్చిరి. “బ్రహ్మ నిద్రబ్రహ్మైవ భవతీ” బ్రహ్మవిత్ బ్రహ్మయే కాగలడు అబ్రహ్మ రూపమును బిలములోనికి వెళ్ళితిరిగిరాడు. అనగా నానికిఁ బునరావృత్తి సమాప్తమైనదన్నమాట. భగవంతుని పరమధామమునకు వెళ్ళిన తర్వాత నెవడును దిరిగిరాడు. ఆ బ్రహ్మ రూపమగు బిలము దెలిసికొను కార్యము లను గాక అన్యకార్యము లొనర్చుట అనుచితము.

నారదుడడిగిన నాల్గవ విషయమేమనగా - బహురూపము లనుధరించు నొకానొక స్త్రీకలదు అది యీబుద్ధియే. ఇది నానావిధ రూపములను ధరించి జీవితమును భ్రమలోఁ బడవేయును కృష్ణ వర్ణము, శ్వేతవర్ణముగల మేలిముసుగుల ధరించుననగా నీబుద్ధి గుణమయమైజీవుని నొకజన్మనుండి మరొక జన్మమునకుఁ ద్రిప్పుచుండును. సూక్ష్మదర్శియగువాడు దీనినిఁ బూర్ణముగఁ దెలిసికొనక వృద్ధిరూపమగు నసత్కార్యములందు లగ్నమగుట బహు త్వమే కాగలదు.

నారదుని అయిదవ ప్రశ్న యేమనగా :- “వ్యభిచారిణీ స్త్రీయొక్క పతితో మీకు పరిచయమున్నదా?” ఈ వ్యభిచారిణీ స్త్రీ గుణమయయగు బుద్ధియే. ఈమెకు పతి మాయా మోహితజీవి,

ఆత డీమె సంసర్గముచే - సంగదోషమునఁ బతితుఁ డయ్యెను. స్వస్వరూపము మఱచెను. తన పద ప్రతిష్ఠ వోఁగొట్టుకొనెను, ఐశ్వర్యభ్రష్టుఁడై ఆతఁడు దానికి లొంగిన కింకరుఁడయ్యెను. అది యెట్లు చెప్పిననట్లు చేయుచుండును. అది సుఖముగ నుండినఁ దాను సుఖపడినట్లు భావించును. అది దుఃఖించినఁ దాను దుఃఖించు చున్నట్లు భావించును. ఇట్టి స్వైరిణి పతియగు మాయామోహిత జీవుఁడు తన స్వస్వరూపము యథార్థముగఁ దెలిసికొనఁ జాలనంత వరకు మానవుఁడి ప్రపంచమున వివేక శూన్యుఁడై మిథ్యా కర్మ కలాపములందు బడిన నేమిలాభము ? అసత్కర్మము లొనర్చుటచే నసత్లోకములే లభించును.”

దేవర్షి నారదుని ఆటవ ప్రశ్న ఏమనగా:- “మీరు రెండు వైపులను బ్రవహించు నది నెరుఁగుదురా!” ఈ మాయయే ఉభయ వాహినీనది ఈ మోహినీ మాయవలననే యీ జగత్తు యొక్క యుత్పత్తి సంభవించుచున్నది. దీని ద్వారముననే సహార కల్ప నయు సంభవించుచున్నది శబ్ద, స్పర్శ, రూప, రస, గంధజన్యములగు నిహలోక సుఖములు విమాన ఆస్పర, సుధా, కల్ప వృక్షాది పారలౌకిక సుఖములు మాయ సరితా ప్రవాహములే. ఇది నిరంతరము విశ్రాంతిలేకయే వేగముగఁ బ్రవహించుచుండును ఈ నదిని గూర్చి యథార్థముగఁ దెలిసికొనఁ జాలనివారు, తెలియని వారై ఉన్మత్త గజమువలెఁ దీనిలోఁ బ్రవేశించి క్రీడింతురు. వాని నీనది తన బ్రబల వేగముచేఁ దీష్ణప్రవాహము లోనికిఁ గొనిపోవును ఇట్టి ప్రమత్త పురుషుని కార్యములవలన నేమి లాభము ?”

నారదుని యేడవ ప్రశ్న ఏమనగా :- “మీరు ఇరువదైదు పదార్థములచేఁ జేయఁబడిన విచిత్ర గృహమును జూచితిరా?”

ఈ పంచ జ్ఞానేంద్రియములు, పంచ కర్మేంద్రియములు, పంచ భూతములు, పంచ తన్మాత్రలు, మనస్సు, బుద్ధి, అహంకారము, ప్రకృతి పురుషుఁడు నీ యిరువదైదు పంచ వింశతి (౨౫) తత్త్వములు. ఈ పంచ వింశతి తత్త్వములకు అద్భుతమగు నాశ్రయము అంతర్యామి పురుషుఁడు. కార్యకారణ సంఘాతమున కధిష్ఠాతయగు నాపురుషుని సత్స్వ రూపము నెరుఁగక వ్యాపారమునఁ బ్రవృత్తమగుటకే అసద్వాప్యపారమనిపేరు. అట్టి అసద్వాప్యపార మొనర్చుటచేఁ బ్రయోజనమేమియు నుండదు.

దేవర్షి యెనిమిదవ ప్రశ్న యిది :- “చిత్ర విచిత్రముల టెక్కలుగల హంసను జూచితిరా?” ఈ శాస్త్రమే చిత్ర విచిత్రముల హంస. దీని ద్వారానే ప్రవృత్తిమార్గ జ్ఞానము నివృత్తిమార్గ జ్ఞానమును గలుగును. దీనివలననే బంధమోక్ష వివేకము కలుగును. ఈశ్వర ప్రతిపాదితమగు శాస్త్రములను బరిత్యజించి కామ్యభావముచేఁ గర్మప్రవృత్తుఁడగుచో సిద్ధి కలుగఁజాలదు. వానికి సుఖము గాని, పరమ గతిగాని లభింపదు. ఇది జడము, ఇది చైతన్యమనియు, ఇది గ్రాహ్యము, ఇది త్యాజ్యము, ఇది శ్రేయము, ఇది శ్రేయము, ఇది విధి, ఇది నిషేధమనియుఁ జెప్పినవి శాస్త్రములు. వీని జ్ఞానము లేక బహిర్ముఖకర్మ లొనర్చుటవలన లాభమేమి కలదు? కార్యాకార్య వ్యవస్థకు ప్రమాణము శాస్త్రమని భగవదాజ్ఞ.

నారదుని తొమ్మిదవ ప్రశ్న యిది - “మీరు వజ్రముతోఁ జేయఁబడి స్వయముగఁ దిరుగు చక్రమును గాంచితిరా?” ఇది నిరంతరము అవిశ్రాంతిగాఁ దిరుగు కాలచక్రమే. ఇది సమస్త జగత్తునుఁ ద్రిప్పుచున్నది. ఇది అన్నిటి నాకర్షించుచున్నది. ఇది అతి స్వతంత్రమై పరమ దుర్నివారమై, యెన్నడును వ్యర్థముకాని తీక్షణచక్రము. దీని విధినిఁ దెలిసికొనక కర్మలందుఁ బ్రవృత్తినిఁ జెందుట సర్వముగర్హించి దుఃఖమును గొనుటయే.

దేవర్షి యొక్క దశమప్రశ్న యిది - “మీరు సర్వజ్ఞుఁ డగు వాస్తవిక తండ్రియొక్క ఆజ్ఞను దెలిసికొనక ఆతని కను రూపమగు స్పృష్టి నెట్లు చేయఁగలరు? శాస్త్రమే వాస్తవికమగు తండ్రి. ఇందు బ్రహ్మవాక్యములు కలవు. కాని అవి యాతని వాస్తవికాజ్ఞలు కావు. నివృత్తి పరమగు వాక్యములే శాస్త్రముయొక్క ముఖ్యోద్దేశ్యము. ఆ నివృత్తి వాక్యములను దెలిసికొనక గుణము లపైఁ బ్రీతినుంచువాఁడు నివృత్తి మార్గమునఁ బ్రవృత్తుఁడెట్లు కాఁగలఁడు?”

శుకుఁ డిట్లనెను - “రాజా! ఇట్లాలోచించి వారందరును నారదుని కడకుబోయి చేతులు జోడించి యిట్లనిరి - “మహర్షీ! మాకు నివృత్తిమార్గదీక్ష నొసంగుఁడు. శాస్త్రమర్మమును జెప్పిన నిజమగు దండ్రులు మీరే.”

నారదుఁ డిందులకే వచ్చెను కావున నిట్లనుకొనెను - “బాగు న్నది. ఒక్కసారిగా పదివేలమంది శిష్యులు లభించిరి.” అని

వారందరకుఁ గొపినములొసంగి సాధువుల నొనర్చెను. వారు
శ్రద్ధాభక్తులతో గురుదేవునకుఁ బ్రదక్షిణము గావించి ఆతని యాజ్ఞచే
మోక్షమార్గమును బట్టిరి. అందుతో నొక్కఁడును దిరిగిరాలేదు.
తనపని నెరవేరినందులకు నారదుఁడు సంతసించి వీణమీఁటుచు
వెడలిపోయెను.

పుత్రవియోగ దుఃఖితుఁడగు దక్షుఁడు మరలఁ
బుత్రోత్పత్తి కావించుట

శ్లో॥ నాశం నిశమ్య పుత్రాణాం నారదాచ్ఛీలశాలినామ్
అన్వతప్యత కః శోచన్సుప్రసస్త్వం శుచామ్ పదమ్ ॥
సభూయః పాంచజన్యాయామజేన పరిసాన్వితః ॥
పుత్రానజ నయద్దక్షః శబలాశ్వాన్సహస్రశః ॥

శ్రీ భాగ. ౬ స్కం. ౫ ఆ. ౨౩, ౨౪ శ్లో॥

క. అప్పుడు దక్షుఁడు దనయులుఁ
దప్పి మహాపథముగనుటఁ దగ నారదుఁడే
చెప్పినఁ గప్పిన శోకము
ముప్పిరి గొని చిత్తవృత్తి మూరింబోవన్ ॥

చ. అడలుచునున్న వచ్చి కమలాసనుఁడూఁడిలంగబల్కిమున్
పడసిన లీలఁబుత్రుల నపారగుణాథ్యులఁ గాంచుచున్న నా
పడతుకయందు బల్వరను బన్నుఁగదా శబళాశ్వసంక్థలన్
బెడఁగగువారిఁ బుణ్యములఁ చేర్చినవారి సహస్ర సంఖ్యులన్

శ్రీ మదాంధ భాగవతము

ఆశాభంగమగుటచే గొప్ప దుఃఖము. తన ఆశాలత పల్ల
విత, పుష్పిత, ఫలితమగుటను గాంచుటయే గొప్పసుఖము సుపు
త్రునియందు మనము వివిధములగు నాశల బెట్టుకొందుము. ఆతని
భవిష్యదున్నతిని మనస్సులో నుంచుకొని వివిధ మనోరథములను
బెట్టుకొందుము. అట్టి పుత్రుఁడు మరణించినను, నెచ్చటకైన
గృహమువదలి వెళ్ళిపోయినను మనోరథములన్నియు విఫలము
లగును. ఆ సమయమున చిత్తమునకు మిక్కిలి క్లేశముకలుగును.
ప్రపంచమంతయు శూన్యముగఁ దోచును. ఏపనిమీఁదకు మనస్సు
పోదు. మనస్సునఁ జింత వ్యాపించును.

శ్రీశుకమహర్షి యిట్లనెను - “రాజా ! దక్షుని పదివేల
మంది పుత్రులు హర్యశ్వలనువారందరును సన్నాసులైరి. నార
దునికడ దీక్షనుఁగొని మరల నెచ్చటికిని సంసారమార్గమునకుఁ
దిరిగిరాని మార్గము బట్టిరి. కొన్నాళ్ళ వరఁ కాతఁడు తన పుత్రుల
కొరకు ప్రతీక్షించుచుండెను. తీర్థ యాత్రలొనర్చుచు నొకనాఁడు
ఋషులు మునులు దక్షమహారాజుకడ కేతెంచిరి. కుశల ప్రశ్నలు

కాగానే దక్షప్రజాపతి యిట్టడిగెను- “మునులారా! పరమసుశీలురు గొప్ప ధార్మికులునగుఁ బదివేలమంది పుత్రులు తపస్సు చేసికొనుట కిచ్చటనుండి పశ్చిమ దిశగాఁబోయిరి. ఇంతవరకేలకో తిరిగిరాలేదు మీరీప్రథవినంతయఁ దిరుగుచుండెదరు. మీరెచ్చటనైన నా పుత్రుల చూచియుండినచో వారి సంగతిని నాకుఁజెప్పుఁడు వారెప్పటికి తిరిగి రాఁగలరో తెల్పుఁడు.”

ఆ మునులలో నందరకంటె వృద్ధుఁడగు ముని గంభీరుఁడై యిట్లనెను- “రాజా! ఇప్పుడు నీ వాపుత్రులయాశ వీడుము. మరలఁ దిరిగిరాని మార్గమునకు వారందఱును బోయిరి.”

ఇది విని యాశ్చర్య స్వరమున దక్షుఁడిట్లనెను- “స్వామీ! ఇట్లు పలుకుచుంటిరేల? మీరు నా పుత్రుల నెచ్చటఁ గాంచితిరి? వారికెట్లు మృత్యువు సంభవించినది?”

వెంటనే ముని యిట్లనెను- “రాజా! వారు మృతులుకాలేదు అమృతులైనారు. వారు మృత్యువును గూడ త్రొక్కివేసినారు. వారందఱు మోక్షధర్మావలంబులైనారు. వారందఱు తలలు బోడులు చేసికొని, కొపినము ధరించి సన్న్యాసులైరి. నారదుఁడు వారందఱకు గొఱిగించినాఁడు. వారిలో నొక్కనికైనను సృష్టిచేయవలయు ననుబుద్ధి లేదు. రాజా! ఇప్పుడు నీవు వారు తిరిగివచ్చెదరను నాశను వధలుకొనుము.”

ఇది విని దుఃఖిత మనస్కుడై దక్షుడిట్లనియె :- “స్వామీ మీరిది యెవరినోటనైన వినియున్నారా లేక ఎచ్చటనైన స్వయముగఁ జూచినారా? నారదుఁడు నా యెడల ఘోర అన్యాయ మొనర్చినాఁడు. ఆతఁడు నా మీఁద నేజన్మ పగనో తీర్చుకొనుచున్నాఁడు నేనతని కేమియు హానియొనర్ప లేదే”

దక్షప్రజాపతీయొక్క యీ మాటలను విని యా వృద్ధ ముని యిట్లనెను :- “రాజా ! నీవింతటి జ్ఞానివి, ధ్యానివి, బుద్ధిమంతుఁడడవయు న్నిట్టి పౌరపాటుమాటలు మాటాలాడెదవేల ? నారదుఁడు వారికి గొప్ప యుపకార మొనర్చినాఁడు. మీ కులము దరింపజేయుటచే నాతఁడు నీకును ఉపకార మొనర్చినాఁడు. మహా రాజా! నీవు దీని పషయములోఁ జింతించుట గాని సందేహించుట గాని పనికిరాదు. నారాయణ సరోవరమున నారదునివలన వారు దీక్షనుగొనుట మేము స్వయముగఁగాంచితిమి. మేము చూచుచుండఁ గనే వారు తమ యమూల్య వస్త్రములను విసరి యువలఁబారవైచి కొపినములను ధరించిరి. మా సమ్ముఖముననే వారు నమో నారాయణాయ నమో నారాయణాయ యని పఠకుచు నారదునకుఁ బ్రదక్షి మొనర్చి వెడలిపోయిరి.” అని యిట్లు చెప్పి, దక్ష ప్రజాపతిని వివిధముల నోదార్చి యాతనిచే సత్కారములను బొంది మునిగణము వెడలిపోయిరి; కాని దక్షునిమనస్సునకు శాంతి లభింపలేదు. ఆతఁడెల్లప్పుడు చింతగానుండెను. ఇప్పుడతఁడు సృష్టికార్యా పరాజ్ఞుఁ

డయ్యెను. దీనినిగాంచి బ్రహ్మలోకమునుండి లోకపితామహుడగు బ్రహ్మ హంస నెక్కి దక్షునోదార్ప నాతని సమీపమునకు వచ్చెను.

లోకపితామహుడు ఆకాశమార్గమునుండి తనవైపునకు దిగుటగాంచి, దక్షుడు వెంటనే సంభ్రమమునలేచి నిలుచుండెను. బ్రహ్మ దిగంగానే దక్షుడాతనిని విధ్యుక్తముగఁ బూజించి తన భాగ్యమునకు మెచ్చుకొనెను.

దక్షుని పూజలను స్వీకరించి తామరసోదృవుడిట్లనెను :-
రాజా ! నీ వింతటిచింతగానుంటివేల? నీ వింతటి మానసికదుఃఖము బొందుటకు గతంబేమి? నీ దుఃఖకారణమును నాకుఁజెప్పుము.”

ఇది విని రక్షుడిట్లనెను :- “ప్రభూ ! నాకు సర్వగుణ సంపన్నులగు పదివేలమంది పుత్రులుండిరి. వారి నందఱు నీ వీజా ధరుడగు నారదుడు సన్న్యాసుల నొనర్చెను. పేరు చెప్పకొను వాడు, నీరు విడుచువాడు నొక్కఁడును లేడు. స్వామీ! నాకీకారణమున దుఃఖము కలుగుచున్నది. అయ్యో! స్వామీ; వారెంతో యశశ్వులు, దేజశ్వులు, వృద్ధికి రావలసిన పిల్లలు.

బ్రహ్మ యిట్లనెను :- “రాజా! అయినదేమో అయినది. దీనికై నీవు యంతగాఁ జింతింపనేల? ఇందు నారదుని దోషమే మున్నది? వారందఱు ప్రారణ్యమట్లున్నది. వారినొసట సన్న్యాసులు

కావలయునని వ్రాయబడియున్నది. ఏమియ ఫర వాలేదు. మరల నీవు పుత్రుల బుట్టించుము.”

దక్షప్రజాపతి దీనమనస్కుడై యిట్లనెను :-స్వామీ! ఇప్పుడేమి పుట్టింపగలను? మొదట పుట్టినట్టివారిప్పుడు పుట్టగలరా?”

బ్రహ్మ యిట్లనెను- అట్లుకాదు, నీవు చింతింపకుము, పూర్వమువలెనే పుత్రోత్పాదన గావింపుము. మరల నింకొకసారి ప్రయత్నింపుము.”

పితామహుడు నచ్చజెప్పగా నాతని యాజ్ఞను శిరసావహించి దక్షప్రజాపతి పంచనీయను దన పత్నియందు మరల వేయిమంది పుత్రులను గనెను. వారందరకు శబలాశ్వలను పేరు పెట్టెను. వారందరు మిక్కిలి సరళస్వభావముగల వారు, సదాచారులు, సద్గుణసంపన్నులు, వారు చేతులు జోడించి తమ తండ్రితో నిట్లనిరి - “ప్రభూ! మే మేమిచేయ వలయును?”

ఇది విని అత్యంత ప్రేమపూర్వకముగ దక్షుడిట్లనెను - “పుత్రులారా! మీరందరు బ్రజావృద్ధికై వెళ్ళి తపఃబొనర్చుడు తపస్సుచే శ్రీహరిని బ్రసన్న మొనర్చుకొని సృష్టి వృద్ధిలో సహాయ మొనర్చుడు.”

ఇది విని పిత్రాజ్ఞ శిరసావహించి దక్షసుతులగు శబాళా

శ్వలందలు వాని పూర్వజులగు హర్యశ్వలు పోయిన పశ్చిమదిశకే పోయిరి వీరందలు వెడలి వారి అగ్రజులు సిద్ధినిబొందిన నారాయణ సరోవర సమీపమునకు జేరుకొనిరి.

శబళాశ్వలందలు నా పరమపావన తీర్థమందు విద్యుక్తముగ స్నానమాడి పవిత్రతాతఃకరణులైరి. మిగిలియున్న యత్కించి న్మలము తీర్థప్రవాహముచేఁ దుడుచుకొనిపోయెను. వారందఱు హృదయములు సుస్మలములయ్యెను. వారు మిక్కిలి సావధానముగఁ బ్రణవసహితమగు నీ మంత్రము జపింపసాగిరి. దానియర్థమిది :-
ఓంకార స్వరూపుఁడును, పరమ పురుషుఁడగు నారాయణ పరమాత్మకు నమస్కారము. ఆ విశుద్ధసత్త్వగుణాశ్రయుఁడగు పరమ హంసస్వరూపుఁడగు పరమేశ్వరుని ధ్యానించుచున్నాను” ఈ విధముగ నాపరబ్రహ్మ గూర్చి జపించుచు ఘోరతపస్సు చేయసాగిరి. కొంతకాలము భువృష్పములమీఁద నాధారపడిరి. కొంతకాలము జలపానమునే చేసియుండిరి. మఱికొంతకాలము వాయువునే భక్షించుచు భోజనపానీయముల నన్నిటినిఁ బరిత్యజించిరి.

ఈ విధముగ వారు ఘోరతపంబునఁ బ్రవృత్తులగుట గాంచి నారదుఁ డిట్లనెను :- “పోయి, వీరినిఁగూడ పట్టి చూడవలెను. వీరును నే విధముగనైన సన్న్యాసులైనచో నానందము లభించును. పదునొకండు నేల శిష్యులగుచోఁ గుల పతి రావచ్చును.”

శుకుఁడెట్లనెను :- “రాజా! లాభము వృద్ధిజెందును. ఒక్కసారి మంచి లాటుచిక్కెనా మాటిమాటికి ఆ వస్తువు బొందుటకభిలాష కలుగును. కావున నారదుఁడెట్లైన వారికి సన్న్యాసమిప్పించుటకై మరల నా శబళాశ్వుల కడకుఁబోయెను.

శబళాశ్వులును శిష్యులుగాఁగ దక్షుఁడు నారదుని శపించుట

శ్లో॥ ఇతి తానపి రాజేంద్ర ప్రతిసర్గధియో మునిః॥

ఉపేత్య నారదః ప్రాహ వాచః కూటాని పూర్వవత్ ॥

శ్రీ భాగ. ౬ స్కం. ౫ అ. ౨౯ శ్లో॥

వ. ఇట్లతి భయంకరించైన తపంబు సేయుచు నెడ తెగక భగవన్మంత్రంబులు నొడువుచు బ్రజాసర్గకాములై యున్న యచ్చిన్న బాలుర కడకు నారదుండు సనుదెంచి పూర్వవిధంబునంబలుకుచు నిట్లనియె. శ్రీ మదాంధ్ర భాగవతము.

పరోపకార స్వభావము కలవాసెక్కి కష్టములు వచ్చినప్పటికిని పరోపకారము చేయకుండఁ జాలఁడు, సహజ స్వభావము దుస్త్రిజమని చెప్పఁబడినది. రావణునితో సీతను దిరిగి యాయవలసినదని యెన్నిసార్లు చెప్పినప్పటికిని ఆతఁడెట్లనెను :- నా శిరస్సు

వేయివక్కలగుగాక నేను సీతసీయను రాముని సమ్ముఖమున నేను తల వంచను. నేనేమి చేయుదును. నేనును వివశుడనే. ఇది నా సహజదోషము. ఏలయనఁగా స్వభావము దురతిక్రమ మైనది,”

ఒక ప్రసిద్ధమగు కథ కలదు. ఒకానొక జన్మచోరుఁడు కలఁడు. దొంగతనము చేసిచేసి చివరకు వానికి వృద్ధావస్థలో పశ్చాత్తాపము కలిగెను. ఒకానొక గ్రామ మహంతుచే దీక్షనుగొని సాధుసమూహములో నివసించుచుండెను. రాత్రులందు సాధువులు నిద్రపోఁగానే ఒకానొకని చిమ్మటము (సాధువులు పట్టుకొను ఒక ఇనుప పనిముట్టు)ను దీసి యింకొక చోటఁబెట్టెడువాఁడు పూజసంపుటము దాచిపెట్టుచుండెను మఱియొకని సొరకాయబుట్టునుదీసి వేఱొకని తలదగ్గఱఁబెట్టెడువాఁడు అందఱు సొరకాయబుట్టునుదీసి వేఱొకని తలదగ్గరఁ బెట్టెడువాఁడు. అందర సొరకాయ బుట్టుల మార్చెడువాఁడు. తెల్లవారఁగానే ఒకరొకరు పోట్లాడుకొనెడివారు. ఒకరు నీవు నా బుట్టనేల దొంగిలించితివన క్రోధముతో నింకొకఁ డిట్లనెడు వాఁడు- “నేనెప్పుడు దొంగిలించితిని?” ఇట్లు ప్రతిదినము యుద్ధమగుచుండెడిది. ఒకానొక దినమున నొక బుద్ధిమంతుఁడగు సాధువు కపటనిద్రతో మేల్కొనియుండి వాని కృత్యమునంతను గనిపెట్టి యుండెను. చివరకు పట్టుబడెను. మహంతుగారి వద్దకు తిసికొనిపోయి నిలువఁబెట్టిరి. మహంతు వానిని గద్దించుచు నిట్ల నెను- “ఏమీ ! నీ వింకను నీ యాచరణమును సరిచేసికొనలేదు. ఎక్కడి మూర్ఖుఁడవు ? సాధువు . వయ్యు దొంగ తనము మాన

కుంటివి” ఆతడు లజ్జితుడై యిట్లనెను - “మహారాజా ! నేను దొంగతనము మానియుండిన నారకాయబుట్టనేల మార్చెదను ? స్వామీ ! ఇట్లు నేను చేయకుండఁజాలను. నా స్వభావవశమున వివశుడనైతిని.” నారదుని స్థితియు నింతియే. నారదుడెవరినైన మోక్షధర్మాధికారినిఁ గాంచెనా కాశీలో కాశ్మీరు పట్టు విక్రయదారుల వెంబడి దళారీలు పడినట్లు పడుచుండును.

శుకుఁడిట్లనెను-“రాజా ! శబళాశ్వులు నేతములు మూసి కొని పరబ్రహ్మ మంత్రము జపము చేయుచు ఘోర తపస్సు చేయుచుండిరి. ఇంతలోనే వీణమీద రాగాలాపన మొనర్చుచు రామకృష్ణ గుణగాన మొనర్చుచు విశాలములగు జటాభారమున జడలనూఁగించుచు, పాదుకా ఘట్టన మొనర్చుచు నారదుడు వారి దగ్గరకువచ్చి వారి ధ్యానమును దనవైపున కాకర్షించుట కిట్లనెను- “శబళాశ్వులారా ! జయజయ సీతారామ్ ! నమోనారాయణాయ ! నమోనారాయణాయ !!”

వీణాపతియగు నారదునిగాంచి వారందరు వెంటనే జలము నుండి లేచి బయటకువచ్చి తడిసిన తమ జడలచే నారద చరణములను దడిపివేసిరి, అందర శిరస్సున నొకచేతి నుంచుచు రెండవ చేతితో వీణెను మీటుచు నారదుడందఱు కుశల ప్రశ్నల నడిగెను.”

శబళాశ్వులు దేవర్షిని విధ్యుక్తముగఁ బూజించి యిట్లనిరి- “ప్రభూ ! అబోడబాలకుల మమ్ముల ననుగ్రహించుటకై దర్శన మిచ్చి కృప జూపితిరి.”

నారదుఁడు గంభీరముగ నిట్లనెను- “అవునవును. నిజమే మీరు మార్గభ్రష్టులై చెడుచున్నారని తెలిసికొని మీకు మంచి మార్గమును జూపవలయునని వచ్చితిని.”

శబళాశ్వ లిట్లనిరి - “స్వామీ ! మేము పదచ్యుతులము కాలేదు. మేము విత్రాజ్ఞులు చాల సావధానముగఁ బాలించుచున్నాము. ప్రజావృద్ధికై ఘోర తపంబొనర్చుచున్నాము.”

నారదుఁడు భేదస్వరమున నిట్లనెను- “బాలులారా! ఇదియే మీ పొరపాటు. నాయనలారా ! యథార్థమగు తండ్రి శాస్త్రము చెప్పిన వాస్తవిక ఆజ్ఞయే సరియైన మార్గము ఆ మార్గమున బోయిన కల్యాణము గలుగఁగలదు. మిగిలిన మార్గములన్నియుఁ గంటకీర్ణమార్గములు వానితో క్షేమములేదు. ప్రేమలేదు, సుఖము లేదు. శాశ్వత శాంతిలేదు. దీనివలన సంసారచక్ర నివృత్తియును లేదు. జనన మరణ రూపమగు నెనుబదినాల్గులక్షల జీవరాసుల చక్రముతోఁ దిరుగవలయును.”

శబళాశ్వలిట్లనిరి - “అయితే స్వామీ ! మాకా సన్మార్గమును జూపించుఁడు. మేమందర మేమి చేయవలయునో ఉపదేశింపుఁడు. ఏ మార్గము ననుసరింపవలయును.”

నారదు డిట్లనెను- “మీ జ్యేష్ఠులు నేమార్గమునఁ బోయిరో ఆ మార్గము సరియైనదగునా కాదాయని మిమ్ముల నేనడుగుచున్నాను.”

శబళాశ్వలిట్టనిరి - “స్వామీ ! అవశ్యము పెద్దలు నిర్ధారించిన పథము పరమ పుణ్యప్రదమే కాగలదు.”

ఇది విని ప్రసన్నుతను బ్రకటించుచు నారదుఁ డిట్లనెను - “భ్రాతృవత్సలులారా ! మీరందఱును ధర్మాత్ములరు. శుద్ధాంతఃకరణులు. మీకు నేనేమి చెప్పెదనో దానినిఁ జేయుఁడు. అదియే నిష్కంటకము, శ్రేయస్కరము, కల్యాణప్రదము, సర్వోత్తమము నగు వాస్తవిక మార్గము. ఆ మార్గమునఁబోయిన శ్రమయుండదు, గ్లానిలేదు. గంతవ్యన్ధానమును సరళముగఁ జేరుకొనఁగలరు. ఏలయనఁగా శ్రేష్ఠుల మార్గము మీ జ్యేష్ఠ సోదరులందఱును శ్రేష్ఠులు, విచారణశీలురు. ఎవఁడు తమ యగ్రజుల శ్రేష్ఠమార్గానుకరణమును గావించెదరో అట్టి పుణ్యప్రద పురుషుఁడు పరలోకమందు మరుద్గణములతో నానందము ననుభవించును. మీ సోదరుల మార్గము పునరావృత్తిరహితమైనది.”

శుకదేవుఁ డిట్లనెను - “రాజా! ఇట్లు చెప్పి నారదుఁడు తన వీణను గ్రహించి వెళ్ళెను. ఇచ్చట శబళాశ్వలు నారదుని దశకూటప్రశ్నలకు సమాధానములు వెదకుటయందు బ్రవృత్తులైరి. వారికిని యీ సంసారస్పృష్టి వృద్ధికార్యములందు వైరాగ్యమును జెంది, నారదోపదేశమునఁ దమ సోదరులు పట్టిన మార్గముననే వీరు వట్టిరి. వారందఱును సన్న్యాసులైరి. అంతర్ముఖవృత్తిగల వారికి పరమేశ్వరప్రాప్తికి అనుకూల మార్గమగు దివ్యమార్గము

నెన్నుకొనిరి. కాని ప్రజావృద్ధికై తపమును మానిరి. ఆ మార్గమునకు వెళ్ళినవారు వెళ్ళుటేగాని మరల వచ్చుటలేదు. దాని లోనికిఁ బోయినవారు మరల తిరిగిరాని బిలమిది.

ఇచ్చట దక్షప్రజాపతియు నెవరినోటనో తన పుత్రులను నారదుఁడు మాయమాటలు చెప్పి మోసపుచ్చి సన్న్యాసమిప్పించెనని వినగానే ఆతని దుఃఖమునకు మేఱలేకుండెను. ఆతఁడిట్లనుకొనుచుండెను- ఈ నారదుఁడు మా వెంటనేఁబడినాఁడో అది భగవంతునకుఁ దెలియవలయును. సృష్టి వృద్ధికానిచ్చుటలేదే. నా కొడుకులను మాటిమాటికి సాధువుల నొనర్చుచున్నాఁడు. బ్రహ్మచేష్ఠఁగా నేను వానిని మొదటి సారిగా షమించితిని. ఆ సిగ్గులేని నారదుఁడు నాకీసారి కనఁబడెనా వానికి దాని ఫలమును రుచి చూపించెదను. నా రెండవజట్టు పుత్రులనుగూడా బైరాగుల నొనర్చిన ఫలమేమిటో తెలిసికొనఁగలిగిన దండమొనర్చెదను.”

ఇట్లు దక్షప్రజాపతి చింతించు చుండఁగా నారదుఁడు వేఱొక విధానము నాలోచించుచుండెను. ఆతఁడిట్లాలోచించుచుండెను- ఒక్క పుత్రుఁడు పోయినచోఁ దండ్రికి సంసార వైరాగ్యము జనించును. దక్షునకు పదునొకఁడు వేలమంది బైరాగులైరి. ఆతని కవశ్యము సంసారవైరాగ్యము కలిగియుండవచ్చును. అట్లతడు ముక్తి మార్గమున కధికారియగుచో వానికిని సన్న్యాసమిప్పించును. అప్పటికి 1101 శిష్యులు కాఁగలరు.” ఇట్లాలోచించి వీణమీఁటుచు రామకృష్ణగోవిందయని గానముచే నారదుఁడు దక్షప్రజాపతి సభకు

వచ్చెను. దక్షుడు, నారదుని దూరముననుండియే చూచెను. చూడఁగానే ఆతఁడు మండిపడెను. ఎక్కడి పాద్యము, ఎక్కడి అర్ఘ్యము? స్వాగతము సత్కారము, శిష్టాచారము అన్నిటిని మఱచిపోయెను. క్రోధోద్రేకమున వణకుచుఁ గన్నులెఱ్ఱఁజేసి నారదునిమీఁద నెగిరి పడెను. రోషకారణమున నాతని నోటివెంట వాక్కులు స్పష్టముగ వచ్చుట లేదు. ఆతని యధరపుటము లదురుచుండెను. దంతములతో నోష్ఠపుటముల గొఱుకుచు నిట్లనెను :- “ఓయి నీజావాదీ? నీవు మిక్కిలిదుష్టుఁడవు ఓరీ; నీవు సాధువనుకొంటిమి భగవద్భక్తుడవే కాని నీవు మోసగాఁడవు, పాపిష్ఠుఁడవు ధూర్తుఁడవు, కపటివి, విశ్వాసఘాతకుఁడవైతివి.”

నారదుడు సరళముగ నిట్లనెను :- “రాజా! నేను నీకేమి యనిష్టమును గావించితిని.”

దక్షుఁడత్యంత రోషస్వరమున నెగతాళిచేయుచు నిట్లనెను :- “ఆహాహా! చాల అమాయకుఁడవే? ఇట్లు ప్రశ్నించుటకు నీవు సిగ్గును జెందుటలేదు. ఇంతకు మించిన యనిష్టము నీ వింకేమి చేయఁగలవు? మా యింటికి నిప్పుపెట్టుటయు, నా శిరస్సు ఖండించుటయు మిగిలియున్నది. దానినిజేయుము, అనిష్టమేమిచేసితినిని యడుగుచున్నావు? నీవాజన్మతో వైరాగివి. ప్రసవవేదన వంధ్యకేమి తెలియును? బిడ్డలయెడల తండ్రికెంత ప్రేమయుండునో నీ కేమితెలియును. పుత్రుఁడు తండ్రియొక్క హృదయము. బాహ్యప్రాణముఁ దశపుత్రులలో నొక్కనినైన నడిగిన నీయరాదు. ఇరు

వదివేళ్లతో నేచిన్న వ్రేలిగడిగినను ఇచ్చటకెవరు సిద్ధముగను
న్నారు? నీవు ఒక్కరినిగాదు, ఇద్దరినిగాదు, ముగ్గురనుగాదు, నలు
గురనుగాదు, పదిమందినిగాదు. ఇరువదిమందినికాదు, నూర్గురును
గాదు, వేయిమందినిగాదు, పదునొకండు వేలమందిని నాపుత్రులకుఁ
గొపినములిచ్చి, భిక్షకులనొనర్చి సాధువులనొనర్చితివి; అట్టివాడవు
నేను నీకేమి యపకార మొనర్చితిని మంచివానివాలె నడుగుచు
న్నావు. నీవు నా సర్వస్వమును నాశనమొనర్చితివి. నా మనోరథ
సౌధము చిన్భిన్న మొనర్చి నాశనమొనర్చితివి.

నారదుఁడు దైర్యముతో నిట్లనెను :- “మహారాజా; నీవు
కోపపడకుము. పరమహంసాశ్రమము సర్వశ్రేష్ఠమైనది. గృహస్థా
శ్రమముకంటె లక్ష రెట్లు శ్రేష్ఠమైనది. అట్టి పరమహంస ధర్మ
మునే నేను నీ పుత్రులకుపదేశించితిని. ఇందులో నే నేమైన చెడ్డ
పనిచేసినట్లు నా బుద్ధికి వచ్చుటలేదు.”

అత్యంతక్రోధస్వరమున దక్షుఁడిట్లనెను :- “బుద్ధికివ
చ్చుట నీకు బుద్ధియుండినగదా! బుద్ధిస్థానమున నీకు మస్తి
ష్కమునకు బదులు గోమయమున్నది. నీవు పెద్ద విరక్తుని
వలెఁ దిరుగుచుండువే కొంచెమైన నాలోచనలేదే. మానవు
నకు శిరస్సున దేవ, ఋషి, పితృముఱముల భారమున్నంత
వఱకు పరమహంసాశ్రమము కఠికారికాఁడు. ప్రథమమున
బ్రహ్మచర్య వ్రతధారణమొనర్చి వేదాధ్యయన గురుశుశ్రూ
షలద్వారా ఋషి ఋణవిముక్తుఁడు కావలయును. యోగ్య
ముగు భార్యను పొణ్ణిగ్రహణ మొనర్చుకొని అగ్నిహోత్రము, షంఛ

మహాయజ్ఞములు, ఇంకను గొప్పగొప్ప దేవయజ్ఞములొనర్చి దేవబుణమును దీర్చవలయును. ధర్మపత్నియందు యోగ్యుడగు పుత్రునిగని పితృణవిముక్తి చెందవలయును. పుత్రులు లేనివారికి స్వర్గము ప్రాప్తింపదు. ఈశరీరమును మనపితృపితామహులచేత, బైపితురుల చేత నీయబడిన తాకట్టుసొత్తువంటిది. మనము వంశమును బెంచనంతవరకు, మనస్థానమునఁ బుత్రుని నిలుపనంతవరకు జ్ఞానవైరాగ్యములకు సంబంధించి వేదాంతముల కధికారములేదు. నా పుత్రులింతవరకు సంసారసుఖమును రుచిచూడనేలేదు. కర్మవిషయమున వారికాలోచనయేలేదు. నీవువారికి గొప్పినమునిచ్చి భిక్షకుల నొనర్చితివి. వారిటునటుఁ గాకుండఁ బోయిరి. ఉభయభ్రష్టులైనారు. వారిహితోక భోగముల ననుభవింపను లేదు పరలోకమందు లభించు శ్రేయస్సు బ్రాప్తింపనులేదు.”

నారదుఁ డిట్లనెను- “రాజా! మీపిల్లలు మిక్కిలి సరళస్వభావులు. వారి యంతఃకరణము మిక్కిలి నిర్మలమైనది. వారుసర్వాభాసన్యాసమార్గమున కధికారులు తొరపాటుననైనఁ ద్యాగపథదీక్ష నొసంగను. ఈ విషయముతో మీరు విశ్వసించుఁడు.”

ఇదివిని దక్షుఁడు గద్దించి యిట్లనెను- “నోరుమూయుము. వ్యర్థముగ వాగుచున్నావు. ఎవరేమార్గమున కధికారులతో నీకేమి తెలియును? నీకుబాలురను మోసముచేయుట తెలియును. వారిబుద్ధినిఁ జెడఁగొట్టుట నీవు నేర్చుకొనినావు. లోకములో నీవు గొప్పదయాశుడవని ప్రతీతి లోకములో నీవంటి నిర్థయుఁడు ఇదివరకు లేఁడ

నియు నికముందుండబోడనియు నేనందును. లోకులు నిన్ను భగవంతుని పార్షడుడని యందురు కాని నీవంటి సిగ్గులేనివానిని భగవంతుడు పార్షడునిగా నిర్ణయించుకొనినది భగవంతునకుఁగూడ మిక్కిలి యపయశస్సని నేనందును. నీవాతని యశస్సు గళంకిత మొనర్చు కపటివి, క్రూరుడవు, కాపురుషుడవు. భగవంతుని పార్షదత్వము నిన్ను స్వయముగ వదలవలసియుండును; కాని శీలసంకోచముచే నది వదలలేదు. నీవు సిగ్గులేనివావై డ పార్షడుడుగాఁ జేయఁబడితివి నారదుడు భక్తుడు భక్తుడని లోకులందురు. ఇటువంటివారు భక్తులుకారు, భక్తులెల్లప్పుడును బరోపకారము చేయుటకు వ్యగ్రులై యుందురు. వారు సదాసర్వదా సమస్త ప్రాణులందును కృపను జూచుటకుఁ బ్రతిక్షణము తహతహ లాడుచుందురు. క్రియాశీలురగుచుందురు. సౌహార్ద్ర నాశకుడవు, ఆకారణవైరివి.

నారదుఁ డిట్లనెను - “రాజా ! నేనెవరిలో వైరము బెట్టుకొంటిని.”

క్రోధముతో దక్షుఁడిట్లనెను- “ఇంక వైరమెట్లుండును ? నేనెన్నడైన పొరపాటున నీకపకార మొనర్చితివా? అట్టియెడ నీవు నా విషయములో దేనికి బ్రతీకారమొర్చితివి.” నా అబోధబాలకుల మోసముచేసి సన్న్యాసుల నొనర్చితివి.”

నారదుఁడిట్లనెను - “మహారాజా ! నీవు క్రోధము వదలి గంభీరముగ విచారించుము. జీవునకుఁ జరమలక్ష్యము శాశ్వతశాంతి.

అందఱును నీ జనన మరణ రూపమగు చక్రమునుండి బయటవడి యెన్నడును జెడని నిత్య సుఖము కోరుకొందురు. సంసారి స్నేహ బంధనము మూలచ్ఛేదము చేయనంతవఱకు అది లభింపదు. సంసారబంధనము త్యాగ వైరాగ్యములు లేక తెగదు. కావున వైరాగ్యుల నొసర్చి నేను వారికి మహాపకారము నొనర్చితిని.”

దక్షుడత్యంత గంభీరుడై రోషస్వరమున నిట్లనెను :-
 నీవు “పెద్ద పెద్ద మాటలు మాటలాడెదవు కాని వానిని గ్రహించుటకు నీలో బుద్ధిలేదు. ఇటుజూడుము. కేవలము కౌపీనధారణమువలననే, అవధూత వేషధారణముననే - స్నేహబంధము తెగదు. శాశ్వత శాంతియు బ్రాప్తింపదు. ఏలయనగా జ్ఞానోదయము కానిది కేవలము నీవు మోసమొనర్చుట చేతనే వైరాగ్యముకలుగదు. వైరాగ్యములేనిది ఉపశయమెట్లుకలుగును. ఉపశమము కానిది స్నేహబంధోచ్ఛేదము త్రికాలములందును సంభవముకాదు.”

నారదుడెట్లనెను- “సాంసారిక వాసన మనస్సులోఁ గలుగకుండుటయే వైరాగ్యము. విషయములను గ్రహింపకుండుటయు వాటి నుపభోగింపకుండుటయు దీనికి త్యాగమని పేరు. దీనికి వారందఱుఁగూడలే.”

దక్షుడు క్రోధస్వరమున నిట్లనెను- ఓయీ! నారదా! నీ బుద్ధి భ్రష్టమైనది. మానవుడు విషయ-నుభవము కలిగియుండు

నంతవఱకు వాని కటుత్వము నెరుగజాలడు. కావున వానికి దుఃఖరూపత్వము ననుభవపూర్వకముగఁ దెలిసినప్పుడు కలిగిన వైరాగ్యము, ఇతరులవలన వినుటచే గలుగదు. ఏలయనఁగా స్వయముగ ననుభవించుటచే దానిలోని రహశ్యములన్నియును దెలియఁగలవు. నీవాజన్మవైరాగివి. నీవెన్నడును శ్రీముఖము ననుభవించలేదు. నీకేమితెలియును? నిన్నెవరు విశ్వసింపఁగలరు? మా నగరములలో శ్రీలేనివారి నెవరిని నుండనీయరు వివాహమాడక సాధువైనవాఁడు సాధారణముగఁ బతనముకాఁగలఁడు. ఏదైనప్రపంచము సంభవించినప్పుడు జారిపోవును. మేముమర్యాదను బాలించు గృహస్తులము. నీవుముందుగా మాకు గొప్పయపకార మొనర్చితివి మాపుత్రుల పదివేలమందిని సన్న్యాసుల నొనరించితివి. దానిని మన స్సులో నిముడ్చుకొని యూరకుంటిని. సాధువుతో తగాదా పెట్టుకొనుటఎందుకులే యని యూరకుంటిని. కాని నీవిప్పుడు మావినాశ నమునకే తలపెట్టితివి. కావున నేడు నీకు శాపమొసంగక విడువను నేనొసంగుశాపమిది. నీవు నివసించుటకొక నిశ్చిత స్థానము లేకుండఁబోవుగాక! నీవు నా యిల్లవాకిలినంతయు నాశనమొనర్చితివి కావున నీకిల్లు వాకిలి లేకుండఁ బోవుఁగాక చక్రము వలె నీవు చతుర్దశ భువనములను దిరుగుచుండెదవు గాక; ఒక స్థానమున నీకుఁ గాలు నిలువకుండుఁ గాక; నీవు మోసముగ, మూర్ఖముగఁ దిరిగెదవుగాక!”

ఇది విని నారదుఁడు నవ్వి యిట్లనెను - “మంచిది, నీ శాపమును నేను శిరసావహించుచున్నాను నా కొక్క స్థాన

మెందులకు ? ఒక్క ఆశ్రమమున నుండుటచే మోహము కూడ కలుగును. సాధువునకుఁ దిరుగుట శాపముకాదు వరదానము” ఇట్లు పలికి నారదుఁడు పకపక నవ్వెను.

ఇదివినియాశ్చర్యముతో పరీక్షిన్మమహారాజిట్లనెను-“ప్రభూ నారదుఁడు సర్వసమర్థుఁడు. భగవద్భక్తుఁడు. భగవదవతారము, ఆతఁడేమియు నపరాధ మొనర్పలేదుకదా ! దక్ష పుత్రులకు మేలే చేసినాఁడు. నిరవరాధుఁడు, సాధు సమాజములో సమ్మానితుఁడగు మహాపురుషుని దక్షుఁడు అనరాని మాటలని, బేయరాని వ్యవహార మొనర్చినాఁడు. ఇంత కఠినపు వాక్యములను వినియు నారదుఁడు నవ్వుచు నేలయుండెను. ఇంతటి కఠినశాపము వినియు నాతఁడు తిరిగి గర్వియగు దక్షునేల శపింపలేదు ?”

ఇది విని శుకదేవుఁ డిట్లనెను- “రాజా ! త్యాగికిని, రాగి కిని ఇదియే అతరము. విషయాసక్తులలోను వైరాగ్యవంతులలోను నిదియే విశేషము. సమర్థుడయ్యు నితరుల యపరాధములను సహించువాఁడే సాధువని లోకములో బిలువబడును” ఆతఁడొక మాటయనిన మనము రెండు మాటలనుటయు ఆతఁడు చెంప దెబ్బను గొట్టిన మనము కఱ్ఱతో బాదుటయు ఆతఁడు మట్టిపెళ్లతోఁ గొట్టిన మనము రాళ్లు పిసురుటయు నిది సాంసారికుల నీతి. సహన శీలము కలిగి అపకార మొనర్చిన వానికి అపకార మొనర్పక ప్రత్యుపకార మొనర్చువాఁడే నిజమగు భగవద్భక్తుడు. భగవద్భక్తుఁడు వృక్షములకంటె నధిక సహనశీలుఁడుగ నుండును. దాను తృణము

కంటె నీచుడననుకొనును. కావుననే సమర్థుడయ్య నారదుడు దక్షప్రజాపతికిఁ బ్రతిశాపమొసంగలేదు.”

శుకుఁడిట్లనెను- “రాజా! క్రోధితుడగు దక్షుని శాపమును శిరసావహించి దుఃఖింపక, ప్రసన్న చిత్తముతో వీణను మీటుచు హరి గుణగానమొనర్చుచు నారదుడచ్చటనుండి వెడలి యిచ్చాను సారముగ నవ్యలోకములలోఁ జరించుచుండెను. నే నిప్పుడు నీకు దక్ష ప్రజాపతి కుమారులగు హర్యశ్వల యొక్కయు, శబళాశ్వల యొక్కయు వైరాగ్యకథను వినిపించితిని. ఇకనిప్పుడు నీ వేమి వినగోరుచున్నావు ?”

దక్షుని అణువది కన్యకలు

శ్లో॥ తతః ప్రాచేతసోఽసిక్న్యామనునీతః స్వయంభువా !

షష్ఠింసంజనయామాస దుహితృః పితృవత్సలాః

శ్రీ భాగ. ౬ స్కం. ౬ అ. ౧ శ్లో॥

“వమఱియు దక్షుడు దన మనోరథంబు విఫలంబగుటంజేసి యతి దుఃఖిత మనస్కుడై పొగులుచున్నఁ బితామహుండు చనుదెంచి మఱియుఁ బ్రజాసర్గోపాయంబుపదేశించిన నా ప్రజాపతి ప్రియభామయైన యసిక్నియందుఁ బితృవత్సలైన పుత్రికల నణువదుండ్రం బుట్టించె.”

..... శ్రీ మదాంధ్ర భాగవతము:

కొడుకునకుఁ గూతురునకు భేదము లేదు. ఇద్దఱును హృదయమునుండియే యుత్పన్నమయ్యెను. వారును దన కాత్మయే. పుత్రికా పుత్రులరు భేదమేమనఁగా బుత్రుఁడు తనయింటిలోనుండి వంశవరంపరను అక్షుణ్ణము కావించును. పుత్రిక పరగృహనకుఁ బోయి వంశవృద్ధిని గావించును. పుత్రుఁడు పుట్టికున్నను పుట్టి సన్యాసియైనను, లేక మరణించినను పుత్రికవలననే తాను బుత్ర వంతుఁడ ననుకొనును, పుత్రికకూడ లేనివారింకొకచోటఁ బుత్రునిఁ బెంపుడు తెచ్చుకొందురు. ఈ విధముగ వంశము లుత్తముకాకుండఁ జూచెదరు. పురుషులకంటె స్త్రీలయందు మోహమమత్వములు, సంతతివృద్ధియందు కోరిక అధికముగనుండును. పురుషుఁడు సాధారణముగ నీరసకృతిగ నుండును. వానిలో సరసత్వతా సంచారము వామేక్షణగానే యుండును. సంతతియెడల నత్యధికానురాగము మాతృహృదయమందే యుండును. రాక్షసులయందు కామవాసన అధికముగనుండుటచే వారిలో సంతానమందనురాగము న్యూనముగ నుండును. వారు కామవాసనకు వశిభూతులై సంతానపరిత్యాగము చేయుదురు. ఒక్కొక్కప్పుడు హత్యకూడ చేయుదురు. కాని సాధారణ మాతృహృదయము పిల్లలయందే అందరకుండును. కావున సృష్టికార్యమందు పురుషులకంటె స్త్రీలకే అధిక బాధ్యత కలదు. వీరే ప్రకృతికి ప్రతినిధులై యీ ప్రాకృత జగత్తును వృద్ధి పొందించి, నడుపుచున్నారు, ఆడించుచున్నారు, నష్టించుచున్నారు, మాయఁ జేయుచున్నారు. వీరు మహామాయలు, జగజ్జననులు, లోకమాతలు.

శుక దేవుఁడిట్లనెను- “రాజా! తన బడునొకండువేలపుత్రులు సన్న్యాసులగునప్పటికి దక్షునకు మిక్కిలి కోపము వచ్చెను. ఆ కోపముతో నాతఁడు నారదునకు శాపమొసంగెను నారదుఁడిట్లనెను ‘రాజుకడకు వచ్చితిని. వట్టిచేతులతోఁ బోవుటలేదు, రాజుకొంచెమో గొప్పయో యివ్వనే యిచ్చినాఁడు. సాధువునకు శ్రద్ధాపూర్వకముగ సిచ్చినదేదైనఁ గానిండు స్వీకారమే” అని యీ విధముగ నాలోచించి శాపమును శిరసావహించి ఆతఁడచ్చటనుండి వెడలి పోయెను. దక్షుఁడు నెత్తిన చేతులుపెట్టుకొని శోకసాగరమున నిమగ్నుఁడై చింతతోఁ కూర్చుండం యుండెను, ఆతనిదృష్టిలోఁ బ్రపంచమంతయు శూన్యముగఁ గనఁబడుచుండెను. ఇంతలోనే హంసపై నెక్కి బ్రహ్మ ఆతని సమీపమునకు వచ్చెను. బ్రహ్మ వచ్చుటను గాంచి ప్రజాపతియగు దక్షుఁడు ఆతని కాదరసత్కారములను గావించి విధ్యుక్తముగఁ బూజించి సాష్టాంగప్రణామ మొనర్చెను.

దక్షుని పూజలను స్వీకరించి బ్రహ్మ యిట్లనెను- “దత్తా? నీచింతగాఁ జింతించుచుంటివేల?”

దక్షుఁడు భిన్నమరస్కుఁడై యిట్లనెను- “ఏమి చెప్పుదును స్వామీ! చింతింపవలసిన విషయమేకలదు, ఈనారదుఁడు నా వింట నేలపడినాఁడో కాని, ఏజన్మలోని వైరమును తీర్చుకొనుచున్నాఁడో గాని మొదట నా పదివేలమంది హర్యశ్వులకు అదియు నిదియు బోధించి సన్న్యాసులనొనర్చెను. తర్వాత నేను వేయిమంది శబళాశ్వుల నుత్పన్నము గావించితిని. వారినిఁగూడ ఆ త్రోవనే

పట్టించినాడు. నేను సృష్టి నెట్లు వృద్ధిచేయగలనో చెప్పుడు. నా త్యాగపత్రమును మీరు స్వీకరించి ఇంకొకని యోగ్యుడగువానిని బ్రజాపతి నొనర్చుడు. నేను సృష్టి వృద్ధినిగావింప ననమర్థుడను నా ధర్మపత్ని మంచిదేకాని మంచిదై యేమిచేయును. ఈ నారదుడు మా వెంటబడినాడు.

ఇది విని దక్షునకుఁ బ్రేమపూర్వకముగ సమాధాన మొనర్చుచు నిట్లు చెప్పెను- “వత్సా! శ్రేయాంసి బహు విఘ్నాని” మంచి కార్యముల కెల్లప్పుడును విఘ్నములే. నేనును గమలము నుండి యుద్భవించినప్పుడు మధుకైటభులను ననురులు నన్ను భయపెట్టి, గద్దించసాగిరి. నా కార్యములందు విఘ్నమాపాదించుచుండిరి. అప్పుడు నేను భగవంతుని శరణువేడితిని. భగవంతుడు కృపతో వానినిఁ జంపెను విఘ్ననివారణమయ్యెను, నేను మరల సృష్టికార్యమందు ప్రవృత్తుడనైతిని. కావున విఘ్నములకు భయ వడరాదు. ధైర్యధారణ మొనర్పవలయును.”

దుఃఖమును బ్రకటించుచు దక్షుఁడిట్లనెను - “స్వామీ! ధైర్యమునకైనను మితమునందు ఎంతని ధైర్యమును వహింతును మాటిమాటికి నా కార్యమందు విఘ్నములు సంభవించుటచే నుత్సాహ భంగమగుచున్నది. అందువలన నా కార్యము నొనర్ప మనస్సు ఉత్సహించుట లేదు. దానియందు వైరాగ్యము కల్గుట స్వాభావికమే.”

అంత తోకపిల్లమహాడగు బ్రహ్మ యిట్లనెను- “వత్సా ! తోకములో మూడు రకములవారుండురు. మొదటి రకమువారు కార్యారంభముననే దీనిలో నీయి విఘ్నము లుండును, ఈ చిక్కులు ప్రాప్తించునని యాలోచించి యాలోచించి విఘ్నభయముచే కార్యారంభమును జేయనే చేయరు. వీ రధములు. ఇక రెండవ రకమువారు కార్యారంభమును మిక్కిలి యుత్సాహముతోఁ జేయుదురు. మధ్యనేవైన విఘ్నములు సంభవించినచో ధైర్యమును గోల్పోయి మధ్యలోనే వదలివేయుదురు. వీరు మధ్యములు. కాని యుత్తమపురుషులు విఘ్నము తెన్నివచ్చినను ఆరంభించిన కార్యమును బూర్తి యొనర్చక విశ్రమింపరు. వారికి నిరాశయనునది తెలియనే తెలియదు. నాయనా ! నీవు ఉత్తమపురుషుడవు కావలయును. వెనుక మందాడకుము. సాహసము సడలింపకుము. నిరాశ జెందకుము. మరల సృష్టివృద్ధికై ప్రయత్నింపుము. ఇప్పుడు పుత్రుల నుత్పన్నముగావింపకుము. ఈ సారి పుత్రికలను బుట్టింపుము. సన్న్యాసులగు నీ బాలురు మోసపడిపోవుదురు కాని ఆడ పిల్లలట్లుపోరు. నిశ్చలముగా నుండురు. వారినిఁ గాంచి యితరులే మోసపోవలయును. వారిని మోసము చేయఁబోయినవారే మోసపడుదురు. ఆ యాడపిల్లలకడకు నారదుడు రానేరాడు. వారిమెడలో నెవడైన తాళిని గట్టెనా మనోనుకూలురగు దంపతుల గాంచి నారదుడే నారమని యబ్బినగు నేనుకూడ వారిని సన్న్యాసులను గమ్మనినఁ గాజాలరు. కావున నాయనా ! ఈ యుపాయయే సరియైనది. ఈ పుత్రసంతతి మీద మమకారము వదలుము, ఈ బాలకులు వివాహము కాకపూర్వము నిర్మోహులుగ నుండుడు. స్వతంత్ర

సింహశాబకములవలె నెగురుచు దుముకుచు దశదిశలకును ఇష్టము వచ్చినట్లు పరుపడి పోవుచుందురు. కాని భార్యయను సంకెళ్ళు కాళ్ళకుపడెనా సింహము విరికినక్క యగును, అప్పుడే యుపాయమును దోచుకుంటును. పరవశులై పిల్లివలె గాగలరు. ఆ సంకెళ్లు కణకణయను మధుర శబ్దమునకు మోహితులై యామె యెట్లాడించిన నట్లాడుదురు. కావున నాయనా సంసారబంధనమును వృద్ధి పొందింపఁదలతువేని సంకెళ్ళను దయారుజేయుము. తెలిసినదా నాయనా ! అందరును స్వయముగవచ్చి నిన్ననునయ వినయముల ద్వారా సేవించఁ గలుగునట్టి దివ్య సుందరులగు గన్యకలను సృష్టించుము.”

దక్షుఁడిప్పుడేమి చేయఁగలడు. గుర్వాజ్ఞా పాలనమునకుఁ దలను నాలోచింపకయే వంచవలయును. అందువలన నాతఁ డీసారి అశిక్ష్ణియను దన పత్నియందు అరువది మంది కన్యకల నుత్పన్నము కావించెను. వారి నేత్రము లన్నియుఁ గమలములవలె నుండెను. వారి శరీరకాంతి సువర్ణమువలె నుండెను. వారి యంగముల నుండి దివ్యపరిమళము వెలిగిక్కుచుండెను. వారు కన్యలలో రత్నరూపులు వారి యనవద్య సౌందర్యము నొక్కసారి యెవరైన జూచిరా వారి మనస్సును గోల్పోవలసినదే. వారికి వివాహవయస్సు రాగానే దక్షుఁడు సుయోగ్యులగు వరులతోఁ బ్రసన్నతా పూర్వకముగ వివాహము గావించెను. ఆ రోజులలో వివాహము చేసికొనువారు చాల తక్కువ అందువలన సృష్టివృద్ధికై ఒక్కొక్క పురుషుఁడు చాలచాల మందిని వివాహమాడెడువాఁడు.

అందువలన దక్షుడందులో నిరువదేడుగురను చంద్రునకొసంగెను. వదిమందిని ధర్మదేవునకును, పదముగ్గురు కన్యలను గశ్యప భగవానునకును నిచ్చి పెండ్లి యొనర్చెను. ఇద్దరిని భూతుడను ఋషికిని, ఇద్దరిని అంగిరుసకును, ఇద్దరిని గృశాశ్వమునికి నొసంగెను. ఎందరైనారు. ఇరుపదేడుగురు పదముగ్గురు నలుబదిమందైరి పదిమందిని ధర్మునకు, ఈ విధముగ నేబదిమందైరి. భూత, అంగిర, కృశాశ్వలకు ఒక్కొక్కరికి ఇద్దరిద్దరు చొప్పున నారుగురైరి. ఇంకను నలుగురు మిగిలిరి. ఆ నలుగురిని తర్జ్యమునీ కొనంగిరి. ఈ విధముగ దక్షప్రజాపతి తన అరువదిమంది కన్యకలకు వివాహ మొనర్చెను. ఇప్పుడు దక్షుని బాణము లక్ష్యమునఁ దగిలెను. ఆతఁడు సఫలుడయ్యెను, ఆ మన్వంతరమునఁ బ్రజలందరును నీ కన్యకల సంతతిచేతనే నిండునంతగ వంశవృద్ధి యయ్యెను. ఈతని పుత్రులు, పౌత్రులు, ప్రపౌత్రులే మూఁడు లోకముల నిండిపోయెను.

శ్రీ శుకమహర్షి యిట్లనెను- “రాజా! వీరందఱు వర్ణనము చేయఁదలఁచుచో గల్పాంతమువరకును బూర్తికానంతగ నీ యఱువది కన్యకల వంశములు వృద్ధియైనవి. కావున నేనిప్పుడత్యంత సంక్షేపముగ సంకేత రూపమున నీ యఱువది మందియొక్క వంశవర్ణనమును గావించును. నీవు ధ్యాన పూర్వకముగ వీనిని శ్రవణము కావింపవలయును. వీరి పుత్రులు వారు. వారి పుత్రులు వారని చెప్పుచుండిన విసుగుఁ జెంది దీనివలన మనకేమి లాభమన రాదు. వారి నామకీర్తనమువలనను గొప్ప మాహాత్మ్యము కలడు.

దక్ష కన్యల వంశ వర్ణనము

శ్లో నామధేయ-స్యమూషాం త్వం సావత్యానాం చమేశ్వణు ।
యాసాం ప్రసూతి ప్రశవైర్లోకా ఆపూరితాస్త్రయః ॥

శ్రీ భాగ. ౬ స్కం. ౬ అ. ౩ శ్లో ॥

గీ. ఎట్టి పుణ్యవతులొ యీ చేడియలు సెప్ప
సవతు లేనియట్టి సవతులయ్యుఁ
గడుపు వడసి రెట్టి పడుపునఁ బుట్టిరో
కడిఁది త్రిజగమెల్లఁ గడుపుగాఁగ ॥

శ్రీ మదాంధ్ర భాగవతము

ఋషి వంశ శ్రవణముచేయు నాచారము పూర్వమునుండియు
గలదు. మనకు శ్రావణీపర్వమను నొక పర్వమొకటి వచ్చును.
అందు ఋషివంశ కీర్తనము, ఋషివంశ శ్రవణము చేయుటచే
మాహాత్మ్యము కలుగును. ఈ వంశశ్రవణము మనలను విభిన్న
తాస్వరములనుండి యేకత్వమునకుఁ గొనిపోవును. సంకుచిత
పరిధినుండి వేరుజేసి విశాలవంశమునఁ గూర్చుండఁబెట్టును. జీవులు
తమ్ము పరిధియొక్క అనేక పంక్తులందు విభక్త మొనర్చుకొని
సంకుచితము కావించినది మేము బ్రాహ్మణులము, మిగిలినవారంద
రును మాకంటె నీచులు, మేము ద్విజులము, ద్విజేతరు లధములు.
మేము మనుష్యులము మనుష్యేతరులందఱును ఘోషమున కధి

కారులు, మేము బుద్ధిజీవిపురుషులము బుద్ధిహీనములన్నియు మాకు
ఆ జీవికాసాధనములు; ఇట్లాది భేదభావములచే జీవి మఱియొక
జీవిని భక్షణ చేయుటకును సీచముగఁ జూచుటకును నుద్యుక్తుడగును
ఋషివంశకీర్తనమున నీ క్షుద్రత్వమును బోఁగొట్టును. మనుష్యులు
పశువులు, పక్షులు, సింహములు, వ్యాఘ్ర సర్పాదులు, దేవతలుఁ
అసురులు మొదలగునవన్నియు నొకే కశ్యపుని సంతానమనియుఁ
జెప్పును. మనకందఱగును దండ్రు యొక్కఁడే. తల్లులు వేరగుటచే
నీ విభిన్నజాతు లేర్పడినవి. వేఱువేఱు వర్గములేర్పడినవి కావునఁ
బ్రతిదినము ఋషుల వంశము గూర్చి శ్రవణము చేయుటవలనఁ
బరమ మాహాత్మ్యము కలదని చెప్పఁబడినది.

శుకదేవుఁడిట్లనెను- “రాజా ! ఇప్పుడు నేను దక్షప్రజాపతి
యొక్క అరువది మంది కన్యల వంశవర్ణనము కావించితిని. దక్షుని
అఱువదిమంది పుత్రులలో ధర్మునికీయఁబడిన వారు వీరు- భాను,
లంబ, కకుప్ జామి విశ్వ, సాధ్య, మరుద్వతి, చసు, ముహూర్త,
సంకల్ప వీరికిఁ బుట్టిన సంతానము గూర్చియుఁ జెప్పెదను
వినుఁడు.”

ధర్మునిప్రథమభార్య భాను ఆ పుత్రులందఱు దేవతలువగుదురు.
ఆతని పుత్రుఁడందఱు సేనుఁడు ద్వితీయ భార్యయగు లంబ కుమారుఁడు
విదోతనుఁడు ఆతనికి సతనయిత్నువు పుత్రుఁడు. మూడవ
భార్యయగు కకుభకు సంకటుఁడు, ఆ సంకటుని పుత్రుఁడు కీక
టుఁడు కీకటున క సంఖ్యాకులగు పుత్రులు పుట్టిరి వారందఱును

దుర్గాభిమాన దేవతలైరి. నాల్గవ భార్యయగు జామియందు స్వర్గుఁ
డను బుత్రుఁడుదయించెను. స్వర్గుని పుత్రుఁడు నంది. ఐదవ
భార్యయగు విశ్వకు విశ్వదేవులను దేవతలు పుట్టిరి. విశ్వదేవతల
వంశము వృద్ధికాలేదు. వారందఱు నిస్సంతానులే. ఆఱవ భార్య
యగు సాధ్యయందు సాధ్యులను దేవతలుదయించిరి. వారి కర్థసిద్ధుఁ
డను బుత్రుఁడుదయించెను. ఏడవ భార్యయగు మరుద్వతికి మరు
ద్వంతుఁడు, జయంతుఁడనువారిద్దరు పుట్టిరి. ఈ జయంతుఁడే
ఉపేంద్రుఁడనబడుచున్నాఁడు. ఈతఁడు విష్ణువుయొక్క అంశావ
తారము. ఎనిమిదవ భార్యయగు ముహూర్తయందు ముహూర్తాభి
మానులగు దేవతలుదయించిరి. వారు ప్రాణులకు వారివారి కర్మా
నుసారముగ, దమతమ కాలములందు యథా యోగ్యములగు
ఫలములొసంగుచుందురు. ధర్ముని తొమ్మిదవ పత్నియగు సంకల్ప
వలన సంకల్పుఁడను బుత్రుఁడుదయించెను. ఈ సంకల్పుని కుమా
రుఁడే నమస్త శరీరములలో నశరీరుఁడైయుండి పీడించు కామ
దేవుఁడు కామోత్పత్తి సంకల్పము వలననే కలుగునుగదా! అధ్యవ
సాయము వీనికి సహకారి. ఇది చాల బలవత్తరమైనదియు దుర్జయ
మైనదియునై, యున్నది పదవ భార్యయగు వసువునందు ద్రోణ,
ప్రాణ, ద్రువ, అర్క, ఆగ్ని, దోష, వసు విభావసులను అష్టవ
సువులుత్పన్నమైరి. రాజా! ఈ ధర్ముని పదుగురు భార్యలందు
కలిగిన సంతానమంతయు దేవగణములైరి. వీరందఱు శరీరములు
దివ్యములు. వీరు మర్త్యలోకములోని స్థూల నేత్రములతోఁ గనఁ
బడు స్థూల ప్రాణులుకారు. వీరి అస్తిత్వమునందు శాస్త్రమే ప్రమా
ణము. వీరు యోగులయొక్క దివ్యదృష్టికి గనబడెదరు.

అష్టవసువులలోఁ బ్రథముడగు ద్రోణుఁడు అభిమతి (ఇచ్చా) యనుదానినిఁ బెండ్లాడెను ఆమెకు హర్ష, శోక, భయాది పుత్రులుద్భవించిరి. ఈ ద్రోణుఁడే ద్వాపరమున వ్రజమందు గోప రాజగు నందుఁడయ్యెను. ఈతని కాత్యజుఁడై ఆనందకందుఁడును, బృందావన చంద్రుఁడును నందనందనుఁడగు శ్రీకృష్ణచంద్రుడు దయించెను. రెండవవాఁడగు ప్రాణుఁడను వసువునందు ఊర్జస్వతి యను భార్యకు సహ, అయు, పురోజవులను ముగ్గురు పుత్రులుద యించిరి. మూడవవాఁడగు ద్రువుఁడను వసువునకు ధరణీయను భార్యయందు అనంత్యాకులగు దేవతలుద్భవించిరి నాల్గవ వసువుగు అర్కనకు వాసనయను భార్యయందు తర్జాది అనేకులగు పుత్రులు దయించిరి. అయిదవవాఁడగు అగ్నియను వసువునకు వసుధార యను వత్సయందు ద్రవిణకాదులను ననేకులు పుత్రులుదయించిరి. దేవతల సేనాధీయగు షణ్ముఖుఁడును అగ్నియొక్క కుమారుఁడే. కృత్తికల పుత్రుఁడనుటచేఁ గార్తికేయుఁడను పేరువచ్చెను. ఈ వర్ణనము ప్రసంగానుసారము కావింపఁబడును. ఈ స్కందునివల ననే విశాఖాది పుత్రులుదయించిరి. ఆఱవవాఁడగు దోషుఁడను వసు పువలన శర్వరీయను భార్యయందు శింశుమార చక్రముదయించెను. ఈతఁడు ధగవ తుని యంశావతారము. ఏడవ వసువుగు అంగిరసి యను భార్యయందు దేవతా శిల్పాధిపతియగు విశ్వకర్మ జనించెను. ఈతనికొడుకే చాక్షుసమనువు. ఈతనితో మనువుయొక్క విశ్వే దేవతలు, సాధ్యగణమును బుట్టిరి. ఎనిమిదవ వసువుగు విభావసు ఊష్యును భార్యయందు వ్యష్టి, రాచిష, ఆతవులను మువ్వరు

పుత్రులుదయించిరి. అందులో ఆతపునకు పంచప్రహరలకు నభి
మానదేవతలైదుగురు పుట్టిరి. వారు ప్రహర విభాగము జీవకర్మ
లందు తత్పరులగుచుందురు. ఇప్పుడు ధర్మనివత్నుల వంశమై
నది. ఇక దక్షుని యితర పుత్రికల వంశవర్ణనమును వినుము.

దక్షప్రజాపతికి సరూప యనునొక కన్యక కలదు. ఆమె
భూతుని వివాహమాడి ఆతనివలనఁ గోట్లకొలఁది రుద్రులనుగనెను.
హరిలోఁ బదునొకండుగురు వీకాదశ రుద్రులనఁ బడుదురు. వారు
రైవత, అజ, భవ, భీమ, వామ, ఉగ్ర, వృషాకపి, అలైకపాద,
అహిర్బుధ్న్య, బహురూప, మహతులని పిలువబడుదురు. భూతుని
యొక్క రెండవభార్యయందు భూత, ప్రేత, వినాయకాదులు పుట్టిరి.
వారు రుద్రునకుఁ బార్షదులైరి.

దక్షుని యిద్దరు పుత్రికలు సతి, స్వధాయనువారు అంగి
రుడను ఋషి వివాహమాడిరి. అందులో స్వధాదేవి వీత్యగణ
ముల నుత్పన్నము కావించెను. రెండవయామె సతీదేవి అథర్వాంగి
రసమను నుత్పన్నము కావించెను. ఇదే విధముగ నిద్దరిని కృశా
శ్వఁడను ఋషికి దక్షుఁడొసఁగెను. అందులోఁ బ్రథమ వత్సనియగు
సర్పి ధూనుకేశుఁడనువాని నుత్పన్నము కావించెను. రెండవయామె
ధీషణ. ఈమె వేదశిరుఁడు, దేముడు వయునుఁడు మనువను నల్లురు
పుత్రులను గనెను. తనల్గురు కూతుండ్రవలన ఋషి వంశము
లుత్పన్నమయ్యెను.

దక్షప్రజాపతి వినత, కద్రూ, వతంగి, యామిని యను నల్లరు కన్యకలను తర్జ్యనకిచ్చి వివాహమొనర్చెను. దేవతలను, ఋషులను, భూత ప్రేత విశాచాదులకు, బితరులను, మనుష్యాదులను నందఱు బుట్టింపఁగలరు. నేను పశుపత్యాదులను సృష్టించెనని తర్జ్యఁడనుకొనెను. అందువలన వినత విష్ణువాహనమగు గరుడుని, ఆదిత్యుని సారథియగు నరుణునిఁ గనెను. కద్రువ నాగుల నుత్పన్నము కావించెను. వతంగి సమస్త పక్షుల నుత్పన్నము గావించెను. యామిని శలభ పతంగాది జీవ జంతువులను సృజించెను.

అంత శౌనకుఁడిట్లనెను- “సూతా! వినత, కద్రువ, వతంగి యామిని వీరు దక్షప్రజాపతి కూతుండ్రంటిరే పర్వ మునిపతుల్ను గదా వీరు మనుష్యులవలె నుండిరా లేక కద్రువ సర్పిణివలెను, వతంగి పక్షిఅకారముగ నుండెనా? వీరు మనుష్యులవలెనే యుండినచో వీరివలనఁ బసు పత్యాదులెట్లు కలిగెను?”

ఇదివిని సూతుఁడునవ్వి యిట్లనెను- “స్వామీ! ఇప్పుడు మీరుకూడ యిట్టిప్రశ్న నడుగుచున్నారు. స్వామీ! వీరందరును మాతలే. వీరికి సర్వ సామర్థ్యము కలదు, వీరేరూపమును గావలయుననిన నారూపమును జేయఁగలుగుదురు. దక్షప్రజాపతి కూతురు కావున నాకారమున వీరు మానవ స్త్రీలవలెనే యుండురు. కాని ఋషికప్పుడెట్టి సంకల్పము కలిగినదో అట్టి గర్భమే వారికిఁ పంభించెను, వారికి కఠినమైన విషయమేలేదు.

అత శౌనకుఁ డిట్లనెను- “సరియే సూతా! వినతా పుత్రుఁ
డగ గరుడుని విష్ణువు వాహనముగాఁ జేసికొనెనంటివి. ఆతనిని
శ్రీమన్నారాయణుఁ డేవావాహనముగాఁ జేసికొనెను? ఆతనికింకేమి
యును వాహనము దొఱకలేదా? ఈగరుడునితోనంతటి విశేష మేము
న్నది? ఈతని తేజః పరాక్రమములెట్టివి? ఈ విషయముల నన్నిటిని
మాకు విస్తారముగాఁ జెప్పవలయును. భగవంతుని వాహనమగు
పావన చరిత్రమును మాకు వినిపింపుము.

ఇదివిని సూతుఁడు గంభీరముగ నిట్లనెను- “స్వామీ!
ఇప్పుడు నేను దక్ష్యకన్యల వంశవర్ణన మొనర్చుచున్నాను. విష్ణు
చరిత్రమెట్లంతమో ఆతని వాహనమగు గరుడుని చరిత్రమును
నట్లేఅనంతము. ఇప్పుడిచ్చట నేను గరుడుని ప్రసంగమును విస్తా
రముగా బ్రారంభించునెడల నీప్రసంగమాగిపోగలదు క్రొత్తపురా
ణము ప్రారంభము కాగలదు. కావున ఇంక నీవిషయమును విస్తార
మొనర్చక అత్యంత సంక్షేపముగ గరుడుని విషయము చెప్పె
దను మీరు ధ్యానపూర్వకముగ నీపుణ్యప్రసంగమును వినుఁడు.

తర్జ్య గరుడుఁడు, అరుణుఁడు

శ్లో॥ సుపర్ణాసూత గరుడం సాక్షాద్యజ్ఞేశ వాహనమ్।

సూర్య సూత మనురూచ కద్రూర్నాగాననేకశః॥

శ్రీ భాగ. ౬ స్కం. ౬ అ. ౨౨ శ్లో॥

“వ . వినతకు సాక్షాత్కరించిన యజ్ఞాధి పతికి వాహనం
అయిన గరుడుండును సూర్యునకు సారధియైన యన్మారుండును
జనియించిరి”

శ్రీమదాంధ్రభాగవతము.

జగదుత్పత్తి వినాశములు మనము శ్రీహరి నిత్యక్రీడ యను
కొనినప్పుడింకే విషయములోను శంక కలుగదు. ఇట్లెందులకైనది?”
ఇట్లు జరుగుట సంభవముకాదు అను ప్రశ్నలు మనమసత్తును
సర్వస్తువుగను, అనిత్యమును నిత్యముగను భావించినప్పుడేవచ్చును
ఈదృశ్యమానప్రపంచ మంతయు ప్రభు వినోదమనియు, అతని
స్వాభావిక క్రీడయనియు సంగీకరించినచో నిది యాతని మాయ
యనియు, మాయయంద సంభవమనునది లేదనియు, నంతయు
సంభవమేననియు జెప్పుదురు. శంకను, జింతను మనము స్వయ
ముగ గ్రహింతుము. మనకుమనమే మావావమానములు మంచిచెడ్డలు,
గ్రాహ్యత్యాజ్యములు మొదలగు ద్వంద్వములను గల్పించుకొని
సుఖదుఃఖములను బొందుచుండుము. నీవు నర్వత్ర నీశ్యామసుం

దర స్వరూపమునేలఁ జూడవు. ఆగరుడ ధ్వజుఁడే తనవినోదము కొరకు ఒక్కొక్కచోట నోడిపోయి ఒక్కొక్కచోట నోడించుచుండునని యేల తలంపవు ? ఒక్కొక్కచోట కూర్మమగును, మఱిమొకచోఁ బశుపక్షులగును. ఆతఁడే అందఱలో రమించుచున్నాఁడు. ఆతఁడే క్రీడించుచున్నాఁడు. అంతయు నాతని మాయాప్రసారమే.

సూతుఁడిట్లనెను- "మునులారా! మానవుల మనస్సులలో నిత్యనూతన సృష్టి యెట్లు జరుగుచుండునో, అట్లే బ్రహ్మయొక్క ప్రతిదినమందును నూతనసృష్టి జరుగుచుండును. సృష్టిలోఁ గొన్నింటిలోఁ గొలదిగనో గొప్పగనో తేడాలుండును. దీనినిఁ గల్పసృష్టి యందురు. ఒకానొక కల్పమందు గశ్యపునకు పడునేడుగురు భార్యలని చెప్పబడినది. ఇంకొకజోటఁ దార్జ్యమునికి వినతా, కద్రూ, పతంగీ యామినీ యను నల్గురు భార్యలను చెప్పబడినది. ఒక్కొక్కచోట తర్జ్యనామము కశ్యపునకు బర్యాయపదమని తోచుచున్నది. కల్పభేదమువలన నీయల్ప భేదము గోచరించుచున్నది గరుత్మంతుఁడు భగవంతుని వాహనమెట్లయ్యెనని మీరుప్రశ్నించితిరి. ఇప్పుడు నేను సంక్షేపముగ గరుడోత్పత్తినిగూర్చి చెప్పి, ఆతని తర్వాత చరిత్రమును జెప్పెదను. వినతా కద్రూవ లక్క చెల్లెండ్రు. ఇద్దరు నొకే భర్తను వివాహమాడిరి. సాధారణముగ చెల్లెండ్రకుఁ బ్రేమయుండును. వారు సవతులైనప్పుడప్పుడప్పుడు పోట్లాటయు వచ్చుచుండును. ఈసవతి మత్సరము వలన. స్త్రీలనేకములగు నయోగ్య కార్యములను జేయునట్టి సవతి మత్సరము

నేర్పాటు చేసినాడు. ఒకానొక దినమున వినతా కద్రువలపై వారి పతి ప్రసన్నుడై ఇద్దరను వరములను గోరుకొమ్మనెను. అంతఁ గద్రువ వరమడిగెను- “నాకు వేయిమంది సుందరులగు నాగులు ద్భవింప వలయును.” అట్లే వినత పరాక్రమవంతులను కోరుకొ నెను. పతిప్రసన్నతవలన నిద్దరకును వరములు లభించెను. నియ మాను సారముగ కద్రువకు వేయి గ్రుడ్డులు. వినతకు రెండు పెద్ద పెద్ద గ్రుడ్డును బుట్టెను చాసీలు గ్రుడ్లనన్నిటిని వేరు వేరుగవెచ్చని ప్రాతలలోఁ బెట్టిరి.

మునులారా! నియమమేమనఁగా బాలకురెంత యధికకాలము గర్భములో నుందురో వారెంత బలముగ నుందురు. చాలమంది పిల్ల లేడు నెలలకే పుట్టుదురు వారుచాల దుర్బలులుగ నుందురు. అయిదు వందల సంవత్సరములైన తర్వాత కద్రువయొక్క అండము లన్నియు వాటికవియే పగిలి వాటినుండి గొప్పగొప్ప బలముగల విషధర సర్పములు బయటవడెను. వారందరును స్వభావమునఁ గ్రూరులై ప్రజలందరకును బీడను గలిగించుచుండిరి. కద్రువ యొక్క వేయిమంది కుమారులిటునటుఁ గిలకిలలాడుచుండిరి కాని వినతయొక్క అండమలక్ష్మేయుండెను వినత హృదయములో సవతి మత్సరము కలిగెను- అయ్యో! ఈమె వేయిమంది బిడ్డలిటునటుఁ గిలకిలలాడుచుఁ దిరుగుచు నామెకు సుఖమును గలిగించు చున్నారు. వీరు తమ తల్లినెంతో ప్రేమించుచున్నారు ఒక్కొక్కప్పుడు వడితోఁ గూర్చుండు చున్నారు. వేజొకప్పుడు చంకను

వేలాడు చుందురు. మఱొకప్పుడు నెత్తికెక్కుచుందురు. నాకిద్దరే
కదా పుట్టునది పుత్రులు. వారును నింతవరకు కలుగినే లేదు
ఎంత ఆలస్యముగఁ బుట్టిన వారంత చిన్నవారుగ నెంచబడుదురు.
నాసవతి బిడ్డలు పెద్దవారయ్యెదరు. ఈ సవతి మత్సరముచే నామె
ఒక గ్రుడ్డును బగులగొట్టెను. పగులఁగానే దానినుండి పరమ
తేజస్వియగు నొకబాలకుఁ డుద్భవించెను. ఆతని నాభికి పైనున్న
అంగములన్నియు నేర్పడినవి. కాని నాభికి క్రిందనున్న కాళ్ళు
మొదలగునవి యేర్పడనేలేదు. విలక్షణమగు బాలుఁడుగ నుండెను.
తన తల్లియొక్క అధీరతకును, నీర్షకును నాతేజస్వియగు బాలకు
నకుఁ దల్లిపైఁగోపము వచ్చెను. ఆతఁడు క్రోధోద్రిక్తుడై తల్లికి
శాపమొసంగెను- అమ్మా ! నీవు మోహవశమున, నీర్వ్యా కారణ
మున నన్నుఁ గుంటివానిఁగా నొనర్చితివి. నీవు యేయమకంటె
నున్నతిలో నుండవలయునను కొంటివో ఆమెకు నీవైదువందల
సంవత్సరములు దాసివి కావలసి వచ్చును. ఈ నా సోదరుని
గ్రుడ్డును నీవు మధ్యలోఁ బగులఁగొట్టక. ధైర్యముతో నాతని
జన్మకొరకై ప్రతీక్షించు చుంటివా, అయిదువందల సంవత్సరముల
మీఁదట నీతఁడు పుట్టి నిన్ను దాసీత్వమునుండి విముక్తి నొనర్పఁ
గలఁడు" ఇట్లు పలికి ఆతఁడాకాశమున కెగిరిపోయెను. అచ్చట
సూర్యభగవాను నారాధించి త్రైలోక్య పరిక్రమ మొనర్చునట్లు
వరమును బొందెను. కుంటివాఁడు పరిక్రమ మెట్లు చేయఁగలఁడు?
అందువలన సూర్యభగవానుఁ డాతనిని దన రథ సారథిగ నొన
ర్చెను. ఆతనికి అరుణుఁడను జేదు కలిగెను. మునుతాడా !

ప్రారబ్ధముయొక్క విచిత్ర మహిమను జూడుడు. సూర్యమండల మెంత గొప్పది ! భువన భాస్కరుని రథ మెంతటి విస్తృతమును దివ్యమునైనది. వానికి సప్త ఛ దస్సులే గుఱ్ఱములు. అట్టి యను పమ దివ్య రథమునకు సారథి కుంటివాడు. ఆతడు సూర్యునకుఁ బృష్ఠమును జూపింపడు. కావున నాతడు సూర్యునకెదురుగా నుండి గుఱ్ఱములవైపు పృష్ఠమునుంచి పగ్గములను బట్టుకొని తోలు చుండును. ఈ విధముగ రథము మీదఁ గూర్చుండియే ఆతడు పృథివికిఁ బ్రదక్షణము మొనర్చు చుండును. నిత్యము సూర్యోదయమునకుఁ బూర్వమరుణోదయమగు చుండును. అరుణ దర్శనమైన తర్వాతనే సూర్యదర్శనమగు చుండును. నేనిప్పుడు మీకు గరుడుని యన్నయగు నరుణుని కథను సంక్షిప్తముగఁ జెప్పితిని. ఇక నిప్పుడు మీరు గరుడుని కమనీయ కథను వినుడు.

మునులారా! సమర్థుల శాపము కానిండు అనుగ్రహము కానిండు వ్యర్థము కాఁజాలదు పాపమరుణునివలన వినతకు శాపము వచ్చినది. అది పూర్తికావలయును. ఒక దినమున దైవయోగమున వినతా కద్రువలు కూర్చుండి యుండునంతలో నాకాశము మీదుగా సముద్రమంధన సమయమునఁ బుట్టిన దివ్య ఉచ్చైశ్శ్రవమును నశ్వము పోవుచుండెను. పాలనురుగువలెఁ దెల్లగానున్న నాయప్రాకృతాశ్వము ద్వితీయ పూర్ణచంద్రునివలెఁ గనఁబడు చుండెను. దానినిఁ గాంచి కద్రువ వినతతో నిట్లనెను :- “అక్కా! ఉచ్చైశ్శ్రవము రఁగెట్లున్నది?”

నవ్వుచు వినత యిట్లనెను - “ఇది గూడ అడుగవలసిన ప్రశ్నయేనా ? ఉచ్చైశ్శ్రవము తెల్లగానున్నది.”

కద్రు విట్టడిగెను - “అయితే దానితోఁక వెండ్రుక తెట్టున్నవి ?”

వినత యిట్లనెను- “ఇది యెట్లు తెల్లగానున్నదో దీని తోఁడయు నట్లే తెల్లగా నున్నది. తెల్లపట్టువలెఁ గ్రిందవరకు వ్రేలాడు చుండిన దీనితోఁక యెంత మనోహరముగ నున్నది !”

కద్రువ యిట్లనెను- “అక్కా! నీవుకూడ యింత తెలివితక్కువ దానవేమే ? దీనితోఁక నల్లగా నున్నది” అంత వినతకుఁ గోపమువచ్చి యిట్లనెను - “నీవెంత పొరపాటుగా మాటలాడు చున్నావు. కల్లేమియుఁ ద్రావలేదు కదా ! నీకన్నులకుఁ గమలా రోగమునకు బదులుగఁ గామిలారోగము రాలేదు కదా తెల్లనిది నల్లగాఁ గనఁబడుటకు ? లేక నీమనస్సు పులినము చెందినదా ?” అనిపలికి వినత పకపక నవ్వెను.

వినత నవ్వుటను గాంచఁగానే కద్రువకుఁ గోపమువచ్చెను. తన యనత్యపుమాట మీఁదనే నిలువఁబడి ఆమె యిట్లనెను - “నేనొక్కసారి కాదు. వేయిసార్లు చెప్పెదను. ఉచ్చైశ్శ్రవము తోఁక నలుపే. ఇంటిలోఁ జెప్పెదను, బయట చెప్పెదను, ఆకాశమునఁ జెప్పెదను, పాతాళమునఁ జెప్పెదను. థంకామీఁద దెబ్బ కొట్టి చెప్పెదను.”

వినతకును గోపము వచ్చెను. ఆమె యిట్లనెను - “నీవు వట్టి పిచ్చిదానవే. వట్టి మాటపైననే నిలిచితివి పందెము వేయుము, ఉచ్చైశ్శవముతోఁక నల్లగా లేకపోయినచో ?”

కద్రువ ఆ మాటమీఁద నిలువఁబడి యిట్లనెను - “సరియే తోఁక నల్లగాలేకుండినచో నేను జీవించియున్నంత వరకు నీకు దాసిగా నుందును. నీకు సేవ చేసెదను. ఏమిచెప్పిన దానినిఁ జేసెదను. అదినల్లగానే యుండినచో నీవు నీజీవితమంతయు నాకు దాసిగా నుండవలెను. అంగీకారమేనా ? చెప్పుము ?”

వినత గట్టిగా నిట్లనెను - “సరియే. వెనుకకు తగ్గరాదు. ఎగతాళికాదు. అటులే చేయవలయును.”

మాటలతోనే, నవ్వులతోనే పందెము స్థిరపడినది. ఇప్పుడు కద్రువకు చింతకలిగెను. వాస్తవమున నుచ్చైశ్శవ మంతయు నచ్చ తెలుపే. తోఁక వెండ్రుకలును దెలుపే. ఇప్పుడేదో మీఁదు క్రిందు క్రిందు మీఁదుఁ జేయవలెను. అంత నామె తన పుత్రులగు నాగులను బిలిచి యిట్లనెను - “పుత్రులారా ! నేను వినతతోఁ బందెము వేసితిని. మీరందరును నల్లవెండ్రుకల వలెఁ గనఁబడు లాగున నుచ్చైశ్శవము యొక్క తోఁకకుఁ బట్టుకొని వ్రేలాడుఁడు ఈ పందెములో నేను గెలువవలయును” ఇది విని వారిలో సగము మంది సర్పములు తమ తల్లి యొనర్చు నన్యాయము నంగీకరింపక పోయిరి. అంతఁ గద్రువకుఁ గోపము వచ్చి జనమేజయుని యజ్ఞమున భస్మము కండని వారిని శపించెను. మిగిలినవారు వెళ్లి ఉచ్చైశ్శవము తోఁకకుఁ బట్టుకొనిరి.

అక్కచెల్లెండు సముద్రమును దాటి ఉచ్చైశ్రవమును
 జూడబోయిరి. వెళ్ళి, ఆకాశముననున్న పూర్ణచంద్రునివలె నుజ్జ్వలమై ప్రకాశించు నుచ్చైశ్రవమును గాంచిరి. అది పాంచజన్య
 శంఖమువలెను, వికసించిన మల్లెమొగ్గవలెను, పాలనురుగుపోల్కి,
 హంసఐక్యల ఫక్కిని, రోగరహితయై నవ యౌవనవతియగు
 నారీ దంతముల చాడ్చున, తెల్లసున్నమలఁదిన భవనమురీతి, చలువ
 జేసిన గుడ్డుమాడ్కి బాలుకుని మధురహాస్యము రేవ, ఆకాశమున
 నెగురు ఒక పంక్తినిబోలి, పుష్పించిన కాసపుష్పములవలె శ్వేత
 వర్ణముగ నుండెను. కాని దాని తోక నాగులచేఁ జుట్టుకొనఁ బడు
 టచే నల్లగ గనఁబడుచుండెను. దీనినిఁ జూడఁగానే వినతకు
 దుఃఖము కలిగెను. ఆమె వివశయై కద్రువకు దాసియయ్యెను.
 మునులారా ! ఈర్ష్యా ద్వేషములచే మానవుఁడనుచిత కార్యము
 తొనర్చి గర్వించుచుండును. కద్రువ వినతను క్షమింపలేదు సరి
 కదా ఆమెను తన దాసిగా నొనర్చుకొని ఇష్టమువచ్చినట్లు సేవ
 చేయించుకొనుచుండెను. ఈ విధముగ వినత కద్రువ సేవచేయుచు
 నైదువందల సంవత్సరములు గడిపెను.

ఇప్పుడు గరుత్మంతుఁడుద్భవింప వలసిన నమయముకూడ
 ఆసన్నమయ్యెను. ఆతఁడు గ్రుడ్డును బ్రద్దలుచేసికొని స్వయముగ
 బయటకు వచ్చెను. ఆతఁడు మహాతేజస్వి, పరమ పరాక్రమ
 వంతుఁడు, మంచి విశాలకాయము కలిగి బలము కలిగినవాఁడు.

ఆతని టెక్కలు బంగారమువలె నుండెను. ఆతఁడపర వైశ్వానరునివలె మెరయుచుండెను. పుట్టఁగానే ఆతఁడాకాశమున కెగిరెను. ఆతనిని గాంచఁగానే దేవతలు దేహములు మరచి గడగడ వణకసాగిరి. ఇంద్రుని స్థితి శోచనీయమైయుండెను. శీఘ్రతతో నాతఁడగ్నితో నిట్లనెను- “అగ్నిదేవా ! నీకంటె నధికతేజముగల యీ జీవి యెవరు? ఈతఁడు నావైపునకుఁ బరువిడి వచ్చుచున్నాఁడు. ఈతఁడు స్వర్గ వినాశనమును గావించునా యేమి ?”

త్రిలోకాధిపతియగు దేవేంద్రుని యీ మాటలను విని అగ్నిదేవుఁడు నవ్వి యిట్లనెను- “దేవేంద్రా ! మీరు భయపడవలదు వాస్తవమున నీతఁడు నాకంటెను దేజస్వియేకాని యీతఁడు దేవపక్షపాతి. ఈతఁడు రాక్షసులను నాగాదికూరకర్ములను నాశన మొనర్పఁగలఁడు, దేవతలందఱు వెడలి యీతనిని స్తుతింప వలయును. ఇది వినఁగానే చేతులలోఁ గల్పవృక్ష పుష్పముల గైకొని దేవతలందఱు గరుత్మంతుని స్తుతించుటకు వచ్చి, వివిధ విధములగు స్తోత్ర పాఠములచే నాతనిఁ బ్రశంసించిరి. చివరకిట్లనిరి - ఓ ప్రభూ! నిన్ను నేటినుండి పక్షులన్నిటికి నింద్రునిగా నొనర్చుచున్నాము. నీవిప్పుడి యుగరూపమును సంవరణము కావించుము ఈ భయంకర శరీరమును జిన్నదిగా నొనర్చి సర్వదా మమ్ముఁ గృపఁజూడుము” గరుత్మంతుఁడు దేవతల ప్రార్థనమును స్వీకరించి చిన్నవాడై తన తల్లిపడితో నాడుకొనసాగెను.

ఈతఁడు కద్రువ దాసియగు వినతా తనయుఁడు. తల్లి దాసియగుటచేఁ దనయుఁడును దాసుఁ డయ్యెను. అందువలన కద్రూ పుత్రులగు నాగులు మమ్ముల నటు వీఁపు మీఁదఁ దీసికొని పోవలెను, ఇటు తీసికొనిపోవలెను. మా యీ పనినిఁ జేయుము, ఆ పనినిఁ చేయుము, అనుచుందురు గరుడుఁడు తల్లిమీదఁగల గౌరవమున సమస్త కార్యములను జేయుచుండును గాని తోపల చాల కోపము వచ్చుచుండెడిది. మాత్రాజ్ఞయగుచో నీదుష్టుల నందరను నమిలి మ్రింగవలయునని కలదు కాని తల్లి యాజ్ఞకు కట్టుబడి యుండెను.

ఒక దినమున నాతఁడు తన తల్లితో నిట్లనెను- “అమ్మా ఈ నాలుగు మనచే దాసత్వమేల చేయించుచున్నారు ? నీవు నాగ మాతయగు కద్రువనేల యెత్తుకొని తిరుగుచున్నావు ?”

అంత వినత కన్నులనీరు నించుచుఁ గథను నాద్యంతము వినిపించి యిట్లనెను- “నాయనా ! నాకిట్లు మోసము జరిగినది. ఇప్పుడేమి చేయుదుము ? మనము జీవించి నంతకాలము వీరికి దాస్యము చేయవలసి యుండును. నీవు సమర్థుఁడవు. నీవు తలంచు కొనిన నా దాస్యమును వదలింపఁగలవు.”

ఇది విని గరుత్మంతుఁడు కద్రువను నాగులను ప్రోవు చేసి యిట్లనెను- “మీరందరు నావలన నేదైన పనిఁ జేయించు కొనుఁడు మీకెట్టి దుర్గభాతి దుర్గభమగు కార్యమునైనఁ జేసిపెట్టఁ

గలను. కోరుకొనుడు దానివలన నాకును నాతల్లికిని దాన్య విముక్తి కావలెను.”

నాగుల్లిట్టనిరి- “నీవు మాకు స్వర్గమునుండి యమృతమును దెచ్చిపెట్టుచో నీకును నీతల్లికిని దాన్యవిముక్తి కాగలదు.”

గరుడుడు తన రూపమును బెంచి, ప్రచండాగ్నివలెఁ బ్రజ్వలించుచు నాకాశ మార్గమున స్వర్గమున కెగిరెను, ఆతని యీ భయంకర రూపమును గాంచి జీవులందఱు భయపడిరి. ఇంత మారము పోవుచున్నాను కొంచెమల్పాహారమును జేసి పోయెద మనుకొని తల్లితో నిట్లనెను - అమ్మా ! ఏదైన నల్పాహారమున్నఁ జెప్పుము తల్లి యిట్లనెను - “నాయనా ! నీవపర హిమాలయ పర్వతమువలె విశాలకాయుడవు. నీకు సాధారణ వస్తువులచేఁ గడుపు నిండదు ఈ ద్వీపమందు దన్యులు, క్రూర కర్ములు, దోపిడిగాండ్లు చాలమంది ఆభీర నిషాదులు కలరు. వారినిఁ దిని పొట్టనింపుకొనుము. కాని బ్రాహ్మణులఁ దినవలదు. నీనోటితో దాహము పుట్టించినను, అగ్నివలెఁ గాల్చినను వారినిఁ గ్రక్కవల యును. ఇది విని గరుడుడు ఆభీరులను పప్పులు నమిలినట్లు నమలసాగెను. ఆనమలుటలో నాతని పురోహితుడును గరుడుని నోటిలోనికిఁ పోయెను. కఠము కాలుటను గాంచి యాతఁడా బ్రాహ్మణుని ఆతని దారా పుత్రాదులను పరివారముతో సహా క్రక్కెను. కాని యింతటి భోజన మాతనికిఁ జూర్ణమువలె నుండెను.

అందువలన నాతని క్షుధవృద్ధియయ్యెను. తిని, త్రాగి యెగిరెను. దారిలో సుమేరు పర్వతమున నాతని తండ్రినిఁ గలిసికొనెను. కుశల ప్రశ్నలైనమీఁద గరుత్మంతుఁడిట్లనెను- “మర్త్యలోకముతో నంతయు జాగుగనే యున్నది కాని అచ్చట నాకడఁపు నిండలేదు. ఇప్పటికిని నాకు మిక్కిలి ఆకలి వేయుచున్నది. నాకేదైన నాహారమును జెప్పుడు తండ్రి కొంత యాహారమును జెప్పఁగా దానినిఁ దిని యాతఁడు స్వర్గమునకుఁ బోయెను.

దేవత అమృతమును జాల జాగ్రత్తగఁ గాపాడు చుండిరి. అమృతకలశ మత్యంత సురక్షితస్థానమున నుంచఁబడినది. దానిపై దీక్షణముగల చక్రమెల్లప్పుడు దిరుగుచుండును. అందువలన దాని నెవరును దాఁకఁ జాలకుండిరి. గరుడుఁడు చాల సూక్ష్మరూపమును ధరించి దానితోఁ బ్రవేశించెను. లోపల దానిని రెండు విష సర్పములు రక్షించుచుండెను. గరుత్మంతుఁడు వానిని పండిన మామిడి పండును జీకినట్లు చీకివేసెను. సర్పములను జంపి, ఆ చక్రమును విరచి, అమృత కలశమును గైకొని, గరుత్మంతుఁ డిటునటు పోయెను. దేవతలందఱును వానిముఖమునట్లే చూచుచు నూరకుండిరి, దేవతల అస్రశస్త్రములన్నియు నట్లే నిలిచిపోయెను. ఇంద్రుని బలము వ్యర్థమయ్యెను. గరుడుని యెదుట కెవ్వరును వెళ్లఁజాలకపోయిరి. అందఱును నిర్హంతపోయి గరుడునిఁ చూడ సాగిరి. ఆతని బలపరాక్రమములను గాంచి, యందరును భయ భీతులై చకితులై యుండిరి.

గరుడుఁ డమృత కలశమును గైకొని నిర్భీకుడై యాకాశమున కెగిరెను. కొంచెమమృతమును గ్రోలి తానుగూడ అజరామరుఁడు కావలయునని ఆతనికిఁదోచ లేదు. ఎంతటి నిష్ఠోభత్వము ! ఎంతటి సంయమము !! ఎంతటి సాహసము !!! భగవంతుఁడీతని నిస్పృహతకు సంతసించి మార్గమున నీతనికి దర్శనమొసంగి యిట్లనెను- “గరుఁడా ! నీ వితరులెవరును జేయఁజాలనంతటి సాహసము నొనర్చితివి. నీ వొక్కఁడవు స్వర్గమునకుఁ బోయి దేవతలందఱును చూచుచుండఁగనే జలాత్కారముగ నమృతమును హరించి, ఆ కార్యముకంటె గొప్పగునట్టి యనుపమ యమూల్య ఫదార్థమగు నమృతమును బొందియు దానినిఁ బ్రాగవలయునను బ్రలోభమును జెందవైతివి. అందువలన నీనిస్పృహతకు నేను సంతసించితిని, నీకు కావలసిన వరమునడిగికొనుము.”

ఇది విని గరుత్మంతుఁడు వినయముతో నిర్భయుడై యిట్లనెను- దేవా ! నాకు మీరు కరపీయఁదలఁచుచో సర్వదా నీకంటెఁ బైననుండునట్లు వరమొసంగుఁడు. నేను మీ ధ్వజమందుండవలెను. మీకు గరుడధ్వజుఁడను పేరు రావలయును. నే నమృతపానము చేయకయే అజరామరుఁడుగను నపరాజితుఁడుగను నగుదును.”

అవినాశియగు నారాయణుఁడిట్లనెను- “తథాస్తు గరుడా ! అగ్రేయగుఁగాక ! నేఁటినుండి నీవు నా ధ్వజమందుందువు. సదా అజరామరుఁడవై యుండెదవు.”

ఇది విని గరుడుడు నిర్భయడై యిట్లనెను - “మధు సూదనా ! నేను మీ కొక వరమీయదలతిని. నీవు నన్ను నిచ్చా నుసారముగఁ గోరుకొనుము.”

ఇది విని నవ్వుచు శ్రీహరి యిట్లనెను - “పక్షిరాజా ! నీవు నాకు వరమీయదలచుచో నీవు నాకు వాహనము కావలయును నేను నీ వీపుపైఁ గూర్చుండి యెగురుచుందును.”

గరుత్మంతుఁ డిట్లనెను - “సరియే ఇంతవరకు నేను నాగు లను మోయుచుంటిని. ఇప్పుడిక శంఖచక్రధారియగుఁ జతుర్భు జుని మోయుదును.” ఇట్లు పలికి గరుడుడు భగవంతునకుఁ బ్రణామ మొనర్చి వెళ్లునంతలో భగవంతుడచ్చటనే యంతర్ధాన మయ్యెను.

సూతుఁడిట్లనెను - “మునులారా ! గరుత్మంతుడెట్లు భగ వంతునకు వాహనమయ్యెనని యడిగితిరి. ఆ వృత్తాంతమును నేను మీ కిప్పుడు చెప్పితిని ఇప్పుడింకేమి వినగోరుచున్నారు ?”

అంత శౌనకుఁ డిట్లడిగెను - “సూతా ! నీవు గరుడుని యద్భుత కథను జెప్పితివి. మహాభాగా ! గరుడుని యీ బల పరాక్రమములను వినఁగానే మా యాశ్చర్యమునకు మేఱలేకున్నది. ఇంద్రుడుకూడ యెవని సమ్ముఖమున గడగడవణఁకెనో అట్టి వాడు సామాన్యుఁడా ? గరుత్మంతునికింతటి బలమెట్లువచ్చినది ?

ఎవనివరమువలన నీతఁడింతటి బలవంతుఁ డయ్యెను. ఈ విషయమునుగూర్చి మా కింకను జెప్పవలయును.”

ఇది విని సూతుఁడిట్లనెను- “మహాభాగా ! ఇతఁడల దుర్బలతను గాంచి నవ్వువాఁడొకానొక దినమునఁ దాను లజ్జితుఁడు కావలసియుండును. మునులారా ! లోకములో మనమెట్టి కార్యము తొనర్చెదమో అట్టి ఫలమునే పొందెదము.”

కశ్యపుఁడొకసారి ఒక యజ్ఞమొనర్చుచుండెను, దేవతలు, ఋషులు, అసురులు, పశుపక్ష్యాదు లన్నియు నాతని పుత్రులే. తండ్రి యజ్ఞమునఁ దోడ్పడుటకందఱును వచ్చిరి. కశ్యప పుత్రులలో వాలఖిల్యులను ఋషులుగలరు. వారంగుష్ఠ మాత్రపు పురుషులు. వారు చెట్లపైఁ దలక్రిందుగ వ్రేలాడుచుఁ దపస్సును జేయుచుందురు. తండ్రి యజ్ఞమొనర్చుచున్నాఁడని విని వారును విచ్చేసిరి. కశ్యపుఁడు ప్రేమతో దేవేంద్రుని, వాలఖిల్యులను సమీధలు తెండని పంపెను. ఇంద్రుఁడు పొడుగుగను బలముగ నున్నాఁడు. కావునఁ బెద్ద పెద్ద కాష్ఠములనెత్తికొనెను. పాపము వీ రంగుష్ఠ మాత్రులు కావునఁ జీమలవలె వేలమంది కలిసి ఒక చిన్న సమీధను దీసికొనివచ్చుచుండిరి దారిలో నెడ్డుగిట్టచే గుంటబడిన నీటి గుంట యొగటి అడ్డమువచ్చెను. దానిలో నందఱును మునిగిరి. కాష్ఠ మొకవైపు కొట్టుకొనిపోయెను. వీరు కప్పపిల్లలవలె నటునిటు నీడుచుండిరి. దీనినిఁ చూడఁగానే ఇంద్రునకు పెద్ద నవ్వువచ్చెను. వీరును జీవులే. ఎద్దడుగు నీటిలో వీరు మునుగుచున్నారు.”

వాలభిల్యులు చూచుటకుఁ జిన్నవారే కాని తపస్సులో నిండుని మించినవారు. అందువలన నిండుని యీ యవినయము నకు వారికి కోవమువచ్చి వారిట్లనిరి- “ఓరీ ! మమ్ములను చూచి నవ్వుచున్నావా ? మా శక్తిని గాంచుడు. ఒకా నొకప్పుడు నిన్నింద్రపదవినుండి తొలిగింపకున్న మా పేరు వాలభిల్యులు కాదు.” అని పలికి యింకొక ఇంద్రుని కొరకు యజ్ఞ మొనర్ప సాగిరి.

ఇప్పుడు ఇంద్రుని గర్వమడఁగిపోయెను. గబగబ పరు విడి తన తండ్రికడకుఁ బోయి సమస్త వృత్తాంతమును జెప్పెను. కశ్యపుఁడు వాలభిల్యులకడకుఁబోయి అనునయ వినయములతో నిట్లనెను - “నాయనలారా ! పగను బెంచుకొను బెందులకు ? ఇంద్రుని నింద్రునిగానే యుండనిండు ఈతనినిఁ దొలిగించుట వలన మీకేమి లాభము.”

బ్రహ్మ యీ ఇంద్రుని త్రిలోకాధిపతిగ నొనర్చినాఁడు మీరిప్పుడింకొక ఇంద్రు నేర్పరచుచున్నారు. ఇట్టి యన్యాయమును జేయకుఁడు బ్రహ్మ యాజ్ఞను మీరే మన్నింపకున్న నింకెవరు మన్నింపఁగలరు ?”

వాలభిల్యులిట్లనిరి- “అయితే స్వామీ ! మే మిప్పుడు చేసిన యజ్ఞయాగములు వృథాకావలసినదేనా ?”

కశ్యపుఁడు శీఘ్రముగ నిట్లనెను - “కాదు, అట్లు కాదు, మీ యజ్ఞము, మీ సంకల్పము వ్యర్థముకావలయునని నేనంటినా ?

మీ యజ్ఞ ఫలస్వరూపముగ నింద్రుడవశ్యముత్పన్నము కాగలడు ఆతడు దేవేంద్రుడుగాక వక్షింద్రుడు కాగలడు. ఆతడు బల, పరాక్రమ, తేజఃకీర్తులయందు నింద్రుని మించగలడు. ఇంద్రుడును నాతనిముందు దేనికిని బనికిరాడు.”

సూతుఁ డిట్లనెను - “మునులారా! ఆ వాలఖిల్యుల యజ్ఞ కారణముననే గరుడుడు ఇంద్రునికూడ ఓడించునంతటి బలవంతుఁ డయ్యెను.”

ఇది విని శౌనకుఁ డిట్లనెను - “సూతా! తర్వాతనేమైనది? గరుత్మంతుడు తన తల్లియగు వినతయొక్క దాసత్వము నుండి విముక్తిని గలిగించెనా లేదా? నాగు లమృతపాన మొనర్చిరా లేదా?”

ఇది విని సూతుఁడిట్లనెను - “స్వామీ! అది చాల పెద్ద కథ, దీనిని నేను మీ కెంతవరకు చెప్పగలను? నేను గరుత్మంతుడు భగవంతునకెట్లు వాహనమయ్యెనో చెప్పుటకుగడంగితిని. దానికి ప్రత్యుత్తరమును జెప్పితిని ఇంద్ర, గరుత్మంతులకు మైత్రి యెట్లయ్యెనో సంక్షేపముగ జెప్పెదను వినుడు. గరుత్మంతుడమృతమును దీసికొనివచ్చి నాగులముందుంచునట్లును, నాగులు మీ తల్లికొడుకులిద్దరు దాస్యవిముక్తిని జెందితిరనగానే యింద్రుడు వెళ్ళి యమృతమును దీసికొనివెళ్లునట్లును సంధికుదిరినది.”

జరిగినవిషయమిది. గరుత్మంతుడు నాగులతో నిట్టనెను:-
 “సోదరులారా! ఇదిగో అమృతమును గొనుడు. అమృతమును
 బొంది వారుబ్బిపోయి యిట్టనిరి :- “మంచిది, అన్నయ్య అమృత
 మును దెచ్చినాడు స్నానాదులచేఁ బవిత్రులమై యీ పావనపేయ
 మును బానమొనరించెదము”

గరుత్మంతు డిట్టనెను :- ‘మీందఱును స్నానమొనర్చుడు.
 నేను దీనినిఁ గుశలపెబ్బెదను. మేము దాస్యవిముక్తినిఁ జెందితిమి
 గదా!”

నాగులిట్టనిరి :- “అవునవును విముక్తిజెందితిరి” అని పలికి
 వారు స్నానమాడఁబోయిరి. ఇంతలో దేవేంద్రుడు వచ్చెను గఱు
 క్కున నమృతభాండమును గైకొని యెట్టులో వెడలిపోయెను నాగు
 లట్లే చూచుచుండిరి. ఒకరిని మోసగించినవారు తా మొకనాటికి
 మోసపోవుట నిజము. మునులారా! ఈ విధముగ వినతాతనయుఁ
 డగు గరుడుడు తన బల పరాక్రమము, నిర్దోభత మూలమున
 హనుచేపునిఁ బ్రసన్నుని గావించుకొనెను. ఇంద్రునితో మైత్రియొన
 ర్చెను సవతిబంధనమునుండి తన తల్లిని విముక్తికావించినాడు
 దుష్టనాగులను బాగుగాఁ బనిపట్టెను. తార్క్ష్య కుమారుడగు తన
 యశముచే సమస్త ప్రపంచమును నింపివేసెను. భగవానుడా
 తని మూపుపైనుండి యసుర సంహార మొనర్చుచుండఁగా గరుఁ
 డుడు తన టెక్కలచే లక్షలకొలది యసురులను యమపురమునకుఁ
 బంపుచుండెను. ఈతఁడెగురుగానే యీతని పక్షములనుండి సామ

వేదమంత్రములు తమకుదామే వెలువడు చుండును. దాని ప్రతీకమే గరుడగంట - పూజలో గంటను గొట్టినచో మంత్రములు లేకున్నను బూజు సఫలమగును. నేను భగవంతుని వాహనమగు గరుడుని చరిత్రమును సూర్యసారథియగు నరుణుని వృత్తాంతమును మిక్కిలి సంక్షేపముగఁ జెప్పితిని. ఇప్పుడు మీరేమి వినఁదలఁచుచున్నారు?”

ఇది విని శౌనకుఁ డిట్లనెను :- “సూతా! గరుడుని చరిత్రమును నీవు చాల యద్భుతముగఁ జెప్పితివి ఇప్పుడు నీవు మాకు దక్షువ్రజాపతియొక్క యితర కన్యల వంశ వృత్తాంతమును గూడ జెప్పుము. ఇరువదేడుగురు కుమార్తెలను దక్షుఁడు చంద్రున కొసంగినట్లు చెప్పితివి. వారికెంతమంది సంతానము?”

సూతుఁడు నవ్వి యిట్లనెను :- “స్వామీ! చంద్రునకు శాప వశమున సంతానములేదు ఆతని యిరువదేడుగురు భార్యలకును ఒక్క సంతానమైనను గలుగ లేదు.”

అత శౌనకుఁ డిట్లనెను :- “మహాభాగా! చంద్రుని కెవని వలస శాపము కలిగినది. ఆతని పత్నులకేల సంతానము కలుగ లేదు. ఈ వృత్తాంతమును నీవు మాకు చెప్పవలయును”

సూతుఁడిట్లనెను :- “మంచిది, వినుఁడు నేనిప్పుడు మీకు చంద్రకథా వృత్తాంతమును వినిపించెదను మీ రిప్పుడు సావధానులై యూలింపుఁడు.”

చంద్రునకు దక్షుని శాపము

శ్లో॥ కృత్తికాదీని నక్షత్రాణీందోః పత్న్యస్తు భారత ।
దక్షశాపాత్యోఽ నపత్యస్తాసు యక్షగ్రహార్దితః ।
పునః ప్రసాద్య తంసోమః కలాలేయే క్షయోదితాః॥

శ్రీభాగ. ౬ స్కం. ౬అ. ౨౩ శ్లో॥

“వ.....చంద్రునకుఁ గృత్తికాది నక్షత్రంబులు
భార్యలయినను వారలయందుఁ జంద్రుడు రోహిణీయందు మాత్రము
మోహితుండగుటంజేసి దక్షశాపంబున క్షయ రోగగ్రస్తుండై సంఘా
నంబు వడయనేరఁడయ్యె నంత దక్ష ప్రసాదంబున క్షయపీడితం
బులగు షోడశకళల మరలంబొందె.....”

శ్రీమదాంధభాగవతము.

రూపమదము, అధికారమదము, యౌవనమదము, ఐశ్వర్య
మదము అను నీ నాలుగు మదములు మానవుని నున్మత్తునిఁగ
నొనర్చును. ఎంతటి వివేకియైననుగానిండు. ఎంతటి జ్ఞానియైననుగా
నిండు, ఎంతటి బుద్ధిశాలియైననుగానిండు యీ మదములకు తోడైనై
తనను దన్ను మఱచిపోవును. భగవచ్చ రణ శరణము పొందిన
వారును, భగావత్కృపాప్రాప్తులైన వారే వీనినుండి తప్పించుకొనఁ
గలరు. అట్లుకాకున్న నీ మదములు మానవుల నున్మత్తులుగా
నొనర్చును.

సూతుఁ డిట్లనెను:- “మునులారా! కృత్తిక మొదలు భరణి వఱకు (మొదట నక్షత్రగణము అశ్వనినుండి గాక కృత్తిక నుండియే యుండెడిది. రేవతి తర్వాత నశ్వని భరణులు కూడ లెక్కింపఁబడినచో నిరువదేడు నక్షత్రములు కాఁగలవు) అనఁగాఁ గృత్తిక, రోహిణి, మృగశిర, ఆర్ద్ర, పునర్వసు, పుష్యమి, ఆశ్లేష, మఖ, పుబ్బ, వృతర, హస్త, చిత్త, స్వాతి, విశాఖా, అనురాధా, జ్యేష్ఠ, మూల, పూర్వాషాఢ, ఉత్తరాషాఢ, శ్రవణము, ధనిష్ఠ, శతభిష, పూర్వాభాద్ర, ఉత్తరాభాద్ర, రేవతి, అశ్వని, భరణి అను నీ యిరువదేడు నక్షత్రములు దక్షుని కుమార్తెలు. దక్షుఁడీ యిరువదేడుగురురను జండునకిచ్చి వివాహమొనర్చెను.

చంద్రుఁ డత్రిపుత్రుఁడు. అతఁడు పుట్టుకతోడనే అతి సుందరుఁడు ఈతఁడు ఘోరతపఃబొనరించి వనస్పతి, లతా గుల్మ ములమీఁద స్వామితత్వమును, బ్రాహ్మణుల కీశ్వరత్వమును బొందెను. రాజసూయ యజ్ఞమునొనర్చి యీతఁడందఱ తేజస్సులను వెంవెలఁజారఁజేసెను, ఈతఁడు యువకుఁడు ఆత్యంత సుందరుఁడు, తపః ప్రభావముచేఁ తేజస్వి బ్రహ్మను గ్రహమున నీతఁడై శివరత్నమునుగూడ బొందెను. అన్నిటి తారణమున మత్తెక్కి అనాచారములొనర్పఁజొచ్చెను. అది ఎంత వఱకు వచ్చినదనఁగా గురుపత్నియగు తారనుగూడ బలాత్కారముగఁ దనయింటికి తెచ్చి యుంచుకొనెను. ఆ తారకొఱకై దేవాసురులకు గొప్ప యుద్ధముజరుగఁగా బ్రహ్మవచ్చి యీ వ్యవహారము నెట్లోసరిచేసెను. దక్ష ప్రభావతి చంద్రుఁడు సర్వ సమర్థుఁడనియు, సుందరుఁడనియు యోగ్యుఁడనియుఁ దెలిసికొని తన ఇరువదేడుగుర కన్యకలను

ఆతనికిచ్చి వివాహ మొనర్చెను. నియమానుసారముగ నాతఁడందఱ
 రతోడను సమానముగ వ్యవహరింపవలయును, అందఱ నొకే
 రీతిగఁ బ్రేమింపవలయును, కాని ఆతఁడట్లుచేయక తనప్రేమనం
 తను రోహిణికే అర్పించెను. ఆతఁడు రోహిణీదేవికడకు తప్ప
 యింకెవ్వరికడకు పోయెడివాఁడు కాఁడు, యితరులతో బలికెడు
 వాఁడునుగాఁడు పలుకరించెడువాఁడునుగాఁడు. అందువలన మిగిలిన
 ఇరువదారుగురును జంధ్రుని వ్యవహారమునకు లోలోపలఁ జాల
 యనంతుష్టినిఁ జెందిరి చాలసారులు చంధ్రునితోఁ దమకును గొంత
 యధికారముగలదని పలికిరిగాని ఆతఁడేమాత్రమును లక్ష్యపెట్టలేదు
 అంత వీరందరును నిరాశ చెందిన తర్వాత వారువారి తండ్రియగు
 దక్షప్రజాపతికడకు పోయి ఆద్యంతములు వినిపించిరి. దక్షుఁడను
 జంధ్రున కనేకవిధములఁ జెప్పిచూచెను. కాని వినలేదు. చివరకు
 దక్షప్రజాపతి క్రుద్ధుడై నా పుత్రులను భేదభావముతోఁ జూచు
 చుంటివి కావున నీవు క్షయరొగివి కావలయునని శాప మొసంగెను.

దక్షప్రజాపతి శాపమన్యభాతాదు చంధ్రునకు క్షయరోగము
 కలిగెను. ఆతనికళలు ప్రతిదినము తగ్గిపోసాగెను. దినదినమాతఁడు
 క్షీణించుటనుగాంచి చాల భయపడెను. రాజయత్నరొగ మెవరికివచ్చు
 నను వారికి జీవితాశ చాలతక్కుగనుండును. ఇకఁదనకు వినాశ
 మని చంధ్రునకుఁదోచగనే, ఆతఁడు మరల దక్షునాశ్రయించి,
 తర్వాత శివారాధనమొనర్చి, శివప్రసాదముచేఁ గృష్ణపక్షమున

క్షీణించినవాడు మరల శుక్లపక్షమునఁ బూర్ణుడగునట్లు వరములు పొందెను. క్షయరోగికి సంతానమెట్లు కలుగఁగలదు. ఆతనికిఁ గళలు ప్రాప్తించినను సంతానము కలుగలేదు, ఇట్లా యిరువదేడుగురకును సంతానము లేకుండెను. కావునఁ జంద్రునకిపత్నుల వలన సంతాన మేమియును లేకుండెను.

అంత శౌనకుఁడిట్లనెను - “సూతా! చంద్రవంశము వృద్ధి పొందలేదని నీవుచెప్పుచున్నావు. క్షత్రియులలో సూర్యవంశము చంద్రవంశములని రెండు కలవనుట ప్రసిద్ధముగదా! ఈ చంద్ర వంశమందే బుధుడు ఇలుడు, పురూరవుడు మొదలగుగొప్పగొప్ప రాజులుత్పన్నమైననుటనుయును వినియుంటిమే, వీరెట్లుపుట్టిరి.”

అంతసూతుఁడిట్లనెను - “మహాభాగా! చంద్రవంశము జరుగనేలేదని నాయభిప్రాయముకాదు. నేను దక్షుని అఱువదిమంది కన్యకల వంశవర్ణన మొనర్చుచుచున్నాను. ఆ అఱువదిలో నిరువదేడుగురు చంద్రుని భార్యలు. ఈయిరువదేడుగురకును సంతానము కలుగలేదు. బుధుడు చంద్రుని పుత్రుడే, కాని ఆతఁడు నిష్టివాడే. ఆతని కథను చంద్రవంశ వర్ణనమందుఁ జెప్పెదను.”

ఇది విని శౌనకుఁడిట్లనెను - “మంచిది, మహాభాగా! సరే. నీవు దక్షుని అఱువదిమంది పుత్రికల వంశవర్ణన మొనర్చుచుచున్నావు. వారిలో ధర్మునకుఁ బదుగురు, భూతునకు, అంగిరునకు గృశాశ్వనకు ఇద్దరిద్దరు భార్యలును, అనఁగా నాఱుగురు, నల్లరు లార్జ్యుని పత్నులును, ఇరువదేడుగురు చంద్రుని పత్నులును కలరని

వారి వృత్తాంతమును జెప్పితివి. ఈవిధముగ నలుబదేడుగుర విషయమునుగూర్చి నీవుచెప్పితివి. ఇక మిగిలిన కశ్యప పత్నులగు పదుముగ్గుర వృత్తాంతమునుగూర్చి చెప్పుడు.”

అంత సూతుఁడట్లనెను- “మహాభాగా ! ఈపదముగ్గురును తోకమాతలనఁబడుదురు. వీరివలననే యీ చరాచర విశ్వమంతయును నిండునట్లు సృష్టి వృద్ధియైనది. ఇప్పుడు నేను వారి వంశ వర్ణనము గావించెదను దానిని మీరు దత్తచిత్తులరై వినుఁడు”

కశ్యప పత్నుల వంశవర్ణనము

శ్లో॥ శృణు నామాని తోకానాం మాతృణాం శంకరాణి చ ।
అథ కశ్యపపత్నీనాం యత్ప్రసూతమిదం జగత్ ॥
అదితిర్దితిర్దనుః కాప్తా అరిష్టా సురసా ఇలా ।
మనిః క్రోధవశా తామ్రా సురభిః సరమా తిమిః ॥

శ్రీ భాగ. ౬ స్కం. ౬ అ. ౨౪. ౨౫ శ్లో॥

సీ॥ కామితప్రదుడైన కశ్యపు కౌగిట
ముచ్చట దీర్తురే ముద్దురాంధ్రు
రభిలతోకములకు నవ్వలై జగమెల్లఁ
బూజింపనుండురే పువ్వుఁబోండ్లు

బలియరై పుత్రులు పౌత్రులు త్రిజగంబు
 లేలంగఁజూతురే యిందుముఖులు
 ముంగొంగుపసిడియై మూల్గు పుణ్యంబుల
 విష్ణువీఁగుదురెట్టి వింతరాండ్రు

తే॥ వారి కలగంప కడుపుల నేరుపఱుప
 నరిది బిడ్డలఁ బడసిన బిరుదుసతుల
 నామములు నన్వయంబులు నీమనంబు
 పూనఁజెప్పుదు వినవయ్య మానవేంద్ర॥

తరలము -

అదితియు॥ దితి గాష్ఠయు॥ దనువయ్యరిష్టయుఁ దామ్రము
 శ్మదనఁ గ్రోధవషఖ్యయు॥ సురసాఖయు॥ సురభి॥ ముని॥
 మొదలుగాఁ దిమియున్నిశాఖ్య సుముఖ్య యానకమాదిగా
 ముదిత లెన్నఁగఁ గన్న సంతతి ముజ్జగంబుల భూవరా।

శ్రీమదాంధభాగవతము.

మనయందట పూర్వపురుషుఁడొక్కడే. మానవుఁడు క్రింద
 కుఁచూడక, పైకేచూచినచో, శాఖలకు ప్రాధాన్యత నీయక మూల
 మునందే దృష్టి యుంచుచో దేనిని ద్వేషింపవలసినపనిలేదు. దేని
 మీదను ద్వేషము లేనివాఁడెవఁడో వాడే సమదర్శి సమదర్శియే
 సదా సుముఖముగనుండును. అందరును దమతమ పూర్వుల కీర్తిని,
 నామావళిని వినిపించుట ఒక ఆచారము. సూత, మాగధ, గాయక

జనము, వంశములయొక్కయు ఋర్యపురుషులయొక్కయు కీర్తిని గానముచేసెడువారు మన పూర్వులసంగతిని వినఁగానే మనకుల్సా హము పెరుగును. మనవంశజుల మీఁదఁ బ్రేమ యుత్పన్నము కాఁగలదు. పశుపక్ష్యాదులు, సర్ప వ్రాహ్మణుల దైత్య, దాసవదేవతా, మనుష్యాదులందఱ మొకే తండ్రి కశ్యపునియొక్క సంతానమనియు, సోదరులమనియు గుర్తించుచో, మనతో మనకుఁ బోట్లాటలు, రాగ ద్వేషాదులు చాల తగ్గిపోగలవు. మనము వేరనుకొనియే పోరాడు కొనుచుందుము, ద్వేషించుకొనుచుందుము. మనవారనుకొనువారి నందఱను బ్రేమించుకొనుచునే యుందుము.

శ్రీశుకదేవుఁ డిట్టనెను - 'రాజా! నేను దక్షప్రజాపతియొక్క నలుబదేడుగుర కన్యల విషయమునుగూర్చి చెప్పితిని. ఇప్పుడు కశ్యప ప్రజాపతికి భార్యలగు మిగిలిన పదముగ్గురనుగూర్చి చెప్పెదనువినుము. వారు అదితి, దితి, దను, కాష్ఠ, అతిష్ఠ, సురమ, ఇళా, ముని, క్రోధవశంతామ్ర, సురభి, సురమ, తిమి. ముందుగా నేను సూచీకటాహ న్యాయముచే దితి, అదితుల వదలి మిగిలిన పదునొకండుగుర వంశవర్ణనమును సంక్షేపముగఁ జేసెదను ఒక కమ్మరి వానికడకొకఁడు లోహమును దీసికొనిపోయి నాకొక పెద్ద బాణలిని చేసిపెట్టమనెను. ఆతఁడు తన పనిముట్లతో చానినిఁ జేయుటకుద్యుక్తుఁడగు సప్పటి కింకొకఁడువచ్చి తనకొక సూది చేసిపెట్టుమనెను. నియమానుసారముగ ముందుగా వచ్చినవానికి ముందుగాఁ బనిచేసిపెట్టవలయును; కాని బాణలినిచేయుట చాల ఆలస్యము. సూదియు త్వరతోనే పూర్తికాఁగలదు. అందువలన నాతఁడు ముందుగా బాణలిని చేయక సూదినిచేసి యుచ్చెను, దీనినే.

సూచీ కటాహ న్యాయమందురు. ముందుగా సంక్షిప్తముగ జరుగు కార్యమును గావించి తర్వాత విస్తార కార్యము నొనర్పవలయును.

రాజా! ఇప్పుడునీవు కశ్యప పత్నుల సంతతినిగూర్చి శ్రద్ధతో సోపానముగ వినుము. కశ్యపుని భార్యలలోఁ దిమియను నామె సమస్త జలచర జంతువులను గనెను. ఇప్పటికిని జలములలోఁ దిమియను నొక గొప్ప చేప కలదు. అది ఒక చిన్న ద్వీపమువలె నుండును. దానిని మ్రింగు తిమింగలము కలదు. సరమాయను నొక భార్య సింహ వ్యాఘ్ర దులను గనెను. సురభి గేదెలు ఆవు మొదలగు పశుజాతులనుగనెను. చామ డేగ, గ్రద్ద మొదలగువాని నుత్పన్నముకావించెను. మునియను కశ్యపపత్ని స్వర్గీయ అప్పరసలను గనెను. క్రోధవశ యనునామె దందఱు కాడి గొప్ప విషధరనర్పములను గనెను. ఇల యనునామె సమస్త వృక్షములను సృష్టించెను. రక్తమాంసములను దినుచుండెడు క్రూరకర్ములగు రాక్షసులందఱును సురనయొక్క సంతానము. అరిష్ట చక్కగ గానము చేయు గంధర్వులకు దల్లియయ్యెను. కాష్ఠకు గుఱ్ఱము, గాడిద, కంచరగాడిద మొదలగు నొంటిగిట్టగల పశువులుద్భవించెను. దనువున కఱువదొక్కరు దానవులుద్భవించిరి. మొట్టమొదట అఱువదొక్కరు దానవులు కలరు. వారి వలన నసంఖ్యాకములగు దానవులుద్భవించిరి. ఈ అఱువదొక్క మందిలోఁ బ్రసిద్ధ బలశాలురును, పరాక్రమమవంతులునగు వారి నామములివి :- ద్వీమూర్ధుఁడు, శంబరుఁడు, అరిష్టుఁడు, హయగ్రీవుఁడు, విభావసు, అయోముఖుఁడు, శంకుశిరుఁడు, సర్భానువు.

కపిలుడు, అరుణుడు, పులోముడు, వృషపర్వుడు, ఏక
 చక్రుడు, అనుతాపన్ముడు, ధూమ్రకేశుడు, విరూపాక్షుడు,
 విప్రచిత్తి, దుర్షయుడు మొదలగువారు. వీరితో సముచి యను
 దైత్యుడు స్వర్భానుషను దానపుని కుమార్తె సుప్రభ యను నామెను
 వివాహమాడెను. దానవరాజగు వృషపర్వుని కుమార్తెయగు శర్మి
 ష్ఠను, భరతవంశీయుడను, సహషనందనుడగు యయాతి మహా
 రాజు వివాహమాడెను. రాజా! దీనికద్భుత కథకలదు. దీనిని
 నేను ముందు సూర్యవంశ చంద్రవంశ వర్ణన బ్రసంగమునందు
 జెప్పెదను. వైశ్వానరకు ఉపదానవి, హయశిర, పులోమ, కాల
 కేయ అను బరమ సుందర కన్యలు నల్గురు పుట్టిరి. ఉపదానవి
 సౌరణ్యాక్షుని హయశిరక్రతువును, పులోమా కాలకేయలు కశ్యపుని
 వివాహమాడిరి. వీరితోఁ బులోమ, కాలకేయలవలన నఱువదివేల
 మంది దానవులుద్భవించి, వీరు యుద్ధముతో ధనుర్ధరుడగు నర్జు
 నునిచేతితోఁజచ్చిరి. విప్రచిత్తి దానవుడు సింహిక యను భార్య
 వలన నూర్గురు పుత్రులను గనెను. వారితో రాహువు పెద్దవాడు.
 ఆతని సిరస్సు అమృతపాన సమయమునఁ దెగఁగొట్టఁబడెను. ఈ
 సుందర రోచక కథను సముద్రమంధన ప్రసంగమునఁ జెప్పె
 దను. పెద్దభాగమును రాహుపనియు, జిన్నభాగమును గేతు
 వనియు, బిలువఁబడును. ఇవన్నియు గ్రహములయ్యెను.

ఇప్పుడు నీవు పరమపావనమగు దేవమాత అదితి యొక్క
 పుణ్యవర్ధకమగు జరిత్రమును వినుము. భాగ్యవతి యగు నీ
 యదితి గర్భమునుండియే సర్వవ్యాపకుడును, సాక్షాత్ప్రీమన్నారా

యోనియొక్క అవతారమగు వామనుడృద్భవించెను. అదితి గర్భమునుండి ద్వాద (12 శాదిత్యులృద్భవించిరి. వారు నెల కొకరుచొప్పున పండ్లెండు మాసములును పండ్లెండుగురు వెలుగుఁ చుండురు. వారి పేరులివి :- వివస్వంత, అర్యమహాష, త్వష్ట, సువిత, భగ, ధాత, విధాత, వరుణ మిత్ర, శక్ర, ఉరుక్ములు. వివస్వంతుని వీర్యముచే నాతనిభార్య సంజ్ఞయ డు శ్రాద్ధదేవ మేనువు యముఁడు, యమి యనునొక కన్యయును మువ్వరు కలి గిరి. ఆమెయే ఆడుగుఱ్ఱము రూపమును ధరించి ఆశ్వసీకుమారు తను గనెను. ఇదిచాల పెద్దదియు, మిక్కిలి రోచకమగు కథ. పశ్చిమసంగానుసారముగ దీనినిఁ జెప్పెదను. వివస్వంతుని రెండవ భార్యయగు ఛాయయు సావర్థి మనువును, శనైశ్చరుని, తపతి యనెడు కన్యనుగనెను. తపతి సంవరణునిఁ బెండ్లాడెను. వివ స్వంతుని తర్వాత రెండవ ఆదిత్యుఁడు అర్యముఁడు. ఈతఁడు మాతృక యను నామెను వివాహమాడెను. ఆమెకు చర్షిణి యను పుత్రుఁడు పుట్టెను. చర్షణీకృతాకృత జ్ఞానముకల మానవజాతి వీరివలనఁ గలిగినది. వీరినుండియే బ్రాహ్మణాది జాతులేర్పడినవి. పూషుఁడు నిస్సంతానవంతుఁడయ్యెను. ఆతఁడు బోసినోటివాఁడై నాడు. తక్షపజాపతి యజ్ఞములో నీతని మువ్వుదిరెండు పండ్లు తాలిపోయినవి. ఆ వర్ణనమును దక్షయజ్ఞప్రసంగమున నిదివరకే జెప్పియుంటిని. శ్రాద్ధాదులందు పూషునకు పిండి మొదలగు నన్న మీయఁబడును, అందువలన నీతనిపిష్టబుక్కందురు. మూఁడవ యాదిత్యుఁడు త్వష్ట. ఈతఁడు దైత్యవంశములో వివాహము

జేసికొనెను దైత్యులలో నందరికంటె చిట్టచివరపిల్ల రచన యను నామె యీతని ధర్మవత్ని; రాజా! దేవదైత్యులను స్వాభావిక వైరభావమున్నసంగతి నీ వెఱిగినదేకదా! ఇట్లైనను వీరిలోఁ బర స్పరము వైవాహిక సంబంధముఁడెడిది. ఇంద్రపత్ని శచీదేవియు పులోమదైత్యుని పుత్రియే. అందువలననే ఆమెను బొలోమియని పిలుతురు.”

త్వష్టకు తన పత్నియగు రచనయందద్దరు పుత్రులుత్పన్న మైరి. సన్నివేశుఁడు పెద్దవాఁడు. విశ్వరూపుఁడు చిన్నవాఁడు ఈ విశ్వరూపుఁడే తర్వాత దేవతలకుఁ బురోహితుఁడయ్యెను.

A 1110. 4519

అంత పరీక్షనమహారాజిట్లనెను :- ప్రభూ! దేవతలకు పురో హితుఁడు పరమ జ్ఞానియను, నీతివిశారదుడును బృహస్పతి యని వినియుంటిని. ఇప్పుడుమీరు విశ్వరూపునిఁ బురోహితునిగాఁ జేసికొనిరని చెప్పుచున్నారు. అదెట్లు? దేవతలిద్దరు పురోహితుల నేలఁబెట్టికొనిరి?”

5200

294-592

PRA

ఇది విని శుమఁడిట్లనెను :- “రాజా! బృహస్పతి దేవతా పురోహితుఁడనుట నిజమే. కాని యింద్రుడాతని కవమానము చేయఁగా నాతఁడు వారిని వదలి వెడలిపోయెను. పురోహితుఁడు లేక పనియెట్లుజరుగగలదు? అందువలన నప్పుడు దేవతలు బృహస్పతికి బదులుగా విశ్వరూపుని దేవగురునిగా నొనర్చు కొనిరి.”

అంత రాజిట్టడిగెను :- “స్వామీ ! పురోహితుడగు గురు వెల్లప్పుడును దేవతలను దైత్యులనుండి రక్షించుచుండెడువాడు. దైత్యులు భిదములను వెదకి దండెత్తుకుండవలెను గదా ! దానికి నలహాచెప్పుట కాచార్యుడుండవలయును. విశ్వరూపుని తల్లి దైత్యవంశమున జన్మించినదికదా ? వారు మాతృవంశము వారగుటచే నసురుల పక్షమును గైకొనవచ్చునుగదా ? ఇట్టి సందేహ స్పదుడగు వ్యక్తిని దేవతలు పురోహితునిగా నేలజేసికొనిరో?”

అంత నవ్వుచు శుకదేవుడిట్లనెను :- “స్వామీ ! స్వార్థము చాల చెడ్డవస్తువు. స్వార్థమునకు వశీభూతుడై మానవుడెంతైన జేయగలడు. స్వార్థకారణమున నింద్రుడెన్నో గొప్ప గొప్ప యపరాధములొనర్చినాడు. మహారాజా ! ఇది చాల పెద్దకథ. ఇంద్రుడు గురువు నవమానముచేయుటచే నెన్నో గొప్పగొప్ప విపత్తుల నెదుర్కొనవలసివచ్చెననుట అందఱెఱింగిన విషయమే. దీనికొఱకాతడు బ్రహ్మహత్యనుగూడ చేయవలసివచ్చెను.”

అంత నుత్సాహమును బ్రకటించుచు బరీక్షిన్మహారాజిట్ల నెను :- “ప్రభూ ! నాకీ పరమప్రాపనమగు నాత్మానమును బూర్ణముగ వినిపింపుడు. దీనిని వినుటకు నా మనస్సులో జాల కుతూహలము జనించుచున్నది.”

ఇది విని శుకదేవుడిట్లనెను :- “మంచిది, రాజా ! నేను నీ కీపవిత్ర చరిత్రమును వినిపించెదను ; నీవు సావధానుడవై వినుము.”

దేవేంద్రుడు దేవగురు నవమానించుట

శ్లో॥ వాచస్పతిం మునివరం సురాసుర నమస్కృతమ్ !
 నోచ్ఛచాలాసవాదింద్రః పశ్యన్నపి సభాగతమ్ ।
 తతో నిర్గత్య సహసా కవిరాంగిరసః ప్రభుః ।
 ఆయయౌ స్వగృహం తూష్ణీం విద్వాచ్ఛ్రీ
 మదవిక్రియామ్ ।

శ్రీభాగ. ౬ స్కం. ౭ అ. ౮, ౯ శ్లో॥

చ॥ అమిత తపఃప్రభావుఁ గరుణాత్ముని గీష్పతిఁజూచి రాజ్య దు
 ర్థమ మద రేఖ నింద్రుఁడు వృథా తన గద్దీయ లేవకుండె నె
 య్యమున నెదుర్కొనం జనకయాసనమీయక గౌరవోపచా
 రములఁ బ్రసన్నుఁజేయక తిరంబుగ దివ్యసభాంతరంబున

క॥ అప్పుడు సురపతి గన్నులఁ
 గప్పిన సురరాజ్య మదవికారంబునకుం
 జప్పుశుసేయక గృహమున
 కప్పుజ్యుఁడు దిరిగిపోయె నతిభిన్నుండై ॥

శ్రీ మదాంధ్ర భాగవతము

కలహమునకు మూల మహంకారము. నేనే అందఱకంటె
 గొప్పవాఁడను, నేనే అందఱకంటె నుత్తముఁడను, నేనే పూజనీయు
 డను, సమ్మాననీయుఁడను, నాకతిరిక్తముగ మిగిలినవారందఱును

దుచ్చులు, హేయులు, గర్హ్యులు, నిందసీయులు, అని అనుకొనిన వాఁడితరులను దిరస్కరించును. గురుజనుల కవమానమొనర్చును. జీవుల నవమానమొనర్చుటయన ఘటఘటవాసియు, సర్వాంతర్యామియునగు బరమేశ్వరు నవమానించుటే కాఁగలదు. ఇతరుల నవమానించు వాఁడితరులచేఁ దా నవమానముపశును. కావునఁ బొరపాటునైన నేజీవునినైనఁ గొలదివాడని భావించి యవమానింప రాదు. సమస్త చరాచర భూతములందు దన యిష్టదేవుని దర్శింప వలయును.

బృహస్పతి తన ప్రేయశిష్యులగు దేవతల నే యపరాధమునఁ బరిత్యజించెనో యను బరీక్షిన్మహారాజు ప్రశ్నకు సమాధానమొసంగుచు శుకుఁడిట్లు చెప్పదొడఁగెను :- “రాజా ! ఈ యైశ్వర్యమదము చాల చెడ్డవస్తువు. ఐశ్వర్యము పెరిగినప్పుడు దానికి తోడుగా నవివేకముకూడ వాని హృదయమందు పెరుగును. అప్పుడు మానవుడు లోపలను బయటను గ్రుడ్డివాడై మదాంధుఁడగును. రాజా ! ధనైశ్వర్య మదమందు మానవుఁడు తన ముందరందరను దుచ్చులుగ భావించును ఆతడు తన వివేకమును బోఁగొట్టుకొనును. దేనినిఁ జేయవచ్చునో దేనినిఁ జేయరాదో ఆతనికిఁ దెలియదు. కుబేరపుత్రులగు నలకూబర మణిగ్రీవులు ఐశ్వర్యమదాంధులై దేవర్షియగు నారదుని అవమానించిరి. ఐశ్వర్యమదాంధునకుఁ గన్నులు దెరిపిడిపడుటకు దరిద్రమే ఒకవిధయగు నంజనము. దారిద్ర్యమురాఁగానే ఐశ్వర్యమదము తిరిగిపోవును. అప్పుడు బుద్ధి నిలకడయగును.

ఒకనాఁడిండుడు తన వైభవమును జూచుకొనెను. దివ్య సుధర్మ సభయందు దివ్యమణిమయ సింహాసనమునఁ దైలోక్య సుందరియగు శచీదేవితోఁగూడి కూర్చుండెను అనువమ రూప లావణ్యవతులును, స్వర్గీయ దివ్య అప్పరసా సుందరులు తమ హావభావ కటాక్షములతో సమ్ముఖమున నృత్యము చేయుచుండిరి. గంధర్వులు తాన, మూర్చా, లయాదులతో దివ్యగాన మొనర్చు చుండిరి. హస్తములందేనక విధములగు సేవా సామాగ్రులను గ్రహించి సహస్రాకములగు సురాంగనలు సావధానముతో సేవ చేయుచుండిరి. గొప్పగొప్ప ఋషులు, మహర్షులు నిలుచుండి దేవేంద్రుని స్తుతించుచుండిరి. దేవతలు చేతులు జోడించుకొని ఆజ్ఞాప్రతీక్ష చేయుచుండరి. సిద్ధ, చారణ, గంధర్వ, ఉరగ, రాక్షస, గుహ్యక, భూత, ప్రేత, విశాచ, నద, నదీ, వన, సముద్ర, పర్వతాదులన్నియు మూర్తిమంతములై శతక్రతు నుపాసించుచుండిరి. ఈస్వర్గీయ వైభవైశ్వర్యములను గాంచి ఇంద్రుడుఁ గర్వమునుజెందెను. ఆతఁడిట్లనుకొనెను :- త్రిలోకములలో నన్ను మించినవాఁడెవఁడు కలఁడు? మానవులమాట నటుంచుడు. దేవతలు, ఉపదేవతలు నా పూజాప్రతిష్ఠను గాపాడుచుందురు. అందఱును నా సమ్ముఖమునఁ జేతులను జోడించుకొని నిలుచుండినారు. గొప్పగొప్ప ఋషులు, మునులు నిలుచుండి సింహాసనాధిష్ఠితుఁడ సగు నన్ను స్తుతించుచున్నారు. నే నింతటి యైశ్వర్యశాలియయ్యు బృహస్పతి సమ్ముఖమున నేల తలవంచవలయును? ఆతనినిఁగాంచి ఆసనమునుండి యేల లేవవలయును? ఈతఁడును నేదో సామా

నయ్యపు బ్రాహ్మణుడే సమస్త ఋషులు మునులు నన్ను స్తుతించు చుండ నీతఁడును నేల స్తుతించరాదు. నేను ప్రతిదినము ఈతఁడు వచ్చుటను గాంచి లబలబలాడి యేల లేవవలయును. ఈతని సమ్మానించుటకేల యింతటి ఆదరము నొనర్పవలయును?"

అని ఈ విధముగ గర్వమునఁ గన్నఁగానక అందుఁ డయ్యెను. ఆతనికహంకారము కప్పినప్పుడే సభలోనికి బృహ స్పతి వచ్చెను. నిత్యము దేవేంద్రుడాతనికి గొప్పగ స్వాగత సత్కారములొనర్చెడువాఁడు చూడఁగానే తన సింహాసనముమీఁద నుండి లేచి, ప్రత్యుత్థానము కావించి, మధుర వచనములతో నాతనిని కుశలప్రశ్నలడిగి, తనకంటె నున్నతాసనమున నాతనిఁ గూర్చుండఁజేసి, కూర్చొండిన తర్వాత నాతని యనుజ్ఞనుబొంది తానును దన సింహాసనమునఁ గూర్చుండెడువాఁడు కాని నేఁడాతఁ డైశ్వర్య మదమున నున్నట్లుఁడయ్యెను. దేవేంద్రత్వోన్మాదములో నాతఁడు ఒడలు తెలియక ఎదురుగా వచ్చుచున్న గురుని గాంచి ఆసనమునుండి కదలనైనలేదు ఎండిన ప్రమాకువలె నట్లే కదలకఁ గూర్చుండి యుండెను ఆతఁడాచార్యునివైపు చూడనైనలేదు. ఇంత వఱకాతనికి గౌరవ బుద్ధి యుండెడిది కాని యిప్పుడాతనికంటికి సామాన్య బ్రాహ్మణుఁడుగానే గోచరించుచుండెను. అర్థాసనమున నింద్రాణియగు శచీదేవి కూర్చుండియుండెను. ఇంద్రుఁడామె భుజముపైఁ జేయివైచియుండెను. మరుత్తులు, వసువులు, రుద్రులు, ఆదిత్యులు, ఋభువులు, విశ్వదేవతలు, సాధ్యగణము, అశ్వినీ కుమారులు ఆతని సేవలో నిమగ్నులై యుండిరి. సిద్ధ, చారణ,

గంధర్వ, బ్రహ్మవాదులగు మునిగణము, విద్యాధరులు, అప
రసలు, కిన్నరులు, పక్షి, నాగాదులు, ఉపదేవతలు ఆతని స్తుతించు
చుండిరి. ఆతని త్రైలోక్యవ్యాప్తమగు కమనీయకీర్తిని వర్ణించు
చుండిరి. ఆతనిపై వేయి బెత్తములుకలిగి, అత్యంతోజ్జ్వలమై,
చంద్రమండలమువలె శుభ్ర సుందర శ్వేతచత్రము సుశోభితమై
యుండెను. కుడియెడమలత్యంత సుందరులగు నప్పరసలు చేతు
లతోఁ జామర వ్యజనాది మహారాజోచిత చిహ్నములను ధరించి
రెండువైపులను జామరములను వీచుచుండిరి. ఇంద్రుఁడు గురువగు
బృహస్పతిని గాంచియుఁ గాంచకుండి సమ్ముఖమున నూర్వశి
నాట్యముచేయుచుండ దాని ననురాగముతోఁ జూచుచుండెను.

శిష్యునియొక్క యీ యభూత పూర్వచర్యనుగాంచి దేవ
గురువు చాల యాశ్చర్యమును జెందెను. ఆతఁడు కొంచెముసేపు
నిలుచుండి దేవేంద్రుని ముఖమువై పే చూచుచుండెను. ఆతఁడు
త్రికాలజ్ఞుఁడగుటచే విషయము తెలిసికొనెను. వీనికై శ్వర్యమదము
వచ్చినదనియు శరీరమున గిర్వమను పెనుభూతము సంచారము
చేయుచున్నదని తెలుసుకొని సభలోనికిఁ బ్రవేశింపక వచ్చినట్లే
తిరిగిపోయెను. సూతుఁడిట్లనెను :- “మునులారా! మానవుల చిత్త
వృత్తి సర్వదా మారుచుండును. ఒక్కొక్కప్పుడు సత్త్వగుణము
వృద్ధిపొందును ఇంకొకప్పుడు రజోగుణప్రాబల్యము కలుగును,
మఱియొకప్పుడు తమోగుణము హృదయము నాక్రమించును.
ఎప్పుడేగుణము ప్రకాశించునో అప్పుడట్టి బుద్ధి కలుగుచుండును.
సత్త్వగుణప్రకోపము కలిగినప్పుడు చిత్తము శాంతిచెందును.

దానము చేయవలయుననియు, ధర్మ మొనర్పవలయుననియుఁ బ్రబలేచ్ఛ జనించుచుండును. రజోగుణవృద్ధి కలిగినపుడు గర్వాభిమానములు పెరుగును. కర్మలొనర్చుటయందత్యధిక ప్రీతికలుగును. తమోగుణ ముద్రేకించినపుడు నిద్రాలస్య ప్రమాద ప్రాబల్యముండును. దీనివలన మహాపురుష సాంగత్యముచేఁ గలిగిన జ్ఞానము కప్పబడును.

అంత శౌనకుఁ డిట్లడిగెను :- సూతా ! ఇప్పుడు ఫలానిగుణము వ్రకోపించినదని యే లక్షణములచేఁ దెలియనగును.”

అంత సూతుఁ డిట్లనెను :- “స్వామీ ! హృదయమున నెప్పుడే గుణమాధిక్యము చెందియుండునో అప్పుడట్టి బుద్ధియగును. ఆ సమయమున వివేకముండదు. సమస్తేంద్రియ ద్వారములద్వారా జ్ఞానాత్మక ప్రకాశ ముత్పన్నమైనపుడు చిత్త మత్యంత ప్రసన్నమై సాత్త్వికమై, అందఱయెడల మిత్రత్వము అదోహమునకు సంబంధించిన భావము లుత్పన్నమైనవని తెలిసికొనవలెను. ఇట్టియెడ హృదయమున సత్త్వగుణ ప్రాబల్యము కలిగినదని తెలియవలయును. సాంసారిక కార్యములయందత్యధిక ప్రవృత్తి, లోభము, విషయభోగలాటన, చిత్తోద్వేగము, ఇతరులయెడల నసూయాది భావము లుత్పన్నమగుచో రజోగుణము మనల నణచివేసినదని తెలియవలెను, వివేక విహీనత, కార్యములొనర్చుటయందనిచ్చ, అసావధానత్వము, మోహము, ఉద్యమరాహిత్యముకలిగి యూరక పడియుండవలెననెడు ఇచ్చకలిగినచో మనము మహాపాపులమై

తమోగుణమునకు వశీభూతులమైతిమని తెలిసికొనవలయును. ఈ గుణములు సదా ఒక్కొక్కరముగ నుండవు. పెరుగు, దరుగుచుండును. ఒక్కొక్కప్పుడు సత్వగుణోదయమగును. ఒక్కొక్కప్పుడు రజోగుణము సత్వము నణచి తానుద్రవీకరించును. ఒక్కొక్కప్పుడు తమోగుణము పైకిలేచును. ఆ సమయమున నింద్రుడు తమోగుణముచే నిండియుండెను. దేవగురువు తిరిగిపోగానే ఇంద్రునకుఁ జైతన్యము కలిగెను. అతని మనస్సునందు సత్వగుణోత్పన్నమయ్యెను. అతఁడిట్లనుకొనెను :- “అయ్యా ! నేడు నేను నా పరమ పూజనీయుడగు గురువు నవమానించితిని. నాకు వా యీ యైశ్వర్యమునకును ధిక్కారిము” అని యిట్లనేక విధములుగఁ దన్నుదాను నిందించుకొనుచుండెను.

అంత శౌనకుఁ డిట్లడిగెను :- “సూతా ! ఇంద్రునకు గర్వము కలిగినదనుకొనుడు బ్రహ్మస్పతి అతని నీదశతోఁ జూచి యేల తిరిగివచ్చెను ? ఎట్టివాడైనఁగానిండు ఇంద్రుడు తన శిష్యుడే కదా ! ఆ సమయమున నవమానము సహించి అతనికిఁ జెప్పవచ్చునుగదా ! అతనికి బుద్ధిచెప్పినచో నింద్రుడు తన దోషము దెలిసికొని పశ్చాత్తాపము జెంది, గురువును క్షమాపణ కోరవచ్చునుగదా ! తర్వాత నీ తుపాను చెలరేగదు గదా ! అట్లు చేయక బ్రహ్మస్పతి తిరిగి యేల వెడలిపోయెను ? అతడు తన అవమానమందంతటి దృష్టి యేల యుంచెను.”

బ్రాహ్మణుడు జగద్గురువు. ఆందఱును గురుదేవుని శాసనము మీదనే యుందురు. ఆతఁడెవరి శాసనమున నుండడు. ఆతఁడెవరికినిఁ బ్రజకాడు. నీబోటి పండితమూర్ఖులకు మార్గమునుపదేశించుచుందురు. నీబోటి ముఖప్రీతిగ మాట్లాడువారిని ననుసరించి వారి మాటప్రకారము నడచుచోనట్టి మానవుడవశ్యము నరకములలోని భయంకర యాతనల ననుభవించి, వేలకొలది సంవత్సరములు కుంభీపాకరౌరవాది నరకాగ్నులందు బాధపడవలసియుండును. నీవంటి మూర్ఖుల మాటలను విశ్వసించి యీ సంసార సాగరమును దరింపఁ బూనుట, రాతితోఁ జేసిన వడవమీద నదిని దాటఁదలచి నట్లగును నేను మీ ముఖప్రీతిమాటలకు లొంగను. నేటివఱకు నేను నా గురుదేవుని అవమానింపలేదు. సర్వదా ఆతని కనుకూలాచరణము కావించుచు నాతని యాజ్ఞలను దత్పరతతోడను, సావధానుడనయు నాచరించుచుండును. నేడు నావలన మోరాపరాధము సంభవించినది. నే నింకను భ్రమలోఁ బడియుండఁజాలను. ఇప్పుడు నేనింక నా శరమును వీడి, నా గురుదేవుని సమీపమునకుఁ బోయి, ఆతని చరణసరోజములందు శిరస్సునుంచి, అనునయ వినయములచే నాతని క్షమాపణము వేఁడెదను. వారికి నా వృత్తమునంతను సత్యముగ విన్నవించుకొనెదను.”

సూతుఁ డిట్లనెను :- “మునులాదా! ఇట్లు చెప్పి యింద్రుడు వెంటనే తన సింహాసనమునుండి లేచి, కాలినడకనే బృహస్పతి కడకుఁ బోయెను. కాని బృహస్పతి యిప్పుడింటిలో నెచ్చట నున్నాడు! ఆచ్చట, యిచ్చట, సర్వత్ర బృహస్పతిని వెదకిం

చెను; కాని చేతినుండి బాణము జారిన తర్వాత నింకేమున్నది?
అది లక్ష్యమును భేదించితీరును. ఇంద్రునకు మిక్కిలి పశ్చాత్తా
పము కలిగి, దుఃఖితమనస్కుడై ముందువిషయమునుగూర్చి
యాలోచింపసాగెను.

గురుత్యక్తులగు దేవత లసురులచే నోడుట

శ్లో॥ తచ్చుత్తైవవానురాః సర్వ ఆశ్రిత్యాశనసం మతమ్ ।
దేవాన్పయద్యమం చక్రుర్ద్ధిర్మదా ఆతతాయినః ॥

శ్రీ భాగ, ౬ స్కం. ౭ అ. ౧౮ శ్లో॥

తే॥ తెలిసి మిక్కిలి తమలోనఁ దెలివినొంది
యందఱునుగూడి భార్గవు నాశ్రయించి
తత్కృపాదృష్టిఁ దమశక్తి దట్టమైన
దేవతల మీఁది దాడికిఁ దెరువువెట్టి ॥

శ్రీ మదాంధ్రభాగవతము

సుఖతరముకాని సంఘటనము ప్రపంచములో లేనేలేదు.
నమస్త సంఘటనలవలనను నేదో విధముగ సుఖమవశ్యము లభిం
చును. ఏలననఁగా సుఖములేక జీవించుటయే యుండదు. ఒకా
నొకనికి ఏకైక పుత్రుఁడు మరణించినాడనుకొనుఁడు ఆతఁడు దిన
మంతయును జింతించుచుండును. నవ్వఁడు, పలుకఁడు, అశ్రు
ధారలు గార్చుచుండును. అట్లుండుట బాగుండదని యెవరైన నని

నచో వానికి విపరీతముగఁ దోచును. దుఃఖము కలుగును. ఆఅడు మాటిమాటికి 'నన్నిట్లు పడియుండనిండు. మెదలకుండ పడియుండుటలోనే నాకు శాంతి కలదు. ఏడ్వనిచ్చిన నా మనస్సు తేలికగును' అనును ఆ సమయమున వాని నాస్థితిలో నుంచుటవలననే ఆనందము లభించును. ఒకడు తన శత్రువు నోడించును. అప్పుడాతని కాతని బరాజయము వలననే ఆనందము లభించును. ఓడినవానికి దుఃఖము కలుగును. కాని ఆ దుఃఖములోఁగూడ వానికి మరల నెన్నటికైన వానిని జయించవచ్చునను నాశచే సుఖము కలుగును. పరాజయమందును సుఖముకలదు. జయమందును సుఖముకలదు. కేవలము పాతభేదమే. ఒకఁడొక వస్తువును సుఖముగ భావించును దానినే ఇంకొకడు దుఃఖముగ భావించును జ్ఞానికి రెండును సమానమే. వానికి సుఖదుఃఖములు రెండును సమానములే. అభిమానముచే మనము సుఖ దుఃఖ కల్పనము కావించితిమి.

శుకదేవుఁ డిట్లనెను :- “రాజా ! ఇంద్రుఁడు తన చెయ్యి మునకుఁ బశ్చాత్తాపమును జెందుచుండెను. తన్నుదాను ధిక్కరించుకొనుచుండెను. ఇంతలోనే బృహస్పతి తన యిల్లువెడలి యోగబలమున నంతర్హితుఁడయ్యెను. ఇంద్రుఁడు తాను బాగుగా వెదకెను, సురలచే వెదకించెను. కాని గురువు తాను బయటబడఁదలఁపకున్నచో శిష్యుఁడు తన ప్రయత్నమున నెన్నటికిని వెదుకఁజాలఁడు. ఆతనిని వెదకుట సామాన్యమైనపని కాదు. ఇప్పుడింద్రునకొక చింతకలగెను. ఇంతవరకు మనము గురుదేవుని

భత్రచాయ యందుండుటచే మనము శత్రువులబారినుండి సురక్షి
తముగ నున్నాము. ఇప్పుడు మనశిరస్సునుండి గురుదేవుని పరద
హస్తము తొలగినది ఇప్పుడు మనము గురుకృపాహీనులమైతిమి
కృపారహితుడైన వాడెన్నటికిని శత్రుప్రహరమును దప్పించు
కొనఁజాలడు. కావున నిప్పుడు మనము మనరక్షణనుగురించి
యోచింపవలయును. ఈవిధముగ దేవతలను బరామర్శించుచు
నింద్రుడత్యంత దుఃఖితుడయ్యెను. అనేకోపాయములను వెదకి
నను ఆతఁడు తనబుద్ధిచే నిశ్చయించుకొనఁజాలకపోయెను. కారణ
మేమనఁగా నాతని చిత్తము మిక్కిలి యశాంతిజెందియుండెను.

అసురులు గూఢచారులెప్పుడును దేవతల చీద్రములనే
వెదుకుచుండిరి. దేవతలకెచ్చట నిర్బలత్వమున్నది, ఎచ్చట నేవిధ
ముగ వీరిని బ్రహ్మరించి విజయమును బొందఁగలమని వారు జాగ్ర
త్తగ వెదుకుచుండిరి. చారులు వెళ్లి దేవతలు బృహస్పతికి ఘోరావ
మానమును జేసిరనియు, గురువు వచ్చినప్పటికి నింద్రుడు తన
సింహాసనముననే కూర్చుండియే యున్నాడనియు, లేచి నమస్క
రింపలేదు సరిగదా చివరకు వాక్కుతో నైనను సత్కరింపలేదనియు
నసురులకుఁ జెప్పిరి. అసురులు దేవేంద్రుఁణిట్టి విధముగ బ్రవర్తిం
చునని కలనైన ననుకొనలేదు. ఇదివినఁగానే అసురుల యానంద
మునకు మేరలేకుండెను. వారుపరువిడి తమగురువగు శుక్రాచార్యుని
కడకుఁబోయి దూరమున నుండియే నమస్కరించి చుట్టును
గూర్చుండిరి.

శుక్రాచార్యుడు వారందరును సంతోషముతో నుత్సాహముగఁ దన చుట్టును గూర్చుండుటనుగాంచి వారితో నిట్లనెను :-
“ఏమి? మీరింత ఉత్సాహముగనుంటిరేల? మీరునాతోఁ జెప్పదలఁచినదేమిటో సంకోచింపక నిర్భయముగఁ జెప్పుడు.”

తమగురువు అనుకూలముగ నుండుటనుగాంచి అసురులు జెప్పట కారంభించిరి :- “గురుదేవా ! దేవతాగురువగు బృహస్పతి దేవతలను బరిత్యజించినట్లు విన్నాము.”

ఆశ్చర్యముతో శుక్రాచార్యుఁడిట్లనెను:- “ఏమీ! బృహస్పతి దేవతలను వదలిపిట్టి వెళ్ళిపోయినాఁడా?”

దృఢత్వముతోఁదమ మాటమీఁద నిలిచి యిట్టినిరి :-
“స్వామీ! వెళ్ళిపోలేదు, కోపముతో దేవతలయందప్రన్నుఁడై వెళ్లెను. కోపమునకుఁ గారణమున్నది. ఏ గురు కృపవలన సమస్తైశ్వర్యము ప్రాప్తించినదో అట్టిగురువు నవహేళనము గావించుటయు, ఆతనిని సన్మానింపకపోవుటయు, ఇంతకంటె మోరాపరాధమేమికలదు? మనస్వీయగువాఁడు శిష్యుల వలన నవమానమునుచెంది వారి సమీపమున నుండఁగలఁడా?”

శుక్రాచార్యుడు సంభ్రమముతో నిట్లడిగెను- “దేవతలు తమ గురువు నవమానించు పెందులకు?”

దైత్యులిట్లనిరి- “స్వామీ! ఇంద్రుఁడెంతటి గర్విష్టియో తమకు తెలియునుగదా! ఆతఁడు తన యైశ్వర్యమున మదోన్మత్తుఁడైనాఁడు, గురుదేవుఁడు రాఁగానే లేచి స్వాగతసత్కారములొనర్చి,

మధురవాక్కులతో మాటలాడి సింహాసనము పైఁగూర్చుండఁబెట్టు
టయట్లుంచుఁడు, ఆతనివైపు చూడనైనఁ జూడలేదు. వాక్కుతో
నైన స్వాగతమీయలేదు. అందువలన బృహస్పతి యసంతుష్టుఁడై
శిష్యులగు దేవతలను బరిత్యజించెను.

దుఃఖముతో శుక్రాచార్యుడిట్లనెను- “గురువు దేవతలను వీడి
యెప్పుడుపోయినాడో అప్పుడే దేవతల లక్ష్మియు వారిని వదలి
వెళ్ళిపోయినది. గురుసేవ లేనిచోటను, పెద్దలయెడల సమ్మాన
దృష్టి లేనిచోటను రాజులక్ష్మి నిలువదు. దేవతలు శ్రీహినులైరి.
వారిప్పుడు స్వర్గభోగము లనుభవింప నధికారులుకారు. ఇప్పుడు
వారు శాంతితో సుఖోపభోగము లనుభవింపఁజాలరు. గురువు నవ
మానించి యెవ్వరును శాంతిని బొందలేరు.”

అసురులు ఉల్లాసముతో నిట్లనిరి- “అట్లయిన గురుదేవా !
మాకిప్పుడాజ్ఞనిండు. మేము స్వర్గము మీఁదకు దండెత్తి నిర్బలు
లగు శత్రువులనోడించి స్వర్గము నాక్రమింపఁగలము.”

ఇదివిని శుక్రాచార్యుడిట్లనెను- “అసురులారా! రాజనీతి
యందు శత్రుదుర్బలత రాజునకు మిక్కిలి సంతోషకరమగు విష
యము. ఇరుగుపొరుగుననున్న రాజు తనకు పొరుగుననున్న
శత్రువుయెక్క చిద్రములను జూచుచుండవలెను. చిద్రము దొరక
గానే దాని నాధారముగఁగొని దండెత్తి శత్రువు నోడింపవలయును.
మీయాలోచనము చాల బాగుగనున్నది. శీఘ్రముగ వెళ్ళి శత్రువు
మీఁదకు దండెత్తుఁడు. ఇప్పుడు దేవతలలో శక్తిలేదు. ఇప్పుడు వారు

మిమ్ముల నెదిరింపఁజాలరు. ఇప్పుడు దండెత్తినచో మీకు విజయము నిశ్చయము, ఇందుకు సందేహములేదు ”

తన గురుదేవుని అజ్ఞనుబొంది యసురులు రణమందుభులను ప్రవేశించిరి. సమర దుందుభులను విని అసురులందఱును ఆస్త్రశస్త్రములచే సుసజ్జితులై, ఆనందమున గంతులిడుచు, గేకలువేయుచు నొక్కచోట సమావేశమైరి. సేనాపతి సేననొక పద్ధతిగ నుంచెను. ఇంకేమున్నది. అసురులతలాయులాయెను వారెల్లప్పుడును యుద్ధమునకు సిద్ధపడియుందురు. ఆమదోన్మత్తులకు యుద్ధముతప్ప యింకొకటి లేనేలేదు. వారు తమతమ వాహనముల నెక్కి స్వర్గము మీదకుఁబోయిరి.

స్వర్గమునుజేరి అసురులు అమరావతిని ముట్టడించిరి. ఇంద్రుఁడును తన సేనను దీసికొని అసురుల నెదుర్కొనుటకు వచ్చెను గాని యాతని మనస్సునందుత్సాహములేదు. గురువునకొనర్చిన యవమానమున కితఁడు మిక్కిలి దుఃఖించుచు, జింతించుచు నుత్సాహహీనుడై యుండెను. ఎన్నటికైనను ఉత్సాహము లేని వానికి విజయము ప్రాప్తించనే ప్రాప్తించదు.

అసురులత్యంతోత్సాహమున నిండి దేవతలమీద తీక్షణత తీక్షణ బాణములను వర్షింపఁ జేసిరి అసురుల బాణముల వలన దేవతల లలాట, ముఖ, గ్రీవా, బాహూదర జంఘాది సమస్త అంగ ప్రత్యంగములు చిన్భిన్నములయ్యెను. వారసురుల ప్రహారములకుఁ దట్టుకొనఁజాలక యుద్ధమునుండి పారిపోయిరి. పారిపోవుచున్న దేవతలను నసురులు వెంటాడలేదు.

వారిట్లనుకొనిరి :- “పిరికిపందలవలె వీపునుజూపి యుద్ధమునుండి పారిపోవు భయభీతులను వెంటాడుట దుర్బలతయే కాగలదు పిఱికితనమే.” అని యిట్లనుకొని అసురులు దేవతలను పారిపో నిచ్చిరి. వారు విజయదుండుభులను మ్రోగించుచు నమరావతి లోనికిఁ బ్రవేశించి, ఇంద్రదాసనమును వశపఱచుకొనిరి. నిన్నటి వఱకు స్వర్గమున దేవతారాజ్యము, అచ్చటనే యిప్పుడుసుర రాజ్యము జరుగుచుండెను. నిన్నటివఱకు నింద్రుఁ డనుభవించిన యైశ్వర్యమును నేడసురులనుభవించుచుండిరి. అప్పరసలిప్పుడు వారిముందాడుచుండిరి. గంధర్వగణము వారి గుణగానమును గావించుచుండిరి. ఈ లక్ష్మి చంచల, చపల నేడొక చోటనుండి మరల రేపు ఇంకొకని మెడలో జయమాలను వేయును దీనినెవరు తమదనుకొనుచున్నారో వారందఱును మోసపడిపోవుచున్నారు.

శుకదేవుఁ డిట్లనెను :- “రాజా! దేవతలందఱును స్వర్గ మునువీడి పారిపోయిరి ఇప్పుడు స్వర్గైశ్వర్యము అసురులకు వశ మయ్యెను.”

మిమ్ముల నెదిరింపజాలరు. ఇప్పుడు దండెత్తినచో మీకు విజయము నిశ్చయము, ఇందుకు సందేహములేదు ”

తన గురుదేవుని అజ్ఞనుబొంది అసురులు రణదుందుభులను మ్రోగించిరి. సమర దుందుభులను విని అసురులందఱును ఆస్త్రశస్త్రములచే సుసజ్జితులై, ఆనందమున గంతులిడుచు, గేకలువేయుచు నొక్కచోట సమావేశమైరి. సేనాపతి సేననొక పద్ధతిగ నుంచెను. ఇంకేమున్నది. అసురులతలాయులాయెను వారెల్లప్పుడును యుద్ధమునకు సిద్ధపడియుందురు. ఆమదోన్మత్తులకు యుద్ధముతప్ప యింకొకటి లేనేలేదు. వారు తమతమ వాహనముల నెక్కి స్వర్గము మీదకుఁబోయిరి.

స్వర్గమునుజేరి అసురులు అమరావతిని ముట్టడించిరి. ఇంద్రుఁడును తన సేనను దీసికొని అసురుల నెదుర్కొనుటకు వచ్చెను గాని యాతని మనస్సునందుత్సాహములేదు. గురువునకొనర్చిన యవమానమున కాతఁడు మిక్కిలి దుఃఖించుచు, జింతించుచు నుత్సాహహీనుడై యుండెను. ఎన్నటికైనను ఉత్సాహము లేని వానికి విజయము ప్రాప్తించనే ప్రాప్తించదు.

అసురులత్యంతోత్సాహమున నిండి దేవతలమీద తీక్షణత తీక్షణ బాణములను వర్షింపఁ జేసిరి. అసురుల బాణముల వలన దేవతల లలాట, ముఖ, గ్రీవా, బాహూదర జంఘాది సమస్త అంగ ప్రత్యంగములు చిన్భిన్నములయ్యెను. వారసురుల ప్రహారములకుఁ దట్టుకొనఁజాలక యుద్ధమునుండి పారిపోయిరి. పారిపోవుచున్న దేవతలను నసురులు వెంటాడలేదు.

వారిట్లనుకొనిరి :- “పిరికిపందలవలె వీపునుజూపి యుద్ధమునుండి పారిపోవు భయభీతులను వెంటాడుట దుర్బలతయే కాగలదు పిఱికితనమే.” అని యిట్లనుకొని అసురులు దేవతలను పారిపో నిచ్చిరి. వారు విజయదుందుభులను మ్రోగించుచు నమరావతి లోనికిఁ బ్రవేశించి, ఇంద్రదాసనమును వశపఱచుకొనిరి. నిన్నటి వఱకు స్వర్గమున దేవతారాజ్యము, అచ్చటనే యిప్పుడుసుర రాజ్యము జరుగుచుండెను. నిన్నటివఱకు సింధుఁ డనుభవించిన యైశ్వర్యమును నేడసురులనుభవించుచుండిరి. అప్పరసలిప్పుడు వారిముందాడుచుండిరి. గంధర్వగణము వారి గుణగానమును గావించుచుండిరి. ఈ లక్ష్మి చంచల, చపల నేడొక చోటనుండి మరల రేపు ఇంకొకని మెడలో జయమాలను వేయును దీసినెవరు తమదనుకొనుచున్నారో వారందఱును మోసపడిపోవుచున్నారు.

శుకదేవుఁ డిట్లనెను :- “రాజా ! దేవతలందఱును స్వర్గ మునువీడి పారిపోయిరి ఇప్పుడు స్వర్గైశ్వర్యము అసురులకు వశ మయ్యెను.”

పరాజితులగు సురలకు బ్రహ్మ ఉపదేశించుట

శ్లో॥ అహో బతసురశ్రేష్ఠా హ్యభద్రం వఃకృతం మహత్ ।
 బ్రహ్మిష్ఠం బ్రాహ్మణం దాంత మైశ్వర్యాన్యాభ్యనందత॥
 తస్యాయ మనయస్యాసీత్పరేభ్యో వః పరాభవః ।
 ప్రక్షిణేభ్యః స్వవైరిభ్యః సమృత్థానాం చయత్సరాః ॥

శ్రీభాగ. ౬ సంక. ౭ అ. ౨౦, ౨౨ శ్లో॥

ఉ॥ నెట్టన పాపకర్మమున నేరమింజేసితి రేమి సెప్ప మీ
 పుట్టిన నాట నుండియును బుద్ధులుసెప్పి జగంబులేలఁగాఁ
 బట్టముఁగట్టి పెంచిన కృపానిధి బ్రహ్మకళావిధిజ్ఞఁ జే
 పట్టక గుట్టుజాతి సిరిపట్టునఁ దొట్టిన పొట్టకొవ్వన॥

వ. బ్రహ్మిష్ఠుడైన బ్రాహ్మణు నాచార్యు గైకొనక గురు
 ద్రోహంబుసేసితిరి తన్తోషం బిపుడు మీమఁజేసేత శత్రుకృతంబై
 యనుభవింపఁజేసె”

శ్రీ మదాంధ భాగవతము.

తనవలనఁ దెలిసిగాని తెలియకగాని యేదైన నపరాధము
 జరిగియుండినచోఁ దక్షణము పెద్దలకడకుఁబోయి ఉన్నదున్నట్లుగ
 నివేదింపవలయును చదువుట నేఱునుభూతి కలుగుటవేఱు వృద్ధికిఁ
 బోవువాఁడు సమస్త విషయములందనుభూతిని జూచుకొనుచుండును.
 ఏ సమయమున నెట్టి కార్యము నొనర్చిన నే విధముగఁ బరిణా

మించునో ఆ అనుభవము వృద్ధులకు బాగుగాఁ గలదు. అందుకనియే వృద్ధులులేని సభ సభయేకాదనిరి. కేవలము తల నెఱియుటచే వృద్ధుఁడు కాఁజాలఁడు. వయః పరిపాకముతోఁబాటుగా బుద్ధి పరిపాకముకూడ కలవాఁడు చెప్పిన యుపాయములవలన సదా కళ్యాణమే కలుగును. కావున నందఱును ముఖ్యముగ యువకులు వృద్ధుల సేవ చేయవలయును.

శుకదేవుఁ డిట్లనెను :- “రాజా! దేవతలైశ్వర్యవిహీనులు కాఁగానే వారికొక సద్బుద్ధి పుట్టెను. వారి గర్వము వలననే వారి కట్టి పరాభవము గలిగినది. ఇఁక నిప్పుడు లోక పితామహుఁడగు బ్రహ్మకంటె వారికి వేఱుగతిలేదు. మంచివారును, చెడ్డవారును, పాపులును, అపరాధులును, నాతనివారే. ఆయన నాశ్రయించి సమస్త మాతనికి నివేదింపవలయును. అని యిట్లాలోచించుకొని, ఇంద్రునిముందు పెట్టుకొని బ్రహ్మకడకుఁబోయిరి. లోకపితామహునకుఁ బ్రణామము కావించి, తలవంచుకొని దీనులై ఆతని నమీపమున నిలుచుండిరి. దేవతలు చింతితులై యుండుటనుగాంచి బ్రహ్మ వారిపై వాత్సల్యముతో నిట్లనెను :- “దేవతలారా! మీరింత చింతతో నున్నారేల? మీ ముఖములన్నియు వాడిపోయియున్నవేమి? బ్రహ్మ పలికినది విని మిక్కిలి లజ్జతో దేవేంద్రుఁడెట్లనెను :- “ప్రభూ! ఏమిచెప్పుదుము? మా వలన గొప్ప యపరాధము జరిగినది, బిశ్వర్యమదమున మేము గురువున కవజ్జను గావించితిమి, ఆతనిని సన్మానింపలేదు. మా యవినయమున కసంతుష్టుడై గురుద్దేవుఁడు మమ్ములను బరిత్యజించి వెళ్ళిపోయినాఁడు. ఆతఁడు

వెళ్ళిపోగానే అసురులు మాపై దండెత్తి, మమ్ముల నోడించి స్వర్గము నాక్రమించి బరిపాలించుచున్నారు.

ఇది విని బ్రహ్మ దుఃఖితుడై యిట్లనెను :- “దేవతలారా! సత్యావతారులని చెప్పబడుచున్నారు. మీరు చేసినపనినిజూతమా తమోగుణకార్యమై యున్నది. మీరు రజస్తమోగుణములకు వశీభూతులై పాపము తొనర్చితిరి. ఛీ! ఛీ!! చాల దుఃఖింపవలసిన విషయము. మీరైశ్వర్యమదమున నంధులరై వరస్పరము కొట్టుకొని చచ్చుచున్నారు. మీరు హద్దును దాటితిరి. జితేంద్రియుడును, బ్రహ్మ నిష్ఠుడును, వేదజ్ఞుడును, సర్వశాస్త్రపారంగత బ్రాహ్మణుని - సాధారణ బ్రాహ్మణుడుకూడ కాదు మీరు గురువును, సాక్షాద్భగవత్స్వరూపుడునగు వానిని మీ రవమానించిరి. ఇది చాల చింతింపవలసిన విషయము.”

ఇంద్రుడు లజ్జతో నిట్లనెను :- “స్వామీ! ఇప్పటికైనదేమో అయినది. మా కిప్పుడు చేయవలసిన పనియేమియో చెప్పుడు. యోగ్యమగు సలహాసీయుడు. ఏదైనఁ బ్రాయశ్చిత్తముండిన చెప్పినఁ జేసికొనెదము.”

బ్రహ్మ రోషస్వరమున నిట్లనెను :- “సాధారణ పాపములకును మహాపాపములకును బ్రాయశ్చిత్తముండునుగాని యీ పాపమునకేమి ప్రాయశ్చిత్తము? భగంతుడన్ని పాపములనుక్షమించునుగాని, సాధు, గురుద్రోహముల నెన్నటికిని క్షమింపడు. సమస్త సమృద్ధి గురు కృపవలననే ప్రాప్తించును

గురువుయొక్క కృపాలేశము లేనివారికి ఇహపరలోకములలోని సమస్తైశ్వర్యమును నశింపఁగలదు అట్టివాఁడు భయభ్రష్టుఁడై నశించును. మీరు దూరముగ వెళ్ళుటెందుటకు? ప్రత్యక్షముగఁ జూఁడుడు. మీరు సర్వ సమర్థులు బలవంతులు, ఐశ్వర్యశాలురు. సత్త్వగుణముగల దేవతలు, అయినను గురువు నవమానించుటచే మీ సమస్త సద్గుణములు నశించినవి. సమృద్ధిశాలురయ్యు నేఁడు శాంతిహీనులరై శ్రీహీనులరై ఇటునటు నిల్చివాఁకిలిలేక పరాజితులై తిరుగాడుచున్నారు. దీనికి వివరీతముగ ననురులను గాంచుడు. వారు హింసకులు, సదా క్రూరకర్మరతులు. వారికి రజస్తమస్సులే ప్రధానములు. భగవంతునకు నోడి పాశాశమున నివసించుచున్నారు. వారివద్ద యుద్ధోచితమగు నధిక సామగ్రియును లేదు. శక్తిహీనులయ్యుఁ గేవలము వారి గురువగు శుక్రాచార్యుని కృపచే మిమ్ములను దరిమివేసినారు. ఇప్పుడు స్వర్గసుఖము లనుభవించుచున్నారు. వారందఱును శుక్రాచార్యున కధీనులు. ఆతని యాజ్ఞకధీనులు. సమస్తవిధముల నాతని సేవించుచుందురు. ఇదంతయు మీ యన్యాయము యొక్క ఫలము. గురువు నవమానించిన పరిణామము.”

ఇంద్రుఁడిట్లనెను - “స్వామీ! వారందఱును గ్రహరులు స్వర్గముమీఁదఁ గ్రూరుల కాధిపత్యముండరాదు.”

బ్రహ్మ తనమాటనే సమర్థించుచు నిట్లనెను - “వారందఱును క్రూరులని నే నంగీకరించితిని. వారు దుష్ట ప్రకృతిగల వారని అందఱు నెరుఁగుదురు, కాని ఒక గొప్ప సద్గుణము చిన్న చిన్న

దుర్గుణముల నణచును. గురుభక్తి గురుశ్రుశూష యెంతటి మహా గుణమనగా దాని ముందట సమస్త దుర్గుణము లణగిపోగలవు. వారిప్పుడింద్రాసనమున కధీశ్వరులైరి. ఇదివరకు వారు మీవలన నోడిపోయినను నేడు శుక్రాచార్యుని భక్తిపూర్వకముగ నారాధించి ఉన్నతిని జెందిరి. వారు స్వర్గమున కధికారులుకారని మీరనుచున్నారు. వారికిట్టి సద్బుద్ధియే నిలిచియుండుచో వారు నా లోకమునకుఁగూడ అధికారులగుట కేవిధమగు సందేహమును లేదు. నన్నుఁగూడ యీ బ్రహ్మ లోకమునుండి వెడలఁగొట్టవచ్చును.”

దేవతలు దుఃఖితులై యిట్లనిరి - “ప్రభూ! మేము మాయపరాధము నంగీకరించుచున్నాము. మాకు శుభము కలుగునట్లును మా శత్రువుల కమంగళము కలుగనట్లును, మాకు పోయిన రాజ్యము ప్రాప్తించు నుపాయమును జెప్పుడు.”

ఇది విని బ్రహ్మ నవ్వి యిట్లనెను - “ఇంద్రా! నీవేటి మాటలు పలుకుచున్నావు? గో, గురు, భగవద్భక్తులగు వారి కెన్నటికిని అమంగళములు కలుగఁజాలవు. గురుకృపగల్గిన వానికి స్వర్గీయభోగములు తుచ్ఛములు. స్వర్గముమాట అట్లుంచుడు. వారు ముక్తినిఁగూడ కాలఁదన్నెదరు, భగవంతుడప్రసన్నుడగుచో మానవుడు గురు చరణసరోజముల నాశ్రయించి, తన దుఃఖమును జెప్పుకొని, గురుకృపచే మరల ప్రభుప్రసన్నతను సంపాదించుకొనవచ్చును. కాని గురుడప్రసన్నుడగుచో నింకెవనిని శరణు వేడినను లాభములేదు. గురుదోషినిఁగాంచి భగవంతుడును భయపడును. గురువు తన కపరాధ మొనర్చినవానిని ఉమింపవచ్చును.

భగవంతుడును దన కపరాధము చేసినవానిని త్నమించును గాని గురువునకపరాధ మొనర్చినవానికి పట్టుదలతో దండనమొనంగును.

అంత శౌనకుఁడిట్టడిగెను - “సూతా! భగవంతుడు తన కుఁజేసిన యపరాధముకంటె గురువునకుచేసిన యపరాధము నేల మిన్నగ భావించును.”

అంత సూతుఁ డిట్లనెను - “సూతా! కృతఘ్నత అన్నిటి కంటె గొప్పయపరాధము. గురువు మనకు సంసారమును దరించు నమోఘ మంత్రము నొసంగినాఁడు మన యమ రోగమును నాశము చేయుటకుఁ బూనుకొనినాఁడు. అట్టి వానికి ద్రోహ మొనర్చినచో నేగతి ప్రాప్తించునో. జీవి భగవంతున కడుగడుగునకు నవమాన మొనర్చుచున్నాఁడు. వీఁడు బిడ్డఁడని భగవంతుడనుకొనును. ఆతఁడు ఒక్కొక్కప్పుడు తన కపరాధమొనర్చి వానియందు అనాయాసముగఁ బ్రసన్నుడగుచుండును. ఈ విషయమున నొక దృష్టాంతమును వినుఁడు.

ఒకానొక దొంగ యుండెను. ఎచ్చటికో దొంగ తనము చేయుటకొకరాత్రి బయలుదేరెను. తిరిగి తిరిగి ఒక శివాలయము నకుఁబోయెను. దైవికముగ నా దినమునఁ బ్రదోషము శివునిమీఁదఁ జాల పత్రి పూలు, ఫలాది నైవేద్యాదులర్పింపఁబడి యుండెను. చాల దీపములుకూడ వెలుగుచుండెను, పూజాదులొనర్చి భక్తులందఱును వెళ్ళిపోయిరి. అంతయు శూన్యముగనుండెను. ఏకాంతము. చోరుఁడు ముందుగావెళ్ళి ఫలాదులపైఁ జేయిచేసికొని నాల్గువైపులను

జూచెను. దొంగ తనము చేయుట కేవలమును లభింపలేదు. కనఁబడనూలేదు. భగవంతుని పానవట్టముపై నొక కొక్కెమునకొక పెద్దగంట వ్రేలాడ గట్టబడియుండెను. దొంగ యిట్టనుకొనెను - “ఈ గంట లభించుచో దీనినమ్మినఁ బదిఁ యిరువది రూప్యములు లభింపవచ్చును.”

గంట చాల యెత్తుననున్నది. అక్కడవఱకు చేతులందనే అందవు. శివునిపీఠము పెద్దది. విశాలమైనది ఆతఁడు “ఈ పీఠముపైనెక్కి దీనినిఁ దీసికొనవచ్చు.” ననుకొనెను.

ఇట్లాలోచించుకొని యాతఁడు తన రెండు కాళ్లను శివలింగముపైనుంచి నిలుచుండి గంట నూడఁదీయసాగెను. శివున కాతఁడెంతో యపరాధము నొనర్చెను. కాని శివుఁడు బోళాశంకరుఁడాయెను. ఎప్పుడెవరిమీఁద నే విధముగ ననుగ్రహించునో ఎవ్వరికినిఁ దెలియదు. ఆ దొంగచేసిన పని కప్రసన్నుఁడు కావలసిన వాఁడు ప్రసన్నుఁడై వరము నడుగమనెను.

అంత శౌనకుఁ డిట్లనెను - “స్వామీ ! చోరుఁడేమిచేసి నాఁడు ? శివుఁడాతనిపై నే కారణమునఁ బ్రసన్నుఁడైనాఁడు. పైగా నాతఁడా శంకరునిమీఁద దన పాదమునుంచి ఘోరాపరాధ మొనర్చినాడు.”

అంత నవ్వుచు సూతుఁడిట్లనెను - “స్వామీ ! భగవంతుఁడు జీవులు తనయెడలఁ జేసిన యపరాధములవైపు చూడనే చూడఁడు. ఈ యపరాధములకే యాతఁ డప్రసన్నుఁడగుచో నమస్త నాస్తికుల జిహ్వలను గోసిగోసి కుప్పలుపెట్టి మూఁగ వారినిఁ జేయవలసి

యుండును. భగవంతునియెడల జీవి ఎంతో అవరాధ మొనర్చు చున్నాడు. ఏ భగవంతుఁడిట్టి సుందర శరీరము నొసంగినాఁడో ఆతనినిఁ జింతింపక అహర్నిశలు విషయచింతనము చేయు చున్నాడు. ఆ దొంగ ఫలాదులను దినుటకు శివునిపైనున్న బిల్వ వృక్షములను దొంగిలించెను. ఇది యొక సేవయైనది. రెండవది ఆతఁడు తన ధర్మమునంతను శివునిపై మోపి ఆతనిపైకియెక్కినను శివుఁడిట్లనుకొనెను - “అహా ! వీఁడెంతటి భక్తుడు ? లక్షాధికారి యగు నొక శెట్టివచ్చి ఒక కానీ నర్పించెను. ఒక స్థూలకాయ యగు నామెకెంతో ధనమున్నది కాని ఒక అటగినకానీ, పుచ్చు వక్కపలుకును నేఁడీ ప్రదోష సమయమున నర్పించి, పుత్ర, పౌత్ర, ధన వైభవాదుల నన్నింటినో యాంచిచినది. పాపము వీఁడు తన శరీరమునంతను వాపైనుంచి అడిగినదేమున్నది ? నా ప్రసాదమును నల్పమూల్యముగు గంటనేగదా ! వీనికిమించిన త్యాగి యగు భక్తుఁడెవఁడుండఁను?” అని యిట్లాలోచించి శివుఁడు వానినిఁ దన గణములోనికిఁ జేర్చుకొనెను. ఆతఁడు పశుపతికిఁ బ్రియపార్ష దుఁడయ్యెను.

సూతుఁ డిట్లనెను - “మునులారా ! ఇది శివుఁడపరాధ మొనర్చినవానికి జూపిన కృప. ఇత నిప్పుడు గురుద్రోహికాతఁ డెట్లు దండనమొసంగెనో, ఈ విషయమునగూడ మీకు నే నొక రోచకమగు కథను జెప్పెదను. దానిని సావధానముగ వినుఁడు.”

గురుద్రోహిణి గురుకృపలేక కల్యాణము లేదు

శ్లో॥ మఘవ౯ ద్విషతః పశ్య ప్రక్షిణా౯ గుర్వతిక్రమాత్ ।

సంప్రత్యుప చితా౯భూయః కావ్యమారాధ్య భక్తితః ॥

శ్రీ భాగ. ౬ స్కం. ౭ అ. ౨౩ శ్లో॥

వ. అతిబలవంతులైన మిమ్ము అతిక్షీణులయిన రాక్షసులు జయించుట దయ యార్జ్యండైన శుక్రు నారాధించి తన్మంత్రప్రభావంబునఁ బునర్జన్మవిరులైరి.”

శ్రీ మదాంధ్ర భాగవతము

ప్రపంచములో నొకరికిమించి యింకొకరు ఉపకారమును జేయుచుండురు. చాలమంది తమ గురుతర స్వార్థములను బరిత్యజించి పరుల కుపకార మొనరించుచుండురు. చెమట నెత్తురును గలిపి సంపాదించిన ధనమును దుఃఖదీనుల కొసంగెదరు. ఆకలిగొన్న వారికన్నమును, రోగుల కమాల్యములగు నౌషధములను, దప్పిక గొన్నవారికి జలమును, శీతార్తులకు వస్త్రేంద్రనములను నొసంగి ఉపకార మొనర్చినవారిని సర్వశ్రేష్ఠులుగ నెన్నుచుండురు, కాని యీ ప్రపంచమున నభయమొసంగినవారే సర్వశ్రేష్ఠులు. అజ్ఞానాంధకారమునఁబడిన ప్రాణులకు పుణ్యలోకప్రదానము గావించినవాడును ఎవ్వఁడు ‘గు’ అనఁగా అజ్ఞానమును, ‘రు’ అనఁగా నాశముచేయు వాడు అజ్ఞాననాశకుడగు గురువుచేసిన యుపకారమునకుఁ బ్రత్యుప

కారమే మానవుడు చేయగలడు? ఇట్టి పరమోపకారియగు గురువు నకు ద్రోహమొనర్చువాడు రౌరవ నరకయాతనల ననుభవింప వలసియుండును. అట్టివానికి విపత్పరంపరలు వచ్చి నెత్తినబడగలవు. ఒకటి తర్వాత నింకొకటిగా నిట్లు విపత్తుల ననుభవించుచు నీసంసార చక్రమున భ్రమించుచుండును. వానిని భగవంతుడుకూడ ఉద్ధరింపజాలడు. గురువనుగ్రహించినవాడే ఆతని ఉద్ధారము కలుగగలడు.

నూతుడిట్లనెను- “మునులారా! మీకు నేను గురుద్రోహిని గూర్చి చెప్పుచున్నాను. గురువు క్షమామూర్తిగా నుండును. ఆతడు శిష్యాపరాధముల మీద దృష్టినుంచనేయుంచడు. కాని భగవంతుడన్నిటిని సహించునుగాని గురుద్రోహిని క్షమింపజాలడు. ఈ విషయమున మీకు నేనత్యంత ప్రాచీనకాలమునకు సంబంధించిన ఇతిహాసమును జెప్పెదను.

పరమపావనమగు నయోధ్యాపురియందు మిక్కిలి గర్వము గల శూద్రుడొకడు నివసించుచుండెను. ఏపురియందు జన్మించుట అనంతజన్మ పరిపాకమువలనఁ గలుగునని యెన్నఁబడుచున్నదో అట్టి పురిలో జన్మించియు దాని మహత్వము నెఱుఁగజాలకుండెను. కొంతకాలమైన తర్వాతఁ గాలక్రమముచే నేదో విపత్తువలన నా తడయోధ్యను వదిలి అవంతి నగరమునకుఁబోయెను. దైవికముగ నచ్చటనొక గొప్పజ్ఞానియు, ధ్యానియు నగు శివభక్తుడగు మహాత్ముడు లభించెను. ఆతనికి శ్రీసీతారాముల చరణములందనన్య భక్తి. ఈశూద్రుడు యాబ్రాహ్మణుని సేవించుచుండెను. భగవద్భ

కులు సాధారణముగఁ గృపాసాగరులై యుందురు. ఆశూద్రుని దీను నిగను, హీనునిగను, మలినమతియనియుఁ దెలిసికొని బ్రాహ్మణుఁ డతని యధ్ధారమున కుపాయము నాలోచించుచుండెను. ఒకదినమున నాతఁడు మిక్కిలి ప్రేమతో నిట్లనెను- “నాయనా! శివరామదాసు! నీవు భజన పూజనము లేమైనను చేయుచుంటివా.”

ఆతఁడిట్లనెను- “స్వామీ! నాకు భజన పూజనము లేమి యును దెలియవు” అంతఁ గృపాశుఁడగు ద్విజుఁడిట్లనెను - “నాయనా! నీవీ శివపంచాక్షరీ మహామంత్రమును జపించుము. తతని జపమొనర్చుటచే నీకు శ్రీరామచంద్ర చరణారవిందముల మీఁద నవిచలమగు భక్తి కలుగగలదు.”

పైకి యశూద్రుఁడు సరళస్వభావుఁడగు గనబడుచుం డెను గాని ఆతనికి లోపల స్వయంపాకమెక్కుడు. ఆతఁడుతానే గొప్పధ్యాని యనియు, జ్ఞానియనియుఁ బండితుఁడనను కొనుచుం డెను. ఆతఁడు సాధు బ్రాహ్మణులను ద్వేషించుచుండెడువాఁడు లోలోనభాగవతులనుగాంచి క్రుశ్కుకొనెడువాఁడు బ్రాహ్మణుఁడీతని యిట్టి వ్యవహారమునుగాంచి సదా చింతించుచుండెడువాఁడు ఆతనినిఁ బుత్రునివలె బుజ్జిగించుచుఁబ్రేమతో నిట్లనెను- “వత్సా! ఈ విధ ముగ సాధువుల కవజ్ఞగావింపరాదు జగత్తులో సాధువులే అందఱు కును నిజమైన సుహృదులు, సఖులు, ఆత్మీయులు. సాధుచరణ సేవవలనఁ గల్యాణముగలదు. నీవు సాధువులకు వందనమొన

ర్పము బ్రాహ్మణభక్తి కలిగియుండుము.” ఈవిధముగ గురువు శ్రద్ధాశుభగు తన శిష్యునకు సమస్త విధములజెప్పించుచుండెనువాడు; కాని వాని మనస్సునకెక్కుటలేదు. కాని ఆతడు స్వభావమున యథాప్రకారముగనే యుండెను. ఇట్లుండియు గుర్వాక్షచే గర్వము తోడనే శివమంత్ర జపమొనర్చుచుండెను.

ఒక దినమున నాతడు శివాలయమందు గూర్చుండి జపము చేయుచుండగా నాతనికి మంత్రమొనంగిన గురువువిచ్చేసెను. గురువు విచ్చేయుటకూడ ఆశుద్రుడు చూచినాడు. లేచి గురుదేవునకుఁ బ్రణామ మొనర్పవలయునని ఆతనికిఁ దెలియును. కాని గర్వమునకు వశిభూతుడై యాతడు గురుదేవునకుఁబత్తుత్థానమును గావింపలేదు లేచిప్రణామ మొనర్చును లేదు గురువు అమాయకుడు, సరళ స్వభావముకలవాడు. ఆతఁడీ విషయమును దృష్టిలోఁ బెట్టుకొనలేదు. ఈతడు ప్రణామము చేసినది ఆయన కుఁదెలియనే తెలియదు, ఒకవేళ తెలిసియున్నను గోపింపక క్షమించెడువాడే. ఆతడు క్షమించిన క్షమించునేమో కాని శివుడు గురుద్రోహి నెన్నటికిని క్షమింపడు. అందువలన శివుడా శూద్రునకు శాపమొసంగెను. ఆలయమునుండి స్పష్టముగ మేఘ గంభీర స్వరమున నిట్లాకాశవాణి వెలువడెను- “ఓరీ దుష్టా! నీవింత సరళుడు, నిజమరి, సర్వసమర్థుడగు గురువు నవమానించితివి, కావున నీవు నూర్గకొలది జన్మలనుఁ జచ్చుచుఁ బుట్టుచుండుము. నీవు నరక యాతనల ననుభవింపవలసి వచ్చుగాక!”

ఇట్టి యాకాశవాణిని వినగానే ఆశూద్రునకును గ్లేశము కలిగెను, బ్రహ్మజ్ఞానియగు నావిప్రునకును గ్లేశము కలిగెను. ఆతఁడు వివిధ స్తోత్రములద్వారా శివుని స్తుతించి, తన శిష్యుని యపరాధమును తమింపఁగోరెను. గురువు ప్రసన్నుఁడగుచో నాతఁడపరాధియైనను నిరపరాధియే, అందువలన శివుఁడిట్లు వరము నొసంగెను— నూర్లకొలఁది జన్మలెత్తవలసినదే కాని జనన మరణములందు నీకేమియును కష్టము కలుగకుండుఁగాక! సహజముగ నేజన్మింపఁగలవు. ఏవిధమగు కష్టము లేకుండ శరీరమును జీర్ణవస్త్రమును ద్యజించి నట్లు త్యజింపఁగలవు, ఇదిగాక నీకు పూర్వజన్మముల జ్ఞానముండును గాక!” ఈవరముననుసరించి యాతఁడు కష్టములేకుండ వందలకొలఁది జన్మలెత్తెను. చివర కయోధ్యాపురమునందొక బ్రాహ్మణుఁడుగఁ బుట్టెను. పూర్వజన్మముల కారణమున నాతనికి పుట్టినప్పటినుండియు రామచరణములందు భక్తియు, రామకథల యందనురాగము కలిగెను. గురుకృపచేతను, శివునివరమువలనను వానికి సమస్త జన్మముల జ్ఞానమును, సర్వత్ర అవ్యాహతగతియు కలిగెను. ఆతని తండ్రి ఆతనిని తొకిక, వైదిక విద్యాపారంగతునిఁ జేయఁదలఁచెను గాని యాతనికి గురుప్రసాదముచే నివి నచ్చలేదు. కాలాంతరమున నాతని తల్లిదండ్రులు పరలోక వాసులైరి. ఇప్పుడింకేమున్నది? ఆతఁడు స్వచ్ఛండుఁడై ఇటునటుఁ దిరుగుచుండెను. ఋషుల యాశ్రమములకుబోయి వారిని ఉపదేశ మొసంగవలయునని ప్రార్థించుచుండును. ఋషులు వానికి బ్రహ్మజ్ఞానమును గూర్చియు.

యోగ, సాంఖ్యములనుగూర్చి ఉపదేశించిరి. కాని ఆతని మనస్సు నందు రామచరిత్ర శ్రవణము చేయవలయుననెడికోరిక యుండెడిది. కావున నాతనికెచ్చటను సంతోషము లేకుండెను.

ఒకసారి తిరిగి తిరిగి లోమశమహర్షి ఆశ్రమమునకుఁ జేరెను. లోమశమహర్షికి ఇంతవయస్సని చెప్పలేమని ప్రసిద్ధి. మహాప్రళయమందును నాతనికి నాశములేదు. ఆతని ముందనేక మంది బ్రహ్మలు మారిపోయిరి. బ్రహ్మపోయిన తర్వాత భద్ర మొనర్పవలయును. ఇప్పుడు నిత్యము భద్రమొనర్చుట కేమిచేయ వలయును? అందువలన మహాకిల్బమందు బ్రహ్మ మారిపోయినప్పు డీతఁడు తన లోమమును బెఱికిపడవేయు చుండెడువాఁడు. కావున నీతనికి లోమశ ఋషియను పేరు కలిగెను ఈతఁడు గొప్ప జ్ఞాని. ఈ యయోధ్య బ్రాహ్మణుఁ డాతని నాశ్రయించి రామచరిత్రమును వినిపింపవలయునని ప్రార్థించెను ముని సగుణసాధననుగుఱించి చెప్పి నిర్గుణ నిరూపణము కావింప నారంభించెను. ఈతడు సగుణ సాకారావతారరూపము నుపాసించువాఁడు అందువలన మాటిమాటికి ముని వచనములకుఁ బ్రశ్నింపసాగెను. మాటిమాటికి సగుణరూప వర్ణనము చేయవలసినదని ప్రార్థించుచుండెను. మునికి ఈతని యశిష్టాచారమునకుఁ గోపము వచ్చెను. ఈతని గురువు సర్వజ్ఞుఁ డైనను జ్ఞానియైనను శంకలు కలుగుచున్నవని లోమశ మునికిఁ గోపమువచ్చి ఇట్లు శాప మొసంగెను :- “నీవు కుతర్కివి, అవి శాస్త్రివి. కావున చంఢాల పక్షివికమ్ము.”

ఋషివాక్యము లమోఘములు. వ్యర్థములు కావు. బ్రాహ్మణుఁడు వెంటనే కాకియై యెగురసాగెను. ఆతనికి శాపమువలన హర్షవిషాదములు కలుగలేదు. గురుకృపచే జ్ఞానము లోపించదు. అహ్మహతగతి. రామచరిత్రము నందనురాగ ముండటచే నిట్లనుకొనెను :- “నేను వేలకొలది జన్మలనెత్తితిని. కాకియైననేమి?” ఈ సహనమునకు లోమశ మహాముని చాల సంతోషించి, వానినిఁ బిలిచి రామచరిత్రము నుపదేశించి నీ వున్నచోటకు యోజనము వఱకు మాయ వ్యాపింపకుండుఁ గాక! కల్పాంతమందును నీకు నాశము కలుగకుండుఁగాక. అజరామరుడయ్యెదవు ఇచ్చానుసారముగ రూపమునుగూడ ధరించెదవు.”

సూతుఁ డిట్లనెను :- “మునులారా! ఆతఁడే శ్రీరామ చరిత్రమునకు ప్రధానవక్త కాకభుశుండియయ్యెను. కాకభుశుండికి కాకి శరీరమే మిక్కిలి ప్రీయమైనది. ఆతఁడే శరీరమునైనను ధరింపగలఁడు. కాని యే శరీరముతో శ్రీరామ చరిత్రమును వినెనో అది ఆతనికత్యంత ప్రీయముగ నుండెను. అందువలన నాతఁడు తన యాశ్రమములోనుండి శ్రీరామ చరిత్రమును జెప్పుచుండెడివాఁడు. పక్షులన్నియు వినుచుండెడివి. పక్షి రాజగు గరుత్మంతుఁడును సీతనికడకుఁబోయి రామ చరిత్రను వినెడివాఁడు.

ఈ కాకభుశుండి గుర్వపరాధ మొనర్చినను శివునిచే శపింపఁబడినను గురుకృపచే సీతఁడు ఋషికల్పఁడైనాఁడు. ఈతని జ్ఞానమమోఘము. ఈతఁడు చాలరామోపాసకుఁడు భగవంతుడవతారమును ధరించినప్పుడెల్ల అచ్చటికి వెళ్ళి ఆతనితోఁ గ్రీడించు

చుండును. కాపున గురుద్రోహికేదైన నుపాయమున్నదనిన నది గురుకృపయే. ఈ విషయమునే బ్రహ్మ దేవతలకుఁ జెప్పెను. “దేవతలారా! మీరు మీ గురువగు బృహస్పతి నవమానించి చాల చెడ్డపనిచేసితిరి. ఇప్పుడు మీరిట్టి దుఃఖము నందువలననే పడుచున్నారు.”

అంత దీనతతో నింద్రుఁడిట్లనెను :- “ప్రభూ! అయినదేమో అయినది మేమీ విపత్సముద్రము నుండి యిప్పుడు బయటబడు నుపాయముండినఁ జెప్పుడు. మీరుతప్ప మా కింకెవరును గతిలేరు మేము మిమ్ములను శరణువేడితిమి. మీకెట్లుతోచిన నట్లు మమ్ముద్ధరింపుడు. ఈ దోషమేవిధముగఁ బోగలదో అట్టి యుపాయమును జెప్పుడు.”

శ్రీ శుకదేవుడు పరీక్షిన్నహారాజుతో నిట్లనెను :- “రాజా! ఇంద్రాదులు బ్రహ్మను అనునయ వినయముల ద్వారా బహువిధములఁ బ్రార్థింపఁగా నాతఁడు ధ్యానపూర్వకముగ దేవతలకు హితమేదియో ఆలోచించుచుండెను.”

విశ్వరూపునిఁ బురోహితునిఁగ నంగీకరించుట

శ్లో॥ తద్విశ్వరూపం భజతాశు విప్రమ్ ।

తపస్వి నం తావప్సమభాత్మవంతమ్ ।

సభాజితోఽర్థాః స విధాస్యతే వో

యది క్షమిష్యధ్వముతాస్య కర్మ ॥

శ్రీభాగ. ౬ స్కం. ౭ అ. ౨౫ శ్లో॥

“వ.....మీరిప్పుడు త్వష్టయను మను పుత్రుండగు విశ్వ
రూపుండను ముని నిశ్చల తపోమహత్త్వ సత్త్వ స్వభావుండతని
నారాధించిన మీకు నభీష్టార్థంబుల నతఁడు సంఘటిల్లఁ జేయును.”

శ్రీ మదాంధ్ర భాగవతము.

ప్రపంచములో స్వార్థమునకు మించిన నిందితమై నదియుఁ
బ్రియమైనదియు నగు కార్యమింకొకటి లేదు. స్వార్థ సిద్ధికొఱకు
అర్థి యే దోషమును జూడడు. స్వార్థముకొఱకు గాడిద కొడుకని
పించుకొనును స్వార్థముకొఱకు మానవుఁడు నీచాతినీచకార్యముల
నైనఁ జేయుట కుద్యుక్తుఁడగును. దేనివలన మానవునకు స్వార్థము
సిద్ధించునో దానియందు వాఁడెంతో ప్రేమ ప్రదర్శించును. దాని
కొఱకు ప్రాణార్పణమునైనఁజేయ సిద్ధపడును. స్వార్థము సిద్ధించిన
తర్వాత నెవరికివారే యమునాతీరే. ఇంతేకాదు ఎవనివలన మనకి
కార్యము సిద్ధించినదో వారికి గొప్ప హాని నొనర్చుటకును, జీవ
రకుఁ బ్రాణములు తీయుటకును సిద్ధపడును. ఇట్టి స్వార్థ ప్రపంచ
మందు ప్రేమ నన్వేషించువాఁడజ్ఞుండును, బొరవడిన వాఁడుగ
నగును ప్రపంచములోఁ బ్రేమయునులేదు. ఆత్మీయతయునులేదు.
సర్వత్ర స్వార్థమే. స్వార్థము నెఱవేరుట కెంతటి దూరమువారై
నను ఆత్మీయ స్వజనమేయని చెప్పుకొనును. నీచునిఁగూడ అల్ప
సంతోషియనును. ఎంత చెడ్డవానినైనను వానిని సుజనుఁడని
పొగడును. తన స్వార్థము సిద్ధింపకున్న వాఁడెంత మంచివాఁడై
నను వానివైపు చూడనే చూడడు. సాంసారికప్రీతి స్వార్థ
ప్రయము.

శుకుఁడిట్టనెను :- “రాజా! పరాజితులైన తర్వాత మరల తమ రాజ్యమును దాము సంపాదించుకొనుటకు- తమ స్వార్థసిద్ధి కొఱకు- బ్రహ్మను శరణుజొచ్చిరి. బ్రహ్మ వారిని చీవాట్లు పెట్టి యిట్టనెను :- “మీరు అక్షమ్యమగు నపరాధము నొనర్చితిరి.”

దేవతలిట్టనిరి:- స్వామీ! ఇప్పటికైనదేమో అయినదిఇప్పుడు చేయవలసిన ఉపాయమును జెప్పుడు.”

అంతబ్రహ్మ యిట్టనెను :- “మంత్రదాతయగు పురోహితుడు గురువులేక యే కార్యమును సిద్ధింపదు. ఇప్పుడు మీరు గురువిహీనులరైతిరి. కావున మీ విజయము చాల కష్టము. మీకు విజయము కావలసియుండిన మీ గురువును బ్రసన్నము కావించుకొనుడు.”

దేవతలిట్టనిరి :- “స్వామీ! మాకు గురుదేవుడు కనబడినచో మే మనునయ వినయములను గావించి, కాశ్యమీద బడి ఒప్పింపఁగలము కాని ఆతఁడధృశ్యుడైనాడు. ఆతఁడు శీఘ్రముగఁ బ్రత్యక్షమగునను నమ్మకమును లేదు ఏలయనఁగా మేమాతని కట్టి యపరాధ మొనర్చితిమి పోఁగొట్టుకొనిన రాజ్యమును మరల సంపాదించుకొనుట కేదైన మరయొక యుపాయమును జెప్పుడు?”

ఇది విని బ్రహ్మ యిట్టనెను :- మీ గురువు ప్రసన్నుడై వచ్చువఱకు యోగ్యుడును, దవస్వియుఁ బ్రహ్మజ్ఞానియునగు బ్రాహ్మణుని మీకుఁ గురువుగ జేసికొనుడు. ఆతఁడు మీకు

విద్యుక్తముగ యజ్ఞయాగాది ధర్మకార్యములొనర్పజేసి రాజ్యమును బ్రాప్తింపజేయఁ గలిగియుండవలెను.”

దేవతలు జిజ్ఞాసతోడను, ఉత్కంఠతతోడ నిట్లనెను :-
“స్వామీ! మేము స్థానాపన్నగురువు నేర్పాటుచేసికొనుట కెవరైన యోగ్యుడగు వ్యక్తియుండినఁ జెప్పుడు.”

ఇది విని కొంచెముసేపాలోచించి బ్రహ్మ యిట్లనెను :-
“మీరందఱును గశ్యప సంతానమే. ఆ కశ్యపుని కుమారుడగు త్వష్ట ఋషి. ఆ త్వష్టకు తేజస్వియు, తపస్వియు, బ్రహ్మ జ్ఞానియు నగు బుత్రుడు కలడు. ఆతనిపేరు విశ్వరూపుడు మీ గురుని వ్యవహారమంతయును బాగుగా నెఱవేర్చఁగల యోగ్యుడు. అదియునుగాక మీ కితఁడు దాయాది, అన్న కుమారుడు. జ్ఞానవృద్ధుడగుటచే నాతఁడు మీకు బూజనీయుఁడు కావచ్చును. ఆతనికడకుఁబొండు ఆతఁడు దీని నంగీకరించెనా అదృష్టవంతులే. ఆతఁడు పోయిన రాజ్యము నిప్పింపఁ గలడు కాని అతనితో నొక తోపమున్నది.”

దేవతలదరివడి యిట్లడిగిరి :- “స్వామీ! ఏమిటది? తర్వాత చిక్కురాకుండుటకు అది యేమియో చెప్పుడు.”

బ్రహ్మ గంభీరతతో నిట్లనెను :- అదేమనఁగా ఆతని తల్లి త్వష్టముని భార్య అసురవంశమునకు సంబంధించినది. మాతృ స్నేహమున లోలోన మి శత్రువులగు అసురుల పక్షము వహింప వచ్చును. అయినను నీ ప్రసంగమును బోసీయుడు. ముదర నీయఁబోకుడు అసురపక్షపాత పూర్ణమగు కర్మలున్న వీలైనంత వఱకు సహింపవలయును.”

ఇదీ విని ఇంద్రుఁ డిట్లనెను - “ఏమియును ఫరవాలేదు. అసురవంశములోని తల్లియగుటచే నేమైనది. నా భార్య శవీదేవియు నసురవంశములోనిదే. పులోమజు యగుటచేతనే పౌలోమియును పేరువచ్చెను. ఆడపిల్ల పెండ్లియైన తర్వాత నత్తవారింటి గోత్రముగ మారును. ఇందులో మా స్వార్థమున్నది- మా పని నెరవేరవలయును. విశ్వరూపుఁడెమైనఁ జేసిన నది తర్వాతఁ జూచుకొనవచ్చును.” అని ఇట్లాలోచించుకొని బ్రహ్మతో నిట్లనెను - “మంచిది, మీయాజ్ఞను శిరసావహించెదము. మేము త్వష్ట తనయుఁడగు విశ్వరూపుని సమీపమునకుఁ బోయి ఆతఁడంగీకరించుచో విశ్వరూపుని గురువుగాఁ జేసికొందుము.”

శుకుఁడిట్లనెను - రాజా ! ఇట్లుపలికి ఇంద్రుఁడు సమస్త దేవతలను వెంటబెట్టుకొని లోకపితామహుఁడగు బ్రహ్మకు నమస్కరించి, ప్రదక్షిణమిడి విశ్వరూపుని ఆశ్రమమునకుఁ బోయిరి. బ్రహ్మయొక్క ఆశ్వాసనముచే వారిచింతలుడిగెను. హృదయమున విజయాశ జనించెను. వారందరు నానందముతోఁ ద్వష్ట దనయుఁడును బరమతేజస్వియునగు విశ్వరూపుని ఆశ్రమమునకు వచ్చిరి.

ఆశ్రమము బ్రాహ్మీసంపత్తిచే దేదీప్యమానముగ నుండెను. అగ్నిహోత్రశాలలో నపరాగ్నివలె వెలుగుచు గూర్చుండిన విశ్వరూపుఁడు పూజాపాఠాదు లొనర్చుకొనుచుండెను. హఠాత్తుగఁ దన యాశ్రమమునకు దేవతలు వచ్చుటనుగాంచి ఆతఁడు నిలుచుండెను. ఆతఁడింద్రాదిదేవతల పాదములమీఁదఁ బడునంతలో నింద్రుఁడు

గబగబ ముందుకువెళ్ళి గట్టిగాఁ గొంగలించుకొనెను. ఆతనికి తన స్వార్థము నెఱవేరవలసియుండుటచే నేడాతని యెడల నత్యధిక ప్రేమను బ్రదర్శించుచుండెను. మిగిలిన దేవతలును విశ్వరూపునిఁ గొంగలించుకొనిరి. విశ్వరూపుఁడు గబగబ అందఱును గూర్చుండుట కాసనము నొసగెను. అందఱును సుఖముగఁ కూర్చుండిన తర్వాత విశ్వరూపుఁ డందరకును బాధ్యార్థ్య ఆచమనాది షోడశోపచార ములతోడను, ఫలపుష్పాదులతోడను బూజించెను. విశ్వరూపుని పూజలను స్వీకరించిన తర్వాత దేవతలారా కుశలము నడిగి తమకుఁ దామే యిట్లనిరి - “మహానుభావా ! విశ్వరూపా ! మేము నీ యాశ్రమమునకు అతిథులమై వచ్చితిమి.”

విశ్వరూపుఁడు చేతులు జోడించుకొని, కృతజ్ఞతను బ్రక టించుచు నిట్లనెను - “పరమ పూజనీయులగు దేవతలారా ! గొప్ప గొప్ప యజ్ఞములతో నెంతో భక్తిశ్రద్ధలతోఁ బిలచిననే గాని రాని మీ రిప్పుడు మా యాశ్రమమునకు స్వయముగనే వచ్చితిరి. ఇది నా యదృష్టము. ఇంతకుమించిన ఆనందకరమగు విషయమింకొ కటి యేమియుండును. మీరు నన్ను గొప్పగ ననుగ్రహించితిరి.”

శ్రీ ఘ్రముగ నింద్రుఁడిట్లనెను - “అనుగ్రహమును లేదు. గినుగ్రహమునులేదు. మే మొక ప్రయోజనముకొరకు ముఖ్యమైన పనియుండి నీ దగ్గరకు వచ్చితిమి. ఆ పనిని నెరవేర్చెదమనినచోఁ దెచ్చెదము. మేము నీకు మానసియులమే, అయినను నీ కడకు అతిథులమై వచ్చియుంటిమి. మా పనిని నీవు జేసితిరవలెను. మేమీ

కందమూల, ఫల, ధూవ, డీప, నైవేద్యాదులచే సంతృప్తినిఁ జెందఁజు నేఁడు నీవు మా పనిని సమయోచితముగ నెఱవేర్చవలయును.”

వినయముతో విశ్వరూపుఁ డిట్లనెను - “స్వామీ ! మీరిట్లు మాటలాడుచున్నారేమి? మీరందఱును నాకు బాబాయిలు తండ్రులు. తండ్రివలెఁ బూజనీయులు. మీరు నన్నాజ్ఞాపింపుడు నేనేమి ప్రేయ కార్యమొనర్పవలయును.”

శుకుఁడెట్లనెను - “రాజా ! విశ్వరూపుఁడు తమయెడల వినయముగను, అనుకూలుఁడుగను నుండుటనుగాంచి ధేవతలందఱ తరపున నిండుఁడు తమ ప్రస్తావనను బయటఁబెట్ట నుద్యుక్తుఁ డయ్యెను.”

పౌరోహిత్యమందలి విశ్వరూపుని అనిచ్చ

శ్లో॥ అకించనానాం హి ధనం శిరోచ్ఛనమ్

తేనేహ విర్వర్జిత సాధుసత్త్వియః ।

కథం విగర్హ్యం ను కరోమ్యధీశ్వరాః

పౌరోధసం హృష్యతి యేన దుర్మతిః ॥

శ్రీ భాగ. ౬ స్కం. ౭ అ. ౩౯ శ్లో ౧

సీ. అరయ నకించనులై నట్టి వారికిఁ దగు శిలోంఛనవృత్తి

ధనముసుమ్ము

చానిచే నిర్వర్తిత ప్రియ సాధు సత్క్రియ గలవారలై

ప్రీతినొంది

రది గాన సద్గర్హితాచారమైన యాచార్యత్వమిప్పుడు

మీశాసనమునఁ

గైగొంటి గురువుల కామంబు ప్రాణార్థవంచనములు లేక

వడినొనర్తున్ ॥

శ్రీ మదాంధ భాగవతము

ఒక్కొక్కప్పుడు గురుజనములవలన మన మప్రియ కార్యములనుగూడ వివశులమై చేయవలసివచ్చును. పెద్దల కడకు చిన్నలు వెళ్ళుచుండవలయును. దీనికి విపరీతముగఁ బెద్దలే చిన్న వారికడకు స్వయముగఁ బోయినచో దీనిలో నేదో కిటుకు కలదనియు, మన కిష్టములేని కార్యము దేనినో మనచేఁ జేయించుటకు వచ్చినారని తెలుసుకొనవలెను. వచ్చి, వారధికారముతో మనలను బలవంత పెట్టుచో నప్పుడు కాదనుటకు వీలే యుండదు. అప్పుడు మనము చేతులను జోడించి శిరసావహింపవలసి యుండును. “తమ చిత్త మనుటకంటె నిక గత్యంతరముండనే యుండదు.”

శుక మహర్షి యిట్లనెను- “రాజా! విశ్వరూపుని ఆశ్రమము నకు వెళ్ళి, ఆతనివలన సత్కృతుడై సమస్త దేవతల పక్షమున దేవేంద్రుఁడాతనితో నిట్లనెను - “విశ్వరూపా! పుత్రుల ధర్మము పితకును, భిత్తృప్యులకును సముచితసేవా భూషణంబునర్చుటయే,

పుత్రుఁడు తాను బుత్రవంతుఁడయ్యి పితాపితృవ్యులకు లఘుభావముతోడనే సేవాశుశ్రూష తొనర్పవలయును. వివాహము కాని బ్రహ్మచారికి ముఖ్యముగ సేవ చేయుటయే ధర్మము. ఇప్పుడు మేము చాలచిక్కులోఁబడితిమి. అందుకొఱకే మేమతిథులమై నీకడకు వచ్చితిమి. మంత్రదాతయగు నాచార్యుఁడు స్వయముగ వేదమూర్తియని శాస్త్రకారులు చెప్పియున్నారు. వేదోపదేశము నొనర్చి మన యజ్ఞానాంధకారమును బోగొట్టినవాఁడు జ్ఞానావతారమే. నరరూపనున్న హరియే. బ్రహ్మకార్యము సృష్టించుట. కావునఁ బుత్రపుత్రకులకు తండ్రి స్వయముగ సాక్షాత్తుగ స్వయంభూ స్వరూపుడే. తండ్రిని బ్రహ్మవరె సన్మాన సత్కారముతొనర్పవలయును. పెద్దన్నను మరుత్పతియగు నింద్రునిఁగాఁ జెప్పినారు. పృథివీతనవలనఁ బుట్టిన సమస్త చరాచర జీవులను స్వార్థరహితముగ, అడుగకయే దంభరహితముగఁ గష్టమును సహించి పాలించుచుండును. అదేవిధముగఁ దల్లియు సంతానమును బాలించుచుండును. భూమిమీఁద మలమూత్రత్యాగ మొనర్చినను, త్రవ్వికూపము లేర్పాటుచేసినను, గుంటలు పెట్టినను, దున్నినను, ఆమె కోపింపదు సరిగదా మనకు హితమే యొనర్చును. కావునఁ దల్లి భూదేవి యొక్క స్వరూపమని చెప్పఁబడినది. తోకముతోఁ దోబుట్టువులు లేనివారభాగ్యులు. సోదరి తన సోదరునెంతో ప్రేమించును. అన్నకన్నము పెట్టునపుడు తోబుట్టువు శరీరము పులకరించును. ఆమె హృదయము ప్రేమతో నిండిపోవును. అందువలనఁ తోబుట్టువును మూర్తిమంతమగు దయగాఁ జెప్పిరి. దయను బ్రత్యక్ష

ముగఁ జూడవలయుననిన స్నేహమయయగు సోదరినిఁ జూడ
వలెను. శ్రావణమాసములోఁ జెల్లెలికిగాని, అక్కకుగాని, చీరెలు
సారెలొసంగినవారును, యమద్వితీయ (కార్తీక శుద్ధ విదియ)
నాఁడు సోదరునకు తన చేతిమీఁదుగా నన్నమిడి గుడ్డలు పెట్టి పంపిన
సోదరియు లోకములో నదృష్టవంతులు. ఏలయనఁగా లోకములో
దయయే హృదయమును గరిగించు వస్తువు. ఆ దయ సోదరి
యందే దృష్టి గోచరమగుచున్నది. చాలమంది తోఁబుట్టువులు తమ
యైశ్వర్యమదమున దరిద్రసోదరులను మఱచుచుందురు. వారు
తోఁబుట్టువులేకాని గ్రహగృహీతలు. వారిని ఐశ్వర్యమదమును
గ్రహమావేశించినది.

అభ్యాగతుఁ డగ్నిస్వరూపుఁడనియు, అతిథి సాక్షాత్తుగ
ధర్మమూర్తియనియుఁ జెప్పఁబడినది. సాధారణముగ యాచించు
టకు వచ్చువా రభ్యాగతులు. నిశ్చిత తిథిలేక వచ్చువాఁడతిథి.
ఆతఁడు వరిచితుఁడైనను అతిథినిఁ దిరస్కరించినచో ధర్మమును
దిరస్కరించినట్లే కాఁగలదు. అతిథి నెంత శ్రద్ధగా బూజించిన
సర్వశ్రేష్ఠమగు ధర్మమును సంపాదించినట్లే కాఁగలదు. అన్ని
జీవులతో నొక్కటే ఆత్మకలదు. కావున ధార్మికులైనవారికి
అర్చులె అతిథులు తమకడకు వచ్చుచో యథాశక్తిగ వారి కోరికలను
దీర్చుట ప్రధాన కర్తవ్యమైయున్నది.

విశ్వరూపుఁ డిట్లనెను :- “స్వామీ! మీరు సమస్త దేవత
లకు నధిపతులు. నాకు బోజనీయులు. మీకేమి ప్రయకార్య
మొనర్పవలయునో నా కాజ్ఞావింపుఁడు.”

అంత దేవేంద్రుఁడిట్లనెను- “విప్రవరా; మీరుండియు మేము ఈ విధముగ శత్రుతిరస్కృతులమై గృహములనుద్యజించి తిరుగుట సిగ్గుచేటుగనున్నది. మీయాతపస్సు, తేజము, వేదాధ్యయనము మొదలగు శుభకార్యములు దేనికి పనికివచ్చును. మీరు బ్రహ్మ నిష్ఠులరు కావున మాకుగురువుకండు. మీ తేజః ప్రభావముచే మా శత్రువులగు నసురులను జయించుటకై మేము మిమ్ము ఉపాధ్యాయునిగాఁ జేసికొనఁ దలచుచున్నాము.”

ఇది విని విశ్వరూపుఁడు మిక్కిలి నమ్రతతో నిట్లనెను :- “దేవతలారా! మీరు తలక్రిందులు చేయుచున్నారు. మీరందఱును నాకు గురువులు. మీకు నేనెట్లు గురువును గాఁగలను? నేను మీ పిల్లవాడను. నేనాచార్యపితమఃస్థించుచో మీ రందఱును నాకుఁ బ్రాణామమును గావించెదరు. ఇది అనుచితము కాఁగలదు.”

అంత దేవతలిట్లనిరి :- “అట్లుకాదు. తమ ప్రయోజనము నెఱవేరునప్పుడు తనకంటెఁ జిన్నవారికి నమస్కరించుట నిందింపఁ బడదు. కార్యసిద్ధియొక్క విశేషావసరమును బట్టి నమస్తకార్యములు నెఱవేర్చవలసియుండును. అదియునుగాక బ్రాహ్మణులలో జ్యేష్ఠత్వము వేదజ్ఞాన-కారణమునఁ గలుగును. ఎవ్వఁడు గొప్ప జ్ఞానియో వాఁడే జ్యేష్ఠుఁడు. కేవలము వయో జ్యేష్ఠత్వమును బ్రాహ్మణులలోఁ జూడఁబడదు. ఈ విషయములో మీకు మేమొక వైదిక గాథనుజెప్పెదము వినుఁడు. ఒక గొప్ప విద్వాంసుఁడగు

యువక ముని యుండెను. ఆతఁడు సర్వశాస్త్రపారంగతుఁడు. ఆతనికడఁ జదువుకొనుటకు ఆతని తండ్రి, తాత పితృవ్యులు ఇంకను జాలమంది వృద్ధమునులు వచ్చుచుండెడివారు. ఆతఁడందఱను వత్సా! అని సంబోధించెడువాఁడు. అప్పుడు వారికి పితృ పితామహులను 'వత్సా' యని పిలుచుటేమిటను శంక కలిగెను. అప్పుడు ఋషులు జ్ఞానియే అందఱకంటె జ్యేష్ఠుఁడనియు, వాని కడకు జదువుకొనుటకు వచ్చువారి నందఱను వారెంత పెద్దవారైనను జిన్నవారే ననియు, జ్ఞానవృద్ధుఁడే నిజమగు వృద్ధుడనియు సిద్ధాంత మొనర్చిరి. కావున తమరు మా కుపాధ్యాయులుగనుండుట కంగీకరింపుఁడు. మమ్మి హెరసంకటమునుండి మీ తపోబలమున నుద్ధరింపుడు."

శుకుఁడిట్లనెను :- "రాజా! దేవతల యీ ప్రార్థనమును విని విశ్వరూపుఁడు లోలోన మిక్కిలి యానందమును జెందియు, స్థూణానిఖనన న్యాయమున దీనిని బుష్టికావించుటకును, దేవతల కుత్సాహము నినుమడింపఁ జేయుటకును నిట్లనెను :- "పౌరోహిత్య కర్మ చాల నీచమైనది. ఇందులో యజమానుని పాపములన్నిటిని పురోహితుఁడు గ్రహింపవలసి యుండును. దానమొసంగునప్పుడు ఈజన్మమందును నన్యజన్మలందునను జేసిన పాపములీదానమున శాంతించుఁగాక" యని చెప్పబడును. ఈ పాపములెచ్చటకుఁ బోవును? దానగ్రహితుఁడగు పురోహితునకుఁ బోవును. ఇట్టి దృష్టాంతములు చాల కలవు. ఒకానొక పురోహితుఁడు తన యజ

మాని హితము కొఱకు ఆతని పుత్రుని రాణివడలోనుండి తీసికొని హవనము కావించెను. రాజునకు మేలే కలిగెను; కాని నరకమండు వజ్రతుండములను జీవులు ఆతనినిఁ దమ దీర్ఘతీక్షణములగు ముక్కులతోఁ బొడుచుచుండుటను రాజు కాంచెను. కావున దేవతలారా! మీరింత తెలిసినవారయ్యును నాచే నీచకర్మలనేల చేయించెదరు.”

దేవతలిట్లనిరి :- బ్రాహ్మణులందఱు నిట్లనుకొనిన నీ కార్యమును జేయునదెవరు? బ్రాహ్మణులకు జీవనమెట్లు జరుగఁ గలదు? దానములను గ్రహించి జీవనమును జరుపుకొనుటయే బ్రాహ్మణవృత్తిగ నేర్పఱుపఁబడినది. దానములను గ్రహింప కున్న బ్రాహ్మణులకు ధనమెచ్చటనుండి రాగలదు? ధనము లేకున్న గృహస్తకార్యములెట్లు నడచును?

ఇది విని విశ్వరూపుఁ డిట్లనెను :- “దేవతలారా! మీరింతటి ధర్మాత్ములకు నత్వగుణులయ్యును నిట్లు మాటలాడు చున్నారు. నిష్కించనులగు బ్రాహ్మణులకుఁ బవిత్రమును, ముఖ్యజీవికయగు వృత్తి కపోతవృత్తి. కపోతమువలెఁ జేలలోని పరిగె మొదలగు గింజల నేరుకొని వచ్చుటయు, దంపుడుచోట పడిన గింజలనేరు కొనుటయు బ్రాహ్మణులకు బ్రధాన వృత్తి. అట్టి పవిత్రాన్నముచే దేవర్షి పితృదేవతలకును అతిథులకును సత్కారముగావించి గృహస్థోచిత కర్మల నొనర్చవలయును. లోభులు, దుర్మతులు, సుస్వాదు, స్నేహయుక్తములగు మధుర పదార్థములను దినదలఁచినవారు పురోహితవృత్తి నవలంబించెదరు. వారికి పదియిండ్లు

పౌరోహిత్యము దొఱకెనా మిక్కిలి యానందమునుజెంది యుల్బి పోయెదరు. ఫలానివాఁడు మాకాశ్రయఁడు, ఫలానివానికి మేము పురోహితులమని గర్వముతోఁ జెప్పుకొనుచుందురు. దేవతలారా! మీరిట్టి ప్రస్తావమును నాకడ నెత్తకుఁడు. నన్ను మీ పిల్లవాడను కొని క్షమింపుఁడు. ఇప్పుడు నేను శాస్త్ర సిద్ధాంతమును జెప్పితిని. దీనివలన మీరు కోపవడకుఁడు. మీ యాజ్ఞ నుల్లంఘించితి నను కొనకుఁడు. చిన్నవాఁడగుట గొప్ప అవరాధము. చిన్నవారు పెద్దవారివద్ద నణఁగిపోవలసియుండును. పెద్దవారి ఆజ్ఞలను, ఉచితముకానిండు, అనుచితముకానిండు. వానిని జిన్నవారు శిరసావహింపవలసినదే తర్వాత మీ రెట్లుచెప్పిన నట్లు చేసెదను.”

దీనివలన దేవతలకు ఆశకలిగెను. విశ్వరూపుఁడీ పరమ ప్రతిష్ఠారూపమగు పదవిని సంతోషముతో నంగీకరించెననియు, కేవలము మర్యాద ననుసరించి కాదనుచున్నాఁడనుకొని యిట్లనిరి :-
 “నీవు మా వాఁడవు. ఉచితమో, అనుచితమో నీవు చేసితిరవలెను నీవు మమ్ములను శత్రువులనుండి రక్షింప సముర్థుడవు.”

అంత గంభీరముగ విశ్వరూపుఁ డిట్లనెను :- “పరమ పూజనీయులగు దేవతలారా! నా కిప్పుడు ధర్మసంకటము సంభవించినది. ఒకప్రక్క పౌరోహిత్యము నిషిద్ధతర్మ, ఇంకొకప్రక్క తోకేశ్వరులగు మీరు నా యాశ్రమమునకు వచ్చి నన్నాజ్ఞాపించుట. మీరు చెప్పినది అంగీకరింపకుండుటయు, మీ యాజ్ఞను దిరస్కరించుటయు ఘోరాపరాధములు, నేను మీ పుత్రుఁడను, శిష్యుఁ

డను. గురుజనుల ఆజ్ఞలను ఉచితానుచితములను బాటింపక ఆలస్య మొనర్చక నెఱవేర్చుటయే శిష్యులకు ముఖ్య కర్తవ్యము. సరియే, నేను ఆజ్ఞను బాలించెదను. యథాశక్తిగ సేవయొనర్చెదను. నేను మీ కందఱకు నుపాధ్యాయుడనై నా పని నెఱవేర్చెదను.”

శుకుఁడిట్లనెను :- రాజా! దేవతలతో నిట్లుపలికి మహాతపస్వి యగు విశ్వరూపుని తమ పురోహితునిగా వరింపగా నాతఁడు మిక్కిలి ప్రయత్నముతో దేవతలకుఁ బురోహిత్యము చేయ సాగెను.”

దేవతా పురోహితుఁడుగ విశ్వరూపుఁడు

శ్లో॥ తేభ్య ఏవం ప్రతిశ్రుత్య విశ్వరూపో మహాతపాః ।

పొరోహిత్యం వృతశ్చక్రే పరమేణ సమాధినా ॥

శ్రీభాగ. ౬ స్కం. ౭ అ. ౩౮ శ్లో॥

“.....అ॥ అనుచు విశ్వరూపుఁడనియెడి ముని ప్రతి

జ్ఞోక్తిఁబలికె వారి నూఱడించి

మహితమైన తత్సమాధిచే గురుభావ

మమరఁజేసె దేవసమితి కపుడు॥

శ్రీమదాంధ్ర భాగవతము

పురోహితుఁ డెల్లప్పుడును యజమాని హితమును జూడవలెను. యజమానికి శ్రీవృద్ధియు, యశోవిస్తారమును, శత్రువిజయమును, ఇహలోక పరలోక సుఖప్రాప్తియుఁ గలుగు కార్యములను దత్పరతతో నవ్యగ్రభావముతోఁ జేయుచుండవలెను. రాజు యొక్క ఉన్నతి, అవనతి అధికాంశము పురోహితునిపై నాధారపడియుండును. పురోహితుఁడు చెప్పినప్రకారము రాజు కార్యములొనర్చును. శుభమగు సలహాయగుచో శుభము కలుగును, అశుభమగు సలహాయగుచో నశుభపరిణామము కలుగును. కావునఁ బురోహితుఁడు యోగ్యుఁడగుట రాజునకును, బ్రజలకును శ్రేయస్కరము.

శుకుఁడిట్లనెను :- రాజా! దేవతలకు స్థానాపన్న పురోహితుఁడు విశ్వరూపుఁడుకాగానే దేవతలకు మిక్కిలి హర్షము కలిగెను. మందరాచలమందు గుప్త స్థానమునఁ గూర్చుండి దేవతలిప్పడేమి చేయవలయునని ఆలోచించుచుండిరి. శత్రుకతువగు దేవేంద్రుఁడు తన నూతన గురువగు విశ్వరూపునకుఁ బ్రణామము కావించి యిట్లడిగెను :- “గురుదేవా! ఇప్పుడేమి చేయవలయునో శలవిండు. అసురులను జయించునట్లొనర్పుడు. పోయిన రాజ్యలక్ష్మిని శత్రువులనుండి మరల యిప్పింపుడు. గతించిన యైశ్వర్యమును మరలఁ బొందఁగలుగు జప, తప, మంత్రానుష్ఠానములేమైన నుండిన మాకుచెప్పుడు.

ఇది విని విశ్వరూపుఁడు గంభీరముగ నిట్లనెను :- “దేవేంద్రా! నీవు దేనికినిఁ జింతింపకుము నీకుగతించిన రాజ్య

ము, ఐశ్వర్యము మరల నిప్పించెదను. అసురులకడ నాసురీ బలముకలదు. వారాసురీవిద్యచే మిమ్ముల జయింపఁగలరు. నేను మీకు వైష్ణవీవిద్యనొసంగెదను. వైష్ణవీవిద్యముండు ఆసురీవిద్య యేమియును జేయఁజాలదు. మీపై శత్రువుకెట్టి అస్త్రశస్త్రములను బ్రయోగించినను మీకవి హానికలుగఁజేయ కుండునట్లు తమకొక కవచము నొసంగెదను.”

దేవేంద్రుఁ డిట్లనెను - “స్వామీ ! ఆకవచమే వస్తువుచేఁ జేయఁబడినది ? మావద్ద ననేకరకములగు కవచములు కలవు; కాని మంత్రములద్వారా వదలఁబడిన అమోఘ బాణములచే గొప్ప గొప్ప కవచములు వ్యర్థమగుచున్నవి. తమరు నాకెట్టి కవచ మొసంగెదరు.”

అంత విశ్వరూపుఁ డిట్లనెను - “అమరాధిపా ! నేను నీకు ధాతుమయకవచము నీయను. నీకు నేను మంత్రమయమగు నారాయణ కవచము నొసంగెదను. దానిని ధరించినచో తమకు సమస్త ప్రాణులు నమస్కరించెదరు. తమ రెవరికిని నోడరు. ఈ కవచమును ధరించి మీ రసురులతో యుద్ధ మొనర్చినచో నవశ్యము మీరు పోఁగొట్టుకొనిన రాజ్యలక్ష్మిని శత్రువులనుండి సుఖముగ గ్రహింపఁగలుగుదురు.”

అంత మిక్కిలి సంతోషమును బ్రకటించుచు నాకపతి దేవేంద్రుఁ డిట్లనెను - “స్వామీ ! ఇప్పుడు తమరే మా కాధారము. తమ కెట్లు ఉచితమని తోచిన నట్లు మమ్ముద్ధరింపుఁడు. మమ్ముల మరల స్వర్గసింహాసనమునఁ గూర్చుండఁబెట్టుఁడు.”

శుకుఁడిట్లనెను - “రాజా ! ఇంద్రుఁడిట్లు ప్రార్థింపఁగా విశ్వరూపుఁ డాతనికి విధివిధానముననుసరించి సాంగోపాంగముగ నారాయణ కవచము ఉపదేశించెను. దీనినిఁ బొంది వా రసురులపైఁ దండెత్తిరి. అసురుల రక్షించుటకు అసురాచార్యుఁడగు శుక్రుఁడు తన విద్యాబలముచే నసురులోడ కుండునట్లు రక్షించుచున్నను వైష్ణవీవిద్యముందు అసురీవిద్య అధికకాలము నిలువఁజాలదుకదా ! నారాయణ కవచము ధరించి దేవేంద్రుఁడు యుద్ధమునకుఁబోఁగానే ఆసురులందరు దమతమ అస్త్రశస్త్రములను రణరంగముననే వదలి పారిపోయిరి. వారు తమకుఁదామే స్వర్గసింహాసనము వదలిపోయిరి. దేవేంద్రునకు విజయము లభించెను. ఆతనిని మరల స్వర్గరాజ్య లక్ష్మీవరించెను. విశ్వరూపుని కృపచే నాతఁడసురుల నోడించెను. ఉదారబుద్ధిగలిగిన విశ్వరూపుఁడు తన యజమానుఁడగు ఇంద్రుని మేలుకొఱకు దైత్యసంహారార్థము అత్యంత గుప్తమగు విద్యను ఆతనికొనంగెను.”

ఇది విని వరీక్షిన్మహారా జిట్లనెను - “స్వామీ ! ఇది గొప్ప చమత్కారపూర్ణమగు విషయము. శుక్రాచార్యునిచే రక్షింపఁ బడుచున్న అసురుల అఖండమగు చతురంగబలము నిమిషములో లీలగా దేవేంద్రుఁడు నేవైష్ణవవిద్యచే జయించెనో ఆవిద్య అమోఘ మైనది కావచ్చును. ఆ నారాయణ కవచమేది ? దానినెట్లు ధరింప వలెను ? ఎప్పుడు ధరింపవలెను ? దానిని ధరించు విధానమెద్ది ? దయచేసి నా ఈ ప్రశ్నలన్నిటికిని ప్రత్యుత్తర మీయవలెను. నా మనస్సతికుతూహలపడుచున్నది.”

సూతుఁడిట్లనెను- “మునులారా! పరీక్షిన్మహారాజు నాగురు దేవుఁడగు శుకుని యీవిధముగఁ బ్రశ్నింపఁగా వ్యాసనందనుఁడు, బరమహంసచూడమణియునగు శుకుఁడాతనికి నారాయణ కవచమును విధ్యుత్తముగఁ జెప్పెను. దానిని విని పరీక్షిన్మహారాజు మిక్కిలి సంతోషమును జెందెను. ఈనారాయణ కవచము మిక్కిలి శక్తిశాలియైనదనియు అమోఘమైనదనియుఁ జెప్పబడినది.”

అంత శౌనకుఁడిట్లడిగెను- “మహాభాగా! సూతా! ఆ నారాయణ కవచమును మాకును నుపదేశింపుఁడు, దానిని ధరించు విధానమును మాకును జెప్పుడు. మేమును దానిని ధరించి మాశత్రువులను బారద్రోలవలయును.”

అంత నవ్వుచు సూతుఁడిట్లడిగెను- “తమరు సమదర్శులు, అజాతశత్రులు. తమరెవరితోడను విరోధమును బెట్టుకొనరు. తమరేశత్రువులఁ బారద్రోలెదరు?”

అంత గంభీరముగ శౌనకుఁడిట్లనెను- “సూతా! మాకు బాహ్య శత్రువులు లేనిమాట నిజమే; కాని కామ, క్రోధ, లోభ, మోహ, మద, మత్సరాది షట్కాతవులు లోపలగలరు. వీరందరును మహాపరాక్రమశాలురు. అమిత వేగవంతులు. వీరు మాయంతఃకరణమును జోభపెట్టుచున్నారు. మేఘందరమును నారాయణకవచమును ధరించి యీశత్రువులను సంహరింపఁ గలగుచున్నాము, నారాయణ కవచమును ధరించక యీశత్రువులను జయింపఁ గలుగుదుమా?”

ఇదివిని నవ్వుచు సూతుఁడిట్లనెను- “స్వామీ! భగవత్కథాకీర్తనము నాశ్రయించినవారును, హృదయమందు సదా సర్వదా దానిలోనే ఉండఁగోరువారును, కామక్రోధాది శత్రువులకు లోబడరు. ఈనారాయణ కవచమందును నారాయణుఁడగు శ్రీవిష్ణునామములు తప్ప వేరులేవు. ఇది నామసారమే. అందులోనే సమస్తమును గలదు. అంగన్యాసకరన్యాసాదులతోఁ జేయఁదగినది. నేనీ భాగవత కథాప్రసంగమున నీవిద్యనుష్ఠానముగూర్చి వర్ణింపఁదలచలేదు. కావున దీనియొక్క విస్తార వర్ణనము ప్రసంగానుసారముగ నింకొక చోటఁ జేయఁబడును. ఈసమయమున నేను తమకు విశ్వరూపుని కథను జెప్పుచున్నాను. తర్వాత తమయిష్టము. చెప్పుమనిన నారాయణ కవచ విధినిగూర్చియే చెప్పెదను.”

ఇదివిని శౌనకుఁడిట్లనెను- “వలదు సూతా! మాబలవంత మేమియును లేదు. ముందు నీవు కథనేచెప్పుము. మంత్రానుష్ఠాన ప్రసంగమున దీనినిఁ జెప్పవచ్చును.”

శౌనకుఁడిట్లు పలుకఁగా సూతుఁడు విశ్వరూపుఁడెట్లు దేవతాదులతోఁ గపటమున మోసగించినదియుఁ జెప్పుటకుఁడుక్తుఁడయ్యెను.

దేవేంద్రుఁడు విశ్వరూపుని జంపుట

శ్లో॥ స ఏవ హి దదౌ భాగం పరోక్షమనురాస్పతి ।
యజమానో వహద్భాగం మాతృస్నేహ వశానుగః ॥
తద్దేవహేలనం తస్య ధర్మాతీకం సురేశ్వరః ।
ఆలక్ష్మ్యతరసా భీతస్తచ్చిర్వాణ్యాచ్చినద్రుషా ॥

శ్రీభాగ. ౬ స్కం. ౯ అ, ౩౪ శ్లో॥

సీ॥ భూపాల యీవిశ్వరూపున కరుదైన తలలు మూఁడును
వొందఁ గలిగియుండు
సొరిది సురాపాన సోమపానంబులు నన్నాదమనఁగను
నమరవతుల
తోఁగూడి భుజియించి తూకొని వారితో యజ్ఞభాగంబు
ప్రత్యక్షమొంది
కైకొనుచుండి దుష్కర్ముడై యా యజ్ఞభాగంబు
రాక్షసప్రవతులకును

ఆ॥ దల్లిమీఁదఁ గలుగు తాత్పర్యవశమున
దివిజవరుల మొఱిగి తెచ్చియిచ్చు
నది యెఱింగి యింద్రుఁడతి భీతచిత్తుడై
తనకుఁగాని యతని తలలు ద్రుంచె॥

శ్రీమదాంధ్రభాగవతము

స్వార్థమునకు వశీభూతులై చేసిన భక్తి, ప్రేమ మొదలగు సంబంధాదులు ఆ స్వార్థము పూర్తియైన తర్వాతను, స్వార్థమున కాఘాతము కనిగినను నశించును. ఒక్కొక్కప్పుడు మనము ధనికులను ప్రేమించుచుండుము ఎందులకు? అప్పుడప్పుడు మనకు ధనముద్వారా సహాయము చేయగలరని అట్లు ప్రేమింతుము. దైవ యోగముచే వానికాధనముపోయి నిర్ధనుడైనప్పుడు మన మైత్రి దానితోడనే అంతమగును. లేక మనమేదియో ఆశనుబెట్టుకొని, ఆ యాశ నెఱవేరకున్నను, ఆతఁడు కృపణతావశమున ద్రవ్యమీయ కున్నను జెడును. ఏలయనఁగా నాతఁడు మైత్రిచేసిన దతనితోఁ గాదు, ఆతని ధనముతో ధనము పోయినప్పుడు మైత్రియు సమాప్తి కాఁగలదు. స్వార్థమునకు వశీభూతులైన మానవులు ఘనిష్ఠాతి ఘనిష్ఠ సంబంధముగల తల్లి, దండ్రు, గురువత్ని, పుత్ర, మిత్ర, గురువులనైనను జంపుచుండురు. తమ స్వార్థమునకు వ్యాఘాతము సంభవించినచో మనుష్యుడేమైనను జేయును.

శుకుఁడిట్లనెను :- “రాజా! త్వష్టతనయుడగు విశ్వరూ పుఁడు దేవతలకు ధర్మాచార్య పురోహితుడయ్యెను. నారాయణ కవచ ప్రభావముచే నాతఁడు దేవతలకు పోయిన రాజ్యమునిప్పించెను. అందువలన నాతనికి దేవతలలోఁ బ్రతిష్ఠ కలిగెను. దేవత లందఱును నాతని నత్యధికముగ సన్మానించుచుండిరి. ఆతఁడు స్వార్థమునఁ బుత్రులను గౌరవ ప్రతిష్ఠితవదము నధిరోహించెను. రాజా! మనకు స బంధించినవా డెఱఁడైన సధికారపదవియందుండుచో మనము వ్యాధిమీఁద నుభిరా నుచితములగు నాశలు పెట్టుకొందుము. ఆతఁడును లజ్జావశమున శీలసంకోచముచే మన మాట లంగీకరింప

వలసి యుండును. తమ పీల్లయొక్క కుమారుడు దేవతలకు నర్వసస్వమనియు, దేవతలందఱు నాతని కధేనులనియు నసురులు తెలిసికొని వారు కుతంతములు పన్నుటకారంభించిరి. వారు త్వష్ట మునిదగ్గఱ నుండి విశ్వరూపుని తల్లిని మిక్కిలి ఆదర సత్కార ములతోఁ బిలిపించి మిక్కిలి ఆదరసత్కారములొనర్ప మొదలిడిరి. రాజా! ఏదైన సంబంధముచేఁ గొంచెమాశ యుండెనా మనమును దేవతలవలెఁ బూజింతుము. స్వార్థసిద్ధికి ఆశలేకున్న వానిని జూడఁగానే ముఖమును ముడుచుకొని లోలోన నిట్లనుకొందుము :- “ఏదియో రోజులు గడుపుకొనుచుంటిమి. ఇచ్చట నుండి వెళ్లు టెప్పుడో ఒకటి రెండు దినములుండిన నిత వెళ్ళి స్వంతపని చూచుకొనవలయునని చెప్పివేయవచ్చును. ఇట్లూరక కూర్చుండిన నేమిలాభము?”

అసురులు విశ్వరూపుని తల్లికి మిక్కిలిగ స్వాగతసత్కారములొనర్చి యిట్లనిరి :- “అమ్మాయీ! నీ కుమారుడు దేవతలకుఁ బురోహితుడగుట చాల సంతోషింపవలసిన విషయము; కాని వాని వలన మా కనిష్టము సంభవింపనున్నది. కొంచెము మమ్ములనుగూడ కనిపెట్టియుండవలసినదని నీవు చెప్పవలయును పేన మామలకుగూడ కొంచెము హితమొనర్పవలయును.”

ఇది విని పైతృక స్నేహమునకు వశీభూతయై విశ్వరూపుని తల్లి ఈ విషయము నంగీకరించి, ఆతఁడీసాతి వచ్చినపుడాతనితో గట్టిగాఁ జెప్పెదనని మాటయిచ్చెను. అసురుల మనోరథము సిద్ధిం చెను. కొంతకాలమునకు త్వష్టమునికడకు వారందఱును వచ్చిరి.

ఒక దినమున విశ్వరూపుడు దేవగురువుయొక్క పరమ వైభవమగు దివ్యవిమానమునఁ గూర్చుండి, తన తల్లిదండ్రులను దర్శించుటకు వచ్చెను. తమ కుమారుఁడిట్లై శ్వర్యవైభవములతో నుండుటనుగాంచి తల్లిదండ్రుల నందమును జెందిరి. పాదములపైఁ బడిన తమ పుత్రుని వారు లేవఁదీసి కొఁగలించుకొని, శిరమును మూర్కొని అనేకాశీర్వాచనముల నొసంగిరి. కుశల క్షేమానంత రము తల్లి అతనికి కొంచెమల్పాహారమును బెట్టుటకు లోనికిఁగొని పోయెను. అల్పాహారమును బెట్టుచు తల్లి యిట్టడిగెను :- “నాయనా! నీ విప్పుడక్కడేమిచేయుచున్నావు.”

విశ్వరూపుఁ డిట్లనెను :- “అమ్మా! నే నచ్చట యజ్ఞము చేయించుచున్నాను. దానిలో దేవతలకు హవిర్భాగము లిప్పించు చున్నాను. దానిని దిని వారు పుష్టిచెందెదరు.”

తల్లి యిట్టడిగెను :- “నీ వసురులకు భాగములనిచ్చుట లేదా? విశ్వరూపుఁడదిరిపడి యిట్లనెను :- “లేదమ్మా! అసురులకు నే నెట్టిచ్చెదను. అసురులు దేవతలకు శత్రువులుకదా!”

తల్లి మిక్కిలి ప్రేమతో యిట్లనెను :- “నాయనా! వారు దేవతలకు శత్రువులేమో కాని నీకు శత్రువులు కారు గదా! వీరు నీకు మాతృవంశమువారు. మేనమామలు. దేవతలు నీ తండ్రి వంశమువారు. నీ విద్దరను గనిపెట్టియుండవలెను. తమకు సంబంధించినవారు. ఉత్తమపదవియందు ప్రతిష్ఠితులైనచోఁ దమకు మేలుకలుగవలయునని అందఱును గాంచింపుచుందురు.”

నోటిలోముద్ద నోటిలో నుండగానే విశ్వరూపుఁడిట్లనెను :- “అమ్మా! అదినత్యమే కాని నేనంధుడై యెదుట భాగము లొసంగవల

యును. నేను వారి శత్రువులకుగూడ భాగములొసంగుచున్న సంగతి తెలిసినచో విరోధము సంభవింపగలదు. ఇంకను నాపదవి శాశ్వతమైనదికాదు. నేనిప్పుడు స్థానాపన్న దేవగురువును మాత్రమే.”

తల్లియిట్లనెను- “అందరయెదుట నొసంగవలసిన అవసరమున్నది? ఒకపని చేయవలయును. ఉచ్చైశ్చర్యముతో దేవతలకు నెట్టియవలయునో అట్టిమ్ము. మధ్యమధ్య నిండుని మనస్సుటుని టుబోయినపుడు మెదలక అసురులకును భాగములీయవలయును.”

శుకదేవుఁడిట్లనెను- “రాజా! మంచి చెడ్డలను జెప్పువారును, శుభాశుభ సంస్కారములను గలిగించువారును దల్లులే. పుత్రులకు వారెట్లుచెప్పిన నట్లు చేయుచుందురు. మాతృభక్తిచే విశ్వరూపుఁడీ విషయము నంగీకరించి, తల్లి దండ్రులకు నమస్కరించి, ఆతఁడు స్వర్గముననుబోయెను.

ఇప్పుడాతఁడు యజ్ఞభాగము లొసంగుటతో ధూర్తత్వమొనర్చుసాగెను, యజ్ఞము చేయించునప్పుడు దేవతలకు ఉచ్చైశ్చర్యముతో విధివిధానము ననుసరించి సత్కారపూర్వకముగ హవిర్భాగము లొసంగుచుండును.

అందరును వినునట్లు “ఇంద్రాయస్వాహా, వరుణాయస్వాహా, కుబేరాయస్వాహా” అని పలుకుచుండును. దేవతలేమరుపాటుతో నుండఁగాఁ జాటుచాటుగా మెదలకుండ నెమ్మదిగా “ప్రహ్లాదాయస్వాహా” “బలయే స్వామీనముచయే స్వాహా” అనుచుండును. పదునైదు దినములిట్లు నడచెను. కాని పాపపుణ్యము రెంతోకాలము దాగవు. తమ పురోహితుఁడు పక్షపాతి యనియు, శత్రుపక్షము

నుండి వచ్చినాడేమో ననియుదేవతలు గ్రహించిరి. రహస్యముగఁ గానుకలు బహుమానములు వారినుండి గ్రహించుచున్నాడనుకొనిరి. ఏమిచేయవలయునో దేవతలకు తోచలేదు. దేవతలలో నందరకును తోతోన నసంతుష్టి వ్యాపించెను. అందరును నూతన పురోహితునకు విరోధులైరి, ఇంద్రుఁడిట్లనుకొనెను- “ఈతని ప్రవర్తన మిట్లే యుండినచో నీదైత్యులబలము వృద్ధిబొంది మన నాశనమునకుఁ గాఢణము కాగలదు.” అప్పుడింద్రుఁడు ఈతని ప్రక్కలోని పామువలె నపాయకరుఁడై దేవగురువుయొక్క ప్రాచీనమర్యాదను తోనాడినాడనుకొనెను.”

విశ్వరూపుఁడు గొప్ప తపస్వి; కాని కొంచెము దోషము కలడు. ఆతనికి మూఁడు ముఖములు. ముని పుత్రుఁడగుటచే నాశనికొక ముఖము మాననీయముఖము. దానితో నాతఁడన్నాది మానవ భోజ్యపదార్థములను స్వీకరించును. దేవతాగురువగుటచే నాతనికొక ముఖము దేవతలముఖమువలెనుండును. ఆముఖముతో నాతఁడుయజ్ఞములందొసంగబడిన సోమామృతములను బానము చేయుచుండును. అసురుల పక్షమువాఁడగుటచే నాతని ముఖమొకటి అసురులకు వలెనుండెను. దానితో నాతఁడు సురాపానముగూడ చేయుచుండును. ఈ కారణములచే నాతఁడు దేవగురుఁడగుటకు సర్వథా అయోగ్యుఁడు అతఁడిట్టి ధూర్తతను బ్రదర్శింపకుండినచో నేదోవిధముగ దేవతలు సరిబెట్టుకొనెడువారే; కాని ఈతడింటివాసములే లెక్కించుచుండెను. శత్రువుల బలమూ వృద్ధియగుఁ బ్రయత్నము నొనర్చుచుండెను. దీనిని దేవేంద్రుఁడు సహింపఁజాలకపోయెను. అందు

వలన నాతఁడొక దినమునఁ గూర్చుండి ధ్యానము చేసికొనుచుం
డఁగా, ఇంద్రుఁడు వెనుకగా మెదలకుండావచ్చి క్రోధోద్రిక్తుఁడై
ఆతని శిరస్సులను మూఁడింటిని ఖండించి వైచెను. విశ్వరూపుని
శిరస్సులు మొండెమునుండి పేరయ్యెను. ఆమూఁడు తలలనుండి
పక్షులుద్భవించెను. సురాపీఠ ముఖముచేఁ గలవింక పక్షియు,
సోమపీఠ ముఖమున కపింజల పక్షియు, అన్నాద శిరమునఁ
దిత్తిరి పక్షియు నుద్భవించెను.

శుకదేవుఁడిట్లనెను - “రాజా! ఈవిధముగ స్వార్థవశమున
నింద్రుఁడు తన ధర్మాచార్యుఁడగు బురోహితుని హత్యకావించెను.
విశ్వరూపుఁడును దన కపట వ్యవహారమునకుఁ దత్కాలముననే
యాథోచిత ఫలమును బొందెను.”

ఇంద్రునకు బ్రహ్మహత్య

శ్లో॥ బ్రహ్మహత్యామంజలినా జగ్రాహ యదపీశ్వరః॥
సంవత్సరాంతే తదఘం భూతానాం స విశుద్ధయే॥
భూమ్యఁబుద్రుమయోషి ద్భ్య శ్చతుర్థా వ్యభజద్ధరిః॥

శ్రీ భాగ. ౬ స్కం. ౯ అ. ౬ శ్లో॥

వ. “.... త్రిలోక నాయకుండైన దానిం
దప్పించు కొనంజాలక యంజలి యొగ్గి యమ్మహాదోషఁబుగ్గెకొని
తద్దోషం బొక్క సంవత్సరం బనుభవించి యంతం బాపుకొను

వాడై భూజల వృక్ష శ్రీలం బ్రాధించి మద్దురితంబు చతుర్విధం
బులం బుచ్చి కొనుండు.....”

శ్రీ మదాంధ్ర భాగవతము.

పాపమును ధనవంతుఁ డొనర్చిన, నిర్థనుఁ డొనర్చిన,
సమర్థుఁడొనర్చిన, అసమర్థుఁడొనర్చిన, బలవంతుఁడొనర్చిన, బల
హీనుఁడొనర్చిన, ఫలము నందఱు ననుభవింపవలసినదే. అసమర్థుఁ
డును, నసహాయుఁడు తమ దుఃఖముల తా నొక్కఁడే సహించును
సమర్థుఁడైనను దప్పించుకొనఁగలిగిన దానుజేసిన పాపపుణ్యముల
ననుభవించితిరవలసినదే కాని తన దుఃఖము నితరులకు బంచిబెట్టి
జోగించును, తన దుఃఖమునఁ దన యాశ్రితులు దుఃఖించెదరు.
కొంత దుఃఖము సహానుభూతివలన తగ్గిపోవును. అందువలననే
సంబంధులు రోగియెడల సమవేదనను బ్రకటింప వెళ్లుచుందురు.
భార్యా పుత్రులు, సోదరులు, బంధువులు, కుటుంబములోనివారు సేవా
సహానుభూతుల ద్వారా దుఃఖము, బాపము బంచుకొనుచుందురు;

శుకమహర్షి యిట్లనెను - “రాజా! ఇంద్రుఁడు తన స్వార్థ
మునకు వశీభూతుడై విశ్వరూపుని జంపెను గాని బ్రహ్మ హత్య
తగుల్కొనెను. అసావధానముగఁ గూర్చుండిన వేదజ్ఞుఁడగు
బ్రాహ్మణుని వెనుకకుండవచ్చి మెదలకుండఁ జంపివేసెను. నేను
నీపైకి వచ్చుచున్నానని బ్రహ్మహత్య యెదుటకువచ్చి పలికెను.
ఇంద్రుఁడు దానిని స్వీకరించెను. ఆతఁడంజలిని బంధించి యిట్ల
నెను - “దేవీ! నేను స్వార్థవశమున బ్రాహ్మణునిఁ జంపితిని.
నేనట్లు తప్పనిసరిగ జేయవలసివచ్చినది. నేనట్లుచేయకుండినచో
దేవతలందరును మరల శ్రీహినులై స్వర్గభ్రష్టులు కాఁగలరు.

బ్రహ్మహత్యను నేను జేయలేదనను. నేను బ్రహ్మహత్యనుజేసితిని గావున నా శరీరమున కంటుకొనుము.” ఇది వినగానే ఇంద్రుడు సమర్థుడైనను బ్రహ్మహత్య ఆతనికంటుకొనెను.”

ఇది విని శౌనకుఁ డిట్లడిగెను - “సూతా ! అహంకారము లేనివానికిని, బుద్ధి కర్మయందు లిప్తము కానివానికిని వాఁడెంతటి హత్యనొనర్చిన పాపము లంటవని వినియున్నాము. ఇంద్రుడు జ్ఞాని, గొప్ప గొప్ప ఋషులతోడ మునులతోడ సత్సంగములో మునిగినవాఁడు, త్రిలోకాధీశుఁడు. అట్టివాఁడు బ్రహ్మహత్యను స్వేచ్ఛగా నేలగ్రహించినాఁడు ? నేను జంపువాడనుగానని చెప్పు గుణములు గుణములలోఁ బ్రవర్తించును. విశ్వరూపుఁడు చావ వలసియుండెను. చచ్చినాఁడు. ఖడ్గమున నాతనికి మృత్యువున్నది గనుక ఖడ్గమున మృత్యువు సంభవించినది.”

ఇది విని సూతుఁడు నవ్వి యిట్లనెను - “మహాభాగా ! కేవలము వేదాంత వాక్యములచేతనే యెవ్వడు జ్ఞానికాఁడు. జ్ఞాన వాక్యముల వల్లించి, పుస్తకములను ద్రిప్పిన జ్ఞానమానులు - మిథ్యాజ్ఞానులగుదురు. వారి కంతమున దుర్దశయే కలుగును. మహాభాగా! జ్ఞాని దృష్టిలో జయాపజయములు, సుఖదుఃఖములు, జీవన మృత్యువులు, స్వపరభేదములు మొదలగు ద్వంద్వములుండవు. ఆతఁడు నిర్ద్వంద్వుడగును. దేవేంద్రుఁడు తన ప్రయత్నముచేఁ గర్మలొనర్చి స్వర్గైశ్వర్యమును మరలఁ బొందినపుడు, ఆకర్మను స్వీకరించినపుడు బ్రహ్మహత్యనుగూడ స్వీకరింపవలసియుండును మంచిచేసినప్పుడు తాను జేసితినినియు, చెడ్డజేసినప్పుడు ప్రకృతి పశమున గుణములలో గుణములు ప్రవర్తించినవి కావున ఫల

మెట్టనుభవించెదననుట మధురమిడిన మాయముచేసి, చేదుపెట్టిన
చీచీ యనునట్లుండును. ఈ విషయమున నీ నౌక చక్కని దృష్టాం
తమును వినుము. దానివలన నీ విషయము నీకు బాగుగా నర్థము
కాగలదు.”

పంచనదప్రదేశమున నౌక జ్ఞానమోని యుండెను. ఆతఁడు
కొన్ని వేదాంతగ్రంథముల జదివి అద్వైతవాక్యముల బలుకు
చుండెడివాఁడు. దీనివలన నాతఁడు జీవన్ముక్తుఁడనుకొనుచుండెను.
ఆతఁడింటిపనుల నన్నిటినిఁ జేయుచుండెడువాఁడు. మంచిపని జరి
గినచో నది తన పురుష ప్రయత్నముచే నెఱవేఱినదని చెప్పును.
చెడ్డపని జరిగినచో నిట్లన్నును - “నేను గర్తనుగాదు భోక్తనుగాదు.
నేను కర్మలకు సాక్షిమాత్రుఁడుగ నున్నాను. శుద్ధ బుద్ధుఁడను.
నాకును గర్మఫలములకును నేమి సంబంధము ?”

సూతుఁ డిట్లనెను - “మునులారా ! అజ్ఞానకును జెప్ప
వచ్చును, చదువనివానికిఁ జదువుచెప్పవచ్చును, గాని వాస్తవ
మున నజ్ఞుఁడైయుండు దాను గొప్ప జ్ఞానిననుకొను మూర్ఖునకు జ్ఞాన
లవ దుర్విదగ్ధునకు చదివిన మూర్ఖునకుఁ జెప్పుటకు బ్రహ్మతరము
కాదు. భగవంతుఁడనుగ్రహించిన వానికుద్ధారము కలుగును. ఏల
యనఁగా నాతఁడు స్వయముగ స్వయంభువుడు కాఁగలఁడు.
నిద్రించినవానిని లేపవచ్చునుగాని మేల్కొని నిద్రనటించువాని
నెట్లు లేవఁగలుగుదురు. ఇట్టివాఁడే జ్ఞానమాని.

ఆతఁడు చక్కని తోటను నిర్మించెను. ఆ తోటమీఁద
నాతని కత్యంతాసక్తి. దానిని వివిధ విధముల నలంకరించు
చుండును. దూరదూరములనుండి వివిధ వృక్షములను దెచ్చి

దానిలో నాటుచుండును. సాయంకాలములందు పది పండ్లెండు మందిని దీసికొనిపోయి జ్ఞానచర్చచేయుచుండును. తానాచార్యుఁ డననుకొని బ్రహ్మసత్యమ్ జగన్మిథ్యాది శ్రుతి వాక్యములను జిలుక పలుకులవలెఁ బలుకుచుండును. మునులారా! స్వార్థపరులు ఊసర విల్లికి తోఁబుట్టువులు. వారి స్వార్థమును సాధించుకొనుటకు దాని కనురూపముగ రంగులను మార్చుచుందురు. నమర్థుఁడును బ్రభావ శాలియునగు వ్యక్తినిగాంచి, వాని కుపదేశములనువినవలయునను వ్యసనమున్నట్లును, వారివద్ద నాలుగు గవ్వలు దొఱకగలవనియుఁ దోచినదో నచ్చట నీ దేవతలు జిజ్ఞాసువులుగ నటించెదరు. మును ముందుగా నుపదేశములను వినుటకుఁ జేరుదురు, తర్కవితర్కము తొనర్చెదరు. ఎవ్వరైనను గీర్తనమొనర్చుచుండిన నచ్చట భక్తు లగుచుందురు. సంకీర్తనముచేయుఁచు దొడ్డుచుండెదరు. భావ సమాధిని సటించుచుందురు, ఇంతకు సారాంశమేమనఁగా నే రూప మున స్వార్థసిద్ధియగునో అట్టి రూపమును ధరించుచుందురు. అట్టి మహాశయునికడకు పది పదునైదుగురు వచ్చి వారినిఁ బొగడు చుందురు. “అబ్బో! మీరు జనకులవంటి విదేహులు. మీరింక జేయ వలసిన దేమున్నది? మీరంతయును లోక సంగ్రహార్థము చేయు చున్నారు.” అను నిట్టి స్తోత్రములను వినివిని, యింకను నుబ్బి పోయి తనను దాను జ్ఞానియనుకొనుచుండును.

ఆతఁడొకానొక దినమునఁ దన తోటలోఁ దిరుగుచుండెను. యింతలో నొక ముసలి ఆవు క్రొత్తగాఁ దెప్పించిన ఖరీదుగల మొక్కలను దినివేసెను. ఆ మొక్కల నాతఁడెంతో కష్టపడి ఖరీదుపెట్టి కొని తెచ్చెను. అందువలన దానిని ద్రోలవలయునని

వరువిడెను. అచ్చటనే ఒక కఱ్ఱపడియుండెను. ఆతఁడు క్రోధో
ద్రుక్తుడై కఱ్ఱనుదీసికొని నాలుగైదుసారులు గట్టిగా బాదెను. గోవు
బలహీనమైనదగుటచే దెబ్బలు తగులగానే అచ్చటనేపడి చచ్చి
పోయెను. ఇప్పుడు హత్య భయంకరరూపమును దాల్చి ఆతనిపైఁ
బడెను.

హత్య తనవైపునకు వచ్చుటగాంచి మిథ్యాజ్ఞాని యిట్టడి
గెను - “నీ వెవరవు? ఏల నాశరీరమున కంటుకొనుచున్నావు?”

హత్య యిట్లనెను - “నేను హత్యను నీ విప్పుడే గోవ
ధను గావించితివి. కావున నేను నిన్నుఁ బట్టుకొనుచున్నాను.”

ఆతఁడిట్లనెను - “గోవును జంపినది నేనుగాదు, ఈ
దండము. దీనినిఁ బట్టుకొనుము.”

హత్య యీ మాటను విని దండముకడకుఁ బోయెను.
అప్పుడు దండము వినయముగ నిట్లనెను - “నేను జడవస్తువును
నేను చేయిలేక యేమియును జేయఁజాలను. నాచేఁ జేయి చేయిం
చెను. కావునఁ జేతిని బట్టుకొనుము. ఇది విని హత్య చేతికడకుఁ
పోయెను. చేయి యిట్లనెను - “నే నేమియును జేయను. హస్తమున
కధిష్ఠాత ఇంద్రుఁడు. ఆతని ప్రేరణ చేతనే చేయి ఆ దాన ప్రదా
నాదిక్రియల నొనర్చుచుండును. కావున నాతనిని బట్టుకొనుము.
అప్పుడు హత్య ఇంద్రుకడకుఁ బోయెను. ఇంద్రుఁడంతయును
విని యిట్లనెను - “మే మేది చేసిన బ్రహ్మయొక్క ఆజ్ఞ ననుస
రించి చేయుచుందుము. కావున నీవు బ్రహ్మకడకుఁబోము.”

హత్య బ్రహ్మకడకుఁ బోయెను. అంతయును విని బ్రహ్మ
యిట్లనెను - “నేను స్వతంత్రుఁడనుగాను. జనార్దనుడు నన్నెట్లు

ప్రేరేపించిన నట్లు చేయుదును. నీ వాతని శరీరమునకుఁ దగు
లొకనుము.”

హత్య ఇంతదూరము తిరిగి తిరిగి అలసిపోయెను. కాని
దానివని హత్యచేసినవాని శరీరమున కంటుకొనవలయును. అందు
వలన నది సొక్కుచు సోలుచు జనార్దనునికడకుఁబోయి యిట్లనెను-
“స్వామీ ! నేను మీ శరీరమున కంటుకొందును.”

భగవానుఁ డిట్లనెను - “నీవు నా శరీరమున కెందులకంటు
కొనెదవు ?” హత్య యిట్లనెను - “స్వామీ ! గోవును జంపిన
వాని శరీరమున కంటుకొనవలయును.”

భగవానుఁడు నవ్వి యిట్లనెను - “వహ్వా ! బాగున్నది.
చంపినవాఁడొకఁడు, నీ వంటుకొనినదింకొకని శరీరమునకా ? ఆ
గోవును జంపినవాని శరీరమునంటుకొనుము.”

హత్య యిట్లనెను - “స్వామీ ! ఆతఁడు తాను గర్తను
గాను భోక్తనుగాననుచున్నాఁడు ఎటుల ?”

ఇది విని భగవంతుఁడు నవ్వి యిట్లనెను - “ఆహా, ఆతఁ
డిట్లనుచున్నాడా ? రమ్మ నా వెంట వెంట.”

ఇంకేమున్నది ? ముందు వృద్ధబ్రాహ్మణ రూపము ధరించి
భగవంతుఁడు ముందు వెళ్ళుచుండెను. వెనుక నీలివస్త్రము, భయం
కర కరాళముఖము, కడకు వెండ్రుకలతోఁ జింపిరితలతో హత్య
వెళ్ళుచుండెను. ఇద్దరు నాతోటలోఁ బ్రవేశించిరి. ఆ మిథ్యాజ్ఞాని
ఇటు నటు దిరుగుచుండెను. కట్ట పోటువేసికొనుచు, దగ్గుకొనుచు
పృథ్విబ్రాహ్మణుఁడచ్చటికిఁ జేరను, చూడఁగానే యిట్లనెను- “ఆహా
హా ! ఎంత చక్కని కోటు దీనిని వేసినవాఁడు భస్ముఁడు, ఎంత

తెలివిగలవాడు, వేసినాడోగదా ? ప్రపంచములోనున్న మంచి మంచి వృక్షముల నన్నిటిని దీసికొనివచ్చి దీనిలో వేసినాడు. ఇట్టి పుణ్యపురుషుని నెంతగాఁ బ్రశంసించిన తనవి తీరదు.

సూతుఁ డిట్లనెను - “మునులారా ! తనను గూర్చిన ప్రశంస కలకండకంటె కమ్మదనము. పాయసముకంటె స్వాదిష్టము. హలువాకంటె హృద్యముగ నుండును. ఆ మిథ్యాజ్ఞాని వినఁగానే ఆ బ్రాహ్మణుని సమీపమునకు వచ్చెను. ఆతఁడు వృక్షముల విషయము తెలిసినవాడనుకొనెను. కళాకోవిదుఁడెవఁడైనఁ దన కళను గూర్చి ముక్తకంఠముతోఁ బ్రశంసించినచోఁ గళాకారునకు అత్యధిక హాస్తికప్రసన్నత కలుగును. కావున నాతఁడు ప్రశంసను వినఁగానే ప్రణామమొనరించి నమ్రతతో సమ్ముఖమున నిలుచుండెను. తన కఱ్ఱను గట్టిగా నాని భగవంతుఁడు కన్నులను దెరచి యిట్లనెను - “ఈ వనమున కధికారులు మీరేనాయేమి?”

ఆతఁడు నమ్రత నటించుచు నిట్లనెను - “అయ్యా ! స్వామీ ! ఏమి అధికారిని నేను మీ సేవకుడను.”

వృద్ధ బ్రాహ్మణుడు బోసినోటితో నవ్వెను. మిక్కిలి స్నేహముతో నిట్లనెను - “మంచిది, సాధు సాధు మంచి చక్కని తోటను వేసినారు. మీరు దీనిని మీ బుద్ధిచేతనే వేసినారా లేక అనుభవముగల తోటమాలిని అడిగి చేసితిరా ? సాధారణ బుద్ధిని వినియోగించి మానవుఁడింత అందముగ వృక్షములను నాటలేరు.”

ఇప్పుడు మిథ్యాజ్ఞానికి తన చాతురినిఁ జూపింపవలసిన అవసరము లభించెను. ఆతఁడు దృఢతా స్వరమున నిట్లనెను - “స్వామీ ! ఈ తోటమాలివాండ్రకేమి తెలియును, నేను రాత్రింబ వట్ల పరిశ్రమచేసి దీనిని వేసితిని.”

బ్రాహ్మణుడొనందము బ్రకటించుచు నిట్లనెను - “అవు నవును మీరు గొప్ప బుద్ధిమంతులుగఁ గనఁబడుచున్నారు. ఈ కమలా వృక్షము లెక్కడనుంచి తెచ్చినారో?”

అంత మిథ్యాజ్ఞాని యిట్లనెను - “అయ్యా! ఈ కమలా లకు చాల శ్రమ చేయవలసియుండును. మాదీఫలవృక్షపు వేరున కంటు కట్టవలయును. పైకొమ్మ యెండిపోయిన తర్వాత వేలునుండి అంకురము బయలుదేరును అప్పుడు దానికి కమలాలు కాయవు. మాదీఫలములు కాయును. ఎండకాలములో మట్టినిదీసి వ్రేళ్ళకు బూడిదను బోయకున్నచో జాగుగా ఫలింపవు. నీరు పోయకున్నచోఁ జిన్నచిన్నవి, పుల్లనివి కాయుచుండును. వీనిలో నొకవిధమగు సాలిగూళ్లు పెట్టును. వాటిని దొలిగింపఁకున్నచో నసలు పిందే పుట్టదు. వీనికి చాల శ్రమచేయవలయును. ఈ యంట్లు నాగ పురమునుండి తెప్పింపబడినవి.”

బ్రాహ్మణుఁ డిట్లనెను - “అయ్యా, నీవు చాల తెలివిగల వాడవు. తోట పెంపకమునందు నీ వందేవేసిన చేయివి. ఈ సపోటా లెచ్చట తెచ్చితివి.”

మిథ్యాజ్ఞాని యిట్లనెను :- “స్వామీ! నేను చాల శ్రమచేసి వీనిని కొండక్రింద ద్రోణపురమునుండి తెప్పించితిని. ఇవి పెద్దవి గను, చాల తియ్యఁగ వుండును, వీనికెల్లప్పుడు జలము కావల యును. నీరుపోయకున్న నివి ఫలింపవు. కొంచెము ముండునకుఁ పోయి బ్రాహ్మణుఁ డిట్లనెను - “ఈ మామిళ్ళు దేశీయమైనవా? అంటుమామిళ్ళా?”

మిథ్యాజ్ఞాని యిట్లనెను - “స్వామీ! నేను వీటిని కాశీ నుండి తెచ్చి నాటితిని. వీనికిని చాల శ్రమచేసితిని. నడుములోతు

భూమిని, ద్రవ్య దానిలోని రాళ్ళు, అప్పుల దొరిగించి ప్రాతయెరువును వైచి వీనిని నాటి క్రింద తడియారగుండుటకై కొంచెముగ నిసుకను గూడ పోయవలయును. బుంగకు అడుగున నొక రంధ్ర మొనర్చి మొదటిలో బెట్టినచో నెమ్మది నెమ్మదిగ వేరువఱకు నీరందును. సర్వదా చల్లగనుండును. ఇట్లు నేనెంతో చేసితిని.”

బ్రాహ్మణుఁడు కొంచెము ముందుకుఁబోయెను. ఆమహాశయుఁడు తనకుఁ దానే ఆవేశమునకి వచ్చి యిట్లనెను- “ఈ యెఱ్ఱ గులాబిని నేను తూర్పునుండి తెప్పించివేసితిని ఈ పసుపుపచ్చని గులాబియు నేనువేసినదే, ఈనీలపుగులాబి ఎచ్చటను దొరకదు. నేను చాల శ్రమచేసి తెప్పించితిని. ఈయడవిమల్లెను నాటినది నేనే. ఈజాజి, ఈసంపెంగ, నేనుతెచ్చినదే. ఇంతలోనే వెళ్లుచు వెళ్లుచు వృద్ధబ్రాహ్మణుఁడు గోవుచచ్చిన స్తలమువద్దకుఁ బోయెను. బ్రాహ్మణుఁడు ముసలితనములోవచ్చు సరళస్వరములో నిట్లనెను- “ఈ గోవును జంపినదెవరు?”

ఇది విని మిథ్యాజ్ఞాని యిట్లనెను- “స్వామీ! గోవును జంపినది దాని ప్రారబ్ధమ “గుణాగుణేషు వర్తంతే.”

ఇదివిని బ్రాహ్మణుఁడుచైస్వరమున నవ్వుచు నిట్లనెను- “మొక్కలు వేసినది నీవు, గులాబులను దెప్పించినది నీవు. మామిళ్లు నాటినది నీవు, గోవునుంజవినది నేనా? తీపి తీపి మామిడికాయలను నీవు మ్రింగెదవా? గోహత్యను నాదగ్గరకుఁ బంపెదవా” అని పలికి భగవానుఁడు గోహత్యతో నిట్లనెను- “హత్యా! నీవు వీని శరీరమునకు దగుక్కొనుము.”

సూతుడిట్లనెను - “మునులారా! భగవదాజ్ఞాకాగ్రానే హత్య వాని శరీరమునకంటుకొనెను.” కావున ఋషులారా! శుభకర్మలకు కర్తయు నుభోక్తయు నెవఁడో, ఆతఁడొనర్చినసశుభ కిర్మలకును ఫలము ననుభవింపవలసియుండును. ఇంద్రుఁడొక సంవత్సరము వరకు బ్రహ్మహత్యను ధరించెను.”

అంత శౌనకుఁడిట్లడిగెను - “సూతా! తర్వాత నేమైనది? దేవేంద్రుని బ్రహ్మహత్య యెట్లు వదిలినది.”

ఇది విని సూతుఁడిట్లనెను - “మహాభాగా! ఇంద్రుఁడు బ్రహ్మహత్య నేవిధముగ వదలించుకొనెనో ఆకథను నేను నీకుఁ జెప్పెదను. మీరందఱును దత్తచిత్తులరై వినుడు.”

ఇంద్రుని బ్రహ్మహత్యను బంచుట

శ్లో॥ భూమిస్తురీయం జగ్రాహ ఖాతవూరవలేణ వై ।

తుర్యచేదవిరోహేణ వరేణ జగృహుర్ద్ధమాః॥

శశ్వత్కామవరేణాం హస్తురీయంజగృహుః స్త్రీయః ।

ద్రవ్యభూయోవ రేణాపస్తురీయం జగృహుర్మలమ్॥

శ్రీ భాగ. ౬ స్కం. ౯ అ. ౮. ౯ శ్లో॥

వ.....భూమి తనయందుఁ జేయఁబడిన ఖాతంబు తపంతన వూఁడునట్టి వరంబును, జలంబు సర్వంబు దనయందుఁ బ్రత్యాశితంబైన బావనంబగునట్టి వరంబును, వృక్షంబులు చేడిం పఁబడి పునః ప్రరోహంబు గలుగు వరంబును శ్రీలెల్లప్పుడు

దమకుఁ గామసుఖంబు గలుగునట్టి వరంబును గోరిన నతండట్లకానొ
సంగిన నతని దుష్కృతంబు దరిణియిని విధంబునను నుదకంబు
బుద్బుదఁజేస రూపంబునను మహీరుహంబులు నిర్యాసభావంబునను
నింతులు రజోవికారంబునను నీట్లు చతుర్భాగంబులం బంచికొని
రంత.

శ్రీమదాంధ్రభాగవతము.

ప్రపంచములో నన్నిటిలో నన్నియునుండవు. మనకను
కూలములగు వస్తువులు ఇతరులందుగలవు. మనకనుకూలముకానివి
మనతోఁ గలవు. అందుకనియే ప్రపంచములో నాదాన ప్రధాన
ప్రథకలదు. ఆత్మానంద ప్రవేశముతో తప్పమిగిలినవానితోఁ
గొంచెముగనో గొప్పగనో వణిగ్వృత్తికలదు. అందఱును వ్యాపా
రులే. మన యింద్రియము కలవుగాని, చక్కెర, ఉప్పు, నూనె
వస్త్రములును లేవు. అందువలన మనము బియ్యము నమ్ముకొని
దానికి బదులుగా నితరవస్తువులను గొనుచున్నాము. మనకు పాలు
కమ్మని వస్తువైనప్పటికి మనకు ధూమపానము అలవాటుపడినది
అందువలన మనము పాలనమ్ముకొని పొగాకును గొనుచున్నాము
తాము కష్టపడి యితరులకు దుఃఖములను బోగొట్టి సుఖమును గలి
గించుచుండు పరోపకారులు కొందరుండురు ఇతరుల కష్టములను
దాము స్వయముగ సహించుచుండురు. స్వేచ్ఛచేఁ గాని పరేచ్ఛచేఁ
గాని యెవనికైన నేదైన నొసంగినచో వాని కట్టి ఫలము లభించియే
తీరును. ఇచ్చినది వ్యర్థముగఁబోదు. దాని ఫలము లభించును.
ఇదియును వ్యాపారమే కాని ఉచ్చితమమగు వ్యాపారము.

సూతుఁ డిట్లనెను - “మునులారా! దేవరాజగు ఇంద్రుఁడు
బ్రహ్మహత్య నెట్లువదలించుకొనెనని అడిగితిరి. ఆ విషయమును

గూర్చి మీకు నేను జెప్పుచున్నాను. బ్రహ్మ హత్యను గైకొని అమరాధిపుడగు నింద్రుడు ముల్లోకము లందును దిరుగుచుండెను. తన బ్రహ్మ హత్యా పాతక మెట్లైనను దొలగి పోవలయునని ఇంద్రుడు కాంక్షించుచుండెను. కాని చేసిన పాపము ననుభవించి తీరవలసినదే. ఇంద్రుడు సంవత్సరమువరకు తిరుగుచునేయుండెను. ఒకసారి దేవేంద్రుడు ఋషులకడకుఁబోయి దీనుడై చేతులు జోడించుకొని యిట్లు ప్రార్థించెను - “మునులారా ! నాకు బ్రహ్మహత్య వదలిపోవు నుపాయమేదైన నుండినఁ జెప్పుడు.”

అంత ఋషులిట్లనిరి - “దేవేంద్రా ! గొప్ప వారియొక్క కీర్తి యెట్లు అజరామరమై యుండునో అట్లే అపకీర్తియును సదా నిలిచియుండును. అట్టివానివలన నేదైనఁ జెడ్డపని జరిగినచోనదియు శాశ్వతముగ నుండును. నీ యీ బ్రహ్మహత్య శాశ్వతముగ వుండును. అయితే, ఒక ఉపాయమున్నది దీని నెవరైన స్వేచ్ఛచే గ్రహించుచో నిది నీశరీరము వదలిపోవును; కాని ఆ తీసికొనినవాని శరీరమున శాశ్వతముగ నిలిచిపోవును.”

అంత దుఃఖితుడై యింద్రుడిట్లనెను - “స్వేచ్ఛచే నా బ్రహ్మహత్య నెవరు గ్రహింపగలరు? ప్రపంచమున దెలిసి తెలిసి శాశ్వతముగ బ్రహ్మహత్యా తాప దుఃఖము నెవరు గైకొందురు?”

అంత మునులిట్లనిరి - “మహేంద్రా ! నీవిట్లనకుము. పరుల సుఖముకొఱకు గొప్పగొప్ప తమ ప్రయోజనములను గూడ పరిత్యజించు సత్పురుషులెందరో వరోపకార పాతీణులు కలరు. నీవు వెళ్లి ముల్లోకములందు వెదుకుము.”

మునుల వాక్యములను విని దేవేంద్రుడు త్రిలోకములందు దిరుగుచుండెను. తన బ్రహ్మహత్యను గ్రహింపుడని అందఱనడిగెను. కాని తెలిసితెలిసి శాశ్వతముగ బ్రహ్మహత్య నెవరు గ్రహించెదరు? ఇంద్రుడు హతాశుడై మరలఁ దిరిగివచ్చి ఋషులతో నిట్లనెను- “ఋషులారా! మీరును నన్ను వ్యర్థముగఁ ద్రిప్పించితిరి. ప్రపంచములోఁ దెలిసి తెలిసి బ్రహ్మ హత్యవంటి మహాపాతకము నెవరు గ్రహించెదరు?”

అంత మునులిట్లనిరి- “స్వర్గాధిపా! అమరేశా! పరోపకార పారీణులకు అసంభవమేమియునులేదు. అశక్యమును గాదు. నీ పాపము గొప్పది. దీనిని గ్రహించుటకొక్కరుగ సమర్థులుకారు. వారినిగూర్చి చెప్పెదము. నీవు, బ్రహ్మహత్యను నాలుగు భాగములుగ నొనర్చి వారికి సమానముగఁ బంచుము.”

ఇది విని దేవేంద్రుఁ డిట్లనెను- “మహానుభావులారా! పరోపకార పారీణులగు నా నల్లరి పేర్లను జెప్పుడు.”

అంత వృద్ధుడును ననుభవజ్ఞానమునుగల ముని యిట్లనెను- “అమరాధిపా! లోకములో నెక్కువమంది స్వార్థపరులనుట నిమిషమే అయినను బరోపకారపారీణులు పెక్కురింతను గలదు. పృథివిలోఁ జూడుడు. పృథివికి మించిన పరోపకారి లోకమున నెవ్వరున్నారు? ప్రాణుల నందరను బృథివి ఉత్పన్నము కావించును. ఆ పృథివియే ధరించుచున్నది. అమెయే జీవులన్నిటికిని నన్నాదులనుత్పన్నము కావించుచున్నది. ఈమెమీఁద మలముత్యాగము కావించినను నేమియు ననదు. త్రవ్వినను, దున్నినను గోపపడదు సరికదా అన్నపానీయముల నధికముగ నొసంగును. పృథివికి పరో

వకారులింకెవరున్నారు? నీవు బ్రహ్మహత్యలో నాల్గవవంతును భూదేవి
కొనంగుము ఆమె లోకకల్యాణముకొరకు దానిని స్వీకరింపగలదు.”

వృథివి సమీపముననే నిలుచుండి యుండెను. ఇంద్రుఁ
డిట్టడిగెను - “భూదేవీ! నా బ్రహ్మహత్యలో నాల్గవవంతును నీవు
గైకొందువా?”

అంత నానందమును బ్రకటించుచు భూదేవి యిట్లనెను-
“త్రిలోకాధిపతివగు నీవు నిష్పాపుడవగుచో లోకమునకు మేలు
గలదు. నేను బ్రహ్మహత్యను సహర్షముగ నాపై ధరియింపగలను,”

శుకుఁడిట్లనెను.- “రాజా! ఇట్లువలికి భూదేవి బ్రహ్మ
హత్యలో నాల్గవ భాగమును దాను ధరియించెను. మొదట భూమి
సర్వత్ర ఉత్పరగనుండెడిది అప్పటినుండి భూమి అచ్చటచ్చట ఊస
రముగనుండెను. అనఁగా జివితీభూములేర్పడెను. భూమికిచవుడేర్ప
డుట. బ్రహ్మహత్యకు గుర్తు కావున నట్టిభూములందు యజ్ఞయాగా
దులొనర్పరాదు. భూదేవియొక్క వరోపకారవృత్తికి ఇంద్రుఁడు
సంతసించెను: అప్పుడు ఆతఁడు ప్రసన్నుడై వృథివికి వర మొసం
గెను- నీమీఁద నెచ్చటనైన గుంటపడినచో గాలాంతరమున నది
దానికదియే పూడిపోవుఁగాక!”

భూమి ఒక్కభాగమును గ్రహింపఁగా నింక మూడు
భాగములుండెను.

అంత నింద్రుఁడు మునులతో నిట్లనెను :- “మునులారా!
బ్రహ్మహత్యలో నొకభాగము పోయినను నింకను మూడు భాగము
లున్నవి. వీనినెవరికొసంగెదను?”

అంత నా వృద్ధమునియే యిట్లనెను :- “దేవేంద్రా! భూదేవి వలెనే ఈ వృక్షములును జాల ఉపకార మొనర్చుచుండును. అవి ఎన్నో మంచి మంచి ఫలము లొసంగును. వీనితోనొక్కటియు నొక్కఫలమునైనను దినపు. ఇతరులకే యొసంగును. చెడ్డ యెరువులను దీని యెంత కమ్మని పుష్పముల నొసంగునో చూడుడు. దీనివట్టయు, వ్రేళ్లు, కొమ్మలు, తెమ్మలు, ఆకులు, పూవులు, పిందెలు, కాయలు, పండ్లు మొదలగునవన్నియు మనకుఁ బనికివచ్చునవే. యెడిపోయిన తర్వాత మానవులకు వంటచెర కుగాఁ బనికివచ్చును. ఇండ్లు కట్టుకొనుటకు, అనేకములగు నస్త్ర శస్త్రములను, పాత్రలను జేసికొనవచ్చును. దాని కట్టలు కాలిన తర్వాత బొగ్గుగును. బొగ్గును వంటకుఁ బనికివచ్చును. దానివలన నేర్పడిన బూడిదయు నెరువగును. ఆకులను బశువులు తిని జీవులకు జీవనాధారమగు పాలొసంగును. చచ్చినతర్వాత దీనికట్టెలువర్ణాశ్రములకు దహనమునకుఁ బనికివచ్చును. ఎంతవఱకు జెప్పఁగలను? వృక్షముయొక్క ఒక్కొక్క ఆకు, వేయేల సమస్త ద్రవ్యములు పరోపకారమునకు బనికివచ్చునవియే, వృక్షమునకు మించిన పరోపకారజీవి యింకొక బేమికలదు, ఒక పాతిక భాగము వీనికొసంగుము.”

ఇంద్రుడు వృక్షములయొక్క అధిష్టాత్మదేవతలనిట్లడిగెను “వీమయ్యా! మీరేమిదురు? నా బ్రహ్మహత్యను స్వీకరించెదరా?”

వృక్షములిట్లనెను :- “స్వామీ! మేము జడములము. మీరు త్రిలోకాధిపతులు మీ విశుద్ధిచేఁ ద్రిలోకములు విశుద్ధములగును. కావున మాకు ఋషులయొక్కయు మీ యొక్కయు ఆజ్ఞలు పరమ సమ్మతములు.”

శుకదేవుఁడిట్లనెను :- “రాజా! వృక్షములిట్లు పలుకఁగా నింద్రుఁడు తన బ్రహ్మహత్యలోఁ బాపు భాగమును వృక్షముల కొసంగెను. పూర్వము వృక్షములకు నిర్యాసద్రవము అనఁగా బంకలేదు. ఆ దినమునుండి వృక్షమునకు గోడు పట్టుచుండెను. ఆ గోదే వృక్షములు బ్రహ్మహత్యకు చిహ్నము. కావున బుద్ధి మంతులగువారీ బంకను దినరాదు. ఇక నౌషధముల విషయ మందుమా అది వేఱు విషయము.”

వృక్షములు బ్రహ్మహత్యలోఁ జతుర్థాంశమును గ్రహింపఁగా దేవేంద్రుఁడు మిక్కిలి సంతోషించి యిట్లు వరమునొసంగెను :- “మీ కొమ్మలను గొట్టినప్పటికిని మరలఁ జిగిరించుఁగాక! ఎవరైనఁ గొట్టివేసినను మీరు మరల వేరునుండి పుట్టుదురుగాక.”

శుకదేవుఁడిట్లనెను :- “రాజా! మానవుని కాలు, చేయి నఱ కినచో మరలఁ బెరుగదు. పూర్వము వృక్షములస్థితియు నంతియే. నఱకిన మఱలఁ జిగిరెచ్చిడివికావు. కాని దేవేంద్రుఁడు వరమొసంగిన తర్వాత గోయఁబడిన లేక నఱకబడిన కొమ్మలు మరల జిగిర్చుచుండెడివి.”

సగము బ్రహ్మహత్య పోయినది. ఇంక మిగిలిన సగము కొఱకు దేవేంద్రుఁడు చింతించుచుండెను. ఆతఁడు మునుల నిట్లడిగెను :- “స్వామీ! ఈ సగమునకును స్థానమేమైన నున్నఁజెప్పుడు. పరోపకారులును, సేవావృత్తిగలవారునగు వారిని మఱి యిద్దరను జూపింపుడు. అంత నా వృద్ధమునియే యిట్లనెను :- “దేవేంద్రా! జలమునకు మించిన పరోపకారులీవ్రపంచమున నెవరుండగలరు? జలము జీవములకు జీవమని చెప్పఁబడినది. జీవుఁడన్నము లేకు

న్నను నుండగలడు గాని జలము లేక జీవనము దుర్లభము. అందఱను బవిత్రమొనర్చునది జలమే. జలమున స్నానమాడిన మానవుడు పవిత్రుడగును. సృష్టిస్థితులు జలముమీదనే ఆధార పడియున్నవి. ఈ వృథివి నొకవలె జలములమీదనే తేలుచున్నది. అన్నిటిని ధరించుటచే భూమికి ధరణి యను పేరు వచ్చినది. అట్టి వృథివిని ధరించు జలము నారాయణుడే. కావున నొక పాతిక భాగమును నీవు జలములకీయవచ్చును ”

ఇంద్రుడు దగ్గఱనే నిలుచుండిన జలాధిష్ఠానదేవునితో నిట్ల నెను :- “నీవు నా బ్రహ్మహత్యలోఁ చతుర్థాంశమును గ్రహింపఁ గలవా?”

అంత జలమిట్లనెను- “మహారాజా ! నేనత్యంతపవిత్రముగా భావింపఁబడుచున్నాను; కాని పరోపకారముకొఱకు మీ ఆజ్ఞను శిరసావహించెదను.”

జలముల అంగీకారమును బొంది దేవేంద్రుడు బ్రహ్మ హత్యలో నాల్గవభాగమును జలములకొసంగెను. జలములందు ముఖ్యముగ వర్షాకాలములో నుండు జలబుద్బుదములును, నురుగును బ్రహ్మహత్యా స్వరూపములే, కావున జలములను ద్రాగునపుడు బుద్బుదములును, నురుగును లేకుండఁ ద్రాగవలెను.

జలముపైఁ బ్రసన్నుడై శచీపతి శతక్రతువిట్లు వరము నొసంగెను :- “నీకు వృద్ధికలుగుఁగాక ! పావుశేరు పాలలో మూడు పావులు నీటిని జేర్చిన శేరు పాలగును. నీవే వస్తువులోఁ గలిసినను దానిలో గలిసిపోయి నది పెరుగునుగాక ! ఇంకను బావినుండి నీటిని తోడినకొఱది పెరుగుగాక !”

ఇంకను బ్రహ్మహత్యలో నొక పాతిక భాగముండుటచే నిండుఁడిట్లనెను :- “ఋషులారా! ఇంకొక పాతిక భాగము పాప మున్నది. పరోపకారులెవరైన నుండినఁ దెల్పుఁడు. అట్టివారు నిరంతరము సేవయందే సంलग्नమైయుండి, సేవించుటయే జీవిత చరమలక్ష్యముగ నుండవలెను.”

దేవేంద్రుని వాక్కులను విని అనుభవముగల వృద్ధముని యిట్లనెను :- “శచీపతి! పురుషులు స్వార్థపరులు. స్త్రీలకు మించిన పరోపకార పారీణులింకెవరు నుండరు. సమస్త సృష్టియు స్త్రీల కారణముననే జరుగుచున్నది. స్త్రీలులేకున్న ప్రపంచము వృద్ధి చెందనే చెందదు. అందువలననే స్త్రీని లోకమాతయనిరి. అత్యంత స్వార్థపరుడును, రూక్ష స్యభావముకలవాడైనను స్త్రీలు సుఖము నొసంగువారని వారినిఁ గోరుచుందురు. ప్రపంచములోఁ గల సుఖములన్నియును కామినీ కమనీయాంగములందున్నవి. స్త్రీ జీవనము మొదటి నుండి చివరవఱకును పరోపకారమయమే. పుట్టఁగానే వారు పరోపకారమందే నిమగ్నులగుదురు. కొంగెము పెద్దది కాఁగానే పనులలోఁ దల్లులకు సహాయపడుదురు. తల్లి వంటచేయు నపుడు తన కూతురితో నిట్లనును :- “అమ్మాయీ! వట్కారు తీసికొనిరా. తప్పేలను దీసికొనిరా. శాకమును గలియఁ బెట్టుము. మసాలాను నూరుము. కొంచెము పెద్దదైన మీదట వంటను దయారుచేయును. చిన్నపిల్లలందఱకును నా పిల్లయే అన్నమును బెట్టును. వడిలోఁ గూర్చుండఁబెట్టుకొని ఆడించును. ఇంటిలోని వారందఱును నామెకే పనులు చెప్పుచుందురు. వృద్ధులువచ్చి యిట్లందురు :- “అమ్మాయీ! మీఅమ్మనడిగి అదితీసికొనిరా, నీరు-

తీసికొనిరా! చేయికడుగు" ఇట్లన్నను మెదలక వనుల నన్నిటినిఁ జేయును. ఈ విధముగ బాల్యమున నామె యింటిలోని వారందఱును సేవ జేయుచుండును. పెద్దది కాఁగానే ఆమె పుట్టినింటిని వదిలిపెట్టును. అప్పుడొక యపరిచితునిఁతోఁ దన సంబంధమును బెట్టుకొనును. ఇంటింటికిని వెళ్ళి సేవద్వారా ఇంటిలోని వారందఱును వశపరచుకొనును. అత్తమామలు. బావలు. మఱియు వీరి పని యంతయును జేయుదురు. తన సర్వసుఖమును, శరీరమును అర్పించి పతి ప్రసన్నతను సంపాదించును. గర్భధారణమొనర్చును. తొమ్మిది నెలలు బిడ్డను గడుపున బెట్టుకొని తిరుగును. వానికొఱకు ఉప్పు మిరపకాయ మొదలైనవి తినదు. శరీరము వచ్చబడును. ప్రాణము విసిగినట్లుండును. తర్వాత సహింపరాని వ్రసవవేదనను సహించి పిల్లను గనును. ఆ పిల్ల ముఖమును జూచుకొని సమస్త బాధలను మఱచును. ప్రాణప్రదముగ దానినిఁ బోషించును. రాత్రింబవళ్ళు దానిచింతలోనే మునిగియుండును. దాని మలమూతములను శుభ్రమొనర్చును. పిల్లలెల్లప్పుడును మల మూత త్యాగమొనర్చిన తన గుడ్డల నన్నిటిని నపవిత్రమొనర్చుదురు. ఆమె విసుగుకొనదు. పిల్లను నీ యపరాధమునకు గొట్టదు. దానిని ప్రక్కన బెట్టుకొని వరుండును. నిదించునపుడు ఆమె ప్రక్కమీద నది మూతమును విడిచి తడుపును. ఆ తడి గుడ్డలలోఁ దాను బరుండి పొడిగుడ్డలలోఁ బరుండబెట్టును. ఇట్లు ఒకదానితర్వాత నింకొకటి, దాని తర్వాత మూడవపిల్ల ఈ విధముగ బిల్లలు పెరుగుచున్నకొలది, అందఱును సమాన భావముతో మనస్సులో నే భేదమును లేకయే పోషించును. పెద్దవారుకాఁగానే యింటిలోని ద్రవ్యమును ఘనపఱచి వారికి వివాహాదులనొనర్చి

సంతోషించును. అన్నవస్త్రముల నేర్పాటు కావించును. ఆమెకు రాత్రింబవ శ్శితరుల చింతయే యుండును. నారీజీవనము పరుల సుఖముకొఱకే స్త్రీ ఊరకే కూర్చుండదు. ఆమె కొంచెమో గొప్పయో యితరుల సుఖముకొఱకు వనినిజేయుచునే యుండును. గుడ్డలు కుట్టుటయు, రాట్నమును వడుకుటయు, చెట్టు చేమలను బెంచుటయు మొదలగునవి చిన్న చిన్న కార్యములు మొదలు పెద్ద పెద్ద కార్యములవఱకు చేయుటకువ్యిష్టార్హుచుండును. పనులు చేయుటయే ఆమెకు సహజ స్వభావము. కథలోఁ గూర్చుండినను నచ్చటను భగవంతునికొఱకు పూలుగ్రుచ్చుటయు, హారములను గట్టుటయు, భగవన్నివేదన వస్తువులను శుభ్రమొనర్చుటయు మొదలగు పనులను జేతులతోఁ జేయుచుండును. ప్రేమతో భగవత్కథలను వినుచుండును. స్త్రీ తన జీవితములో నొకే మంత్రమును నేర్చుకొన్నది. అది పరోపకారము. ఈ ప్రపంచము స్త్రీల వలననే సుచారురీతిని నడచుచున్నది. కాకున్న నీ మానవుఁడను జంతువు చాల క్రూరుఁడును, అత్యంత శుష్కప్రకృతికల నీరస ప్రాణియై యున్నాఁడు. వీనిలో నరసతా సంచారము పరోపకారిణియగు నారియే చేయుచున్నది. స్త్రీలకు పురుషులకంటె సేవాభావము, లజ్జ, సౌందర్యము, సుకుమారత, కోమలత, లావణ్యము, ఆకర్షణ, మధురత, సరసత, మొదలగు సద్గుణము లత్యధికముగ నున్నవి. ఆమెనుగాంచి లక్ష్మీదేవి యీసు జెందును. ఏయింట స్త్రీల కాదరము లేదో ఆయింటఁ జిరకాలము లక్ష్మీదేవి యుండజాలదు. తమ జాతినిఁజూచిన నందఱకును బక్షపాతముండి తీరును. లక్ష్మీదేవి స్త్రీ యగుటచే స్త్రీలయెడల నామెకు సత్యధిక

పక్షపాతము కలదు. అమరేశా! నీవు చూచియే యుందువు. గొప్ప గొప్ప సంపన్నుల యింద్రులతో స్త్రీలకెంతటి యాదరముండునో, స్త్రీని యడుగక పురుషుడేవియును చేయనేచేయడు. ధనికుల యింద్రులతో సాధారణముగా సమస్తములగు తాళపుచేతులు గృహిణీవద్దనే యుండును. అందువలననే అచ్చట లక్ష్మి నిలుచును. ఏ దరిద్రుడు మాటిమాటికి స్త్రీలను గద్దించి కోవవడుచు, తిట్టుచు, గొట్టుచుండునో, ఆమె నాదరింపక పైసపైసకు లెక్కచూచుకొనుచుండునో వానికెన్నటికిని గడుపునిండ నన్నము పుట్టదు. పురుషుడింటికి బయట ధనము సంపాదించు స్వామి. స్త్రీ యింటికి స్వామిని యగుటచే నామెకు గృహిణి యను పేరు వచ్చినది. ఆమె తన యింటిని ఆవుపేడతో నలికి లక్ష్మిదేవి నాహ్వనించును. ఏలయనగా గోమయమన లక్ష్మి నివాసము చేయుచుండును. లక్ష్మిదేవి యెల్లప్పుడును నలంకారముతో నుండును. ఆమెకు ప్రాతవి, చినిగినవి యిష్టముండదు, పురాణ పురుషోత్తముని ప్రియురాలుకదా! అందువలన నామె స్వచ్ఛత్వమునకు మిక్కిలి యాదరమును జూపించును. ఏ స్త్రీ శరీరమును వస్త్రములను, యింటిని స్వచ్ఛముగ నుంచుకొనునో పురుషుల వలన సత్కతయై సదా నవ్వుచుండునో అట్టిదానిని లక్ష్మిదేవి స్వీకరించును. స్త్రీల నవమానించుట సాక్షాన్నారాయణుని భార్యయగు లక్ష్మిదేవి నవమానించుటయే. ప్రపంచములో స్త్రీలకు మించిన పరోపకార ప్రాణులెవరునుండరు. కావున నీవు బ్రహ్మహత్య దోషమున నాల్గవవంతు పాపమీమెక్కిము.

అమరేశుడగు శచీపతి స్త్రీమహిమను విని భయపడి,
జంకుచు స్త్రీలతో నెట్లనెను - “మీరీ బ్రహ్మహత్యను స్వీకరించెదరా?”

స్త్రీలిట్లనిరి:- “దేవేంద్రా! మాజీవితమితరులకొఱకే. త్రిలోక
నాథుడవగు నీవలన మాకేదైన నుపకారముండించో దానిని స్వీక
రించుటకు మాకేమియు నభ్యంతరము లేదు.”

ఇదివిని యింద్రుడు తన బ్రహ్మహత్యలోఁ జతుర్థాంశ
మును స్త్రీలకొసంగెను. స్త్రీలకు ప్రతిమాసముబహిష్టుకలదే. ఇది
బ్రహ్మహత్యాభిచిహ్నమే. అందువలన నా సమయమున రజస్వలా
స్త్రీస్నానము చేయరాదు ఇంటిలోని సామగ్రిని దేనినిఁ దాఁకరాదు.
ఎవరికినిఁ గనబడరాదు. పురుషులును రజస్వలా స్త్రీతో సంప
ర్కము కలిగియుండరాదు. వారితో సంవర్క మొనర్చినచో
నట్లొనర్చిన వారికిని బ్రహ్మహత్యా సంసర్గ పాతకము లభించును.

స్త్రీల యీ త్యాగమును గాంచి యింద్రుఁడిట్లు వరము
నొసంగెను - “మీలోనిరంతరము సంభోగించుటకు శక్తి యుండుఁ
గాక! దానికే సమయమును నిర్దిష్టముగ నుండదు.”

శుకమహర్షి యిట్లనెను “రాజా! పశువులలో గర్భధారణ
సమయముననే ఒక్కసారి మాత్రమే కామ ముత్పన్నమగును.
గర్భవతితాఁగానే పశువులలో మరలఁ గామవాసన యుండదు ఇది
పక్షకు స్త్రీలకును నిష్టేయుండెడిది. సంవత్సరమున కొక్కసారి
మాత్రమే కోరిక కలుగును. దేవరాజగు నింద్రుడు వరమీయఁగానే
వీరితో నిరంతరము కామవాసన యుంటుండెను. ఎప్పుడు బుద్ధికలి
గిన సప్పుడు సమాగము మొనర్పవచ్చును.

అంత శౌనకుఁ డిట్టడిగెను - “సూతా ! స్త్రీలకిది వరదా నమా లేక శాపమా ?”

ఇది విని సూతుఁడు నవ్వి యిట్లనెను - “స్వామీ ! ఇప్పుడు మీకేమి చెప్పుదును ?

ఈ ప్రశ్నను మీరడుగ కుండుటయే మంచిది, ఈ విషయమును నేనీ ఋషిమండలములలో నెట్లు చెప్పఁగలను? కొన్ని విషయములను స్పష్టముగఁ జెప్పవచ్చును, కొన్నిటిని సంకేత మాత్రముగనే చెప్పవీలగును. స్వామీ! కథలు చెప్పువృత్తి చాల చెడ్డది దీనిలో మంచి, చెడ్డ, యోగ్యాయోగ్య విషయముల నన్నిటినిఁ దెలుపవలసి యుండును. దేవేంద్రుఁడు స్త్రీలను సంతోష పఱచుటకే వారికి మనోనుకూల వరముల నొసంగినాఁడు ఈ విషయమున నేను మీకొక అత్యంత ప్రాచీన పౌరాణిక దృష్టాంతమును జెప్పెదను. మీరందఱును బుద్ధిమంతులు. బుద్ధిమంతులకు సంకేతమే చాలును. దాని మూలమున నూహించుకొనుఁడు.”

ప్రాచీన కాలమున నొకరాజుండెను. ఆతనికి సూర్యులు పుత్రులు, ఒకసారి ఆతఁడు బయటకు పోయెను. ఇంద్రుని శాపమున ఆతఁడు స్త్రీ యయ్యెను. ఒక పురుషునితో ఆతనికి వివాహమయ్యెను ఇప్పుడు రాజు రాణియయ్యెను. స్త్రీ శరీరముచే నీమెకు సూర్యులు పుత్రులు పుట్టిరి. ఇంద్రుఁడిమెకడకు వచ్చి యిట్లనెను :- నీకు పుట్టిన సూర్యులను బిల్లలుగనే యుందురు. నేను నీకు వరము నొసంగి పురుషునిగఁ జేయుదును. ఇప్పుడు నీకు రాజులుగనున్న సూర్యులు పుత్రులను వదలివేయుదువా లేక నీవు రాణివై సూర్యురను

గంటివే వారిని వదలి వేయుదువా? ఎవరు మిగిలెదరో వారుతప్ప మిగిలిన వారు చచ్చెదరు. నీవు పురుషుడుగ నుండగోరెదవా? లేక స్త్రీగానే యుండగోరెదవా?”

అంత రాణియైన రాజిట్లనెను :- “దేవేంద్రా! నీవు నాపైఁ బ్రసన్నుడవైనచో నేను త్రినైయుండి కనిన పుత్రులను జిరంటివులుగ నొనర్చుము.”

అంత నాశ్చర్యముతో నింద్రుఁ డిట్లడిగెను :- “ఇట్టి వరమును నీవేల కోరితివి?”

అంత రాణియైన రాజిట్లనెను :- “స్వామీ! తండ్రికంటెఁ దల్లికి పుత్రులందఱిక ప్రేమ యుండును. పుత్రులపైఁ దల్లికున్న మోహము తండ్రికుండదు కావున నేను మాతృరూపమునఁ గనిన పుత్రులను మొదటి పుత్రులకంటె నధికముగఁ ప్రేమింతును.”

అంత నింద్రుడు మరల నిట్లడిగెను :- “అయితే నీవు పురుషుడవు కాఁగోరుచున్నావా లేక స్త్రీగానే యుండువా?”

మిక్కిలి లజ్జించుచు నిట్లనెను :- “దేవేంద్రా! ఇప్పుడందఱు ముందు నన్నేల నవమానించెదవు? ఈ యెగతాళి మాటలు కట్టి పెట్టుడు. నేనిప్పుడెట్లున్నానో అదే బాగున్నది.”

ఆశ్చర్యముతో నింద్రుఁ డిట్లనెను :- “నీవు రవిక చీర కట్టుకొని, ముక్కు చెవులు కుట్టించుకొని పురుషుడుగఁగాక స్త్రీగా నుండుట కేఁగోరుచున్నావు? నట్టి సుఖమేమున్నది?”

మిక్కిలిగ సిగ్గుపడుచు నామె కాళ్ల గోరులతో నేలను ద్రవ్వించు నెమ్మదిగఁ నిట్లనెను :- “ఇప్పుడు మీరు స్పష్టముగఁ :

జెప్పనిది అంగీకరింపరు. ఇంతకు యథార్థ విషయమేమనగాఁ బతీసతులయందు వీరిద్దరిలోఁ బతికంటెఁ బత్ని కే రతిసుఖ మందత్య ధికానందానుభవముండును. కావున నిప్పుడు నేను గడ్డములు మీస ములు పెట్టుకొని పురుషుఁడుగ నుండఁగోరను” కావున మును లారా! గోవిందాయ నమోనమః మీకు మీ రాముఁడు శుభము కలు గఁజేయునుగాక, ఇప్పుడు మీరింకొక విషయము నడుగుఁడు.

అంత శౌనకుఁడిట్లడిగెను:- “అయితే సూతా! విశ్వరూ పునిఁ జంపఁగానే ఆతని తండ్రియగు త్వష్టమహామునికి మిక్కిలి కోపమువచ్చి యుండవచ్చును. ఆతఁడు దేవతల మీఁదఁగని తీర్పు కొనుట కేమైనను బ్రయత్నించలేదా? విషయముదాటి పోయినది”

అంత సూతుఁడిట్లనెను :- “స్వామీ! అసమర్థులగువారే మెదలక కూర్చుండి యుండెదరు. సమర్థులగువారు కనితీర్చుకొనక యూరకుండరు. కొందఱు బ్రహ్మజ్ఞానుల విషయములో నట్లుకాదు. కాని సాధారణముగ సమర్థు లీవిధమగు ఘోరావమానమును సహిం పఁజాలరు. విశ్వరూపుని వధకారణమున గొప్పకాండ జరిగినది. దేవాసురులకు చాల కాలము వఱకు గొప్ప ఘోరమగు నైతిహాసిక మహాయుద్ధము జరిగెను. దాని సంక్షిప్త వర్ణనమును నేను మీకుఁ జెప్పెదను. మీరు దీనిని సావధానులరై శ్రవణము చేయుఁడు.”

....

www.mohanpublications.com

మోహన్ పబ్లికేషన్స్ లో లభించు

పుస్తకముల పట్టిక
(Book List)

ఆధ్యాత్మిక, జ్యోతిష, వాస్తు, ఆయుర్వేద, మంత్రశాస్త్రాది
అనేక విషయాలు తెలుసుకోండి...

ఫేస్బుక్ **మోహన్ పబ్లికేషన్స్** పేజ్ లైక్ చేయండి.

Like us to follow :

MOHAN PUBLICATIONS

Rajamahendravaram

అజంతా హోటల్ ఎదుట, కోటగుమ్మం, రాజమహేంద్రవరం - 533101.

WWW.MOHANPUBLICATIONS.COM

మావద్ద లభించు గ్రంథములు

1. ప్రతకథలు - పూజలు

1. శ్రీ వినాయక వ్రతం	వెల రూ.10-00
2. శ్రీ విఘ్నేశ్వరపూజా-పుణ్యాహవాచనం	30-00
3. శ్రీ విఘ్నేశ్వరపూజ (కాణిపాకక్షేత్రమాహాత్మ్యంతో)	10-00
4. సంకష్టహరచతుర్థి శ్రీమహాగణపతి వ్రతం	30-00
5. వరలక్ష్మీ వ్రతం	10-00
6. కేదారేశ్వర వ్రతం	10-00
7. త్రినాథ వ్రతం(కలర్)	10-00
8. త్రినాథవ్రతం(సాదా)	5-00
9. క్షీరాబ్ధి వ్రతం	12-00
10. మంగళ గౌరీవ్రతం	10-00
11. వైభవలక్ష్మీ వ్రతం ఫోటో యంత్రంతో	25-00
12. శ్రీలక్ష్మీ కుబేర వ్రతం (ఫోటో యంత్రంతో)	25-00
13. కనకమహాలక్ష్మీ వ్రతం (కామేశ్వరీపాటంతో)	25-00
14. సంతోషీమాతా వ్రతం	25-00
15. ఏడు శనివారాల వ్రతం	25-00
16. సత్యనారాయణవ్రతం	25-00
17. శ్రీ సువర్చలాహనుమద్దీక్ష	30-00
18. శివదీక్ష	10-00
19. కాత్యాయనీ వ్రతం	20-00
20. సౌభాగ్య గౌరీవ్రతం	20-00
21. తిరుప్పావై (ధనుర్మాసవ్రతం)	36-00
22. స్త్రీల ప్రతకథలు	36-00
23. స్త్రీలప్రతకథలుస్థూలాక్షరి (నేడునూరిగంగాధరరావుగారి)	54-00
24. పెళ్ళి పాటలు - స్త్రీలపాటలు (కామేశ్వరీపాటంతో)	36-00
25. సర్వదేవతా పూజావిధానం	25-00
26. ఆరువ్రతాలు	30-00
27. రాహుకాలంలోదుర్గాదేవీపూజా	10-00

28. తులసి నిత్యపూజ, తులసీఉపయోగాలు	10-00
29. శ్రీ చక్ర రహస్య విజ్ఞానమ్	36-00
30. శ్రీచక్ర పూజావిధానం(పెద్దది)	36-00
31. లక్ష్మీ - గౌరీ నిత్యపూజ	10-00
32. శ్రీ సరస్వతీ నిత్యపూజ	10-00
33. శ్రీ దుర్గానిత్యపూజ	10-00
34. కాలభైరవ నిత్యపూజ	10-00
35. శివపూజ	10-00
36. వీరభద్ర పూజ	10-00
37. ఆంజనేయ నిత్యపూజ	10-00
38. నాగేంద్ర స్వామి పూజ	10-00
39. సుబ్రహ్మణ్య నిత్యపూజ	10-00
40. రామదేవుని కథ	10-00
41. శివదేవుని కథ	10-00
42. లక్ష్మీనరసింహపూజ	10-00
43. వేంకటేశ్వరపూజ	10-00
44. బ్రహ్మాంగారి నిత్యపూజ	10-00
45. సూర్య నిత్యపూజ	10-00
46. నవగ్రహ నిత్యపూజ	10-00
47. రుక్మిణీ కల్యాణం	25-00
48. ఉమామహేశ్వర వ్రతం	36-00
49. శ్రీ కామేశ్వరీ వ్రతం	36-00
50. 16 సోమవారముల వ్రతము	25-00
51. పార్వతీకల్యాణం	25-00
52. సహస్రకమలవర్తి వ్రతము	25-00
53. పంచముఖ ఆంజనేయ పూజావిధానము	36-00
54. అష్టనాగపూజ	36-00
55. పూజలు ఎందుకుచేయాలి ?	36-00
56. ఏ దేవునికి ఏపుష్పాలతో పూజించాలి?	36-00
57. ఏ దేవునికి ఏప్రసాదం నైవేద్యం పెట్టాలి?	36-00
58. ఏదేవునికి ఏవిధముగాబీపారాధనచెయ్యాలి?	36-00
59. ఏదేవునికి ఎన్ని ప్రదక్షిణలుచేయాలి ?	36-00
60. హనుమద్ వ్రతం	36-00
61. పంచాయతన పూజ	63-00
62. 28 వ్రతములు	120-00

63. కలశపూజలు (92కేసారి)	150-00
64. కలశపూజలు (విడివిడిగా) (ప్రింటులో)
65. ప్రాంకార మహాయజ్ఞం (ప్రింటులో)
66. గోమాత	40-00

2. స్తోత్రాలు-సుప్రభాతములు సహస్రనామములు

1. శ్రీ లలితా విష్ణు సహస్రనామస్తోత్రాలు పురాణపండ రాధాకృష్ణమూర్తిగారి సంకలనం	45-00
2. లలితావిష్ణు సహస్రనామస్తోత్రములు (హిందీ) ,,	50-00
3. లలితావిష్ణు సహస్రనామస్తోత్రములు (ఇంగ్లీషు) ,,	50-00
4. స్థూలాక్షరీలలితావిష్ణుసహస్రనామస్తోత్రములు(పత్రికసైజ్)	99-00
5. లలితావిష్ణు (కేస్ బైండ్) 1/8 డెమ్మి	63-00
6. స్థూలాక్షరీ లలితావిష్ణు (క్రాస్సైజు)కేస్బైండ్	108-00
7. సర్వదేవతా స్తోత్రమంజరి	120-00
8. సకలదేవతా అష్టోత్తరశతనామావళి: (63)	24-00
9. విష్ణుసహస్రనామస్తోత్రమ్ (క్రాస్)	25-00
10. లలితా సహస్రనామ స్తోత్రమ్ (క్రాస్)	36-00
11. లలితా సహస్రనామములు	24-00
12. లక్ష్మీ సహస్రనామములు	24-00
13. దుర్గా సహస్రనామములు	24-00
14. ఆంజనేయ సహస్రనామములు	24-00
15. శివ సహస్రనామములు	24-00
16. విష్ణు సహస్రనామములు	24-00
17. గణపతి సహస్రనామములు	24-00
18. సుబ్రహ్మణ్య సహస్రనామములు	24-00
19. గాయత్రి సహస్రనామములు	24-00
20. లలితావిష్ణు సహస్రనామస్తోత్రాలు	24-00
21. శ్రీరామా సహస్రనామములు	24-00
22. సరస్వతి సహస్రనామములు	24-00
23. సూర్యసహస్రనామములు & ఆదిత్యహృదయం	24-00
24. శ్రీవేంకటేశ్వరసహస్రనామములు	24-00
25. మణిభీషవపర్ణన (పెద్దది)	24-00
26. సంద్యావందనం	24-00
27. మంత్రపుష్పమ్
28. త్రిభాషా హనుమాన్చాలీసా	15-00
29. హనుమాన్ చాలీసా	10-00

30. మణిబీష్టపవర్ణన (పాకెట్)	10-00
31. ఆరు చాలీసాలు	10-00
32. శివారాధన (శివస్తోత్రాలు)	10-00
33. వేంకటేశ్వర సుప్రభాతం (పాకెట్)	10-00
34. ఆరుదండకాలు	5-00
35. వేంకటేశ్వర గోవిందనామములు	5-00
36. అష్టలక్ష్మీ స్తోత్రమ్ కనకధారాస్తోత్రమ్	10-00
37. దేవీఖడ్గమాలాస్తోత్రమ్ (మహిషాసురమర్దినీస్తోత్రంతో)	10-00
38. సుందరకాండ (పాకెట్)	10-00
39. భగవద్గీత మూలం	27-00
40. రామరక్షాస్తోత్రమ్	15-00
41. స్తోత్ర రత్నావళి	36-00
42. పురాణపండ లలితా-విష్ణు సహస్రనామస్తోత్రమ్(మినీ)	10-00
43. పురాణపండ లలితాసహస్రనామస్తోత్రమ్(మినీ)	10-00
44. పురాణపండ విష్ణు సహస్రనామస్తోత్రమ్	10-00
45. పురాణపండ ఆదిత్య హృదయం	10-00
46. మంత్రపుష్పం (మినీ)	10-00
47. శివానందలహరి-సౌందర్యలహరి	36-00
48. కుజదోషం	10-00
49. కాలసర్ప దోషం	10-00
50. మీ అప్పులు తీరాలా?	10-00
51. దృష్టిదోషాలు నివారణ	10-00
52. పంచసూక్తములు	10-00
53. సంధ్యావందనం	10-00
54. రుద్రనమకమ్-చమకమ్	10-00
55. గాయత్రీమంత్రాలు	10-00
56. హయగ్రీవ స్తోత్రమాల	10-00
57. దక్షిణామూర్తి స్తోత్రమాల	10-00
58. ద్వాదశ జ్యోతిర్లింగాలు - పంచారామాలతో	10-00
59. శ్రీసూక్తం పురుష సూక్తం	10-00
60. నవగ్రహస్తోత్రమాల	36-00
61. మహాన్యాసమ్	36-00
62. సుందరకాండ గానామృతం	36-00
63. గోమాతపూజావిధానము	10-00
64. ఆనందసిద్ధి - 1 శ్రీదేవీ స్తోత్రమాల	108-00

65. ఆనందసిద్ధి - 2 ఏ సమస్యకు ఏ స్తోత్రమ్ పారాయణచేయాలి	108-00
66. ఆనందసిద్ధి-3 మానసదేవీ స్తోత్రమాల	108-00
67. శ్రీ కాలభైరవ రక్షా కవచమ్	63-00
68. అర్చన	40-00
69. నిత్యదేవతార్చన	40-00
70. సర్వదేవతా స్తోత్ర నిధి	99-00
71. శ్రీచక్ర నవవరణార్చన	63-00
72. చండీ సప్తశతి పారాయణ క్రమం	99-00
73. శ్రీదేవి స్తోత్ర రత్నావళి 32 దేవి స్తోత్రాలకు తాత్పర్యంతో	99-00
74. వనదుర్గా మంత్రానుష్ఠాన క్రమమ్	63-00
75. శ్రీ కాలభైరవ వ్రతము	63-00

3. శ్రీ సాయి దత్త గ్రంథములు

1. శ్రీ సాయిబాబా సచ్చరిత్ర	120-00
2. సంపూర్ణ శ్రీ గురు చరిత్ర	120-00
3. శ్రీ సాయిఆరాధన-షిర్డివైభవం	120-00
4. శ్రీ సాయిబాబా జీవిత చరిత్ర (క్రొన్)	63-00
5. శ్రీ గురుచరిత్ర (క్రొన్)	63-00
6. నవనాథ చరిత్ర	99-00
7. శ్రీసాయిచరిత్ర (భైండు) ప్రయాణపుపారాయణగ్రంథం	63-00
8. శ్రీగురుచరిత్ర (భైండు) ప్రయాణపుపారాయణగ్రంథం	63-00
9. సత్యదత్తవ్రతం దత్తాత్రేయపూజాకల్పం,సహస్రంతో	30-00
10. అనఘాదేవీ వ్రతం	30-00
11. భక్తుల ప్రశ్నలకు బాబా జవాబులు	30-00
12. శ్రీ సాయిపూజాకల్పం (సహస్రంతో)	25-00
13. శ్రీ సాయిభజనమాల	20-00
14. శ్రీ సాయి భజన్స్	20-00
15. శ్రీ సాయిభక్తి గీతాలు	20-00
16. శిరిడిహారతులు (భావంతో)	20-00
17. "శ్రీసాయి"కోటి	27-00
18. "శ్రీసాయిరామ్"కోటి	20-00
19. శ్రీ సాయినాథ స్తోత్రమంజరి	10-00
20. శ్రీ సాయివేయినామాలు	8-00
21. శ్రీ సాయి హారతులు (పాకెట్)	15-00
22. శ్రీ సాయి స్తవనమంజరి	10-00
23. హిందీ శ్రీ సాయి హారతులు	15-00

24. శని సింగణాపూర్ క్షేత్రమాహాత్మ్యం	63-00
25. ఇంగ్లీషు శ్రీ సాయిహారతులు	15-00
26. షిరిడి దర్శనం-శ్రీసాయి వైభవం	99-00
27. సాయిసత్యవ్రతం	30-00
28. సాయి అనుగ్రహమ్	120-00
29. నవగురువారాల వ్రతకల్పము	15-00
30. శ్రీదత్తలీలామృతము	99-00
31. హృదయంలో సాయి	15-00
32. శ్రీషిరిడిసాయి లీలామృతం(శ్రీసచ్చరిత్ర)	120-00
33. గజాననమహరాజ్ చరిత్ర	99-00

4. జ్యోతిషాలు

1. 'కాలచక్రం' గంటలపంచాంగం (గార్గ్యేయ)	72-00
2. గ్రహభూమి పంచాంగము (గార్గ్యేయ)	108.00
3. ఆనందసిద్ధి పంచాంగం (వై.వి.శాస్త్రి)	63.00
4. ములుగు వారి రాశిఫలితాలు (12రాశులువారికి)	50.00
5. ములుగు వారి రాశిఫలితాలు విడివిడిగాఓక్కొక్కటి	12.00
6. కాలచక్రంజ్యోతిషక్యాలండర్	25.00
7. గ్రహబలం క్యాలండర్ (శ్రీనివాసగార్గ్యేయ-భక్తిటివి)	25.00
8. శుభమస్తు (పిడపల్లి) క్యాలండర్	25.00
9. సాదా క్యాలండర్	5.00
10. పాకెట్ క్యాలండర్	15.00
11. తాజకనీలకంఠీయమ్	100-00
12. కేరళ జ్యోతిష రహస్యాలు	180-00
13. జ్యోతిష బ్రహ్మ రహస్యాలు	180-00
14. మానసాగరి జాతకపద్ధతి	180-00
15. వరాహమిహిర జాతకపద్ధతి	180-00
16. వధూవర వివాహమైత్రిద్వాదశకూటములు	99-00
17. సింపుల్ రెమిడీస్	180-00
18. శంభు హోరప్రకాశిక	250-00
19. పూర్వ పరాశరి	100-00
20. పరాశర జ్యోతిషవిజ్ఞాన సర్వస్వం	200-00
21. ప్రశ్న సింధు	99-00
22. నక్షత్ర విశేష ఫలితాలు	63-00
23. సూర్యసిద్ధాంతపంచాంగగణితంచేయడంఎలా?	180-00
24. ధృక్సిద్ధాంతపంచాంగగణితం చేయడంఎలా?	180-00

25. ఆయుర్దాయ నిర్ణయం	63-00
26. జాతక గణిత ప్రవేశిక	63-00
27. జ్యోతిషమర్కబోధిని	63-00
28. జ్యోతిష ప్రశ్నోత్తరమాల	63-00
29. ముహూర్తం నిర్ణయించడంఎలా?	63-00
30. జాతక మకరందం	63-00
31. జ్యోతిష సరస్వతి	63-00
32. మీజననకాల విశేషాలు	63-00
33. ముహూర్త విజ్ఞాన భాస్కరం	63-00
34. జ్యోతిష స్వయంబోధిని	63-00
35. శుభముహూర్త శిరోమణి	63-00
36. నక్షత్ర ఫలమంజరి	36-00
37. పంచాంగం చూసే విధానం	36-00
38. సర్వార్థ జ్యోతిషం	36-00
39. ప్రాథమిక జ్యోతిషం	36-00
40. నవరత్నములు శుభయోగములు	36-00
41. శుభశకునాలు	30-00
42. హస్తరేఖాఫలితాలు	36-00
43. సంఖ్యల్లో భవిష్యత్	36-00
44. ముహూర్త దీపిక	99-00
45. పుట్టుమచ్చలు ఫలితాలు	30-00
46. కలలు ఫలితాలు	30-00
47. జాతక చక్రం వేయడం ఎలా?	36-00
48. మానసాగరి (ప్రాచీనజ్యోతిషగ్రంథం) -పుచ్చాశ్రీనివాసరావు	250-00
49. జ్యోతిషశాస్త్ర చిట్కాలు	120-00
50. గుప్తా శతాబ్ది పంచాంగం (1940-2050)	999-00
51. ప్రశ్నచండేశ్వరమ్	63-00
52. ద్వాదశభావ ఫలచంద్రిక	250-00
53. జ్యోతిష శతయోగరత్నావళి (సూర్యయోగాలఫలితాలు)	120-00
54. అంగసాముద్రికం	36-00
55. హస్త సాముద్రికం	63-00
56. లాల్ కితాబ్	99-00
57. శకునశాస్త్రం	63-00
58. ఆధునికప్రశ్నశాస్త్రం	120-00
59. పరాశరజ్యోతిష ప్రశ్నజ్యోతిషం	180-00

60. అష్టకవర్గ (కొండపల్లి)	63-00
61. బృహత్ జాతకం (ప్రాచీనప్రతికిపునర్ముద్రణ)	250-00
62. లగ్నరత్నాకరం	63-00
63. షట్పంచాశిక	120-00
64. 40 రోజుల్లో జ్యోతిషం నేర్చుకొనండి	270-00
65. 40 రోజుల్లో సాముద్రికం నేర్చుకొనండి	180-00
66. 40 రోజుల్లో సంఖ్యాశాస్త్రం	180-00
67. 40 రోజుల్లో నక్షత్ర (నాడీ) ఫలితములు	270-00
68. 40 రోజుల్లో వైద్యజ్యోతిషం నేర్చుకోండి	250-00
69. మీ పుట్టినతేదీ అద్భుతరహస్యాలు (సాయిగణపతిరెడ్డి)	270-00
70. కె.పి.జ్యోతిషం (పరిచయం)	63-00
71. ముహూర్తచింతామణి	99-00
72. సూర్యచంద్ర గ్రహణములు	63-00
73. ప్రసిద్ధవృక్షుల జాతకాలు (వేరేకొండప్ప)	180-00
74. అదృష్టరెమెడిస్	144-00
75. గ్రహసంచార ఫలనిర్ణయదీపిక	63-00
76. జ్యోతిష రెమిడిస్	300-00
77. జాతకమార్తాండం పాతప్రతికి యథాతథం (కొండపల్లి)	250-00
78. జ్యోతిషవిద్యాప్రకాశిక పాతప్రతికి యథాతథం (కొండపల్లి)	250-00
79. నాడీజ్యోతిషం	63-00
80. నక్షత్రపారిజాతం (గోరసవీరభద్రాచార్య)	63-00
81. లగ్నపారిజాతం (గోరసవీరభద్రాచార్య)	63-00
82. గౌతమసంహిత	63-00
83. హోరరత్నమాల	63-00
84. జాతకఫల మణిమంజరి	200-00
85. పుష్కర పంచాంగం (2013-14 నుండి 2024-25)	560-00
86. దశాభుక్తిఫల నిర్ణయం	250-00
87. వింత జ్యోష్యములు	63-00
88. షోడశవర్గులు	200-00
89. రవిగ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
90. చంద్ర గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
91. కుజ గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
92. బుధ గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
93. గురు గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
94. శుక్ర గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00

95. శని గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
96. రాహు & కేతు గ్రహముల సమస్త ప్రభావములు	99-00
97. ఆధునిక గ్రహములు-ఉపగ్రహములు సమస్త ప్రభావములు	99-00
98. ముహూర్తమార్తాండం	63-00
99. లఘుజాతకం	63-00
100. జాతకాలంకారము	63-00
101. మేషలగ్న ఫలితములు	99-00
102. వృషభ లగ్న ఫలితములు	99-00
103. మిథున లగ్న ఫలితములు	99-00
104. కర్కాటక లగ్న ఫలితములు	99-00
105. సింహలగ్న ఫలితములు	99-00
106. కన్యలగ్న ఫలితములు	99-00
107. తుల లగ్న ఫలితములు	99-00
108. వృశ్చిక లగ్న ఫలితములు	99-00
109. ధనుస్సు లగ్న ఫలితములు	99-00
110. మకర లగ్న ఫలితములు	99-00
111. కుంభ లగ్న ఫలితములు	99-00
112. మీన లగ్న ఫలితములు	99-00
113. నారద సంహిత	200-00
114. పంచాంగపీఠికలేఖకాగణితం	250-00
115. తారాబలం - చంద్రబలం (వేరే కొండప్ప)	99-00
116. సులభలగ్న సాధన (చిత్రాలగురుమూర్తిగుప్తా)	200-00
117. రాహు కేతువుల యోగము	99-00
118. ఛాయాగ్రహములు	99-00
119. జ్యోతిషవిజ్ఞాన దీపిక	63-00

జి.వి.రామన్ గారి గ్రంథములు

120. జ్యోతిష విద్యారంభం	50-00
121 గ్రహభావ బలములు	50-00
122. కాలచక్రదశ	50-00
123. అనుభవ ప్రశ్నాజ్యోతిషం	50-00
124. జ్యోతిషశాస్త్రంలో వాతావరణ భూకంపాలు	50-00
125. పురోగామి జాతకం	50-00
126. భావార్ధరత్నాకరం	75-00
127. భారతీయజ్యోతిష సర్వస్వం	75-00
128. అష్టకవర్గ పద్ధతి:	75-00

129. జ్యోతిషశాస్త్రంలో సందేహాలు,సమాధానాలు	75-00
130. ప్రశ్నతంత్ర	75-00
131. ముహూర్తం	75-00
132. విశిష్ట జాతకములు	125-00
133. భారతీయఫలితజ్యోతిషం	125-00
134. 300 ముఖ్యమైన యోగములు	125-00
135. జాతకంపరిశీలించడంఎలా ?	300-00

**రాష్ట్రపతి అవార్డుగ్రహీత, మహామహోపాధ్యాయ, వాచస్పతి
శ్రీ మధురకృష్ణమూర్తిగారి గ్రంథములు**

136. బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-1	200-00
137. బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-2	200-00
138. బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-3	200-00
139. బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-4	200-00
140. భావార్థరత్నాకరము	100-00
141. ముహూర్త చింతామణి	100-00
142. ముహూర్త చింతామణి-పార్వ2	200-00
143. స్వప్న శాస్త్రము	36-00
144. శతయోగమంజరి	50-00
145. వ్రతనిర్ణయకల్పవల్లి	250-00
146. దైవజ్ఞవల్లభం	75-00
147. వసంతరాజశకునమ్ (బృహత్శకునశాస్త్రం)	250-00
148. వాస్తుశాస్త్రవివేకము-1	100-00
149. వాస్తుశాస్త్రవివేకము-2	200-00
150. వాస్తుశాస్త్రవివేకము-3	100-00
151. వాస్తుశాస్త్రవివేకము-4	200-00
152. అనుభవసులభవాస్తు - 1	50-00
153. అనుభవసులభవాస్తు - 2	100-00
154. పంచాంగ వివేకము	99-00
155. వశిష్ట సంహిత	360-00
156. పంచపక్షి శాస్త్రం (కేస్బైండి)	200-00

5. వాస్తులు

1. 40 రోజుల్లో “వాస్తువిద్య” నేర్చుకొనండి	180-00
2. వాస్తుశాస్త్ర రహస్యములు	200-00
3. వాస్తునుబట్టి మీ ఇల్లు	63-00
4. మీరూ మీ వాస్తు	63-00

5. గృహవాస్తు చిట్కాలు	63-00
6. వాస్తు పూజ	63-00
7. వాస్తు సూత్రములు	63-00
8. వాస్తుశాస్త్ర రహస్యాలు	63-00
9. గృహవాస్తు వర్ణులు	99-00
10. విశ్వకర్మవాస్తు శాస్త్రరీత్యా మీ ఇంటి ప్లానులు	63-00
11. విశ్వకర్మ వాస్తుశాస్త్రరీత్యా మీఇండ్లఆయములు	99-00
12. విశ్వకర్మ వాస్తు శాస్త్రం(చిత్రాలగురుమూర్తిగుప్తా)	180-00
13. ఆధునిక గృహవాస్తు	99-00
14. శుభవాస్తు	270-00
15. వాస్తుయంత్ర రత్నావళి	120-00
16. వాస్తుశాస్త్రం	120-00
17. హౌస్ ప్లాన్స్	63-00
18. గృహనిర్మాణ వాస్తు	63-00
19. వాస్తు రెమెడీస్	63-00
20. గృహవాస్తు దర్పణం	63-00
21. జ్యోతిష-గృహవాస్తుచంద్రిక	200-00
22. వాస్తురత్నాకరం (క్రిందపల్లి)	63-00
23. వాస్తుశిరోమణి	120-00
24. వాస్తుసంగ్రహమ్	63-00
25. పంచవాస్తు పారిజాతం	120-00
26. వాస్తుడిండిమమ్	63-00
27. వాస్తుదుందిభి	120-00
28. విశ్వకర్మవాస్తుప్రకాశిక (కేన్ బైండి)	250-00
29. కృష్ణవాస్తుశాస్త్రము	63-00
30. జలివాస్తు,శల్యవాస్తు (దంతూరిపండరీనాథ్)	99-00
31. మయవాస్తు (గోరసపీఠభద్రాచార్య)	120-00
32. వాస్తు జ్యోతి	63-00
33. మన ఇల్లు-మనవాస్తు	99-00
34. వాస్తవ వాస్తుపూజావిధానము	108-00
35. వాస్తు దర్పణం	120-00

6. మంత్ర-శాస్త్రాలు

1. మంత్రసాధన	63-00
2. తంత్రజాలం	63-00
3. మంత్రశక్తి	63-00

4. దత్తాత్రేయ తంత్రవిద్య	63-00
5. దత్తాత్రేయ మూలికాతంత్రమ్	63-00
6. తాంత్రిక పంచాంగం	63-00
7. యక్షిణీ తంత్రం	63-00
8. మంత్రానుష్ఠాన చంద్రిక	63-00
9. సర్వదేవతా మంత్రకవచములు	63-00
10. మంత్రాక్షరాలరహస్యం (బీజాక్షరనిఘంటువు)	63-00
11. సర్వదేవతా మంత్రరత్నావళి	63-00
12. సదాచార దీపిక	63-00
13. యోగినీ-వామకేశ్వరతంత్రం	63-00
14. ప్రపంచసారతంత్రం	63-00
15. బదనిక తంత్రమ్	63-00
16. ఉచ్చిష్ట గణపతి తంత్రమ్	63-00
17. గుప్త సాధన తంత్రం	63-00
18. గంధర్వ తంత్రమ్	63-00
19. సౌందర్యలహరి (మంత్రయంత్రరత్నావళి)	63-00
20. యంత్ర మంత్ర తంత్ర	63-00
21. పాశుపత తంత్రం	99-00
22. పంచదశ మహాఘట్ట తంత్రం	99-00
23. రుద్రాష్టాధ్యాయః	99-00
24. మంత్రసిద్ధి	120-00
25. పరశురామతంత్రమ్	108-00
26. శ్రీలలితావిలోమ పంచదశీ	108-00
27. శ్రీ గురు తంత్రం	108-00
28. గాయత్రీ తంత్రమ్	108-00
29. మహాశక్తి మంత్ర తంత్ర రహస్యాలు	150-00
30. శ్రీ దుర్గ తంత్రమ్	200-00
31. మహామృత్యుంజయఅమృతపాశుపతమ్	200-00
32. సర్ప (నాగ)తంత్రం	250-00
33. హవన తంత్రం	250-00
34. షోడశనిత్యతంత్రం	250-00
35. శాక్తీయతంత్రం	250-00
36. రుద్రయామళతంత్రం	250-00
37. లక్ష్మీప్రత్యంగిరా తంత్రమ్	250-00
38. హిరణ్యకూలినీ తంత్రమ్	250-00

39. మాయాప్రత్యంగిరా తంత్రమ్	250-00
40. శ్రీ విశ్వరూప ప్రత్యంగిరా తంత్రమ్	250-00
41. స్వర్ణాకర్షణభైరవతంత్రం	250-00
42. కాశీవిశాలాక్షి తంత్రం	250-00
43. శాంతితంత్రమ్	250-00
44. యంత్రసిద్ధి	360-00
45. శ్రీ లక్ష్మీ తంత్రమ్	360-00
46. మంత్రమహోదధి (స్త్రీదేవతాఙ్కమ్)	360-00
47. మంత్రమహోదధి (పురుషదేవతాఙ్కమ్)	360-00
48. మంత్రశాస్త్రం (గ్రంథము)	360-00
49. ప్రత్యంగిరాకృత్యాతంత్రం	360-00
50. కామధేనువు తంత్రం	360-00
51. శూలినీదుర్గాతంత్రం	360-00
52. శ్రీవిద్య రహస్యం	290-00
53. కులార్ణవ తంత్రమ్	150-00
54. ఆచార్య సిద్ధ నాగార్జునతంత్రం (ఒరిజనల్)	390-00
55. సిద్ధమూలిక రహస్యం (మంత్ర,యంత్రసహితం)	63-00

7. గ్రంథాలు - ఆరాధనలు

1. భగవద్గీత శ్లోక తాత్పర్య సహితం	54-00
2. భగవద్గీత (వచనం)	99-00
3. భగవద్గీత శ్లోకతాత్పర్యం-కేసుబైండింగ్	72-00
2. గణేశ ఆరాధన 1	99-00
3. గణేశోపాసన 2	99-00
4. నవగ్రహవైభవం	99-00
5. నవగ్రహ రెమెడీస్	99-00
6. నవగ్రహ వేదం	99-00
7. శనిగ్రహారాధన	99-00
8. ఆదిత్యారాధన	99-00
9. సుబ్రహ్మణ్యారాధన	99-00
10. శ్రీ శివ ఆరాధన	99-00
11. లక్ష్మీ ఆరాధన	99-00
12. హనుమదారాధన	99-00
13. లలితారాధన	99-00
14. శ్రీ చక్రారాధన	99-00
15. గాయత్రీ ఆరాధన	99-00

16. వీరభద్రారాధన	99-00
17. కుజగ్రహారాధన	99-00
18. భైరవారాధన	99-00
19. దైవారాధన	99-00
20. గీతారాధన (భగవద్గీత శ్లోకతాత్పర్యసహిత)	99-00
21. శ్రీవేంకటేశ్వరాధన	99-00
22. హయగ్రీవారాధన	99-00
23. లక్ష్మీనరసింహారాధన	99-00
24. శ్రీ బాలాత్రిపురసుందరీ స్తోత్ర కదంబం	99-00
25. దేవీ లీలామృతం	99-00
26. పురాణపండ సుందరకాండ వచనం	99-00
27. పురాణపండ రామాయణం	99-00
28. పురాణపండ భారతం	99-00
29. పురాణపండ భాగవతం	99-00
30. (సూరి) వాల్మీకి రామాయణం	99-00
31. కాలసర్ప యోగం	99-00
32. నిత్య జీవితములో రుద్రాక్షలు	99-00
33. నిత్య జీవితములో నవరత్నాలు	99-00
34. వేదసూక్తములు	99-00
35. వేమన పద్యసారామృతం	99-00
36. పండగలు పర్వదినాలు	99-00
37. సూక్తిరత్నాలు	99-00
38. హనుమచ్ఛ్రిత్ర	99-00
39. నవగ్రహ దర్శనమ్	99-00
40. నిత్యజీవితంలో నవగ్రహాలు	99-00
41. సాలగ్రామములు	99-00
42. గురుశుక్ర ప్రభావము చంద్రకళానాడి	99-00
43. శనిగ్రహరెమిడిస్	99-00
44. జాతకసుధాసారము-జాతకమోక్షప్రదాయిని	99-00
45. వివాహజ్యోతిషమంజరి-మ్యారేజ్మ్యాచింగ్గైడ్ (సాయిగణపతిరెడ్డి)	99-00
46. మీపుట్టినతేదీనిబట్టి మీజీవితరహస్యాలు (న్యూమరాలజీ లైఫ్గైడ్) ..	99-00
47. మీఅదృష్టానికి (పేరు) నేమ్కరక్షన్ ..	99-00
48. న్యూమరాలజీ రెమిడిస్	99-00
49. మూకపంచశతీ	99-00
50. శ్రీరామకర్ణామృతం	99-00

51. రహస్యకుక్కుటశాస్త్రం	300-00
52. ఉపాసన విధానం	99-00
53. పంచమవేదం మహాభారతం	99-00
54. దేవుళ్ళు డాట్ కామ్	99-00
55. గణపతిభాష్యం	99-00
56. యజుర్వేద ఉపనయనవివాహప్రయోగమంజరి	99-00
57. నవయోగులు	99-00
58. ఆంధ్రప్రదేశ్లోనిదర్శించవలసిన ప్రముఖదర్గాలు	99-00
59. సకలదేవతాఅష్టోత్తరాలు(పెద్దది)-(180అష్టోత్తరశతనామావళులతో)	99-00
60. సకలదేవతా అష్టోత్తరశతనామావళులు (కేస్బైండింగ్)	216-00
61. సకలదేవతా సహస్రనామములు	99-00
62. ఆధ్యాత్మిక సూక్తి నిధి	99-00
63. బ్రాహ్మణులు గోత్రాలు,ప్రవరలు	99-00
64. సర్వదేవతాస్వరూపుడు శ్రీ వేంకటేశ్వరుడు	99-00
65. శ్రీ లక్ష్మీసన్నిధి	99-00
66. శ్రీలక్ష్మీగణపతి హోమకల్పం	99-00
67. మార్షల్ఆర్ట్స్ 9 (కరాటే,కుంగ్ఫూనేర్చుకోండి)	99-00
68. మ్యాజిక్గైడ్	99-00
69. చదరంగం	99-00
70. పంచముఖ హనుమత్ వైభవం	63-00
71. గరుడపురాణం	40-00
72. మాఘపురాణం	36-00
73. శివపురాణం	36-00
74. వైశాఖపురాణం	36-00
75. కార్తీక పురాణం	36-00
76. కార్తీక పురాణం (చిన్నది)	25-00
77. సర్వకార్యసిద్ధికి రామాయణపారాయణ	63-00
78. పెద్దబాలశిక్ష	50-00
79. గాయత్రీ మహిమ	36-00
80. వృక్షదేవతలు	63-00
81. యాజుష స్కార్త సంస్కార చంద్రిక	200-00
82. సనాతనవైదిక బ్రాహ్మణస్మార్తాగమకల్పమ్	150-00
83. చతుర్వేదములు	120-00
84. నవగ్రహారాధన	120-00
85. తాళపత్ర సమాహార గోపురం	120-00
86. మనుధర్మ శాస్త్రం (వచనంలో...) (కేస్బైండు)	250-00

87. మానవధర్మములు	120-00
88. వేదమంత్ర సంహిత	120-00
89. సహస్రలింగార్చన	120-00
90. శ్రీ శివగీత	120-00
91. ద్వాదశఉపనిషత్తులు	120-00
92. పురాణపండవారి సౌందర్యలహరి	(కేస్ బైండింగ్) 250-00
(శ్లోకతాత్పర్యసహిత విపులవ్యాఖ్యాతీ)	సాదా 120-00
93. బృహత్ శివ స్తోత్ర రత్నాకరము	200-00
94. బృహత్ దేవీ స్తోత్రరత్నాకరము	200-00
95. బృహత్ విష్ణు స్తోత్రరత్నాకరము	200-00
96. కేదారనాథ్ బదరీనాథ్ యాత్రాగైడు	63-00
97. దక్షిణావృత శంఖములు	63-00
98. 108 దివ్యదేశాల విష్ణుక్షేత్రదర్శని	36-00
99. ధర్మసింధువు(కేస్ బైండింగ్)	270-00
100. భారతీయ శైవక్షేత్రయాత్రాదర్శిని	99-00
101. చిలుకూరి బాలాజీచరిత్ర	36-00
102. భగవత్ స్తుతి	63-00
103. సూర్యోపాసన	36-00
104. కాశీఖండం	250-00
105. దేవీభాగవతం	360-00
106. శ్రీ ఆంజనేయం	216-00
107. ధర్మసందేహాలు	216-00
108. ఆధ్యాత్మిక దైవిక వస్తువులు	250-00
109. రామాయణం	600-00
110. పోతన భాగవతం	900-00
111. శివమంత్రములు	63-00

8. వైద్య గ్రంథాలు

1. ఆహారం ఆరోగ్యం	36-00
2. మూలికావైద్య చిట్కాలు	36-00
3. ఆయుర్వేద వైద్య చిట్కాలు	30-00
4. గృహవైద్య రహస్యాలు	36-00
5. గృహవైద్యసారం	36-00
6. హోమియోవైద్యం (ద్వాదశలవణచికిత్స)	63-00
7. ప్రకృతివైద్యం	36-00
8. ఆహారం-వైద్యం	99-00

9. సంపూర్ణ ఆయుర్వేద-చిట్కా వైద్యం	99-00
10. ఆయుర్వేదమ్	36-00
11. ఆయుర్వేద మూలికావైద్యబీపిక	99-00
12. దుంపకూరలు, ఆకుకూరలు, కాయగూరలు (వాడకం - ఉపయోగాలు)	99-00
13. ఏకమూలికావైద్యం	99-00
14. అష్టాంగ హృదయం (4భాగాలు)	1200-00
15. రహస్యసిద్ధయోగవైద్యసారమ్	99-00
16. ప్రాథమిక హోమియోవైద్యం	99-00
17. ఒబెసిటీ	99-00
18. హెల్త్గైడ్	99-00
19. ఆయుర్వేదం-జీవనవేదం	99-00
20. పుడ్థేరపి	63-00
21. న్యాచురల్థేరపి	99-00
22. సంపూర్ణఆరోగ్యానికి 20ని॥	63-00
23. కీళ్ళనొప్పులు మీ సమస్యలైతే...	99-00
24. యోగామంత్ర	63-00
25. యోగా మండే టు సండే	63-00
26. హెర్బల్ మెడిసిన్-హెల్త్టుడే	99-00
27. హెల్త్ఫైల్	108-00
28. వస్తుగుణపాఠం	250-00
29. రసాయన వాజీకరణ తంత్రం	150-00
30. వస్తుగుణ మకరందం	400-00
31. నాటువైద్యం -(కేస్బైండ్)	360-00
32. నాటువైద్యం (చిన్నది)	99-00
33. ప్రాణాయామము-యోగ	63-00

9. అయ్యుష్ష - భవానీ రకాలు

1. శ్రీ అయ్యుష్ష లీలామృతం	30-00
2. శ్రీ అయ్యుష్ష భజనపాటలు	63-00
3. శ్రీ అయ్యుష్ష పూజాకల్పం	20-00
4. శ్రీ అయ్యుష్ష భక్తి గీతాలు	20-00
5. హారతిగైకొనుమా	40-00
6. శ్రీ అయ్యుష్ష దీక్ష F	10-00
7. శ్రీ అయ్యుష్ష భజనమాల F	10-00
8. శ్రీ అయ్యుష్ష నిత్యపూజ P	10-00

9. శ్రీ అయ్యప్ప నిత్యనియమావళి P	10-00
10. భవానీదీక్ష (శ్రీ భవానీ లీలామృతం)	36-00
11. దేవీలీలామృతం	99-00
12. శ్రీ దేవీ పూజాకల్పం	20-00
13. దేవీ భక్తిగీతాలు	20-00
14. భవానీదీక్ష P	10-00
15. దేవీ భక్తిమాల F	10-00
16. శ్రీ అయ్యప్ప భజనావళి	120-00
17. అయ్యప్పపూజావిధి (జేసుదాసుసాంగ్స్‌తో)	24-00

10. భజనలు - కీర్తనలు

1. అన్నమయ్య కీర్తనలు	20-00
2. శ్రీరామదాసు కీర్తనలు	20-00
3. సర్వదేవతా మంగళహారతులు	20-00
4. వసుంధర మంగళ హారతులు	25-00
5. సాభాగ్య దేవతా మంగళహారతులు	36-00
6. సర్వదేవతా భజనలు	36-00
7. చిట్టి పొట్టి పాటలు	10-00
8. జాతీయ గీతాలు	10-00
9. దేశభక్తి గీతాలు	36-00
10. పండుగలు-పుణ్యక్షేత్రాలు భక్తిగీతాలు	36-00
11. గొబ్బిళ్ళపాటలు,లాలిపాటలు,కోలాటపాటలు	36-00
12. అన్నమయ్య సంకీర్తనలు	99-00
13. పెళ్ళిపాటలు-స్త్రీలపాటలు	36-00
14. భక్తానంద భజనకీర్తనలు(ఓల్డ్‌సినిస్టేల్)	36-00
15. సర్వదేవతాభక్తిమణిమాల	36-00
16. బతుకమ్మ ఉయ్యాల పాటలు	36-00
17. అన్నమయ్య సంకీర్తనావిధి(1000కీర్తనలు)	270-00

11. హిట్స్ సాంగ్స్

1. ఘంటసాల భక్తిగీతాలు-భగవద్గీత	36-00
2. ఎస్.పి.బాలు భక్తిగీతాలు	36-00
3. ఘంటసాల సుమధురగీతాలు	99-00
4. పి. సుశీల సుమధురగీతాలు	99-00

5. ఎస్.పి. బాలు సుమధురగీతాలు	99-00
6. ఎస్.జానకి సుమధురగీతాలు	99-00
7. వేటూరి సుందరరామమూర్తిహిట్స్	99-00
8. సర్వదేవతా సినీభక్తిగీతాలు	99-00

12. స్త్రీలకు ఉపయుక్త పుస్తకములు

1. శ్రీకాంతామణి వంటలు (వెజ్)	63-00
2. శ్రీకాంతామణి వంటలు (నాన్ వెజ్)	63-00
3. శాకాహార వంటలు	30-00
4. మాంసాహారవంటలు	30-00
5. చిట్టిచిట్కాలు	30-00
6. అందానికి చిట్కాలు	30-00
7. పిల్లల పేర్లు (పెద్దది)	30-00
8. పిల్లల పేర్లు (చిన్నది)	10-00
9. లేటెస్ట్ ఎంబ్రాయిడరీ శాలీబోర్డర్స్	36-00
10. లేటెస్ట్ ఎంబ్రాయిడరీ డిజైన్స్	36-00
11. చిన్నారులకు చిరుతిళ్ళు	30-00
12. పసందైన ఫాస్ట్‌ఫుడ్ వంటలు	30-00
13. వలావ్‌లు, ఫ్లైడ్ రైస్‌లు, వెరైటీరైస్‌లు	30-00
14. వేపుళ్ళు-ఇగుర్లు	30-00
15. బ్రేక్‌ఫాస్ట్ వంటలు	30-00
16. పండుగలలో చేసుకొనే పిండివంటలు	30-00
17. మైక్రోవేవ్ వంటలు	99-00
18. సర్వదేవతాభక్తిమాల	36-00
19. పిల్లలపేర్లు (బాబు)	36-00
20. పిల్లలపేర్లు (పాప)	36-00
21. మోడ్రన్ మెహంది (గోరింటాకు డిజైన్స్)	36-00
22. మోడ్రన్ పిల్లలపేర్లు	99-00
23. నోరూరించే నాన్ వెజ్ వంటలు	99-00
24. మోడ్రన్ టైలరింగ్ (లేడీస్ & జంట్స్)	99-00

వివిధ రకాలు

ఎందరోమహానుభావులు	270-00
యోగాసనాలు	36-00
సూర్యనమస్కారములు	36-00
పొడుపు కథలు (చిన్నవి)	10-00

హిందీ-తెలుగు-స్వబోధిని	20-00
ఇంగ్లీషు-తెలుగు-స్వబోధిని	20-00
జనరల్ నాలెడ్జ్	20-00
నూరు ఎక్కాలు	10-00
1-100 టేబుల్ బుక్	10-00
1-100 టేబుల్ బుక్ (క్రాస్ సైజు)	4-50
శ్రీరామకోటి	27-00
శ్రీశివకోటి	27-00
మేజిక్	30-00
అంకెలతో గారడీ	30-00
హృదయస్పందన (కవితలు)	30-00
వాత్స్యయన కామసూత్రాలు	36-00
ఎ.పి.టూరిస్ట్ గైడు	36-00
ఇంద్రజాల రహస్యాలు	30-00
మహేంద్రజాల రహస్యాలు	30-00
శరీరభాష (బాడీ లాంగ్వేజ్)	99-00
క్రియాయోగం	36-00
ఆనందంగా జీవిద్దాం	99-00
హరిశ్చంద్ర నాటకం	50-00
వాత్సయనకామసూత్రాలు	99-00
పంచసాయకం	99-00
రతిరహస్యాలు	99-00
అనంగరంగం (కంభంపాటి స్వయంప్రకాష్)	99-00
శృంగారకేళి (కంభంపాటి స్వయంప్రకాష్)	99-00
గాయత్రీవిజ్ఞాన్	99-00
చింతామణి (నాటకం)	50-00
బాలనాగమ్మ	50-00
కాళహస్తి స్త్రీల వ్రతకథలు	36-00
కాళహస్తి రామాంజనేయ యుద్ధం(బదిరెడ్డి)	50-00
కాళహస్తి గోవింద నామాల భగవద్గీత	36-00
కాళహస్తి గృహవాస్తు చింతామణి	99-00
కాళహస్తి గృహవాస్తు మర్కాలు (భైండు)	63-00
రామరాయవాస్తుశాస్త్రం(ముద్దగడరామరావు)	90-00
ఎం.ఎస్.ఆర్.హనుమాన్ చాలీసా	10-00
ఎం.ఎస్.ఆర్.సుందరకాండ	80-00
బ్రహ్మంగారిజీవితచరిత్ర (జవంగుల)	125-00
శ్రీ ఆదిశంకరాచార్య దివ్యచరితామృతం	40-00

కాశీరామేశ్వర మజలీ కథలు	63-00
శ్రీలలితాసహస్రనామము(భాస్కరభాష్యం)	600-00
ప్రకృతిసిద్ధాంతములు-వేదవిజ్ఞానము-ఫలితజాతక సూత్రములు	595-00
ముదుండి విశ్వనాథరాజుగారి గ్రంథములు	
విశ్వకర్మ ప్రకాశము	80-00
ప్రాచీనవాస్తుశాస్త్రాలు-ఆధునికవాస్తుపరిశీలన	250-00
నారద సంహిత	150-00
వాస్తురాజవల్లభము-మూలానువాదము	60-00
మయమతము - వచనము	80-00
బృహత్సంహిత - వచనము	160-00
వాస్తువిజ్ఞానజ్యోతి
పురోహిత దర్శని (గోరసవీరభద్రాచార్య)
విశ్వకర్మవాస్తువిద్యారహస్యములు
వాస్తు విజ్ఞాన చంద్రిక
మహాదశా పారిజాతం
వాస్తు నారాయణీయం	120-00
యోగావళీఖండం	120-00
ముహూర్తసింధువు	150-00
సర్వార్థచంద్రిక (4భాగాలు)	1208-00
మీరే న్యూమరాలజిస్ట్ (డావూడ్)	370-00
నిర్ణయసింధు (2భాగాలు)	590-00
సాయి...	45-00
శ్రీ దుర్గానందలహరి	200-00
ఆరతిసాయిబాబా	11-00
ప్రతిష్ఠకల్పః(సాగి నరసింహమూర్తి)	500-00
తాజుద్దీన్ బాబా సచ్చరిత్ర	100-00

**సుమారు 100 సం॥రాలునాటి ప్రాచీన ప్రతులు తిరిగి
ఈ క్రింది గ్రంథములు ప్రచురించబడినవి.**

శ్రీరామ మంత్రానుష్ఠానము	300-00
శ్రీరామనవరాత్రోత్సవకల్పః	300-00
సీతారామ కథా సుధ అయోధ్యకాండ	200-00
సీతారామ కథా సుధ బాలకాండ	150-00
అరణ్యకాండ	100-00
శ్రాద్ధము ఎందుకు పెట్టాలి ? షోడశ సంస్కారములు	200-00
స్మార్త కాపర్ణి కారికలు	200-00
నవుంసక సంజీవనము, వైద్య శిరోమణి	200-00
విషవైద్య చింతామణి	200-00

హేమాద్రి సూరిణా ప్రాయశ్చిత్తాధ్యాయః	300-00
సర్వమూలికా గుణరత్నాకరం	300-00
ఆపస్తంబీయ ధర్మసూత్రాలు	300-00
సర్వశాంతి దర్పణం - అపర ప్రయోగ దర్పణం	200-00
గణకరంజని	200-00
సంతాన దీపిక	200-00
తిథినిర్ణయ కాణ్డః	250-00
ముహూర్త దర్పణం	200-00
జ్యోతిష శాస్త్ర రత్నము (శ్రీపతిజాతక పద్ధతి)	250-00
లఘుతాచకము	200-00
శ్రీ వైఖనస పైతృమేదిక ప్రయోగః	300-00
స్మృతి రత్నాకరము (ధర్మశాస్త్రం)	400-00
జాతకామృతతసారం	300-00
జాతక బోధిని	300-00
సంగీత విద్యాదర్పణం	300-00
సంగీత సర్వార్థసారసంగ్రహం	300-00
ముహూర్త మార్తాండం(చీకతాత్పర్యం)	450-00
జాతకరహస్యం	200-00
రాజమార్తాండం	200-00
ఆయుర్దాయదీపిక	200-00
వైద్యామృతం	200-00
అనుపానమంజరీ	200-00
నవగ్రహశాంతి విధానం-ఉదకశాంతి విధిః	200-00
చికిత్సరత్నము	200-00
స్వరచింతామణి	200-00
ద్వాదశలోహ భస్మవిధానం	200-00
దైవజ్ఞయశో విభూషణం	200-00
అనుపాన రత్నకరము	200-00
కాలామృతము	250-00
దైవజ్ఞకర్ణామృతము	300-00
రసేంద్ర చింతామణి	300-00
రసరత్న సముచ్చయం	300-00
వస్తుగుణరత్నాకరము	300-00
హోరానుభవదర్పణము	360-00
విశ్వకర్మ ప్రకాశిక వాస్తుశాస్త్రము	250-00
స్త్రీజన కల్పవల్లి	450-00
సంగీత సర్వార్థ సంగ్రహం	300-00
సంగీత సుధాసంగ్రహము	250-00
అర్క ప్రకాశము	200-00
సంగీత మార్తాండము	200-00
సంగీత ప్రథమబోధిని	200-00

వైద్యకల్పతరువు	200-00
రసప్రదీపిక	250-00
గణకానందము	250-00
శ్రీ లలితాసహస్రనామావళిః-వివరణాత్మక భావంతో	200-00
నవచండీ వేదోక్త శ్రీ దేవీ పూజాకల్పం	200-00
శ్రీ గాయత్రీ అనుష్ఠాన తత్త్వప్రకాశిక	360-00
సంగీతమార్తాండము	250-00
సారావళి	360-00
భేషజకల్పము	200-00
గురుశిష్య ఆయుర్వేద వైద్యచింతామణి	360-00
జాతకమణి	200-00
సర్వశకున ప్రకాశిక	200-00
యాజుష ప్రయోగ చంద్రిక	250-00
శిక్షావల్లీ-ఆనందవల్లీ-భృగువల్లీ	300-00
వసంతరాజ శకునము	250-00
తోట్టి వైద్యం	450-00
జ్యోతిష సిద్ధాంత సంగ్రహము (పంచాంగ గణితం)	300-00
సహస్ర యోగప్రకాశిక	300-00
శ్రీవిద్యారహస్యం	290-00
మహర్షుల చరిత్ర 1,3 300+300	
వేంకట సోమయాజీయం అను ధర్మశాస్త్రకాండము	250-00
శ్రీఆంజనేయం	216-00
రాశితుల్యవత్సర ఫలితం	200-00
నాడి జ్యోతిష విశ్లేషణ	400-00
రహస్యకుక్కుటశస్త్రం	300-00
స్త్రీ ధర్మరత్న బాండాగారము	200-00
శైవోత్సవరత్నాకరం	300-00
యాజుషప్రయోగ చింతామణి	300-00
సుస్వర ఋగ్వేద ప్రయోగదర్శిని	300-00
ఆయుర్వేద వైద్య సంగ్రహం	300-00
వశిష్ట సంహిత	360-00
హోమియోపతి గృహవైద్యం	200-00
వ్రతచూడామణి	300-00
వైశ్యధర్మప్రకాశిక	300-00
ఆలయ నిత్యార్చన పద్ధతి	200-00
స్త్రుతిముక్తాఫలం	300-00
ఆపస్తంబయల్లాజీయమ్	300-00
జ్యోతిషశాస్త్రసంగ్రహము	200-00
కర్మవిపాకాఖ్యయం	360-00
ముహూర్త రత్నావళి	250-00
సుదివిలోచనం	300-00
ఉత్తర కాలామృతం	200-00
సర్వవిషయ సర్వస్వసంగ్రహం	200-00

అరుదైన పాత పంచాంగములు, వ్రతకథలు,
పురాణములు, ఆరాధన గ్రంథములు,
సుప్రభాతములు, మహాత్మ్యములు, సహస్రనామములు,
పూజావిధానములు, స్తోత్రాలు, ప్రామాణిక గ్రంథములు,
కథలు, జ్యోతిష, వాస్తు, వైద్య, మంత్రశాస్త్రాది ఆధ్యాత్మిక
గ్రంథములకు

మోహన్ పబ్లికేషన్స్

ఆధ్యాత్మిక గ్రంథనిలయం

కోటగుమ్మం, అజంతా హోటల్ ఎదుట,
రాజమహేంద్రవరం.

www.mohanpublications.com

From :

☎ : 0883-246 25 65

MOHAN PUBLICATIONS

Fort Gate, Opp : Ajanta Hotel

Rajahmundry-533 101 (a.p.)

mohan
PUBLICATIONS

ఆధ్యాత్మిక గ్రంథనిలయం

ఉచిత Pdf బుక్స్ కై : - www.granthanidhi.blogspot.in

ఆధ్యాత్మిక, జ్యోతిష, వాస్తు, ఆయుర్వేద,
మంత్రశాస్త్రాది అనేక విషయాలు
తెలుసుకొండి... ఫ్రీబుక్స్
MOHAN PUBLICATIONS
పేజ్ లైక్ చేయండి.

granthanidhi
THE TREASURE OF PAGES
FIRST EVER TELUGU FREE E-BOOKS
DOWNLOADING WEB PORTAL
www.granthanidhi.com

Kinige.com

మా ఇ-బుక్స్ కినిగె ద్వారా కానుకగాలు
చేసుకొనే వచ్చును.

dailyhunt

మా ఇ-బుక్స్ డైలీహంట్ ద్వారా
అత్యధిక డిస్కంట్ ఆఫర్లతో లభించును.